

Glasiło Mestne občine Ljubljana, letnik XX, številka 2-3, junij 2015, ISSN 1318-797X

Ljubljana

4, 13
Dan
osvoboditve
Ljubljane

22
Kulturno
poletje

5
Častna meščana
Zora Konjajev in
Marko Vrhunec,
dobitniki nagrad
in plaket

30
Kolesarska dirka
Giro Rosa
prvič tudi
v Ljubljani

Vrtnica Ljubljana na poti v zeleno prestolnico Evrope 2016

Foto: Dunja Wedam

Foto: Nik Rovan

Župan Zoran Jankovič je 12. junija razglasil vrtnico Ljubljana. Zamisel o mestni vrtnici, ki bo poslej krasila mestne parke in nasade, je nastala v sodelovanju Turizma Ljubljana in Društva ljubiteljev vrtnic Slovenije. Strokovno komisijo je vodil akad. prof. dr. Matjaž Kmecl, častni meščan Ljubljane, ljubitelj vrtnic in oče vrtnice Prešeren, pri izbiri pa so sodelovali tudi meščanke in meščani v rozariju poleg Čolnarne v Tivoliju. Izbranka je mnogocvetna vrtnica belo-krem barve, lepega cveta in lepe, zdrave rasti. Njen vzgojitelj je Tantau. Vrtnica je prejela najvišje število glasov tako strokovne komisije kot tudi meščank in meščanov.

»Rasi in lubi me luba moja gartroža (rumena)«

Akad. prof. dr. Matjaž Kmecl

Rasi in lubi me luba moja gartroža (rumena) je najstarejši znani slovenski zapis o vrtnici-gartroži; *rumena* pomeni v jeziku 15. stoletja *rdeča*. Do potresa 1895 je imel ta zapis streho nad glavo v Ljubljani, potem je izginil po svetu; danes ne vemo zagotovo, kje je.

Po pol tisočletja si je Ljubljana zaželela svojo lastno živo vrtnico, vredno najlepšega mesta na svetu. 200 let nazaj je mesto veljalo za botanično obljubljenno deželo, zdaj so ga povzdignili v zeleno prestolnico Evrope, v njem nastaja prelep rožnik: torej je prišel tudi čas za rožo ljubljanskega imena. Ta pa naj bi bila tako prepričljivo lepa, da ne bi bile potrebne prav nobene besede zapovrh in bi sama za sebe oznanjala prikupno zalost mesta.

Zdaj je tu, vrtnica **Ljubljana**.

Bela je zato, ker sta ljubljanski mestni barvi bela in zelena, mesto je pač bela lepota sredi morja zelenih gozdov: in takšna je tudi nova vrtnica – očarljiv bel cvet med bleščeče zelenim listjem.

Ob njej bi nekdani trubadur še enkrat vzneseno vzkliknil: »**Rasi in lubi nas naša luba gartroža!**« - Imejmo jo radi tudi mi; poslej je naša prav tako, kot je naše mesto, v katerem živimo in nam je dobro v njem!

Foto: Dunja Wedam

Ljubljana

Devetdeset let mojega sožitja z Ljubljano

Akad. prof. dr. Matjaž Krmecl: »Rasi in lubi me moja gartroža (rumena)«	2
Prof. dr. Zora Konjajev: Devetdeset let mojega sožitja z Ljubljano	3
Slavnostna seja Mestnega sveta ob mestnem prazniku 9. maju z razglasitvijo častnih meščanov, dobitnikov nagrad in plaket	4
Dr. Borut Bratanič: Prof. dr. Zora Konjajev	6
Prof. dr. Metka Tekavčič: Prof. dr. Marko Vrhunec	7
Petra Pogorevc: Barbara Hieng Samobor	9
Darja Korez Korenčan: Elda Viler Dežman	9
Prof. dr. Nadja Zgonik: Huiqin Wang	10
Julijana Žibert: Janko Heberle	10
Darja Korez Korenčan: Janoš Kern	11
Dobitniki plaket: Nevenka Lekše, Franc Gornik, Pionirski dom, Zveza tabornikov Slovenije	12
Milan Kučan: Dan osvoboditve Ljubljane	13
Staša Cafuta Trček: Vtisi tujih turistov o Ljubljani	15
Delo Mestnega sveta	17
Prof. Janez Koželj: Fabianijeva dediščina v urbanizmu Ljubljane	20
63. Ljubljana Festival	22
Imago Sloveniae: 27. Poletje v Stari Ljubljani	24
Aina Šmid: Girma Fantaye	25
Film pod zvezdami 2015	26
Andrej Stajič, mag. Andrej Pregelj: 85-letnica športnega društva Sokol Bežigrad	29
26. Dirka Giro Rosa v Ljubljani	30
Prodaja in oddaja nepremičnin MOL	32
Nada Breznik: 60 let Svetovalnega centra za mladostnike in starše Ljubljana	34
Mirjana Ribič: 9. Mednarodni festival Igraj se z mano	34
Aktivnosti otrok in mladih	36
Dušan Muc: Mozaik moje Ljubljane	41
Nada Breznik: Jerneja Penca	42
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Jošta Pengova – Taraniša	43
Nada Beznik: Pravična trgovina 3Muhe	44
Rok Kušlan: Izlet na Rašico	45
Aina Šmid: Magnet design	46
Blaž Babnik Romaniuk: Delo novega Sveta za varstvo najemnikov stanovanj v MOL	47
Urbanistična dediščina Savskega naselja	48
Staša Cafuta Trček: Knjižnica reči	51
Četrtni razgledi	52
Ljubljani vestnik	60
Okoljske meritve	63
Dr. Uroš Grilc: Čuvaj svoje mesto, samo eno imaš	64

Fotografiji na naslovnici

Zgoraj: Stvaritev vodilnih sodelavcev velike družine Mestne občine Ljubljana, foto: Miha Fras
Spodaj: Častna meščana Ljubljane prof. dr. Zora Konjajev in prof. dr. Marko Vrhunec, foto: Nik Rovnan

Fotografija na strani 3

Častna meščanka prof. dr. Zora Konjajev, foto: Nik Rovnan

Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj: župan
Zoran Jankovič. Uredniški
odbor: Marjan Sedmak
(predsednik), Aleš Kardelj,
Simona Pirnat Skeledžija,
Denis Strikovič, Lada Zei.
Odgovorna urednica
in lektorica: Nada Šumi,
kontakt: 041/737 863,
glasilo.ljubljana@ljubljana.si.
Avtorica logotipa: Petra
Černe Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo
Ljubljana, Mestni trg 1,
Ljubljana. Tisk: Set
d.o.o., Grafična priprava:
Lupa design. Naklada:
121.800 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Štiriletna deklica nisem razumela, zakaj sem se znašla v Ljubljani. Stanovanje na Križevniški ulici 2 je bilo neprijazno, vlažno, ena stena v kuhinji je bila plesniva nad majhnim pomivalnim koritom ob edini vodovodni pipi v stanovanju. Svetili smo si s petrolejkami, za več strank je bilo eno skupno stranišče.

V Ptuj sem bila navajena, da sem se z otroki z Ljutomerske ceste preganjala po cvetočih travnikih ob Grajeni, lovila metulje, prisluhnila ptičjemu petju in oblizovala sladko notranjost divjega rožiča, ki je rasel ob vodi. Spraševala sem se, kje se igrajo otroci in Ljubljani. Nikogar nisem videla na temačni ozki ulici, ki je zaudarjala po plesnobi, umazaniji in urinu. Edini prebivalci, ki so se lovili po ulici, so bile potepuške mačke, včasih se je po njej sprehodila tolsta podgana. Ljubljana je tedaj imela 50 tisoč prebivalcev, ni imela tlakovanih ulic in ni dajala videza prestolnice.

Otroštvo je minilo, rasla sem in se razvila v dekle in z menoj je rasla in se razvijala tudi Ljubljana. V devetdesetih letih je pošterila število prebivalcev, oblikovale so se nove četrti, po Nebotičniku so nove stavbe začele siliti v nebo, na obrobju mesta so začela po osamosvojitvi delovati velika nakupovalna središča. Nedavno me je pot, ne vem, zakaj, pripeljala do Križevniške ulice. Doživela sem pravi pretres ob pogledu na današnjo ulico, na oazo zelenja in cvetja, ki se bohoti v lončenih posodah z majhnimi drevesci in grmiči, z bršljanom, ki se vzpenja na fasade, z galerijami, celo z gledališčem, s prijaznimi belimi klopmi, ki vabijo k počitku in premišljevanju v miru. Lépo, čisto, s cvetjem in zelenjem okrašeno Križevniško ulico sem došla kot simbol velike preobrazbe Ljubljane v zadnjih desetih letih. Bela Ljubljana postaja zelena, z na novo dodeljenimi zelenimi površinami, s številnimi posajenimi drevesi, z novimi parki, ki skrbijo za čistejši zrak in boljše počutje občanov. Zato je razumljivo, da bo Ljubljana leta 2016 nosila laskavi naziv evropske zelene prestolnice. Mestni promet je izboljššan, nove cestne povezave razbremenjujejo promet v mestu, po urejenih kolesarskih stezah se Ljubljančani vozijo z izposojenimi kolesi. Čez Ljubljanico se pnejo novi mostovi. Mesarski most, ki si ga je zamislil že pred desetletji mojster Plečnik, je zgrajen sicer ne po njegovih načrtih, vendar je spremenjen v umetnostno galerijo na prostem zaradi Brdarjevih skulptur. Nabrežja Ljubljane so urejena in posajena z rastlinjem. V mestnem središču so ulice zaprte za promet in z žepnimi parki z zelenjem in klopmi za počitek požlahtnijo pogled na stavbe strnjene pozidanega območja. Kongresni trg in Trg republike sta vrnjena občanom po odstranitvi nagrmadene »pločevine«, ki se je preselila v garažno hišo, zgrajeno pod Kongresnim trgom. Trga sta zaživela v lepoti svojih vedut in nudita prostor za velike slavnostne prireditve, politične shode, športne dogodke in kulturne prireditve.

Nad Ljubljano se beli med zelenjem prenovljeni Ljubljanski grad, nekoč zapor in stanovanje proletarskih družin in z ureditvijo ter različno dejavnostjo privablja vsako leto rekordno število obiskovalcev, predvsem tujih turistov, kar jim omogoča vzpenjača.

Pod krošnjami dreves v parkih so dobro obiskane knjižnice na prostem. Nastajajo nove kulturne četrti, ki skrbijo za hortikulturno urejenost svojega okolja. Kulturne prireditve se odvijajo preko celega leta in Ljubljana se preobraža tudi v kulturno prestolnico. Ljubljana se ponaša tudi s centroma subkulture Metelkova Mesto in Rog, kjer gostujejo mnogi v svetu priznani umetniki.

V Ljubljani se prirejajo velike športne prireditve, ki privabljajo v mesto tuje športnike. Ljubljanskega maratona se iz leta v leto udeležuje vedno več športnikov in meščanov, ki se preizkušajo v teku. Posebnost Ljubljane je množičen pohod po Poti spominov in tovarištva po sledi medvojnega žičnate zapore Ljubljane, ki jo je postavil okupator februarja 1942 in spremenil mesto v koncentracijsko taborišče. Športni park Stožice ni namenjen samo športnim, temveč tudi kulturnim prireditvam in spominjam se do zadnjega sedeža polne dvorane, ko je v njej ob državnem prazniku odmevala partizanska pesem tržaškega pevskega zbora Pinko Tomažič.

MOL skrbi tudi za starejše občane in ustanavlja za njih dnevne centre in zanje organizira celo brez plačila računalniške tečaje, da bi zvečala njihovo informacijsko pismenost. Spodbuja tudi medgeneracijska druženja. Številne rekreativne dejavnosti izboljšujejo kvaliteto zdravja in občutja meščanov. Mestna kopalnišča se obnavljajo in prepotrebno kopalnišče Kolezija bo kmalu odprlo vrata kopalcem.

Ljubljana se v poslednjih letih odlikuje med evropskimi mesti po lepoti, urejenosti in kulturnem življenju. To je rezultat dela MOL in njene ekipe v zadnjih desetih letih. Vsekakor pa je med njimi spiritus agens neugnani in vedno optimistični župan Zoran Jankovič, saj zanj ni pregrad in ne mej, kot poje partizanska pesem.

Prof. dr. Zora Konjajev, častna meščanka Ljubljane

POGLED NA 9. MAJ 1945

Zoran Janković

Jutri bo 70 let, odkar je na tem prelepem gradu na vrhu najlepšega mesta zaplapolala slovenska zastava. 9. maj 1945. Sam sem bil rojen 8 let po tem datumu in sem spoznal vrednote naše narodnoosvobodilne borbe skozi knjige in slike. Samo predstavljam so lahko, kako je bilo prikorakati v Ljubljano z Orel, kjer so te pričakale Ljubljankinje in Ljubljanci, državljani in državljanke, s srečo v očeh, z rožami in veseljem. Kaj je bilo v partizanih in partizankah, da so si leta 1941 upali iti proti toliko mogočnejšemu nasprotniku? Kaj jih je vodilo? In ugotovimo lahko, da so imeli v sebi veliko srce, vizijo svoje države, pogum, tovarištvo in sodelovanje. To je tisto, kar bi potrebovali še danes. Sam osebno 9. maj 1945 vidim skozi tiste štiri jezdece na čelu kolone, s ponosom v očeh, s ponosno titovko in veseljem, da osvobajajo Slovenijo in njeno glavno mesto. Eden od štirih konjenikov je tudi naš današnji nagrajenec. /.../

Danes mnogi govorijo o spravi. V Ljubljani sprave ne potrebujemo. Ne želimo govoriti o njej, mi smo spravo udejanjili. Če samo povem, da smo pred enim tednom uradno pričeli z gradnjo džamije po 50 letih čakanja, je to naš odnos do vseh skupin, ki potrebujejo razumevanje in sodelovanje. Če povem, da smo v Mestni upravi pripravili certifikat LGBT, da sem sam že deveto leto pokrovitelj Parade ponosa, potem je to naš odgovor glede sprave. Nehajmo govoriti o spravi, obsodili smo zločine po drugi svetovni vojni, govorimo in delajmo to, da spoštujemo vsakega posameznika, vsakega Ljubljancina, vsakogar, ki pride v Ljubljano. Lahko si kdo predstavlja spravo drugače, a ne bomo dovolili v našem glavnem mestu, da bi kdo spreminjal zgodovino. Zgodovina je ena sama. Narod, ki ne spoštuje svoje zgodovine, nima prihodnosti. Mi svojo zgodovino spoštujemo. Je svetla, bila je na strani zmagovalcev v drugi svetovni vojni, na strani tistih, ki so premagali največje zlo 20. stoletja – fašizem in nacizem. Moje današnje sporočilo je, da nihče ne more te zgodovine spreminjati in ta zgodovina bo ostala za vekomaj v Ljubljani – mestu heroju. Zato v Ljubljani – mestu heroju ni nobene možnosti, da bi postavljali spomenike domobranskim organizacijam. To je naš odgovor na zgodovino in naša dejanja, ki smo jih naredili v skladu s spravo. /.../

Danes je dan slavlja, danes je dan, ko se Ljubljana klanja našim častnim meščankam in meščanom, našim nagrajenkam in nagrajencom, klanja se svojim uspehom. Zame bo Ljubljana vedno ostala najlepše mesto na svetu. Iskrene čestitke ob prazniku in dobrodošli na Poti spominov in tovarištva, ki je najdaljši drevored v Ljubljani s 7000 drevesi; zanj skrbi naša častna meščanka Nuša Kerševan, zanj bomo še bolj poskrbeli sodelavci Mestne uprave, kar 12.089 novih dreves bomo posadili. Uživajmo v prazniku! Srečno, Ljubljana, smrt vsem fašizmom in svoboda vsem narodom in vsakemu posamezniku!

Del nagovora župana Zorana Jankovića na slavnostni seji Mestnega sveta 8. maja 2015 na Ljubljanskem gradu.

Praznovanje mestnega Častna meščana prof. dr. Zora Konjajev

Fotografije: Nik Rovar

Župan Zoran Janković je na slavnostni seji Mestnega sveta 8. maja 2015 na Ljubljanskem gradu podelil listine častnima meščanoma nagrajencom režiserki in direktorici Mestnega gledališča Ljubljanskega Barbari Hieng Samobor, pevki Eldi Viler Dežman, akad. slikarki direktorju Imaga Sloveniae Janošu Kernu ter dobitnikom plaket sindikalni aktivistki Nevenki Lekše, glasbeniku prof. Francu Gorniku,

»Drage in spoštovane tovarišice in tovariši! Orle so vasica, ki tudi srčno združuje dve prijateljski občini, Škofljico in Ljubljano. Hvaležen sem generalu Kajinu na njegov spomin na 9. maj 1945. Kako sam vidim ta dan, 9. maj 1945, ko sem rojen po drugi svetovni vojni? Vidim pogum na obrazih partizanov, ki korakajo po Dolenjski cesti čez Karlovško na Mestni trg do Mestne hiše. Vidim srečo v očeh Ljubljankin in Ljubljancin, ki čakajo naše borce in borke s cvetjem, z veseljem, da končno živimo v svobodni domovini. Sprašujem se, kaj je bilo v tistih ljudeh, da so šli leta 1941 v boj proti mnogo močnejšemu sovražniku? Kaj je bilo tisto v ljudeh, ki so po številu majhni, po pogumu in srcu pa veliki, da smo lahko del proslave v Normandiji na strani zaveznikov, na strani tistih, ki so premagali največje zlo 20. stoletja, nacizem in fašizem? Pogum, domoljubje, tovarištvo, sodelovanje, želja po tem, da lahko govoriš svoj jezik, da si gospodar na svoji zemlji, da uživaš, ker lahko daš svojega otroka v slovenske šole, da se učijo slovenskega jezika.

9. maj 1945. Vkorakajo partizani, vidim štiri konjenike na čelu brigade, med njimi tovariša, ki je bil tudi na konju, tovariša dr. Marka Vrhunca. Hvala Ljubljancin in Ljubljankin, mestnim svetnikom in svetnicam, hvala kolegu Čerinu, ki je pripravil ta predlog. A tudi ta predlog je zbudil nekaj nepotrebne razprave, ko smo govorili o tem, ali je Tito zgodovinsko pozitivna osebnost ali ni. Pravzaprav nismo govorili o naših častnih meščanih in častnih meščankah, razprava je bila o tem, kaj je Tito naredil na tem področju. Ne bom razpravljal o tem, rekel pa bom, da danes ne bi stali tukaj, če ne bi imeli naših junakov, ne bi imeli priložnosti, da se vam danes zahvalim kot tudi ne vsem tistim, ki dali svoje življenje za

svobodo. Kot pravi pesem: 'Za to, kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti!'

Tako je 7. maja na Orlah spregovoril župan Zoran Janković ob 70-letnici zadnjih bojev za osvoboditev Ljubljane na Orlah, naslednjega dne pa je Ljubljana na Ljubljanskem gradu s slavnostno sejo Mestnega sveta in razkošnim kulturnim programom, ki ga je z recitacijo pesmi matere

Kaj je bilo v partizanih in partizankah, da so si leta 1941 upali iti proti toliko mogočnejšemu nasprotniku? Kaj jih je vodilo? In ugotovimo lahko, da so imeli v sebi veliko srce, vizijo svoje države, pogum, tovarištvo in sodelovanje. To je tisto, kar bi potrebovali še danes.

umrlega partizana počastila tudi častna meščanka Štefka Drolc, praznovala svoj mestni paznik, dan miru. Na slavlju je Mestna občina Ljubljana razglasila za nova častna meščana prof. dr. Zora Konjajev in prof. dr. Marka Vrhunca, ob njima pa še zaslužne ugledne osebnosti in organizacije, ki s svojim delom za skupno dobro, s svojimi umetniškimi in kulturnimi dosežki soustvarjajo Ljubljano kot duhovno središče Slovenije, Evrope in sveta.

praznika 9. maja

in prof. dr. Marko Vrhunec

Ljubljane pediatrijni prof. dr. Zori Konjajev ter pravniku in ekonomistu prof. dr. Marku Vrhuncu, doc. Huiqin Wang, borcu NOB in predsedniku MO ZZB za vrednote NOB Ljubljana Janku Heberletu in Pionirskemu domu – Centru za kulturo mladih in Zvezi tabornikov Slovenije, nacionalni skavtski organizaciji.

Častna meščana prof. dr. Marko Vrhunec in prof. dr. Zora Konjajev z županom Zoranom Jankovičem in portretoma akademskega slikarja Rudija Španzla, ki ju Mestna občina Ljubljana podarja zaslužnima lavreatoma.

LJUBLJANA – MESTO HEROJ

Prof. dr. Zora Konjajev

Spoštovani! Najprej globoka hvaležnost za to visoko priznanje. Priznam, da prvo čustvo, ko sem izvedela za to, je bilo neverjetno presenečenje: Kako to, kako so me našli? Še enkrat prisrčna hvala! Kar se tiče govornice, pa sem v zadregi. Gospod župan je bil tako tehten, tako bogat, tako natančen, da pravzaprav meni kot stari ženski ostane samo to, da se spominjam, da obujam spomine na Ljubljano izpred 90 let. Bila sem dekletce blizu štirih, ko sem prišla v Ljubljano, nisem rojena Ljubljancanka, čeprav se vse življenje štejem za Ljubljancanko in mi je Ljubljana moje mesto, ki ga imam zelo zelo rada.

Spominjam se, kako smo otroci uživali v makadamskih cestah, ko se je baron Codelli s svojim avtomobilom, trije so bili takrat v Ljubljani, divje preganjal po Ljubljani s hitrostjo, ne vem, morda 20 ali 30 kilometrov in občudovali velikanski viharni prah za njim in listje, kadar pa je deževalo, pa smo seveda stali popackani od nog do glave. Ampak to nas ni motilo. Priča sem bila rasti Nebotičnika, ki sem ga zelo dobro izkoristila. Kot študentje smo preplesali cele noči v baru. K sreči je bil tam nam zelo naklonjen starejši natakak, ki je bil prvi natakak v Unionu, potem pa je prišel v Nebotičnik in nam je dovolil, da smo ure in ure preplesali ob enem samem kozarčku vermuta. On je dobro vedel, da nimamo denarja, da so naši žepi prazni.

Doma smo živeli zelo skromno, ampak kulture nam ni manjkalo. Prepevali smo. Moji sestri sta postali potem profesionalki, operni pevki ljubljanske Opere, vse smo prepevale tudi v tretcu od leta 1933 na radiu. In knjiga. Knjiga je bila tista, ki je bila naša najboljša prijateljica.

Zato so me potem, ko sem odraščala, zanimali samo umetniki. Za znanstvenike in za druge velikaše mi ni bilo. Stanovali smo na Gosposki ulici in sem imela veliko srečo, da bila je Zvezda takrat res središče Ljubljane. Tam čez Zvezdo je hitela Marija Nablocka, pa Marija Vera, pa Ivan Levar, pa Cesar, pa Lipah, vsi ti igralci, pa Sava Severjeva, z občudovanjem sem jih gledala, in ko sem se potem v letih dobesedno spoprijateljila z Marijo Nablocko, mi je bilo zelo lepo pri duši. V Filharmonijo so hoteli takratni dirigenti, Štrifot, Nefat, Švara, poleg je bil konservatorij, znamenita Osterčeva grupa glasbenikov: Bojan Adamič, Pavel Šivic, to so bili glasbeniki, ki sem se z njimi srečevala, z Marjanom Lipovškom pa smo dolga leta sodelovale na radiu, bil je naš spremljevalec na klavirju in naš korepetitor.

Tako bi lahko še naštevala. Tudi mojstra Plečnika sem srečevala skoraj vsak dan, ko se je gradila njegova čudovita univerzitetna knjižnica. V spominu imam tudi slikarja Jakopiča z njegovim širokim klobukom. On je vsak dan zavil v majhen bifetek ob Lekarni Bahovec na Kongresnem trgu na šilce žganja. Zelo me je imelo, ker sem silno občudovala njegove slike, ko sem bila dijakinja, da bi ga potegnila za plašč, pa bi mu rekla: »Mojster, jaz vas pa tako občudujem!« Mogoče bi se spomnil in mi dal kakšno majhno slikico, tako pa Jakopiča nimam in ga ne bom imela nikoli.

Potem pa je prišla vojna. Bila sem študentka prvega letnika medicine. Ko so Italijani prišli, najprej pešaki, potem bersaljeri, tanki, smo vsi mi, ki smo vedeli, kaj je to fašizem – moja mama je bila Primorka, vsa njena širša družina je bila na Primorskem, mi smo vedeli, kaj se je 25 let dogajalo z našimi ljudmi, kakšne strahote – zato smo bili vsi, ki smo poznali fašizem, potrti, ogorčeni, ker so šli naši takratni politični voditelji prisrčno pozdravit italijanske okupatorje in izrekli veliko vdanost velikemu italijanskemu kralju in velikemu Mussoliniju. Občutek sramote in ponižanja je bil pekoč. Tega ni prenesel eden največjih ljubljanskih županov Ivan Hribar, ki sem ga poznala. Zavil se je v slovensko zastavo, se pognal v Ljubljano in se utopil. Zelo smo ga razumeli in bili potrti, dokler nam ni padel kamen z ramen, ko smo izvedeli za Osvobodilno fronto, ko so me na medicini povabili meseca junija, naj se vključim, ko smo se začeli boriti za svobodo za veliko ceno, za veliko nevarnost mučenja, zaporov, tudi smrti.

Nato je prišlo partizanstvo, je prišla svoboda in v svobodi je bila Ljubljana med prvimi mesti v Jugoslaviji, ki je dobila prekrasno priznanje, da je mesto heroj. In sploh ne morem izraziti svojega čustva, kaj to pomeni, da si častna meščanka mesta, ki je mesto heroj. Ljubljana je danes lepa po zaslugi župana Mestne občine Ljubljana, vseh, ki delajo na občini, vsak dan lepša in ta lepota se bo nadaljevala. Ljubljana je prijazna. Naj bo še prijaznejša, kolikor se le da!

Imam pa zelo veliko skrb. Država namreč reže zelo tanko rezino pogače za kulturo. Slovenski jezik in kultura sta tista, ki sta nas Slovence skozi stoletja ohranila pri življenju, da se nismo porazgubili v velikih narodih, ki so nam gospodovali in bili mogočni. Slovenski jezik in kultura sta bila srž osvobodilnega boja, ki je pripeljala skupaj z borci z orožjem do svobode. Upam, želim in vem, da bo ljubljanska občina kljub vsem težavam, kljub vsemu pomanjkanju poskrbela, da Slovenci ne bomo zginili z zemljevida, ker bi se odrekli jeziku in kulturi. Hvala.

Zahvalni govor častne meščanke prof. dr. Zore Konjajev ob podelitvi naslova 8. maja 2015 na slavnostni seji Mestnega sveta na Ljubljanskem gradu.

Zahvalni govor prof. dr. Zore Konjajev ob podelitvi naslova častne meščanke.

Častna meščana

Prof. dr. Zora Konjajev

Dr. Borut Bratanič, dr. med.

Prof. dr. Zora Konjajev, dr. med., specialistka pediatrije, neonatologinja, je bila rojena v Ptujju decembra leta 1921. Po maturi na klasični gimnaziji je študirala medicino v Ljubljani. Njen oče je bil učitelj, komponist in zborovodja in je tudi svoje otroke že zgodaj uvajal v večglasno petje. Skupaj s sestrama Nado in Bogdano so oblikovale znani pevski ansambel Sestre Stritar, ki so od leta 1933 dalje nastopale na Radiu Ljubljana in na različnih prireditvah. Spremljal jih je pianist Marjan Lipovšek, nastopale pa so tudi z velikim plesnim orkestrom pod taktirko Bojana Adamiča.

Med drugo svetovno vojno je kot študentka medicine sodelovala v OF, bila zaradi tega zaprta in pozneje kot mlada mati odšla v partizane. Tam je na osvobojenem območju Bele krajine sodelovala pri delu v partizanski bolnišnici v Kanižarici. Kot inštrumentarka je delovala v kirurški ekipi, ki je pomagala petim ranjenim partizanom, ki so doživeli eksplozijo med preizkušanjem britanskega minometa. Med to tragično nesrečo je bil leta 1944 zelo hudo ranjen tudi legendarni partizanski poveljnik in narodni heroj Franc Rozman – Stane Mlinar. Njegove rane so bile tako obsežne, da mu kljub hitri kirurški intervenciji ni bilo pomoči.

Po osvoboditvi je nadaljevala študij medicine v Beogradu in diplomirala leta 1948. Čeprav je bila njena prva strokovna želja delo v ginekologiji in porodništvu, je leta 1954 v Zagrebu opravila specialistični izpit iz pediatrije. Istega leta je v Ljubljani organizirala in od tedaj tudi vodila prvi regionalni Center za nedonošenčke v Jugoslaviji. Center je opremil UNICEF. V njem je uvajala za tedanjí čas napredna načela oskrbe nedonošenčkov, kot je aseptična tehnika nege, ki je dotlej pri nas še niso izvajali. Poleg neonatologije se je pionirsko posvetila bolnišnični higieni, ki jo je posredovala porodnišnicam in oddelkom za nego novorojencev. V Centru so za boljše poznejše sožitje načrtno gojili vzdrževanje stikov staršev z nedonošenčki, kar je bilo kasneje vpeljeno tudi v porodnišnicah.

Bila je velika pobornica za naravno prehrano in dojenje otrok. Borila se je za uveljavitev enoletnega porodniškega

dopusta, da bi matere lahko uspešno in dolgo dojile svoje otroke.

Leta 1956 je dr. Mary Cross, strokovnjakinja Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) za nego in zdravljenje nedonošenčkov, po obisku v Ljubljani predlagala, da bi Center za nedonošenčke v Ljubljani prevzel zadolžitve jugoslovanskega demonstracijskega centra. Po pripovedovanju profesorice Konjajeve in še živih sodelavk in sodelavcev iz tistih časov se je ob prevzemu Centra za nedonošenčke in bolne novorojence na začetku kariere srečala z različnimi težavami. Nova stroka - neonatologija, za katero ni zadostoval opravljen zahteven specialistični izpit iz pediatrije, je terjala posebna znanja, ki so bila rezultat doslednega in intenzivnega študija tako doma kakor tudi v tujini. Oprema Centra je bila tedaj skromna in nezadostna v primerjavi z današnjo aparaturto, ki omogoča stalen nadzor življenjskih funkcij in natančne preiskave z npr. ultrazvokom, magnetnoresonančnim slikanjem in s sodobnimi laboratorijskimi metodami. Vse te pomanjkljivosti je bilo

V svobodi je bila Ljubljana med prvimi mesti v Jugoslaviji, ki je dobila prekrasno priznanje, da je mesto heroj. In sploh ne morem izraziti svojega čustva, kaj to pomeni, da si častna meščanka mesta, ki je mesto heroj.

potrebno premostiti z natančnim opazovanjem in kliničnim spremljanjem novorojencev. Negovalno osebe ni bilo izučeno za specialno nego nedonošenčkov, zato je prav prof. Konjajeva skupaj z glavno medicinsko sestro oddelka vložila veliko truda, da sta negovalke ustrezno izurili. Poudarek je bil zlasti na specialni negi nedonošenčkov in še posebej na aseptični tehniki nege. Na tak način je bilo mogoče preprečevati okužbe pri zelo ogroženih skupinah nedonošenčkov in bolnih novorojencev.

Za učinkovito delo kolektiva se je trudila z gojenjem dobrih medosebnih odnosov, ki nikoli niso bili familiarni, temveč tovariški, ne glede na položaj, vse za dobro otrok in njihovih staršev. Tudi zato je odprla oddelek za starše hospitaliziranih nedonošenčkov in bolnih novorojencev, kjer so se lahko ob pomoči oseba pripravljali na odpust domov.

Center in pozneje Oddelek za intenzivno nego nedonošenčkov in bolnih novorojencev na Pediatrični kliniki

v Ljubljani je opravljal tudi zahtevno pedagoško dejavnost – izobraževanje različnega medicinskega osebja iz celotne tedanje države. V mnogih letih je prof. Konjajeva posredovala strokovno znanje zdravnikom in medicinskim sestram iz Slovenije, drugih jugoslovanskih republik ter iz tujine. Tako je vzgojila številne neonatologe in medicinske sestre za specialno nego in zdravstveno oskrbo nedonošenčkov in bolnih novorojencev.

Poglobljeno znanje iz neonatologije si je pridobila kot štipendistka SZO v letih 1953 in 1954 v Šoli za puerikulturo Mednarodnega centra za otroke v Parizu, ki je bil tedaj osrednji francoski center za oskrbo nedonošenčkov. Sodelovala je s priznanimi neonatologi, A. Minkowskim, A. Rossierjem in neonatalnim nevrologom A. Tomasom. Izpopolnjevanje je dopolnila na Pediatrični kliniki v Zürichu in leta 1965 na pediatričnih inštitutih v Pragi in Moskvi.

Spoznavanje različnih oblik zdravstvenega varstva mater in otrok ter perinatologije v zahodnih in vzhodnih državah ji je odprlo poglede na številne probleme perinatologije. Kot vodja perinatalne službe je doktrinarno in organizacijsko prispevala k poenotenju preprečevanja hude zlatenice novorojencev v Sloveniji in dosegla izkoreninjenje poškodb možganov s posledično hudo invalidnostjo zaradi zlatenice.

Raziskovala je različne bolezni novorojencev in spremljala njihov poznejši razvoj. V 60. letih prejšnjega stoletja so bile izziv za raziskovalno delo hude okužbe novorojencev z bakterijami stafilokoki. Pozneje je 12-letno raziskovalno delo posvetila intrauterinim okužbam, ki lahko povzročijo smrt ali hudo poškodujejo plod, pri preživelih otrocih pa so posledice invalidnost, hude telesne napake in duševna zaostalost. Med raziskavo o okužbah s citomegalnim virusom je odkrila mnoga tedaj nova dejstva in delo je bilo odmevno tako doma kot v tujini. Vodja mikrobiološkega inštituta v St. Gallenu v Švici dr. U. Krech jo je povabil k sodelovanju pri eni od najboljšejših svetovnih raziskav o različnih povzročiteljih intrauterinim okužb. Virološki, serološki in imunološki rezultati raziskav so potrdili njena obsežna klinična opazovanja in ugotovitev, da je bila v Sloveniji najpogostejša okužba plodov s citomegalovirusom. S strokovnimi in znanstvenoraziskovalnimi prispevki je sodelovala na številnih seminarjih in kongresih doma in v tujini. Pogosto je predavala in moderirala neonatalne teme.

Leta 1980 je bila izvoljena za redno profesorico na Katedri za pediatrijo Medicinske fakultete v Ljubljani. Več let je

V kulturnem programu na slavnostni seji je častna meščanka

bila članica fakultetnega sveta Medicinske fakultete v Ljubljani, članica komisij za doktorske disertacije in komisij za specialistične izpite. Bila je mentorica doktorantom in študentom pri raziskovalnih nalogah. Predavala je na dodiplomskem študiju medicine, na podiplomskih tečajih, stalnem strokovnem izpopolnjevanju – Derčevih dnevih in na Plečnikovih memorialnih sestankih v Ljubljani. Sodelovala je v komisiji za medicinske in biotehniške vede Sklada B. Kidriča v republiški komisiji za ugotavljanje smrtnosti novorojencev. Bila je prva predsednica Komisije za hospitalno higieno Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani ter članica številnih drugih strokovnih komisij. Predsedovala je Pediatrični sekciji Slovenskega zdravniškega društva (SZD), bila je podpredsednica Raziskovalnega društva za zgodovino zdravstvene kulture, aktivna članica Združenja jugoslovanskih pediatrov in Združenja jugoslovanskih perinatologov ter več strokovnih sekcij SZD.

Kot predstojnica neonatalne službe in univerzitetna učiteljica je s strokovnim znanjem, organizacijskimi sposobnostmi, pedagoškim delom, publicistično dejavnostjo in z obsežnim znanstvenoraziskovalnim delom poenotila neonatološko doktrino v Sloveniji. S tem je omogočila dviganje ravni medicinske obravnave nedonošenčkov in bolnih novorojencev v Sloveniji na evropsko raven.

Prof. dr. Zora Konjajev je častna članica SZD, nosilka več diplom in priznanj strokovnih združenj in porodničnic ter Združenja za pediatrijo SZD. Za svoje bogato strokovno delo je bila odlikovana z redom zaslug za narod III. stopnje, redom dela z zlatim vencem ter v letu 2001 s srebrnim častnim znakom svobode Republike Slovenije.

Njeni kolegice in kolegi, mnogi študentje in v zadnjem času kolegi upokojeni zdravniki jo dobro poznajo kot izjemno predavateljico. Z velikim žarom je predajala svoje znanje mlajšim kolegom, študentom medicine, medicinskim sestram in tudi laični javnosti. Ob strokovnih napotkih je opozarjala na velik občutek odgovornosti in potrebo po požrtvovalnosti. Trdila je, da je pediater v posebnem položaju, ko mora vključiti v proces zdravljenja malih pacientov tudi starše in nikakor prekiniti sožitja med njimi in malčkom, temveč ga mora vedno spodbujati, še posebej v novorojenčkovem obdobju, kar je lahko odločilno za vse otrokovo življenje.

Čeprav v pokoju, prof. Konjajeva redno vzdržuje stike s pediatrično stroko in aktivno sodeluje na strokovnih srečanjih ter v sekciji SZD s svojimi kolegi upokojenimi zdravniki. Njeni učenci smo veseli, ko jo srečujemo mladostno in vedno iskričavo ter neuklonljivega duha, ki je bil in je zanjo tako značilen vse njeno pestro, razgibano in dinamično življenje, ki se desetletja tesno prepleta z življenjem našega mesta Ljubljane.

prof. Štefka Drolc interpretirala pesem matere padlega partizana.

Zahvalni govor prof. dr. Marka Vrhunca ob podelitvi naslova častnega meščana.

Prof. dr. Marko Vrhunec

Prof. dr. Metka Tekavčič

V letu, ko Ljubljana, Slovenija in Evropa praznujejo 70 let zmage nad nacizmom in fašizmom, se je častnim meščanom Ljubljane pridružil dr. Marko Vrhunec, legendarni junak narodnoosvobodilnega boja, ki je na čelu X. SNOUB Ljubljanske brigade s soborci 9. maja 1945 v zgodnjih jutranjih urah vkorakal v Ljubljano in na Magistratu razglasil, da je Ljubljana osvobodjena. Spomnim se, kako je ta veličastni trenutek na slavnostni seji Mestnega sveta lansko leto podoživel pokojni slikar Jože Ciuha, ki je z neizmernim spoštovanjem slikovito orisal vzneseno radost prebivalcev osvobojenega mesta in zanos, ki ga je čutil konjenik Marko Vrhunec na čelu osvoboditeljev. Partizanskemu osvoboditelju

Zato kljub preživetim vojnim strahotam in nevarnostim menim, da smo partizani bili srečna mlada generacija, ki je imela skrajno težko, a občudovanja vredno mladost, saj ni imela le možnosti boriti se za velike ideale, temveč je v tem boju tudi zmagala.

»svet na razpotju« popeljejo v novo družbeno ureditev z novim družbenim in moralnim kodeksom, ki naj prepreči nepravilno razslojevanje in omogoči blaginjo za vse ljudi. Dr. Marko Vrhunec s svojim razmišljanjem in vrednostnim sistemom v dobromiselnih ljudeh vzbuja spoštovanje in opozarja na nevarnost razkroja družbe, zgrajene na vrednotah, ki ne dopuščajo vzajemnega spoštovanja in strpnosti v sobivanju. Sporočilo njegovega dela razumem kot poziv, s katerim kliče po zagotovitvi, da novim generacijam vrnemo možnost, da bodo srečne mlade generacije, ki bodo ustvarjalno in odgovorno soustvarjale našo prihodnost.

Prof. dr. Marko Vrhunec izhaja iz družine očeta ekonomista dr. Vinka Vrhunca, ki je bil zaposlen v Trboveljski premogokopni družbi, in matere Bože, ki je skrbela za dom s tremi otroki. Oče je bil med vojno aretiran in zaprt v Italiji, sestra Boža pa je bila aretirana in odpeljana v koncentracijsko taborišče Ravensbrück, od koder se je vrnila julija 1945.

Ljubljane, zaslužnemu gospodarstveniku, uglednemu diplomatu in univerzitetnemu profesorju, publicistu in borcu za boljši svet prof. dr. Marku Vrhuncu se je Ljubljana s podelitvijo naslova zahvalila za njegovo junaško delovanje v narodnoosvobodilnem boju in osvoboditvi Ljubljane, za izjemen prispevek k prodoru slovenskega gospodarstva na mednarodno prizorišče, državotvorno sodelovanje z maršalom Titom, vsestransko zavzeto politično delovanje v organih nekdanje federativne države, uspešno veleposlaniško misijo v Ženevi ter vrhunsko znanstveno in pedagoško delo na Fakulteti za družbene vede in Ekonomski fakulteti v Ljubljani. V svojem angažiranem publicističnem opusu dr. Marko Vrhunec tudi v častiljivi starosti kot modra vizionarska osebnost kliče v slovensko in svetovno zavest vrednote narodnoosvobodilnega boja – »svobodoljubje, svobodo, samozavest, suverenost, pogumnost, mir, požrtvovalnost, človeške pravice, tovarištvo, zaveznitvo, bratstvo in enotnost, dostojno življenje« –, ki naj današnji

Sestra Lenka je decembra 1944 iz Barija prišla na osvobojeno ozemlje v Belo krajino in za radio OF zbirala vesti iz tujine. Na pohodu proti Ljubljani je padla na Ravni gori.

Marko Vrhunec je v Ljubljani obiskoval klasično gimnazijo, potem pa se vpisal na pravno fakulteto, ki jo je zaradi zahtev italijanskih okupatorjev, da se mora včlaniti v študentsko fašistično organizacijo, zapustil. 27. aprila 1941 se je pridružil OF in bil 14. julija 1941 aretiran v listkovni trosilni akciji ter zaprt. Po spretnem zagovoru so ga v enem dnevu izpustili. V letu 1942 je kot aktivist OF prav tako kot njegova družina doživel 23 hišnih preiskav in bil še dvakrat zaprt. V njihovi družinski hiši je bil namreč skrivni bunker, v katerem so delovali aktivisti OF, tam je oddajala tajna radijska postaja, obenem pa je bilo v njem tudi skrivališče ilegalne literature z Ljudsko pravico, Slovenskimi poročevalcem, ilegalnimi brošurami ter pripomočki za ilegalno delo. V njem je do odhoda v partizane 8. septembra 1943 deloval tudi Marko Vrhunec. Okupatorji bunkerja v nobeni od preiskav niso odkrili.

Marko Vrhunec:

SREČNA MLADA GENERACIJA

Napočil je dan svobode. Vrnil sem se s partizani – domov, v svoboden dom, naša borba, naše delo, naša žrtev ni bila zaman. Naša neizprosna, pravilna in dosledna ideja je uspela in zmagala. Ljubljana nori od navdušenja in sreče, sprejema svoje osvoboditelje, vstaja ...

Z vstajanjem rodu in domovine. Po tolikih težavah, trpljenju in podlosti vstaja tudi moja osebna sreča in življenje ...

Srečal sem mojo Nuško ... srečanje težko, a srečno, bilo je to srečanje dveh ljudi, ki drug brez drugega živeti ne moreta. /.../ Ljubezen nima mej in vse odpušča, ljubezen je ena in nerazumna. In vstali smo k novemu življenju.

Odlomek iz knjige Marka Vrhunca: Srečna mlada generacija, Založba Obzorja Maribor, 1989, stran 250.

Marko Vrhunec:

KRIZA IN VREDNOTE

V samostojno državo smo vstopili kot srednje razvita družba z namenom, zagotoviti si večjo samostojnost, enakopravnost, varnost in dinamičen družbenogospodarski razvoj. Prva leta smo te cilje dosegali, vendar so se vsa ta pričakovanja hitro izjalovila. Nova politična ureditev s strankokracijo in uvedbo nebrzdanega kapitalizma sta preprečili vzpostavitev sodobne demokratične države, vir vsega zla pri nas pa je kraja družbena lastnine, s katero so obogateli posamezniki. Namesto da bi politika utrjevala pravno in socialno državo, odpravljala notranja politična trenja in pospeševala družbeni in gospodarski razvoj, je z uvajanjem neoliberalističnega modela povzročila nezaposlenost, zadolžitev, korupcijo, kriminal in zastoj splošnega razvoja. Ko je nastopila še svetovna gospodarska kriza, so se razmere še poslabšale in zajela nas je globoka družbena kriza s hudimi, predvsem socialnimi posledicami za večino prebivalstva. Nastalo je razmerje 1: 99 in mnogi se borijo za golo preživetje. Pri tem ne prihaja le do omalovaževanja vrednot NOB in socializma, temveč so grobo kršene temeljne človekove pravice in vrednote, kot so poštenost, delavnost in človečnost. Stanje poslabšuje tudi neuspešno in napačno obvladovanje krize v EU, na katero smo prenesli 70 odstotkov svoje suverenosti, in ta odvisnost nas spravlja še v težji položaj. V takih katastrofalnih razmerah nam ne preostane drugega, kot da uporabimo svoje zgodovinske izkušnje, ki nas učijo, da moramo biti v težkih trenutkih samozavestni, se upreti težavam in nepravilnostim in se nasloniti na lastne moči.

Odlomek iz knjige Marka Vrhunca: Kriza in vrednote, samozaložba 2013, stran 120.

V partizanih je Marko Vrhunec vstopil v X. SNOUB Ljubljansko brigado, ustanovljeno na Golem pod Mokrcem. V brigadi je opravljal različne vojaške dolžnosti in postal njen politični komisar. Brigada se je največ bojevala na območju Ljubljanske pokrajine, Notranjske in Dolenjske ter v hrvaškem Gorskem Kotorju, matično območje njenega delovanja pa je bila pokrajina med Ljubljano in Kolpo. V skupnih bojih leta 1945 je Ljubljanska brigada, ki je bila sestavni del 7. korpusa, poklicana v napad na obrambno črto pred Ljubljano na območju Save, Sostrega, Orel, Lavrice, Babne gorice, Loga pri Brezovici, Horjula in Vrzdence, na kateri so nemške in domobranske sile branile svojo odstopnico proti Koroški. 7. in 8. maja je te obrambne položaje napadal ves 7. korpus, Ljubljanska brigada pa na odseku Sela–Orle. Po ocenah borcev naj bi bil topniški ogenj najhujši, kar ji je brigada doživela na svoji bojni poti. Prek Karlovskega mostu je brigada v prvih jutranjih urah vkorakala v mesto, prispela v središče mesta pred Magistrat, kjer je izobesila svojo bojno zastavo, zavarovala položaj in vzpostavila stik s partizanskimi enotami, ki so napredovale po Tržaški cesti in na sever ter tako končale svojo bojno pot. Na njenem čelu je Marko Vrhunec kot major partizanske vojske vodil boje za osvoboditev Ljubljane in skupaj z brigado vkorakal v Ljubljano na Magistrat.

Zapise in izvirne dokumente narodnoosvobodilnega boja je mladim rodovom predal v knjigi *Srečna mlada generacija*, kajti ob vseh vojnih strahotah je prof. dr. Marko Vrhunec ta čas doživel tudi kot življenjsko obdobje, v katerem se »zrcali tudi vse lepo in človeško, kar je spremljalo tiste čase in boj za svobodo in pravično življenje. Zato kljub preživetim vojnim strahotam in nevarnostim menim, da smo partizani bili **srečna mlada generacija**, ki je imela skrajno težko, a občudovanja vredno mladost, saj ni imela le možnosti boriti se za velike ideale, temveč je v tem boju tudi zmagala«.

Junija 1945 je postal član štaba XV., pozneje pa II. divizije KNOJ-a. Predviden je bil za šolanje v moskovski vojaški akademiji FRUNZE; ker tega ni sprejel, je bil leta 1946 demobiliziran. Nadaljeval je študij na pravni fakulteti in leta 1952 diplomiral. Sprva se je zaposlil kot načelnik na ministrstvu za trgovino in preskrbo, gozdarstvo in komunalne zadeve. V letih 1952–1967 je delal v podjetju Intertrade, ki ga je soustanovil; bil je direktor njegovega mešanega podjetja INTERIM v Istanbulu in mešanega podjetja ITO v Kairu ter pet let namestnik generalnega direktorja v Ljubljani. Na teh mestih je s svojim vsestranskim strokovnim znanjem bistveno prispeval h gospodarskemu razvoju Ljubljane in Slovenije, saj je prav to podjetje slovenskemu gospodarstvu odpiralo prodor na svetovne trge.

Ker se je v Jugoslaviji pripravljala gospodarska reforma, je bil kot uspešen strokovnjak in gospodarstvenik premeščen v Beograd. Med letoma 1967 in 1973 je bil ekonomski svetovalec in namestnik generalnega sekretarja predsednika SFRJ Josipa Broza Tita. Tri leta je bil šef njegovega kabineta; o tem obdobju je leta 2001 izdal knjigo z naslovom *Šest let s Titom 1967–1973*. Leta 1974 je postal svetovalec predsednika vlade SFRJ za sodelovanje z deželami v razvoju in bil do leta 1978 pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve, kjer je bil odgovoren za ekonomska vprašanja.

Leta 1978 je doktoriral iz ekonomskih znanosti na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, nato je bil do leta 1982 veleposlanik SFRJ kot šef misije Združenih narodov v Ženevi. V obdobju polne angažiranosti v zveznih organih SFRJ in na mednarodnem področju je predaval na Fakulteti za družbene vede in Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Med letoma 1987 in 1992 je na FSPN predaval predmet Mednarodni ekonomski odnosi, od leta 1993 pa na Ekonomski fakulteti v okviru podiplomskega študija predmet Mednarodna trgovina. Med letoma 1985 in 1989 je bil predsednik republiškega sveta za mednarodne odnose, med letoma 1988 in 1997 pa sodeloval v mednarodnih organizacijah PUQWASH in Interakcijskem svetu predsednikov držav in vlad.

Doma in tujini so odmevna njegova številna publicistična dela, med njimi 11 knjig. Zlasti v zadnjih želi predati vrednote narodnoosvobodilnega boja mlajšim generacijam. Za svoje delo je prejel dvanajst tujih in šest domačih odlikovanj in listino ZZB NOV Slovenije.

OSVOBODITEV LJUBLJANE 9. MAJA 1945

Prof. dr. Marko Vrhunec

Dragi in spoštovani! Seveda težko najdem besede za tako veliko priznanje, kot je častno meščanstvo Ljubljane. Vendar mislim, da moram poudariti, da to razumem kot priznanje svojemu delu in vrednotam, ki sem jim služil. Zato gre moja prva misel k mojim staršem in k moji predragi ženi Nuški, s katero sem bil 74 let, ki je prav tako zaslužna za tako mojo pot in tako priznanje. Moje glavno delovanje izhaja iz štiriletnega narodnoosvobodilnega boja, kjer sem opravljal različne stvari, bil trikrat zaprt, bil ilegalec, potem šel v partizane in prišel leta 1945 v Ljubljano in takrat sem po bitki na Orlah dobil kot politkomisar v roko sledeče povelje: »Ljubljanska brigada mora ob 6. uri zjutraj kreniti z Orel v boj za osvoboditev Ljubljane. Prodreti mora po Dolenjski cesti do Ljubljanice, tam se mora pa obrniti desno in ob desnem bregu Ljubljanice prodreti do osvoboditve Magistrata. In to smo izvedli.

Današnje priznanje se dotika tudi mojega dela pri Titu. Bil sem 6 let z njim in moram povedati, da sem še danes ravno tak titoist, kot sem bil takrat. Moram na koncu povedati, da je to priznanje tudi dodeljeno mi zaradi mojega pedagoško-znanstvenega dela, kajti predaval sem v Ljubljani na FSPN, sedanji DDV in predaval podiplomski ekonomski študij za mednarodne odnose na Ekonomski fakulteti. Štejem si v ponos, da smo takrat iz Ljubljane naredili tako velik znanstveni in kulturni center. Ko tukaj vidim svojega prijatelja Janeza Stanovnika, moram reči, da je tudi on zaslužen, da smo mi takrat uveljavili Jugoslavijo. Seveda to ni bilo težko, ker smo imeli za sabo Tita, pa neuvrčenost in smo lahko tudi dosegali take uspehe.

Naj zaključim s tem, da moram to svoje priznanje napatiti na naslednje izročilo. Mladi me sprašujejo, kaj naj naredimo, kako da se dogaja to in ono. Pravim jim: Uprite se, udarite po mizi, združite sile in pojdite v aktivni boj za vrednote, ki smo jih mi izborili in ki jih morate vi danes nadgraditi. Hvala lepa.

Zahvalni govor častnega meščana prof. dr. Marka Vrhunca ob podelitvi naslova 8. maja 2015 na slavnostni seji Mestnega sveta na Ljubljanskem gradu.

Podelitev nagrade glavnega mesta Ljubljane režiserki in direktorici Mestnega gledališča ljubljanskega Barbari Hieng Samobor.

Dobitniki nagrad

Zgodba o uspehu: Barbara Hieng Samobor, direktorica MGL

Petra Pogorevc

Ponosno poudarja, da so z Mestnim gledališčem ljubljanskim povezana njena prva gledališka doživetja. Kot hči pisatelja, dramatika in režiserja Andreja Hienga, ki je dolga leta intenzivno prijateljeval in sodeloval z legendarnim direktorjem, umetniškim vodjo in dramaturgom MGL Lojzeto Filipičem, je imela kot majhna deklica možnost od blizu spremljati njuna srečanja, ki so bila neredko ključna za vzpon tega gledališča v zlatih šestdesetih in sedemdesetih letih.

»Kolikor vem, mu je oče dajal v branje sproti, še med nastajanjem iger, analizirala sta kos po kos,« je leta 2011 povedala v intervjuju za Sobotno prilogo. »Jaz sem tedaj bila otrok, a zdi se mi, da sem kar velikokrat prisluškovala. Očitno me je zanimalo.« Rada se spominja obiskov zaodrja, druženja z igralkami in igralci ter ogledov predstav, pa seveda svoje prve premiere, ki jo je v visokih petah, ponosna nase in še bolj na očeta, doživela leta 1974, ko je Mile Korun uprizoril Hiengovo igrano *Izgubljeni sin*, za katero je gledališče kasneje prejelo cel kup nagrad.

Glede na zgodnje otroške izkušnje ni najbrž nič čudnega, da se z mlajšo sestro Katarino Marinčič, literarno zgodovinarico in profesorico francoščine, ki je tudi uspešna pisateljica, pravzaprav nikoli nista odmaknili od sveta literature in gledališča. Tudi v njeni lastni družini igra gledališče veliko vlogo. Poročena je z izjemnim igralcem in aktualnim direktorjem SNG Drama Ljubljana Igorjem Samoborjem, sin Filip pa končuje študij dramske igre na AGRFT.

Barbara Hieng Samobor se je rodila leta 1961 v Ljubljani. Po končani Gimnaziji Poljane se je vpisala na Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo, smer gledališka in radijska režija. Študij je zaključila z režijo Cankarjevega *Pohujšanja v dolini Šentflorjanski*, za katero je leta 1986 prejela študentsko Prešernovo nagrado. Zatem je bila več let na svobodi, v tistem času je veliko režirala po raznih slovenskih gledališčih, največ pa v SNG Drama Ljubljana, MGL in Prešernovem gledališču Kranj. Leta 1995 se je zaposlila na Oddelku za igrani program Radia Slovenija, kjer je ostala do leta 1999, ko je za osem let odšla v Lutkovno gledališče Ljubljana.

Kot umetniška direktorica LGL je pomladila njegov ansambel, osvežila repertoar in povečala število premier. Nastali sta dve veliki koprodukciji, predstave so prejele preko petindvajset domačih in tujih nagrad, priredili pa so tudi tri mednarodne lutkovne festivale. »Osebo sem se tam umirila, oblikovala in potrdila,« je ob odhodu povedala v intervjuju za Delo. »Obenem sem se tudi pripravila na 'vrnitev', se primerno razgledala – razgledala nevtrarno, z distance ... Zgolj kot aktivna režiserka bi nedvomno težje stopila na delovno mesto direktorice MGL.«

Njen prihod v MGL se je zgodil leta 2007. »Pomembno se mi zdi povedati, da občutim MGL kot teater, ki mora izrazito slediti sodobnim gledališkim in umetniškim tokovom, omogočati čim večjo uprizoritveno različnost, širino, se izogibati vsakršnim predsodkom, vsakršnemu zgodovnemu enoumju, vseh vrst previdnosti ...« je menila že takrat in meni tako tudi danes. »Že zaradi svoje umeščenosti v urbani kontekst mora gledališče sodelovanje z mestnim okoljem imeti za svojo temeljno iztočnico. A vsekakor je tudi kontinuiteta del resnega razmisleka.«

Po osmih letih vodenja gledališča je nemogoče spregledati, da je Barbara Hieng Samobor v MGL uspelo postoriti marsikaj. Pripeljala je nove igralce in režiserje, poskrbela za vznemirljiv in uravnovežen repertoar, dodatno razširila ponudbo gledališča na učne in bralne uprizoritve, vzpostavila mednarodne povezave in gostovanja na tujem ter realizirala velik koprodukcijski projekt *Iliada* (s SNG Drama Ljubljana in Cankarjevim domom). S pomočnikoma Marijano Jaklič Klanšek in Jožetom Logarjem se je lotila tudi zahtevne gradbene prenove gledališča.

Kljub mnogim spremembam in novostim, ki jih je uvedla ob svojem prihodu, pa ji je uspelo tudi najpomembnejše: ni samo zadržala, ampak celo razširila velik nabor abonentov, ki so MGL

Podelitev nagrade glavnega mesta Ljubljane kulturni pevki popularne glasbe Eldi Viler Dežman.

zvesti že dolga desetletja. Na njeno veliko veselje se je zgodilo povečanje tudi v vrstah dijakov in študentov, za katere premišljeno skrbi ob snovanju programa, ki ima že nekaj let v ponudbi tudi vedno bolj priljubljeni spomladanski koncert v Kinu Šiška. Ponosna je na to, da je doslej zaposlila sedemnajst diplomantov AGRFT, da v skoraj vseh predstavah nastopajo igralski gostje ter da ji hkrati uspeva skrbeti tudi za nove dramatike, režiserje in dramaturge.

Elda Viler Dežman

Darja Korez Korenčan

Veliko pevcev zabavne glasbe, ki so bili popularni v 60. in 70. letih, ko se je razcvetela zlata doba slovenske popevke, je danes pozabljenih ali pa jih ni več med nami. Posebna žametna barva glasu Elde Viler pa nam še vedno ostaja v ušesih, njeni posnetki so oplemenitili radijski arhiv in domače zbirke plošč, poslušalci ji danes enako radi prisluhnejo tudi na koncertnih odrih ob različnih obletnicah slovenske popevke in življenjskih jubilejih skladateljev, kot sta Jure Robežnik in Mojmir Sepe, ki sta pisala glasbo zanjo na besedila Gregorja Strniše, Elze Budau in drugih.

Za Eldo Viler nedvomno lahko rečemo, da je **prva dama slovenske popevke**, njene najbolj priljubljene pesmi so *Ti si moja ljubezen*, pa *Zlati prah imaš v očeh*, *Vzameš me v roke*, *Lastovke*, *Nora je misel*, *Ne prižigaj luči v temi* in še mnoge druge.

Po osamosvojitvi Slovenije se je umaknila z odrov, bila je razočarana, ker ji je Ministrstvo za kulturo odvzelo status svobodne umetnice; kot razlog je navedlo, da ne ustvarja sodobne glasbe. Res so čudna pota naše birokracije, ki je že marsikomu naredila veliko krivico s sprejemanjem povsem nerazumnih odločitev in tako pahnila odlične ustvarjalce in poustvarjalce na rob preživetja. Slovenska država ne bi smela nikoli, še zlasti pa ne v času svojega konstituiranja in postavljanja na evropski zemljevid, dopustiti, da se ustvarjalci, ki so nam dali nepozabne interpretacije velikih mojstrov glasbe in besede, znajdejo v nezavidljivih gmotnih razmerah. V svetu interprete takšnega kova odlikujejo in nagrajujejo ter nosijo po rokah, pri nas pa za nedopustno samovoljo nihče ni odgovoren. Na srečo danes prepoznavna pomen takšnih umetnikov za našo kulturno identiteto Mestna občina Ljubljana.

Ob odvzemu statusa svobodne umetnice je Elda Viler popolnoma opustila nastopanje za dolgih petnajst let, potem pa se na veselje številnih oboževalcev njenega petja ponovno vrnila na koncertne odre. Leta 2009 je ob 50-letnici svojega prvega glasbenega nastopa priredila koncert v Križankah, na katerem je predstavila svoje največje uspešnice, nastopila je skupaj s svojo hčerko Ano Dežman. Pravijo, da jabolko ne pade daleč od drevesa, to zanju gotovo drži. Lepo je videti, da mati prenese svojo ljubezen do glasbe na hčer, posebno doživetje pa je, ko nastopita v duetu.

Morda Elde Viler iz odmaknjene istrske vasice Koštabona ne bi nikoli odkrili, če ne bi nastopila v oddaji *Pokaži, kaj znaš*, kjer so takoj prepoznali njen talent, kmalu so ji prisluhnili tudi glasbeni poznavalci v Ljubljani in zanje je bila pravo odkritje, prav tako za velika imena, kot so bila Jože Privšek in Ati Soss, pa Mojmir Sepe in Jure Robežnik, ki so vedno radi sodelovali z njo. **Bila je kraljica festivala Slovenska popevka, ki mu je vtisnila neizbrisen pečat.** Njene interpretacije so vselej dobivale nagrade strokovnih žirij, kmalu so postale zimzelene in še danes si jih mnogi radi požvižgavajo, saj so šle v uho, njen žametni glas velikega volumna pa nam je segel do srca. Brez nje si ni bilo mogoče več zamišljati Slovenske popevke, na svoje festivale pa so jo radi uvrščali tudi v republikah nekdanje skupne domovine; tako je bila nepogrešljiva v Opatiji, Zagrebu, Beogradu in drugod.

Elda Viler je ena sama, glasovno unikatna z naravno dispozicijo glasu, ki jo danes premore le redkokatera pevka zabavne glasbe. Večina išče predvsem zunanje učinke z multimedijскими in svetlobnimi učinki, pa s pretirano razgaljenostjo in ekstravagantnostjo, kar pa nikoli ne more nadomestiti naravne glasovne danosti. To je dar, ki je vreden poklona, zato na koncertih Elde Viler nikoli ne manjka dolgih navdušujočih aplavzov.

Podelitev nagrade glavnega mesta Ljubljane akad. slikarki in tkalki kulturnih vezi med Slovenijo in Kitajsko Huiqin Wang.

Podelitev nagrade glavnega mesta Ljubljane borcu NOB in predsedniku MO ZZB za vrednote NOB Ljubljana Janku Heberletu.

Huiqin Wang

Prof. dr. Nadja Zgonik

Huiqin Wang, slovenska umetnica kitajskega rodu, se je v Ljubljano preselila pred dvaintridesetimi leti. Komaj leto dni zatem, ko je 1982. diplomirala iz slikarstva na Fakulteti za likovno umetnost Pedagoške fakultete v Nandžingu, se je odločila, da bo domači Nantong zamenjala s srednjeevropsko Ljubljano. Od takrat dalje njeno življenje piše zgodbo povezave dveh svetov, vzhodnjaškega in zahodnjaškega, ki je v njeni izvedbi še prav posebej intenzivna. To ni le osebna zgodba o predanosti umetnosti in življenju, temveč sega v širše družbene tokove in usmerja slovensko-kitajsko kulturnopolitične povezave ter vnaša v kulturno življenje Ljubljane svetovljansko dimenzijo. S tem odigrava pomembno vlogo pri vključevanju slovenskega kulturnega prostora v tok, ki danes tako intenzivno preplavlja svet, to je kulturna fuzija med Vzhodom in Zahodom.

Ko se je slikarka preselila v Slovenijo, takrat eno od jugoslovanskih socialističnih federativnih republik, se je znašla v kulturnem okolju, v katerem so se na neznačen način spajale okoliščine življenja v socialistični družbi, ki jo je poznala od prej, z elementi zahodne porabniške kulture. Neuvrščena Jugoslavija je bila v razmerju do preostalih držav komunističnega vzhodnega bloka v unikadni poziciji, saj se je navkljub enostrankarskemu političnemu sistemu tesneje povezovala z ZDA kot s SZ. Ob umetničnem prihodu v Slovenijo je postopno spoznavanje zahodne abstraktne umetnosti začelo spodkopavati njene slikarske osnove. Te so bile obvladovanje tradicionalne kitajske umetnosti, saj se je doma posvečala študiju kaligrafije in slikarstvu s tušem ter poznavanju veččin oljnega slikarstva v maniri akademskega realizma, ker je bil na Kitajskem v tistem času zapovedan socialistični realizem. V drugi polovici osemdesetih let se je na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost najprej študijsko izpopolnjevala v grafični tehniki. Spoznavala je visoko tradicijo ljubljanske grafične šole in njene sodobnejše tokove, ko se je pri profesorju Zvestu Apolloniu posvečala predvsem študiju sitotiska. Zatem je opravila še podiplomski slikarski študij in pod mentorstvom profesorja Emerika Bernarda prvič odkrivala možnosti snovno čutne obravnave barve in taktilnih vrednosti njenih nanosov na platno, kar je tradicionalni kitajski umetnosti tuje. Takrat je začela intenzivneje razvijati modele zahodnega abstraktne slikarstva. Po zaključenem študiju se raziskovanje novih umetniških poti ni zaustavilo, saj je njen značaj tak, da ji narekuje neprestano živahno sledenje novostim v umetnosti.

V devetdesetih letih, obdobju prevlade prostorskih instalacij, je tudi ona začela preiščevati o slikarstvu, ki se širi v tretjo dimenzijo in se iz dvodimenzionalnega predmeta spreminja v ambient. Začela je z delitvijo enovite slikovne površine na večdelno, s preoblikovanjem pravokotnega slikovnega polja v nepravilne like in s postopno selitvijo slike s stene v prostor.

Tako so nastale slike kot paravani, ki so z interakcijo v gledalca spodbudile razširjeno zaznavo, da se je v branje umetniškega dela začela vključevati zavest o kulturnih specifikah likovnega dela in možnostih spajanja kulturnih identitet. Sledil je dinamični razvoj v prepletanju različnih umetniških konceptov in čas vse večjega eksperimentiranja, ko je umetnica kitajski način slikanja s tušem uporabila v slikarskih instalacijah z elementi performansa in ga vključila v

bodyart projekte, v katerih je »zahodnjaško« telo performerja uporabila za podlago zapisa v vzhodnjaški pisavi, kitajskih pismenkah. Začela je s spajanjem različnih slikarskih pristopov na eklektičen način, povezala ceneni porabniški kič z metafizičnimi abstraktnimi monokromi ali sestavljala fantastične fotomontaže iz fragmentov blešččega sveta globalne kulture, pri čemer je individualni ustvarjalni postopek pogosto preobrazila v sodelovalne prakse, ko se je pri ustvarjanju povezala z drugimi umetniki. V zadnjem času so pri njej v ospredju teme iz politične ideologije in umetnostnih politik, ko v slikarskem pastišu preplete različne figure v socrealistični stilizaciji, kar nadgradi z učinki poparta in fotorealizma. Njene »ideološke« slike iz zadnjega obdobja kažejo umetničin unikaten položaj, ki ga je spodbudilo posebno soočenje dveh vzhodnih izkušenj, zato se na njih zlahka srečata Mao in Tito, dva kulturna politična lika.

Umetnico zaznamuje kompleksna in pluralna slikarska izkušnja od prvih začetkov, ko se je v času študija spoznala z vsemi slikarskimi načini, od realističnega, gestualnega in abstraktnega ter s specializacijo v grafiki soočila z možnostmi, ki jih ponuja množična reprodukcija, kar jo je pripeljalo v območje družbene občutljivosti, političnih ideologij in umetnostnih politik. Njen izvorni umetniški svet se je postopoma začel vse bolj stapljati s svetom vizualne kulture in iz tega stika oblikovati sodobno zvence v družbene in politične vidike usmerjene izjave. Globalizem je njena individualna usoda – tudi zato jo je tako intenzivno prevzela zgodba o F. A. Hallersteinu, Liuju Songlinguju, slovenskem astronomu na kitajskem dvoru, da ji je posvetila leta slikarskih raziskovanj. Kritika političnih ideologij na Vzhodu in kapitalističnih družbenih razmerij na Zahodu pa sta idejni polji, v kateri lahko aktivno vstopa s kritične distance. Zato je človek, ki lahko pogleda na Vzhod z zahodnjaškimi in na Zahod z vzhodnjaškimi očmi. Zgodovina svetovne umetnosti je polna produktivnih kulturnih trkov med vzhodnjaško in zahodnjaško umetnostjo. S Huiqin Wang v Ljubljani se je kot eno od prizorišč v to mrežo vključilo tudi naše mesto.

Janko Heberle

Julijana Žibert

Prijetno je pisati o človeku, ki ga čeniš in spoštuješ, še posebno, če z njim delaš že več kot 15 let. Celotno njegovo delo je povezano z Ljubljano, čeprav je po duši »Blejc«, saj je Bled njegov rojstni kraj. Tam se je še kot mladoletni fant vključil v NOB že leta 1942, od tedaj pa do osvoboditve je prehodil zelo težko pot partizana. Gozdovi Jelovice in Pokljuke so bili v prvih letih vojne njegov drugi dom. Bil je borec Gorenjskega odreda in Prešernove brigade. Zadnje leto vojne pa je deloval v varnostno-obveščevalni enoti IX. Korpusa. V tem času je v težkih razmerah prehodil velik del ozemlja Slovenije ter s posebno nalogo odšel v Črnomelj, kjer so se začele priprave za osvoboditev.

Kot borec je 9. maja zjutraj vkorakal v Ljubljano. Enota, ki jo je vodil, je dobila nalogo, da zasede obveščevalni center Plave garde na Miklošičevi cesti, ki ga je vodil podpolkovnik Glušič.

Po vojni je 15 let delal v organih za notranje zadeve, diplomiral na FSPN in se leta 1964 zaposlil v podjetju Slovin v

Nehajmo govoriti o spravi, obsodili smo zločine po drugi svetovni vojni, govorimo in delajmo to, da spoštujemo vsakega posameznika, vsakega Ljubljančana, vsakogar, ki pride v Ljubljano.

Podelitev nagrade glavnega mesta Ljubljane direktorju Imaga Sloveniae Janošu Kernu.

Ljubljani, kjer je bil vodilni delavec. Ob njegovem prihodu je bilo v podjetju zaposlenih 242 delavcev, ob njegovi upokojitvi 1982 pa več kot 5400. Podjetje je v tistem obdobju doseglo velik razvoj tako v Sloveniji kot na področju takratne Jugoslavije; veliko je izvažalo na zahodna tržišča.

Ob odgovornem delu v podjetju pa je bil aktiven tudi na različnih področjih družbenega življenja v Ljubljani in s tem pomembno prispeval h kakovostnemu življenju v Ljubljani ter ugledu in razvoju mesta. Med drugim je dva mandata uspešno vodil Samoupravno interesno skupnost za zdravstvo Ljubljana, ki sega v čas izgradnje UKC v Ljubljani, kar je prispevalo k boljši zdravstveni oskrbi v Ljubljani in celotni regiji.

Od leta 1992 je predsednik MO ZZB za vrednote NOB Ljubljana. Pri delu se zavzema, da se vrednote NOB dejansko uveljavljajo v praksi. Po osamosvojitvi Slovenije so za delovanje ZZB nastopile razmere, v katerih je bilo in je še vedno izredno težko delovati, predvsem zato, ker so med nekaterimi politikimi in v civilni družbi ljudje, ki hočejo izničiti pomen NOB in osvoboditev izpod fašizma in nacizma. Bile so in se še vedno pojavljajo obsesne akcije izničenja vsega, kar spominja na obdobje narodnoosvobodilnega boja, zato, da bi rehabilitirali svojo izdajo nad slovenskim narodom. Posebno globoko ga prizadenejo in žalijo neresnice, izenačevanje in blatenje upora proti okupatorju ter NOB, kakor tudi peklenskih muk in trpljenje partizanov v boju z vedno nadmočnimi sovražnimi silami. Ne pristaja na kompromise v imenu nekakšne imaginarne sprave, zato odločno zavrača izenačevanje borcev proti okupatorju in vseh, ki so trpeli pod knuto okupatorja, s tistimi, ki so okupatorju pomagali, vihteli in udarjali z njegovo knuto. Pokončni drži in predanemu delu predsednika ZZB Ljubljana tovariša Janka Heberleta gre zasluga, da se je s svojimi soborci in somišljeniki uprl takim težnjam v Ljubljani. Večkrat opozarja: »Ne, tega ne moremo dovoliti, da bi šli zopet po poti sovraštva in delitve. To zavračam, jaz sem odšel v partizane, da se osvobodimo izpod nacifašizma, boril sem se pod rdečo zvezdo, ki je simbol svobode in pravičnosti. Na čas NOB moramo biti ponosni tudi zato, ker smo z našim pravičnim bojem postali ugleden član, skupaj z ostalimi jugoslovanskimi narodi, svetovne protihitlerjevske koalicije.«

V Ljubljani so se ohranila številna spominska obeležja in se tudi dostojno urejajo. Prizadeval si je za postavitev dveh spomenikov, za spomenik Francu Rozmanu – Stanetu v parku vojašnice, ki je nosila njegovo ime, ter postavitev spomenika kulturnim delavcem, padlim v NOB, v Bežigraskem parku. Posebej si je prizadeval, da se ohrani edinstven spomenik v Evropi – Pot spominov in tovarištva, ki poteka ob žici okupirane Ljubljane. Prirajajo se tudi spominske slovesnosti, povezane z dogodki iz NOB. Borčevska organizacija kot pomemben del civilne družbe, predvsem zaradi vključevanja mladih z mladostno energijo in novimi idejami, postaja iz dneva v dan močnejša, trdnejša, učinkovitejša in odmevnejša.

Nagrajenca tovariša Janka Heberleta odlikujejo vrline, kot so: predanost delu, modrost, skromnost, tovarištvo, spoštovanje človekovih pravic. Prav letos, ko praznujemo 70. obletnico osvoboditve Ljubljane, je zaslužen dobil priznanje MOL. Nagrada, ki mu jo je dalo mesto, ne veseli le njega, ampak tudi nas, ki imamo ta privilegij, da smo njegovi sopotniki.

Janoš Kern

Darja Korez Korenčan

Marsikdo se še vedno dobro spominja velikega entuziazma prof. Primoža Lorenza, ki je bil z dušo in srcem predan staremu mestnemu jedru Ljubljane, zato je tudi dal pobudo za Poletje v stari Ljubljani, kar je preraslo v Ustanovo Imago Sloveniae – Podoba Slovenije. In Ljubljana je res svojo podobo na ogled postavila, trgi in atriji so ob soju sveč oživel s pomočjo glasbe, ki se je širila tudi na gradove in cerkve po Sloveniji.

Po Lorenzovi smrti so Ljubljancani dvomili, da bi se lahko ta projekt obdržal, saj niso videli primerne osebnosti, ki bi idejo nadaljevala. Na srečo je ustanova prešla v prave roke. Janoš Kern, ki dotlej širši javnosti ni bil šire znan, je ugriznil v to jabolko in ne le nadaljeval, ampak kmalu ta projekt tudi nadgradil. Organizacija in marketing mu nikoli nista bila tuja, saj je vrsto let organiziral različne kulturne prireditve. Tako je stkal nove vezi in razširil mrežo kulturnih stikov čez državne meje. V mladosti se je veliko ukvarjal z glasbo na Radiu Slovenija, kjer je redno spremljal vse novosti na področju jazza in rocka, sicer pa je znal pritegniti tako mlade kot nekoliko starejše z glasbenimi dogodki na različna prizorišča. Ves čas pa ima tudi spoštljiv odnos do klasične glasbe, zavzema se, da so vse zvrsti – od klasične do jazza in etnoglasbe – enakovredno zastopane po Sloveniji in dostopne čim širšemu krogu obiskovalcev.

Za kulturno ozaveščanje je najpomembnejša **možnost brezplačnega obiska koncertov**, s čimer se uresničuje izjemno poslanstvo te ustanove, to je popularizacija resne glasbe, ki je vse preveč getoizirana in premalo dostopna širši javnosti.

V dobrih desetih letih, odkar je Janoš Kern na čelu Ustanove Imago Sloveniae, je ta postala programska in gmotno stabilna, čeprav ji država iz leta v leto namenja manj denarja in je vse bolj odvisna od sponzorjev in donatorjev. Kot je znano, pa tudi gospodarstvo danes ne cveti, zato je težko pridobiti sredstva za realizacijo številnih koncertov, a potreben je optimizem in tega Janošu Kernu ne manjka, saj zlepa ne vrže puške v koruzo. Zaveda se sadov svojega dela in velike predanosti sodelavcev ter prostovoljcev, zato želi krmariti to barko naprej, čeprav se čerem nikoli ne more povsem izogniti.

Med drugim mu je uspelo Imago Sloveniae povezati z različnimi tujimi ustanovami in festivali. Uvedel je več novih glasbenih projektov, med njimi **cikel Mladi talenti in**

Jazz oder, organiziral je tudi **Evropsko glasbeno poletje 2009**, v okviru katerega se je v štirih državah zvrstilo blizu šestdeset koncertov. Poglavitni segment teh prireditev so tudi nastopi številnih priznanih in nagrajenih tujih klasičnih komornih skupin ter etno in jazz zasedb, lani je bilo npr. izvedenih kar 105 koncertov z 800 glasbeniki iz kar dvajsetih držav.

Manjši slovenski kraji z neprecenljivo kulturno dediščino gradov, baročnih cerkva in trgov so prav po zaslugi Imaga Sloveniae dobili stik z nekoliko zahtevnejšo

glasbeno ponudbo, kar je pomembno, saj skoraj ne slišimo več pripomb, da se visoka kultura dogaja le v Ljubljani za elito, ki si lahko privoščijo drage vstopnice.

Janošu Kernu zasijejo oči in zažari obraz vedno, ko vidi polne sedeže in ve, da njegov trud ni zaman, prav nič mu ni težko dodati še kakšnega stola, če je treba, tudi sam pomaga, rad ima vse pod nadzorom. Poleti ga videvamo ob vseh odrih na prostem, kjer se dogajajo prireditve, vedno pazi, da ustreže izvajalcem in zadovolji občinstvo, pri čemer ni zanemarljivo, da se je kulturni turizem v Ljubljani razmahnil prav z naključnimi turisti, ki radi prisluhnejo muziciranju v naši prestolnici. Izpeljava slehernega koncerta, še tako majhnega, je zalogaj zase in zahteva včasih tudi neprespane noči in celodnevno angažiranje, da poteka vse brezhibno. Janoš Kern nikomur ne odreče pozornosti in prijazne besede, če le more, vsakemu gostu stisne roko in se pogovori z njim o tem in onem. Prav gotovo ni enostavno pripeljati k nam vrhunskih glasbenikov, ki bodo zadovoljni tako s honorarjem kot s počutjem pri nas. Direktor ustanove, ki je tako močno razpredla svoje mreže tudi v mednarodni prostor, mora misliti na vse, saj se mu kljub jasni strategiji organizacijski aparat ni povečal, ampak je velikokrat sam za vse. To mu ni vzelo poguma, da pomaga slovenskim izvajalcem pri nastopih doma in na tujem, sodeluje z osrednjimi slovenskimi simfoničnimi orkestri in ljubljansko operno-baletno hišo ter ohranja vizijo, ki je zgradila mostove med narodi.

Danes so osamljeni zidovi odročnih cerkva in gradov pri nas in v zamejstvu preteklost, za njimi ni več samo bogoslužja, ampak gle plemenitijo žlahtni zvoki solistov, komornih skupin in zborov, ki dajejo tem ambientom svojevrstno dodano vrednost, vzgajajo občinstvo, obenem pa prek tujih izvajalcev in obiskovalcev promovirajo lepe kotičke naše dežele.

»Moje današnje sporočilo je, da nihče ne more zgodovine spreminjati in ta zgodovina bo ostala za vekomaj v Ljubljani, mestu heroju. Zato v Ljubljani, mestu heroju ni nobene možnosti, da bi postavljali spomenike domobranskim organizacijam. To je naš odgovor na zgodovino in naša dejanja, ki smo jih naredili v skladu s pravo.«

Dobitniki plaket

Nevenka Lekše

Nevenka Lekše je ena tistih redkih osebnosti, ki svoje življenje razumejo kot dar, ki ga človek polnokrvno zaživi, ko z vsemi svojimi sposobnostmi, dušo in srcem deluje v dobro skupnosti. S svojo zdravstveno izobrazbo je temeljno poklicanost našla v sindikalnem boju za dostopnost kvalitetnega javnega zdravstva za vse družbene sloje prebivalstva. Maja 1984 je nastopila poklicno sindikalno pot kot generalna sekretarka panožnega sindikata, zadnje tri mandate do leta 2008 pa je bila predsednica Sindikata zdravstva in socialnega varstva Slovenije. Med pomembnejšimi dosežki njenega predanega delovanja na tej poti je podpis kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva v Republiki Sloveniji. Sodelovala je v pogajanjih za sklenitev socialnih sporazumov v Ekonomsko socialnem svetu in v državnozbornskih razpravah o zakonodaji s področja socialnega varstva in zdravstva. Neprecenljivega pomena je njeno zavzemanje za ohranitev javnega zdravstvenega sistema in socialnega varstva. S svojo zavzetostjo za družbeno dobro je bila dolga leta aktivna tudi v lokalni samoupravi. V dveh mandatih je bila članica mestnega odbora za zdravstvo in članica Sveta Četrtna skupnosti Vič.

Franc Gornik

Prof. Franc Gornik je ena najvidnejših osebnosti na slovenskem glasbenem prizorišču. Kot profesor glasbene pedagogike je navdihnil in vodil različna glasbena združenja in ansamble bodisi kot profesor, kapelnik, dirigent ali zborovodja. Med drugim je deloval pri Mešanem pevskem zboru Tine Rožanc iz Ljubljane, Partizanskem pevskem zboru Karel Pahor Ljubljana, Kadetskem pevskem zboru iz Tacna, dekliskem pevskem zboru Srednje medicinske šole Ljubljana, Slovenskem partizanskem pevskem zboru iz Celovca, bil dirigent Godbe milice, ki zdaj nosi ime orkester Slovenske policije. Deloval je v vojaških orkestrih na Reki, v Zagrebu, Mariboru in v Ljubljani. Je tudi ustanovitelj vsakoletne prireditve *Pesem na Šmarni gori*. Med drugim je član programske komisije Tabora slovenskih pevskih zborov od samega začetka vsakoletnih pevskih srečanj v Šentvidu pri Stični. Krona njegovega ustvarjanja pa je delovanje v Partizanskem pevskem zboru, ki se mu je leta 1970 najprej pridružil kot spremljevalec na harmoniki in korepetitor, od leta 1992 pa Partizanski pevski zbor vodi kot dirigent. Z zborom je sodeloval tudi kot dirigent Godbe milice, s katerim je posnel več partizanskih pesmi. To so bili časi velikih turnej po Italiji, Nemčiji, Poljski in drugod. V času, ko je prof. Gornik prevzel dirigiranje Partizanskemu pevskemu zboru, je imel zbor le 22 pevcev, zdaj pa jih šteje 40 in ima med 50 in 60 nastopov letno, ob tem pa vrsto avdio in video snemanj. Partizanska pesem, ki je v času NOB partizanom dajala moč in voljo, da so vzdržali v najtežjih trenutkih boja za osvoboditev, je danes izraz ponosa in časti, obenem pa protivojni opomin, zato je Ljubljana kot mesto heroj ponosna na Partizanski pevski zbor, ki mu daje prof. Gornik dušo že polnih 23 let.

Pionirski dom – Center za kulturo mladih Ljubljana

Pionirski dom - center za kulturo mladih Ljubljana je tisti poseben prostor za mlade radovedneže in bodoče ustvarjalce, ki v njem najdejo znanje, navdih, spodbudo in vrsto priložnosti za zgodnje uveljavljanje lastnih talentov, ki jih v rednih vzgojnih programih vrtcev in osnovnih šol s predpisanimi kurikuli in zato bolj togimi pedagoškimi prijemi niso deležni. V Pionirskem domu pa imajo tudi pedagogi in mentorji več ustvarjalne svobode in zato lahko njihovi varovanci pri njih zacvetijo in zgodaj odkrijejo pot, na kateri bodo v svojem življenju najboljši. Zavod je od svoje ustanovitve leta 1963 prešel različne razvojne poti, a ni naključje, da številni kulturni ustvarjalci in umetniki danes radi poudarjajo, da njihovi začetki umetniškega ustvarjanja segajo prav v Pionirski dom. Programi strokovno in pedagoško domišljenega modela učenja nekaterih evropskih jezikov so bili za obdobje v šestdesetih letih prejšnjega stoletja dokaj smela ponudba za starše in otroke ter poseben izziv tudi za pedagoško stroko tako v osnovnih in srednjih šolah kot na fakultetah. Umetniško ustvarjalne in jezikovno kulturne delavnice je v vseh letih obiskovalo na tisoče otrok. Tukaj se odvijajo tudi številni festivali: Otroški festival gledaliških sanj, Festival naravoslovja Hokus pokus, Glasbeni festival, Filmski festival Zoom, Plesni festival, Literarni natečaj in Pionirski festival z bogatim kulturnim in jezikovnim programom ter ustvarjalnimi delavnicami.

Zveza tabornikov Slovenije, nacionalna skavtska organizacija

Zveza tabornikov Slovenije je prostovoljna mladinska vzgojna organizacija, odprta vsakomur, ne glede na poreklo, narodnost, vero ali prepričanje. Danes šteje več kot 10.000 aktivnih članov organiziranih v društvih oz. rodovih tabornikov. V desetih območnih organizacijah deluje 85 rodov. Delo v organizaciji temelji na združevanju v majhne skupine – vode, kjer se mladi naučijo samostojnosti, pomena povezanosti z vrstniki in medsebojne pomoči, pripravljenosti, pomagati pomoči potrebnim, pa tudi prevzemanja odgovornosti in nalog. Organizacija spodbuja osebno rast posameznika ob izvajanju stopnjevanega sistema preizkušenj in veščin, ki mladim približajo pomen stalnega učenja in razvijanja značaja, znanja in raznih spretnosti. Geslo organizacije *Z naravo k boljšemu človeku* poudarja povezanost tabornikov z naravo in odločnost organizacije, da ji je celovitost narave in človeka vodilo pri oblikovanju programa in izpolnjevanju vzgojnega poslanstva organizacije. V organizaciji spodbujajo vključenost mladih članov v reševanje problemov razvijajoče se demokratične družbe. ZTS je bila leta 1994 kot nacionalna skavtska organizacija sprejeta v polnopravno članstvo v svetovni organizaciji skavtskega gibanja - WOSM s sedežem v Ženevi.

Podelitev plakete glavnega mesta Ljubljane sindikalni aktivistki Nevenki Lekše.

Podelitev plakete glavnega mesta Ljubljane glasbeniku prof. Francu Gorniku.

Podelitev plakete glavnega mesta Ljubljane Pionirskemu domu – Centru za kulturo mladih.

Podelitev plakete glavnega mesta Ljubljane Zvezi tabornikov Slovenije, nacionalni skavtski organizaciji.

Dan osvoboditve Ljubljane

Milan Kučan

Prvi predsednik Republike Slovenije in častni meščan Ljubljane Milan Kučan, slavnostni govornik na množično obiskani slovesnosti Pod svobodnim soncem ob 70-letnici osvoboditve Ljubljane 9. maja 2015 v organizaciji ZZB za vrednote NOB Slovenije.

Med nami ste tudi tisti, ki se spominjate 9. maja pred 70 leti. Vas še posebej pozdravljam.

Vesetje tistega sončnega pomladnega dne je bilo velikansko in iskreno. Končana je bila večletna mora. Pesem srečnih ljudi je odmevala povsod, s cvetjem so pričakali osvoboditelje in se jim zahvaljevali. Tudi tu v Ljubljani, v srcu slovenskega odpora. Z žico zasušeno uporno mesto ni bilo nikoli pokorjeno. Ljubljana je bila in ostala mesto heroj. Spomin na tisti čas je trajno vklesan tudi v

Pot spominov in tovarištva.

Idejo upora in svobode vsako leto znova oživljajo novi rodovi Slovencev z množičnim pohodom okrog mesta. Svobodoljubja ni mogoče zatreti. Ni mogoče pokoriti naroda, ki se zaveda pravičnosti svojega boja. To smo potrdili tudi Slovenci.

Odločitev za oborožen odpor je prepričljivo zanikala usodo majhnosti in nemoči slovenstva. Pluralistična osvobodilna narodna organizacija znotraj Hitlerjeve

Evrope že aprila 1941 je bil izjemno zgođen in zrel politični odziv. Ni šlo le za obrambo golega življenja. To je bila odločitev za dejaven in ustvarjalen vstop Slovencev v nastajajoči novi svet. Bila je odločitev za svobodo in tudi za drugačno, boljše, pravičnejšo družbo. Upor je bil zgodovinsko, politično daljnovidno in državotvorno dejanje. Za

vselej nam je določil mesto med narodi, ki so s svojo medvojno opredelitvijo ustvarili temelje sodobnega sveta. Odločitev za boj proti barbarstvu v Evropi danes ni le sestavina naše demokracije, je tudi temelj naše suverenosti.

Slovenci smo bili evropski. Z zavestjo in dejanji smo bili združeni s svobodoljubno in demokratično Evropo. Podobnost ciljev OF in zavezniške koalicije govori o tem dovolj prepričljivo. Osnovni pogoj za nastanek

» Slovenci smo bili evropski. Z zavestjo in dejanji smo bili združeni s svobodoljubno in demokratično Evropo. Podobnost ciljev OF in zavezniške koalicije govori o tem dovolj prepričljivo. Osnovni pogoj za nastanek

» Slovenci smo bili evropski. Z zavestjo in dejanji smo bili združeni s svobodoljubno in demokratično Evropo. Podobnost ciljev OF in zavezniške koalicije govori o tem dovolj prepričljivo. Osnovni pogoj za nastanek

» Slovenci smo bili evropski. Z zavestjo in dejanji smo bili združeni s svobodoljubno in demokratično Evropo. Podobnost ciljev OF in zavezniške koalicije govori o tem dovolj prepričljivo. Osnovni pogoj za nastanek

» Slovenci smo bili evropski. Z zavestjo in dejanji smo bili združeni s svobodoljubno in demokratično Evropo. Podobnost ciljev OF in zavezniške koalicije govori o tem dovolj prepričljivo. Osnovni pogoj za nastanek

protifašistične zveze narodov, utemeljene z Atlantsko listino, in za njeno zmago je bil oborožen odpor. Nihče od zaveznikov takrat ni razmišljal o tem, da je odpor nesmiseln, kot še vedno odmeva v delu slovenske politike. Zato tudi ob tej obletnici velja poudariti, da ujetost sedanjih državnih in geopolitične interese

nič in nihče ne odvezuje zaveze, da ostanejo zvesti besedam velikih državnikov takratnega zmagovitega časa, ki so obljubili: »Nikoli več«.

V najbolj kritičnem trenutku narodovega obstoja smo bili Slovenci na višini zgodovinskih »znamenj časa«. Bili smo velik narod. Odpor je temeljil na globokem prepričanju, da je za narodovo osvoboditev potrebno skupno delovanje političnih in narodovih silnic. Da ne more biti ideološko pogojen in izključujoč. Zato so

se politične skupine znotraj OF tudi uspele zediniti o sodelovanju za osvoboditev. Tudi zato je ob koncu vojne na vseh mejnikih slovenskega nacionalnega prostora stal slovenski partizan. Tudi zato nam je partizanski boj vrnil Primorsko. Programska točka, da se vprašanja, ki presegajo okvir osvoboditve, rešujejo po vojni, ko naj bi bila vpeljana demokracija, pa ni bila uresničena. To je ena usodnih napak takratne slovenske politike, ki so vodile do mnogih nesrečnih dejanj med vojno in po njej. Tako kot je imelo tragične posledice tudi dejstvo,

da del takratne slovenske politike ni zmožni moči za odpor proti okupatorjem in je sprejel njegovo oblast in orožje.

Slovenski narod se je zapisal med uporniške narode, ki so se povezali v obrambi človeške civilizacije. Te

evropske legitimacije nam ne more vzeti nihče. Skrbno moramo paziti, da si je tudi sami ne bomo vzeli z nerazumnimi spori o svoji preteklosti.

Ne moremo si privoščiti, da bi nas delitve iz minulih časov delile še za danes in jutri. Pieteta do žrtev zahteva, da ne bijemo političnih in ideoloških bitk prek njihovih grobov. Nasprotno. Terja voljo in sposobnost za preudarne in odgovorne besede in dejanja. Pomagajo naj, da si svojo narodno preteklost priznamo v vsej njeni celoti, s svetlimi in temnimi platmi. Taka kot je, je del naše nacionalne identitete in do nje imejmo premišljen, pošten in spoštljiv odnos. Dokažimo sposobnost, da zmoremo živeti z njo, čeprav jo vrednotimo različno. Dokažimo, da je Slovenija domovina vseh nas, da pripada nam vsem in da vsi nosimo odgovornost zanjo in njeno prihodnost. Zaželen in spoštovan mora biti prispevek vsakogar od nas. Šele tako bodo zakoni, politične izjave in simbolna dejanja dosegli pravni smisel. Sprava je predvsem sprijaznitve z našo skupno preteklostjo. V njej so naše skupne korenine.

Prav zato me v dneh spominjanja na veličino partizanskega uporništvja skrbi sovražnost izjav v javnem in političnem življenju, tudi izjav nekaterih zgodovinarjev.

Zločin povojnega nasilja so izrecno in večkrat obsodili predstavniki države. Obsodili so ga nekdanji partizani. Zato ne zdaj in ne pred prihodnostjo z ničimer ni mogoče upravičiti novega netenja sovraštva. Toliko manj z zamolčevanjem ali opravičevanjem zločinov, povzročenih v sodelovanju z okupatorji, ali s poskusi, da bi zgodovinske spore dedov postavili za cilje mladih rodov Slovencev.

Zaradi mladih se je treba spraviti s preteklostjo. Zapreti in zaceliti je treba rane preteklosti in pošteno pogledati na tisti podivjani čas, ko so ljudje morali izbirati med strahom in pogumom, dostikrat proti lastni volji in prepričanju. Čas je za neobremenjen pogled na dogajanje tudi ob koncu vojne, ki se je prav na slovenskih tleh končala šele teden dni potem, ko so na evropskih bojiščih že utihnil topovi.

Presežno zlo je skrajno surovo zaznamovalo zadnje poglavje te strašne vojne. Zneslo se je nad vojskami, ki, ujetje pod Karavankami, niso hotele položiti orožja. A zaradi nepotvorjenega izročila zanamcem je treba povedati, da vanj nismo bili ujeti in ga nismo zagrešili samo in predvsem Slovenci. V številnih prikritih grobiščih v Sloveniji ne ležijo predvsem Slovenci in jih ni pobila zgolj slovenska roka. Ne nalagajmo si večjega bremena na svojo vest. Dovolj težko je že breme, ki nam ga nalaga resnica, osvobodjena ujetosti v ideološke in politične spopade današnjega časa.

Iskanje poti do pomiritve s preteklostjo pa ne pomeni pomiritve z realnostjo, kakršno živimo danes. To ni edino mogoče življenje. Imamo izkušnje, vse od težavne obnove razrušene domovine, ki so jo vodile povojne vlade. Imamo spoznanje o uspehih in napakah v pretečenih 70 letih. Imamo ustvarjalne in delovne ljudi, velike intelektualne potenciale, lepo, rodovitno in bogato deželjo. Vse to nam daje priložnosti, da uspešno preživimo tudi v zaostrenih protislovjih sodobnega sveta. Dokažimo, da zmoremo.

Črnogledost, se zdi, je danes zmagala nad samozavestjo in optimizmom glede prihodnosti. Slabe napovedi za svet niso redke. Poslušamo, kako se bodo pomnožili politični in socialni konflikti, padale vlade,

destabilizirale države; kako se morebiti ni mogoče izogniti niti vojniam. Spremljamo ukrepe vlad, s katerimi grehi novih bogatašev in bank dobivajo odveze z javnim denarjem, medtem ko delavci, oropani plačila in samospoštovanja, ostajajo na cesti. Skupaj z mladimi, ki čakajo na delo z vse manj upanja, da ga bodo našli doma.

Prav te razmere so priložnost, da pridemo do novega razvojnega modela. Modela, ki ne bo v opreki s temeljnimi etičnimi vrednotami. Takšnega, ki ne bo omogočal neomejenega bogatenja na račun zmeraj večje socialne revščine ter neodgovornega poseganja v naravo, ampak bo v dobro vseh nas. Takšna vizija razvoja in vrednote, ki jim bo družba zavezana, pa potrebujejo družbeno soglasje. Pritisk nezadovoljstva naravnost sili, da se tega lotimo.

Naloga je zahtevna in je ni mogoče izpeljati brez zaupanja do predlagatelja sprememb. Tu je izhod in hkrati težava. Zaupanje v politiko je majhno in se

» Ko smo z vizijo stopili čez medsebojne razlike, smo Slovenci vselej zmogli velika, pogumna in ambiciozna dejanja, ki so bila na ravni zahtev zgodovine. V ospredju je bila odgovornost za usodo naroda. Dokazali smo, da zmoremo.

samo po sebi ne bo okrepilo. Politična elita si ga mora zaslužiti in se zanj boriti. Zlasti vlada. Pokazati mora, da si želi razumevanja in podpore ljudi, zato tudi preverja svoje načrte skozi javni dialog. Priložnosti za to so. Vsaj prodaji državnega premoženja in nacionalnemu reformnemu programu bi preverjanje z državljani dalo verodostojnost, vladi pa potrebno samozavest.

Vlada je odgovorna najprej lastnim državljanom. Najprej mora upravičiti njihovo zaupanje. Vlada ni v zavidljivem položaju, a vendar mora ponujati podlage za konceptualne razmisleke in vanje pritegniti ves intelektualni potencial slovenske družbe. Ukrepati mora preudarno, a hitro, blažiti najbolj zaostrena protislovja, ob tem odpravljati dediščino zmotnih in neodgovornih ukrepanj prejšnjih vlad, hkrati pa premišljeno postavljati temelje dolgoročni viziji. Vse to zato, da bi krepila zrahljane družbene vezi, vračala zaupanje ter utrjevala blaginjo in dostojanstvo ljudi.

Slovenci nismo prvokrat pred zahtevnimi preizkušnjami. Pred 25 leti smo ustanovili samostojno slovensko državo. Kljub velikemu tveganju smo naloge takrat zmogli. Ta cilj je odpiral novo perspektivo, bil je jasan in vsem ljudem razumljiv. Zanj se je bilo vredno zavzeti. Bil je naš skupni nacionalni interes, naša skupna odgovornost in obenem temelj enotnosti med državljani in političnim razredom. Enotnosti, kakršne ni bilo nikoli poprej in – žal – nikoli poslej. Sledili smo soncu in pustili sence za sabo.

Zato naj ponovim. Ko smo z vizijo stopili čez medsebojne razlike, smo Slovenci vselej zmogli velika, pogumna in ambiciozna dejanja, ki so bila na ravni zahtev zgodovine. V ospredju je bila odgovornost za usodo naroda. Dokazali smo, da zmoremo.

Odgovornost za narodovo prihodnost nas mora povezati tudi danes. Zdaj kaže, da smo na poti gospodarskega okrevanja in so možnosti, da bodo njegove blagodati pravično razdeljene. A moramo ostati

strpni, solidarni in pravični. Povezani v zavesti, da imamo možnost ustvariti družbo pravičnosti in priložnost, da za naše otroke ustvarimo državo, o kakršni smo sanjali ob osamosvojitvi. Dokažimo, da zmoremo.

Naj sklenem: upor zoper okupatorje je bil eno najbolj častnih dejanj v zgodovini Slovencev. V narodovem zgodovinskem spominu bo ostal zapisan kot nacionalna vrednota. Nanj moramo biti ponosni. Zato da si bomo tudi v prihodnosti šteli v čast prispevke, ki jih bomo dajali k zmagam človečnosti. Vsak med nami na svoji način. Skupaj pa s spoznanjem, ki ga je ubesedil pesnik Tone Pavček: »Na svetu si, da gledaš sonce. Na svetu si, da greš za soncem. Na svetu si, da sam si sonce in da s sveta odganjaš – sence.«

Obrnimo se v prihodnost skupaj, veseli in ponosni, da smo obstali. Uresničili smo sanje, svobodni na svoji zemlji.

(Govor prvega predsednika Republike Slovenije in častnega meščana Milana Kučana pred nekaj tisoč praznujočimi iz vse Slovenije na Trgu republike v Ljubljani 9. maja 2015.)

Foto: Rudi Stopar

Množica Ljubljančanov pred glavno pošto pričakuje partizane, 9. 5. 1945. Fotografijo hrani Muzej novejšje zgodovine Slovenije.

»Ljubljana je nevsiljiva, lahkotna, zelena, prava rehabilitacijska prestolnica«

Staša Cafuta Trček

Fotografije: Staša Cafuta Trček

Anita Parcina

Elena

Jasmine

Chelsey

Vztrajno naraščanje turističnega obiska v Ljubljani kaže, da so svetovni popotniki Ljubljano množično prepoznali kot idilično prestolnico sredi zelenja, kjer življenjski ritem in razdalje med posameznimi deli mesta ohranjajo človeško mero in kjer izjemne prenove mesta navdajajo z optimizmom in estetskim užitek. Maja je bilo v Ljubljani ponovno za 16 odstotkov turistov več kot lani, 13 odstotkov več je bilo obiskovalcev Turistično informacijskega centra, 252 skupin je naročilo vodstvo po mestu, za 4 odstotke več kot lani v tem času. Ljubljana se ob teh uspehih intenzivno pripravlja na svoje celoletno slavje ob naslovu zelena prestolnica Evrope 2016. Najnovejši prispevek Turizma Ljubljana v zeleni smeri je priprava delavnice v podporo promociji zelenih certifikatov in zelenih nabavnih verig v Ljubljani, ki je zbudila veliko zanimanje hotelirjev in obljublja nove spodbude za ljubljanski in slovenski turizem.

Anita Parcina, študentka, Split, Hrvaška

Center mesta je neverjetno lepo urejen. Ker prihajam iz mesta, ki leži ob morju, mi v Ljubljani manjka le morje (smeh). Navdušena sem nad številom koles v mestu in možnostjo izposoje. Edina stvar, ki se mi je zdela skoraj neverjetna, je ta, da na ulici nisem videla niti ene ženske s petami (smeh), pri nas se kaj takega ne more zgoditi. Vidi se vam, da ste zelo praktični.

Elena, psihologinja, Moskva, Rusija

Delodajalec mi je ob jubileju plačal potovanje. Izbrala sem si Slovenijo, saj je pri nas v Rusiji zelo priljubljena turistična točka in veliko ljudi jo pozna, predvsem portoroški turizem. Atmosfera je edinstvena, ritem življenja zelo počasen, v primerjavi z Moskvo, ki človeka utruji po eni uri. Dunaj na primer, je pompozno, Ljubljana je nevsiljiva, lahkotna, zelena, prava rehabilitacijska prestolnica in prav taka država Slovenija.

Jasmine, študentka, Shanghai, Kitajska

Študiram v Veliki Britaniji, kolega, ki prihaja iz Avstrije, pa mi je rekel, da moram nujno v Ljubljano, saj je trenutno najbolj vroča prestolnica v Evropi – v smislu to mesto moraš videti. Verjetno nisem edina, ki ne skriva navdušenja. Trenutno je pri vas tudi vse poceni, a zavedam se, da je vprašanje časa, kdaj bodo cene tudi v Ljubljani narasle, predvsem zaradi turistov. Ne želim si, da bi Ljubljana postala draga prestolnica s slabim servisom in gnečo turistov, tako kot so že nekatere druge evropske prestolnice.

Chelsey, študentka, Manchester, Velika Britanija

S kolegico sva prišli iz Nemčije, kjer sva trenutno na študentski izmenjavi. Izobražujeva se za modni oblikovalki. V Ljubljani sem opazila zelo lepe in lepo oblečene ljudi (*street fashion*). Navdušena sem tudi nad Bledom.

Martina Strobl, vinarka, Feuersbrunn, Avstrija

Ljubljano imam res zelo zelo rada. Z mozem jo redno obiskujeva. Spomnim se, ko sem pred približno tremi leti prvič prišla sem in po pol ure klicala najboljšo prijateljico ter ji navdušeno razlagala po telefonu, da je Ljubljana mesto, ki je ustvarjeno zame! Tako dobro se počutim tukaj.

Emilien Allouchery, enolog, Šampanija, Francija

Pred nekaj leti sem prišel v Slovenijo na dopust. Všeč mi je, ker ima veliko majhnih lokalčkov, ki dajejo mestu poseben čar. Moram se še pohvaliti, da je moj šampanjec hišni šampanjec v hotelu GH Union, kar je dodaten razlog več, da sem pogosto tu.

Donnar, pilot, Bruselj, Belgija

Ljubljana ima velik potencial, na dobri poti je, da prehiti marsikatero evropsko ali pa tudi svetovno mesto po priljubljenosti in prepoznavnosti. To, da je pa praktično cela zelena, je pa sploh dodana vrednost in marsikatera prestolnica lahko le sanja o tem.

Carlo, pilot, Leipzig, Nemčija

Strinjam se s kolegom, ki pravi, da ima Ljubljana velik potencial. Arhitektura je edinstvena, poleg tega je mesto zelo urejeno, čisto. Mislim, da se bo Ljubljana in tudi celotna Slovenija v prihodnosti razvijala v smeri kulinaričnega turizma.

Martina Strobl

Emilien Allouchery

Donnar

Carlo

Foto: Dunja Wedam

Skoraj dokončno obnovljena Slovenska cesta z delno zaporo prometa, zelenim drevoredom in toplo preprogo tlakovcev ustvarja reprezentativno mestno veduto in razširja prostor druženja in srečevanja v elitni mestni dnevni sobi.

Foto: Dunja Wedam

Tik pred koncem gradnje je stanovanjska sosenska Polje III s 148 stanovanjskimi enotami: 92 najemnimi stanovanji in 56 bivalnimi enotami.

Foto: Nik Rovani

Odprt je Muzej lutk s prezentacijo lutk na Ljubljanskem gradu. Vrednost investicije je 2.928.000 €.

Obnova obeliska Robbovega vodnjaka na Mestnem trgu.

Delo Mestnega

Foto: Nik Rovani

Župan Zoran Jankovič, Lista Zorana Jankoviča, Socialni demokrati Ljubljana in Mestni odbor DeSUS so 23. marca 2015 podpisali koalicijski sporazum o sodelovanju pri vodenju Mestne občine Ljubljana za mandatno obdobje 2014–2018. Na sliki: podpisniki župan Zoran Jankovič, vodja svetniškega kluba Liste Zorana Jankoviča Aleš Čerin, predsednik Socialnih demokratov Ljubljana Marko Koprivc in predsednik Mestnega odbora Ljubljana Demokratične stranke upokoencev Saša Ivan Geržina.

Župan Zoran Jankovič, Lista Zorana Jankoviča, Socialni demokrati Ljubljana in Mestni odbor DeSUS so 23. marca 2015 podpisali koalicijski sporazum o sodelovanju pri vodenju Mestne občine Ljubljana za mandatno obdobje 2014–2018. Podpisniki – župan Zoran Jankovič, vodja svetniškega kluba Liste Zorana Jankoviča Aleš Čerin, predsednik Socialnih demokratov Ljubljana Marko Koprivc in predsednik Mestnega odbora Ljubljana Demokratične stranke upokoencev Saša Ivan Geržina – so uvodoma zapisali, da se zavedajo pomena življenja v zelenem, varnem, strpnem, čistem in prijaznem mestu ter da sodelovanje utemeljujejo z željo po nadgrajevanju že doseženega. Koalicija je istega dne na 4. seji Mestnega sveta sprejela temeljna dokumenta, predloga odlokov proračunov za leti 2015 in 2016, ki Mestni občini Ljubljana omogočata uresničevanje napovedanih programskih projektov v prvi polovici sedanjega mandata.

Sprejeti dokumenti

Na 2., 3. seji in 4. seji MS so svetnice in svetniki, ki svoja stališča do posamičnih dokumentov pred sejami usklajujejo na področnih odborih, obravnavali in sprejeli vrsto dokumentov. Na 2. seji (8. 12. 2014): ● Poročilo o opravljenem nadzoru razpolaganja s premoženjem MOL, namenskosti in smotrnosti porabe proračunskih sredstev in finančnega poslovanja uporabnikov proračunskih sredstev v letu 2013, ● Predlog III. Rebalansa finančnega načrta Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana za leto 2014, ● Poročilo o izvrševanju proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2014, za obdobje od 1. 1. do 30. 6. 2014, ● Predlog Sklepa o soglasju k Statutu Javnega zavoda Mala ulica - Centra za otroke in družine v Ljubljani, ● Predlog Sklepa o spremembi družbene pogodbe družbe Bežigrajski športni park športni marketing d.o.o., ● Predlog Odredbe o dopolnitvi Odredbe o določitvi javnih parkirnih površin, kjer se plačuje parkirnina; na 3. seji (19. 1. 2015): ● Osnutek Odloka o proračunu Mestne občine Ljubljana za leto 2015, ● Osnutek Odloka o proračunu Mestne občine Ljubljana za leto 2016, ● Poslovni načrt družbe Javno podjetje Ljubljanska parkirišča in tržnice, d.o.o. za leto 2015, ● Poslovni načrt družbe ŽALE Javno podjetje, d. o. o. za leto 2015, ● Predlog Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu 43 Cona Zadobrova – del, ● Predlog Odloka o dodelitvi finančne pomoči za odpravo posledic škode ob poplavih oktobra in novembra 2014 s predlogom za hitri postopek, ● Predlog Letnega programa športa Mestne občine Ljubljana za leto 2015, ● Poročilo o stanju okolja v Mestni občini Ljubljana, ● Predlog Sklepa o

spremembah in dopolnitvah Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Mestna knjižnica Ljubljana, ● Predlog Sklepa o spremembi Sklepa o ustanovitvi Javnega zavoda Mladi zmaji – Centra za kakovostno preživljanje prostega časa mladih, ● Predlog Sklepa o pridobitvi statusa grajenega javnega dobra na nepremičninah s parc. št. 1773/0, k.o. 2636 - Bežigrad, s parc. št. 686/2, 710/0, 719/0 in 720/0, vse k.o. 2681 - Brinje II, s parc. št. 73/68, 73/87 in 73/89, vse k.o. 1720 - Krakovsko predmestje, in s parc. št. 1440/0, 1443/0, 1446/0, 1452/0, 1458/0, 1463/0, 1469/0, 1470/2, 1475/0 in 1480/0, vse k.o. 2706 - Zelena jama, ● Predlog Sklepa o pridobitvi statusa grajenega javnega dobra na nepremičninah s parc. št. 597/5, 637/2, obe k. o. 1736 - Brinje I, in s parc. št. 1501/3, 1501/5, 1502/3, 1502/4, 1502/5, 1504/5 in 2013/4, vse k. o. 1723 - Vič, ● Predlog Sklepa o pridobitvi statusa grajenega javnega dobra na nepremičninah s parc. št. 50/41, k.o. 1736 - Brinje I, s parc. št. 660/1, k.o. 2681 - Brinje II, s parc. št. 66/3 in 66/4, obe k.o. 1728 - Ljubljana mesto, in s parc. št. 631/3, k.o. 1757 - Nadgorica, ● Predlog Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o zagotavljanju pogojev in sredstev za delo svetniških klubov in samostojnih svetnikov. Na 4. seji (23. 3. 2015) so svetniki in svetnice sprejeli: ● Predlog Odloka o proračunu Mestne občine Ljubljana za leto 2015 ● Predlog Sklepa o Načrtu ravnanja z nepremičnim premoženjem Mestne občine Ljubljana v vrednosti nad 200.000 evrov za leto 2015, ● Predlog Sklepa o določitvi skupne vrednosti pravnih poslov nepremičnega premoženja, ki jih lahko sklepa Mestna občina Ljubljana v letu 2015, ● Predlog Odloka o proračunu Mestne občine Ljubljana za leto 2016, ● Predlog Sklepa o Načrtu ravnanja

sveta

z nepremičnim premoženjem Mestne občine Ljubljana v vrednosti nad 200.000 evrov za leto 2016, ● Predlog Sklepa o določitvi skupne vrednosti pravnih poslov nepremičnega premoženja, ki jih lahko sklepa Mestna občina Ljubljana v letu 2016, ● Stanovanjski program Mestne občine Ljubljana za leti 2015 in 2016, ● Predlog Finančnega načrta Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana za leto 2015, ● Predlog Finančnega načrta Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana za leto 2016, ● Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana s predlogom za hitri postopek, ● Predlog Sklepa o povečanju vrednosti namenskega premoženja in kapitala Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana, ● Letno poročilo javnega zavoda Turizem Ljubljana za poslovno leto 2014, ● Predlog Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu 225 Šmartinka – Kolinska, del in 230 Šmartinska, del, ● Predlog Sklepa o prenehanju veljavnosti Sklepov o javno-zasebnem partnerstvu za projekt »Center Četrtna skupnosti Šmarna gora«, ● Predlog Strategije razvoja podeželja Mestne občine Ljubljana v programskem obdobju 2014–2020, ● Osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o razglasitvi gozdov s posebnim namenom, Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o organizaciji in delovnem področju Mestne uprave Mestne občine Ljubljana s predlogom za hitri postopek, ● Osnutek Odloka o razglasitvi arheološkega najdišča Prule v Ljubljani za kulturni spomenik lokalnega pomena, ● Predlog Sklepa o spremembah in dopolnitvah Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Ljubljana, ● Predlog Sklepa o pozitivnem predhodnem mnenju k Strateškemu načrtu Mestnega gledališča ljubljanskega 2015–2019, ● Predlog Obvezne razlage določbe 6. člena Odloka o zazidalnem načrtu za severni del območja urejanja VP 3/2 Brdo (Uradni list RS, št. 18/02, 64/05, 100/07, 78/10 in 63/12)

Glavni poudarki razprav na 2. in 3. in 4. seji Mestnega sveta

Na 2. seji so imeli nekateri svetniki opozicije pomisleke proti sestavi in predsedniku uredniškega odbora glasila Ljubljana in proti sestavi ter predsedniku Nadzornega odbora MOL. Pripombe so imeli tudi na poročilo Nadzornega odbora MOL za leto 2013, ker naj bi manjkalo poročanje o stadionu Stožice, o Tritonisu, naj ne bi bili analizirani aneksi k pogodbam, naj ne bi bila realizirana sredstva za energetsko prenovo objektov ipd. in med drugim na to, da ponovno izvoljeni predsednik NO ni iz največje opozicijske stranke SDS. Ob razpravi o rebalansu proračuna za leto 2014 so pogrešali številčni izkaz vsebine, oporekali tretjemu rebalansu v enem letu, pogrešali navzočnost župana na seji o rebalansu in prezrli večkratna pojasnila uprave, da je zaradi optimalnega koriščenja razpoložljivih evropskih sredstev v proračun nujno vključiti vse projekte, ki kandidirajo za ta sredstva, rebalans pa je potem uskladitev z realnim stanjem. Dolge razprave je bil deležen Plečnikov stadion, v kateri se opozicijski svetniki niso strinjali s spremembo družbene pogodbe Družbe Športni park, Športni marketing d.o.o., češ da bi bilo Plečnikovo dediščino potrebno čimprej rešiti

z manjšim projektom, ne s sedanjim projektom javno-zasebnega partnerstva med MOL in Jocem Pečecnikom, ki mu nasprotujejo stanovalci Fondovih blokov. Po njihovem je projekt mestnim svetnikom predstavljen premalo dokumentirano, sklicevali pa so se tudi na argumente v peticiji o prenovi izvirne oblike Plečnikovega spomenika, ki so jo dobili od civilnih pobudnikov tik pred zasedanjem mestnega sveta.

Na 3. seji so svetniki in svetnice predvsem obširno kritično razpravljali o osnutkih odlokov proračunov za leti 2015 in 2016. Opozicijski svetniki in svetnice so med drugim ocenili proračun kot nepregleden in prenapihnen; kljub pojasnilu, da so visoke postavke načrtovane kot zakonsko določeno izhodišče za pridobivanje evropskih sredstev. Niso se strinjali z načrtovano zadolžitvijo, čeprav bi se mesto smelo zadolžiti še za 50 mio evrov in se dolg iz leta v leto manjša, oporekali kratkoročnemu zadolževanju zaradi višje obrestne mere, oporekali povečanim stroškom za glasilo Ljubljana, ki naj bi bilo zlorabljeno v propagandne namene, stroškom za aktivno sodelovanje na mednarodnih dogodkih, ki bodo promovirali Ljubljano, zeleno prestolnico Evrope 2016 in s tem večali mednarodno prepoznavnost Ljubljane kot mesta z visoko kakovostjo življenja in skrbjo za trajnostni razvoj, povečanju proračuna za pisarniške stroške in za Kabinet župana ob zmanjšanju sredstev za svetniške klube. Več razpravljalcev je nasprotovalo prenizkim postavkam za protipoplavno varnost. Pripombe so imeli na prenizko postavko za spodbujanje malega gospodarstva. Preveč poudarka mestne politike naj bi bilo na poslovnosti mestnega središča in premalo upoštevanja potreb drugih četrtnih skupnosti; te naj bi dobile več sredstev od načrtovanih, v eni ali dveh pa naj bi poskusno vpeljali participativni proračun. Investicijski programi naj bi bili premalo pregledni, nesprejemljiva naj bi bila možnost, da lahko župan izjemoma prerazporedi sredstva znotraj proračuna. Predraga naj bi bila nadgradnja Centralne čistilne naprave, nesprejemljiva pa nenačrtovana sredstva za investicije v vodovodni sistem; celotna Ljubljana bi morala biti čimprej pokrita z vodovodom in kanalizacijo, so poudarili. V intervencijskih investicijah v šolstvu opozicijski svetniki in svetnice vidijo izogibanje določilom Zakona o javnih naročilih. Zavzeli so se za odpiranje več novih ljudskih kuhinj, za ustanovitev javnega podjetja za adaptacijo in energetsko sanacijo javnih prostorov, za aktivno politiko zaposlovanja, za več sredstev, namenjenih raziskovalnim programom, za ustanovitev mestnega medijskega centra, za povišanje sredstev za neprofitna stanovanja, za sanacijo kolesarskih stez, postavitev večjih kolesarskih parkirišč ter varovanih in pokritih kolesarnic. – Preostali dokumenti so bili razen nekaj manjših pripomb ocenjeni kot dobro pripravljene in sprejeti z večino glasov svetnikov in svetnic.

Na 4. seji (23. 3. 2015) so svetnice in svetniki sprejeli predloga odlokov proračunov za leti 2015 in 2016, pri čemer je župan uvodoma pojasnil, da je upoštevana večina pripomb, ki so jih svetniki podali v razpravi o osnutku obeh proračunov. V razpravi o proračunu so opozicijski svetniki menili, da so županu omogočene preveč proste roke pri razporejanju denarja znotraj proračunskih postavk in možnosti, da investicijski program potrdi

Foto: Dunja Wedam

Tik pred otvoritvijo je kopališče Kolezija z olimpijskim bazenom.

Foto: Za mesto po dveh

Do predvidoma 19. avgusta poteka obnova mostu čez Gruberjev kanal v podaljšku Povšetove ulice pri Štepanjskem naselju.

Foto: Dunja Wedam

Prenova pročelja na Miklošičevi 18 v okviru projekta Ljubljana, moje mesto.

Foto: Dunja Wedam

Na Mestnem trgu 10 poteka prenova zunanje in notranje fasade.

ŽUPANU ZORANU JANKOVIČU Z EKIPO V ZAHVALO ZA SPREHAJALNO POT OB SAVI

Kakorkoli kdo presoja,
kritizira, se jezi,
vendarle je treba reči,
da se dobro nam godi.

Jankovič z ekipo svojo
dobro vodi nas naprej,
vsa Ljubljana se oživlja,
možnosti so še brez meja.

Če samo bi pot uredil,
ki ob Savi vodi nas,
treba ga je pohvaliti
in zahvaliti se na glas.

Radi hodimo za Savo
in čez obnovljeni most,
Črnučani smo veseli,
pa čeprav promet je gost.

Krasno to sprehajališče
mnogim nam je sreče vir,
Sava misli navdihuje,
v srcih sprošča krasen mir.

Kakor reka se vijuga,
hodi tudi vsak od nas;
nikdar se nazaj ne vrača –
tudi nam mineva čas.

Pa zato se vsak potruji,
da izpolni si želje,
saj le enkrat tu živimo,
enkrat bije nam srce.

Hvala mestu za darilo
in ekipi vsaka čast!
Le tedaj se da živeti,
če je pametna oblast!

*Čestita in vošči
Anton Gričnik z družino
Ljubljana, 17. 5. 2015*

Foto: Dunja Wedam

V centru Sava – reka, ki povezuje so urejene jahalne, tekaške in kolesarske poti, ob kateri so postavljeni otroško igrišče, trim naprave, plezalna stena in igrišče za disk golf. Foto: Dunja Wedam V centru Sava – reka, ki povezuje so urejene jahalne, tekaške in kolesarske poti, ob kateri so postavljeni otroško igrišče, trim naprave, plezalna stena in igrišče za disk golf. Foto: Dunja Wedam

župan in ne mestni svet. Po glasovanju o proračunih za leti 2015 in 2016 so opozicijski svetniki oporekali veljavnosti sklepa zaradi domnevne nesklepčnosti. Statutarno pravna komisija je ob tem pojasnila, da zadošča glasovanje na začetku razprave, tako da je bil sklep sprejet v skladu s poslovníkom. Opozicijski svetniki so oporekali še korektnosti glede plačevanja neprofitnih najemnin, ki naj bi jih plačevali tudi premožnejši najemniki, ker naj bi nad tem ne bilo zadostnega nadzora. Menili so tudi, da je povišanje najemnin preveliko breme za najbolj ranljive skupine, a je direktor JSS MOL pojasnil, da se zvišujejo tudi mestne subvencije zanje in jih povišanje ne bo dodatno obremenilo. V razpravi so svetniki SDS oporekali članstvu predlaganega novega nadzornega sveta Ljubljanski grad, češ da v njem ni zastopnikov različnih političnih opcij.

Svetniška vprašanja in pobude z odgovori mestne uprave

Navajamo svetniške pobude in vprašanja, ki so na 2. 3. in 4. seji že dobili odgovore Mestne uprave. Mestnega svetnika **Anžeta Logarja (SDS)** so zanimali vsi dolgoročni krediti MOL s podatki o banki, višini kredita in obrestnih merah od oktobra 2006, odplačila glavnice in obresti v tem času in premostitveni krediti v tem obdobju. Oddelek za finance in računovodstvo mu je posredoval tabele z vsemi želenimi podatki, ki jih na tem mestu zaradi obširnosti ne navajamo, dosegljivi pa so na spletni strani. Svetnik **Jernej Pavlin (SDS)** je v zvezi z vprašanji in zahtevami za dostavo pogodbe med MOL in ESCR (Evropski center za reševanje sporov) dobil zeleno dokumentacijo. Zastavil je tudi vprašanje o odredbi iz leta 1999, po kateri MOL nekaterim najemnikom zaračunava občutno nižjo najemnino; uprava mu je posredovala kopijo odredbe in seznam vseh najemnikov z znižano najemnino. Svetnik **Pavlin** je bil kritičen do prenove Slovenske ceste in njene začasne zapore; vprašal je, kdaj bo celostno urejen promet v središču mesta in kako bo urejena prenovljena Slovenska cesta. Svetnica **Mojca Škrinjar (SDS)** je pozvala upravo, naj posreduje podatke, kateri vrtec v MOL že izpolnjuje normative pogoje za prostor in opremo vrtca. Podatki, ki jih je posredovala uprava, kažejo, da zahteve glede zagotavljanja igralne površine na otroka izpolnjujejo vsi javni vrtci v MOL, težave s kvadraturu so le v tistih stavbah, ki niso bile namensko zgrajene za vrtce, zato je v te enote vključenih le toliko otrok, kot to določajo zakonsko predpisani normativi. Na vprašanje Škrinjarjeve, kako bo uprava preprečila zalivanje kleti stanovančev ob poplavih ob ulici Pod hribom v Šiški, je uprava pojasnila, da je po lanskoletnih poplavih v sklopu rednih vzdrževalnih del izvedla čiščenje grabna ob cesti Pod hribom, letos pa uredila nove peskolove pred iztoki v kanal, da ne bi prihajalo do zamašitve kanalizacijskih jaškov, posledično pa do poplavljanja. V kratkem bo uprava na ARSO podala vlogo za soglasje za čiščenje tamkajšnjega vodotoka. Glede na višino predračuna za čiščenje vodotoka in glede na razpoložljiva finančna sredstva bo dela uvrstila v plan za izvedbo del. Svetnik **Mirko Brnič Jager (SDS)** je ugovarjal rabi komercialnih imen v razpisu za prenovu dveh stavb v okviru projekta Ljubljana – moje mesto, češ da preprečujeta konkurenco. Vendar pa je MOL kot naročnica blagovni znamki podjetij v tem razpisu uporabila samo kot izhodišče za oznako cenovnega razreda in s tem kakovosti zelenih materialov, in ne kot pogoj, da se razpisa udeležita določeni podjetji. Svetnico **Majo Urbanc (SDS)** je zanimalo, ali drži informacija, da so parkomati v Rožni dolini večinoma že vklopljeni in se postavljajo novi kljub obljubi, da bodo odstranjeni, čeprav so bila parkirna mesta, zelenice, pločniki, javna razsvetljava in vzorne površine v tej ČS za stanovančev urejene s samopriskomom med letoma 1986 in 1990.

Dr. Dragan Matić (SMC) je na Mestno upravo in župana naslovil vprašanje, ali MOL pripravlja dopolnitev strateškega dela OPN MOL v izvedbenem delu tako, da bodo v njem vrisane vse predvidene trase 400kv daljnovoda od Beričevega do Divače, ki poteka skozi MOL. Oddelek za urejanje prostora je pojasnil, da dopolnitev strateškega dela OPN ne bo, trenutno pa na področju elektroenergetskih sistemov oddelek usklajuje OPN s spremembami Energetskega zakona, kajti elemente Državnega prostorskega načrta mestni načrtovalci vrišejo, ko je DPN sprejet. V dialogu z državo pa župan in MOL zastopata stališče, da zdravju prebivalcev škodljivi daljnovodi ne smejo potekati po poseljenih območjih, kjer pa je to za oskrbo z električno energijo neizbežno, morajo biti izvedeni pod zemljo. Uprava je v ta namen v proračunu predvidela lasten merilni sistem za merjenje elektroenergetskega sevanja. Dr. Matića so zanimali tudi dosedanja protipoplavni ukrepi MOL, o katerih smo navedli v decembrski številki 2014 na strani 26 in so dostopni tudi na spletni strani MOL. Dr. Matić je za protipoplavno varnost med drugim predlagal ustanovitev mestnega okoljskega sklada in izdelavo novega dokumenta o ukrepih poplavne varnosti, ki bi ga v posebni točki obravnavali na seji MS. Uprava je ukrepe za povečanje protipoplavne varnosti poslala na pristojno ministrstvo in zahtevala pripombe in dopolnitve. Brez izvedbe Državnega prostorskega načrta namreč ni mogoče zagotoviti povečane protipoplavne varnosti južnega dela Ljubljane. Uprava pripravlja tudi vse potrebno za izgradnjo zadrževalnika na Brdnikovi, ki bo bistveno izboljšal poplavno varnost na porečju Glinščice. Svetnica **Simona Pirnat Skeledžija (SMC)** je na župana in pristojne službe naslovila vprašanje v zvezi s pomanjkljivostmi pri obveščanju, zaščiti in reševanju pred poplavi v MOL s predlogi za izboljšanje preventivnega sistema. Predlagala je več izboljšav v sistemu javnega alarmiranja, v preventivnih ukrepih občanov, glede vzdrževanja in čiščenja vodotokov, izvajanja širših ukrepov za povečanje poplavne varnosti in izgradnje zadrževalnika Razori v občini Dobrova-Polhov Gradec; uprava je posredovala obsežen nabor izvedenih ukrepov. Na svetnično vprašanje, ali v Rožni dolini delujejo parkomati in je parkirna plačljiva kljub temu, da so krajani parkirna mesta kupili s samopriskomom, je uprava odgovorila, da gre za poskusno obratovanje in da ni zakonske podlage, po kateri bi bili krajani Rožne doline oproščeni parkirnine; letne dovolilnice za stanovančev stanejo 60, 120 in 180 evrov. Svetnik **Matej Javornik (SMC)** je župana in mestno upravo vprašal o načrtih MOL za kamnolom Sadinja vas v Sostrem, njegovi namembnosti in v zvezi s tem o razvoju Sostrega kot dela MOL. Opozoril je na povečano frekvenco kamionov skozi Sadinjo vas, Sostro in Podmolnik. Dobil je odgovor, da je Kamnolom v Sadinji vasi edini delujoči kamnolom na teritoriju MOL, da pa je MOL načrtovala novo, varnejšo cesto, ki jo je ministrstvo zavrnilo, prav tako jo je zavrnila tudi ČS Sostro.

Na vprašanje **Mojce Kucler Dolinar (NSi)**, zakaj nekateri krajani ob Cesti v Kresnice nimajo vode iz javnega vodovoda, je JP Vo–Ka pojasnilo, da je tam premalo prebivalcev s premajhno porabo vode in javno podjetje zaradi zastaranja vode v sistemu ne bi moglo zagotoviti zdravstveno ustrezne pitne vode; krajani imajo zato zagotovljeno pitno vodo iz lastnega zajetja. Na vprašanje, v kateri fazi je vodovod na Žagarskem vrhu, je uprava pojasnila, da je izdelan idejni projekt, po katerem se zaselka Žagarski vrh in Pečar povežeta z vrtno Javor I in II ter z lani zgrajenim vodovodnim sistemom Ravno brdo. Izdelane so strokovne podlage za 1 km povezovalnega voda med Ravnim brdom in

75³ vodohranom Javor vas-novi, ki bodo umeščene v dopolnitev OPN MOL, da se bo lahko nadaljeval postopek projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja za povezavo vodovodnega sistema Ravno brdo–Javor vas–Javor vrh–Žagarski vrh. Uprava je isti mestni svetnici pojasnila, da je upravljanje in vzdrževanje voda, vodnih in priobalnih zemljišč v pristojnosti države (ARSO), za zadrževalnik na Brdnikovi pa MOL v osnutku proračunov 2015–2016 namenja skupaj 4.048.960 €.

Trenutno je v teku priprava izvedbe protipoplavnih ukrepov za I. in deloma za II. etapo z nadvišanjem in deviacijo Brdnikove ulice z dvigom mostne konstrukcije čez Glinščico s prometno preureditvijo in izvedbo komunalne infrastrukture; gradnja se začne v letu 2016 in zaključí v letu 2017. Svetnica Kucler Dolinarjeva je opozorila tudi na problem zabojnikov za odlaganje smeti na Ruski ulici in drugod v Šiški, a je inšpektorat ugotovil, da so odlagalna mesta v skladu z odlokom že 15 do 20 let in stanovalci zanje nimajo zasebnih površin, zato MOL v sodelovanju z izvajalcem javne službe skuša najti tako možnost za namestitve zabojnikov, ki ne bodo motili javnega prometa. Svetnico je zanimalo tudi, kdaj bo začela obratovati obljubljeni podaljšana proga LPP 26 Beričevo–Gameljne. Uprava je pojasnila, da je od 2. marca linija 26 ukinjena, uvedena pa trajna sprememba poteka linije 21 Beričevo–Gameljne in linija 8 vrnjena na relacijo Brnčičeva–Gameljne. Svetnica je želela tudi pojasnilo o porabi proračunskih sredstev Oddelka za kulturo; oddelek je posredoval zeleno tabelo z izplačili sredstev na proračunski postavki Umetniški programi. **Mojci Sojar (NSi)** je na vprašanje, kaj se dogaja z javno-zasebnim partnerstvom pri projektu Športnega parka Spodnje Črnuče, uprava pojasnila, da je zasebni partner že izvedel I. fazo projekta. Obnovljena so igrišča na mivki v višini 70.000 €, zasebni partner, ki objekt upravlja, pa je podal vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja. Na objektu se izvaja del letnega programa MOL z brezplačno uporabo prostora.

Svetnica **Irena Kuntarič Hribar (SD)** je želela podatke o donacijah in njihovi namenski porabi v letu 2014 in na kakšen način je prišlo do izračunov višin donacijskih sredstev v Osnutku Odloka o proračunu MOL za leti 2015 in 2016. Uprava je posredovala natančne podatke skupaj s pogodbami: v letu 2014 je prejela 199.307 € donacij fizičnih in pravnih oseb, za leto 2015 predvideva 700.800 € nepovratnih sredstev Eko sklada, 100.000 € pa od podjetij, v letu 2016 pa 500.800 € nepovratnih sredstev Eko sklada in prav tako 100.000 € od posameznih podjetij ter v obeh letih manjše donacije v znesku 100 € za posamezne ČS. Svetnica je prosila tudi za pregled postopkov oz. zahtevkov od leta 2010 do 2015 in rešenih zadev v istem časovnem obdobju in za posredovanje polletnega poročila o projektu ELENA EOL (Energetska obnova Ljubljane), ki ga je uprava posredovala v izvirnem angleškem in neuradnem slovenskem prevodu.

Pobudo svetnice **Nataše Sukić (ZL)**, da so globe za napačno odložene komunalne odpadke nesorazmerne, je MOL utemeljila z vloženi sredstvi v radikalno nadgradnjo ločenega zbiranja odpadkov. Med drugim je JP Snaga v letih 2012 in 2013 uporabnikom razdelila 60.000 novih posod za smeti, se vključila v projekt Nič odpadkov, zavezuje pa jo tudi naslov zelena prestolnica Evrope 2016. Svetnica Sukićeva se je zavzela tudi za postopno preurejanje križišč s preglednim in varnejše urejenim kolesarskim pasom ter za oznake kolesarskih žepov v semaforiziranih križiščih. Na mestih, kjer je to mogoče, uprava to preurejanje že izvaja.

Svetnik **Denis Striković (ZL)** je podal pobudo za vzpostavitev solidarnostnega partnerskega sodelovanja

z mestom Gazo, iz katerega so bili otroci po napadu izraelskih vojaških sil rehabilitirani v Rehabilitacijskem centru Soča. Župan se je za pobudo zahvalil, jo ocenil kot relevantno in menil, da je dejanja v tej smeri potrebno načrtovati usklajeno z drugimi izkušenimi organizacijami, kakršna je npr. Fundacija Danila Türka. Svetnik se je zavzel tudi za brezplačne najeme športnih dvoran, vendar mu je pristojni oddelek pojasnil, da MOL v lastnih objektih letno dodeli brezplačno uporabo 240.000 ur za izvedbo letnega programa športa. Na svetnikovo pobudo, da bi MOL zaustavila širjenje plačljivih parkirnih con in vsaj zunaj mesta omogočila pridobitev brezplačne prve dovolilnice, uprava odgovarja, da so plačljiva parkirna mesta v korist stalnim prebivalcem, ki so zanje lahko pridobijo dovolilnice z letno parkirno takso. Na svetnikovo vprašanje, kdaj je predvidena obnova brvi, ki povezuje Kodeljevo in Štepanjsko vas, je uprava zagotovila, da se dela začno letos in bodo zaključena do septembra 2015. Na cesti Medno do meje MOL ima uprava že pridobljeno ponudbo za namestitve drogov za javno razsvetlavo, na vprašanje, kdaj bo MOL zgradila pločnike ob Fužinski cesti, pa je svetnik dobil pojasnilo, da bodo zgrajeni v sklopu gradnje komunalne infrastrukture in rekonstrukcije ceste predvidoma še letos. Svetnik Striković se je zavzel tudi za povečano uporabo pralnih plen, ki bi prinašale prihranke in omogočile nova zelena delovna mesta z odprtjem novih pralnic po četrtih skupnostih. MOL pobudo ocenjuje kot okoljsko ozaveščeno, vendar pa za odpiranje novih pralnic ob številnih že delujočih v Ljubljani ne vidi potrebe. Svetnik je opozoril tudi na nedosledno rabo krajevnega imena Nove Fužine, ki se pogosto zamenjuje s poimenovanjem Fužine, in za temeljito prenavo in primerno vzdrževanje in upravljanje parka Labirint umetnosti. Uprava pojasnjuje, da park vzdržuje kot park 1. kategorije, čeprav sodi med parke 3. kategorije. Dogovarja se za izdelavo in namestitve novih tablic, z Domom starejših Fužine, Centrom aktivnosti Fužine, Mestno knjižnico Ljubljana in ČS Moste pa za obogatitev programa v parku.

Svetnik **Janez Žagar (SLS)** je opozoril na dotrajano streho Podružnične šole Javor, ki jo je pristojni oddelek obljubil popraviti še letos, proučil pa je tudi možnosti, da bi stavbo namenili za delovanje Centra šolskih in obšolskih dejavnosti za potrebe ljubljanskih osnovnih šol, in nekaj drugih tovrstnih predlogov. Svetnik je upravi posredoval tudi vprašanje, kdaj bo MOL kot protipoplavni ukrep izvedla zvišanje južnega, levega in severnega dela brega Gradaščice na področju Bonifacije in kdaj bo občina ukrepala, da bosta redno očiščeni strugi Glinščice in Gradaščice. Predlagal je tudi, naj bi protipoplavne vreče, ki bi jih moralo biti več, za stalno zagotovili tudi v prostorih Interspara na Viču, ne le na Litostrojski. Uprava je natančno pojasnila vse dosedanje ukrepe, tudi o povečanju števila protipoplavnih vreč in optimalnejšem načinu razdeljevanja vreč ter o ozaveščevalnem delu na ogroženih območjih. Svetnik Žagar se je zavzel tudi za uvedbo družinske vstopnice za obisk javnih zavodov v ustanoviteljstvu MOL, npr. za Lutkovno gledališče in Živalski vrt po vzoru tovrstne vstopnice v Družinskem centru Mala ulica. Oddelek za kulturo je svetniku posredoval natančne podatke o družinskih vstopnicah ali drugih ugodnostih za družinske obiske v Pionirskem domu, Kinodvoru, Ljubljanskem gradu, Mestni knjižnici Ljubljana, kjer so otroci do 18. leta oproščeni članarine, Mestnem gledališču Ljubljanskem, medtem ko ima Lutkovno gledališče Ljubljana nizke cene vstopnic (5 € ali 4,4 €), Živalski vrt Ljubljana pa ponuja 10-odstotni popust za skupine nad 10 oseb.

Nadaljevanje v prihodnji številki.

Foto: Nik Rovani

Obnovljena je Letališka cesta in opremljena s turborondojem.

Foto: Nik Rovani

Center Cene Štupar je odprl Stičišče podjetniških idej z družbenim učinkom.

Foto: Nik Rovani

Učenci OŠ Riharda Jakopiča so dobili prenovljeno športno igrišče.

Foto: Nik Rovani

Na OŠ Franceta Bevka so obnovili nogometno igrišče.

Foto: Dunja Wedam

Na več lokacijah v Ljubljani so v znamenju Ljubljane, zelene prestolnice Evrope 2016 zrasli barviti cvetlični stolpi.

PROGRAM RAZSTAV IN PRIREDITEV OB 150-LETNICI ARHITEKTA MAKSA FABIANIJA od junija do decembra 2015

Organizacijo prireditev v Fabianijevem letu 2015 usklajuje Koordinacijski odbor, ki ga je imenoval župan Zoran Janković, vodi pa ga podžupan prof. Janez Koželj. V njem poleg MOL sodelujejo: Ministrstvo za kulturo RS, Ministrstvo za zunanje zadeve RS, veleposlaništvo RS na Dunaju, Ustanova Maks Fabiani, Arhiv RS, Mestni arhiv Ljubljana, Urbanistični inštitut RS, MAO - Muzej za arhitekturo in oblikovanje, MGML - Mestni muzej Ljubljana, Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, Društvo primorskih arhitektov Nova Gorica, SKGZ - Slovenska kulturno gospodarska zveza Gorica, Center za arhitekturo Radovljica, Fakulteta za arhitekturo, Fakulteta za tekstilno tehnologijo, Ljubljana, ZAG - Zavod za gradbeništvo, Zavod Fabiani v Kobdilju, Občina Komen, Fatamorgana v koprodukciji z RTV Slovenija.

Ljubljana

»Urbanizem po Maksu Fabianiju«,

● razstava urbanističnih načrtov za Ljubljano, Muzej za arhitekturo in oblikovanje, ● maj–oktober v Ljubljani MAO, Muzej za arhitekturo in oblikovanje na Fužinah

»Nova tisočletja« – konferenca o Fabianijevi filozofiji, utopijah in utopizmu

● oktober, Muzej za arhitekturo in oblikovanje na Fužinah ● Vodeni ogledi Fabianijeve arhitekture v Ljubljani ● junij–oktober, MAO, Muzej za arhitekturo in oblikovanje na Fužinah

»Vrtovi Maksa Fabianija«, razstava Ministrstva za kulturo ● september, predverje Ministrstva za kulturo

»Maks Fabiani – inženir« ● Razstava izsledkov restavratorskih raziskav konstrukcij Fabianijevih objektov, ZAG - Zavod za gradbeništvo, september, predvidoma paviljon Carinarnica, Fakulteta za tekstilno tehnologijo, Aškerčeva

Štanjel

»Projekti za Štanjel«

● Stalna razstava načrtov Maksa Fabianija za prenovo Štanjela in Ferrarijeve vrtove, Občina Komen in Ustanova Maks Fabiani ● junij, Kvadratni stolp na Štanjelskem gradu

»Nagrada za urbanizem Maksa Fabiani«

● Podelitev mednarodne nagrade Maksa Fabiani DUPPS – društva

Foto: Dunja Wedam

Razstava Maksa Fabiani, arhitekt monarhije v atriju Mestne hiše.

urbanistov in prostorskih planerjeve Slovenije ● september-oktober na dvorišču štanjelskega gradu

Kobdilj pri Štanjelu

»Fabianijeva murva«

● Razstava Zavoda Fabiani v sodelovanju z Ustanovo Maks Fabiani ● junij–september na Fabianijevi domačiji v Kobdilju

Nova Gorica

»Maks Fabiani, urbanist Goriške, Posočja in Vipavske doline«

● Fotografska razstava na prostem Društva goriških arhitektov ● junij–september na Travniku in Bevkovem trgu

»Maks Fabiani in I. svetovna vojna«

● september, razstava Goriškega muzeja

Gorica, Italija

»Maks Fabiani, urbanist Gorice«

● Fotografska razstava na prostem SKGZ in Društva goriških arhitektov ● Centralni park – Giardino publico v Gorici

Trnovca, Italija

»Maks Fabiani« ● Razstava Galerije

Šerk, umetnostnega in kulturnega centra, Trnovca, Devin-Nabrežina (TS) v sodelovanju z UMF ● 23. november–23. december 2014 v galeriji v Trnovci

Dunaj

Osrednja pregledna razstava Ministrstva za kulturo RS in Mestne občine Ljubljana ● oktober–november na Dunaju v Arhitekturnem centru Dunaj AZW

Rim

osrednja pregledna razstava Mestne občine Ljubljana, ● december–januar predvidoma v Hiši arhitekture – Rimski akvarij, razstavišče Društva rimskih arhitektov

Fabianijeva dediščina Razstava v Mestnem muzeju

Prof. Janez Koželj

Foto: Nik Rovani

Od aprila je v Mestnem muzeju odprta razstava Fabianijeva dediščina v Ljubljani.

Prispevek Maksa Fabianija v urbanističnem načrtovanju in razvoju Ljubljane v prvi polovici 20. stoletja premalo poznamo in premalo cenimo. Letošnje stopetdeseto leto po rojstvu arhitekta pomeni dragoceno priložnost, ko lahko iz primerne časovne razdalje in na osnovi vseh dognanj njegovo delo bolj objektivno ovrednotimo.

Maks Fabiani je gledal na Ljubljano tako, kot je gledal Otto Wagner na tedanji Dunaj, to je na način, kako ga posodobiti, da bo postalo moderno vele mesto. Zato ni nič čudnega, da je poskušal prenesti v Ljubljano podobne, v urbanističnem in tehničnem smislu napredne zamisli. Te je prilagodil merilu in tradicionalnemu značaju mesta z namenom, da bi postala Ljubljana »najlepše provincialno mesto in ponosna narodova stolica«, kot je zaključil svoje poročilo k načrtu občne regulacije deželnega stolnega mesta leta 1899.

Fabianijevo ustvarjanje za Ljubljano se je začelo leta 1895 z načrtom regulacije mesta po potresu in se končalo leta 1908, ko so postavili Jakopičev paviljon. Ta čas je bil izredno pomemben tako za strokovni razvoj Maksa

Fabianija kot za urbanistični razvoj Ljubljane v duhu svetovljanskega Dunaja, ko je dosegel tudi vrhunec svojega ustvarjanja in delovanja.

Maks Fabiani je bil po svojem strokovnem prepričanju v prvi vrsti urbanist. Bil je široko razgledan in izobražen, teoretsko in tehnično podkovan, sposoben analitičnega dela, celovitega presojanja in oblikovanja zasnov velikega merila. Predvsem pa je bil sposoben prepoznati značilnosti in razvojne možnosti mesta ter iz njih izoblikovati njegovo dolgoročno vizijo. Pri načrtovalskih nalogah je uporabljal sistemski pristop, znal je strateško razmišljati, bil je sposoben teoretični model mesta prenesti v stvarnost. Njegove urbanistične zamisli so bile zato stvarne utopije.

KERAMIKA V MAGISTRATU IN MAKSA FABIANI

Miljanka Simšič

Že enajsto leto v poletnih mesecih gosti Zgodovinski atrij Mestne hiše razstavo *Keramika v Magistratu*, ki je pregledna razstava članov Društva keramikov in lončarjev. Obišče jo ogromno turistov in tudi med Ljubljančani je priljubljena.

Letos smo se spet odločili za temo, ki jo je razpisal MOL. Arhitektka Eva Razboršek nam je pripravila odlično predavanje na temo secesije, s poudarkom

na delih Maksa Fabianija in predvsem delih, ki so v Ljubljani. Za osrednjo temo in skupinski projekt smo si izbrali Krisperjevo hišo na Miklošičevi cesti. Navdušila nas je tudi Hrbarjeva hiša na Dunajski z levi in Fabianijeve minimalistične vrtnice. V aprilu 2015 smo na Ilovi gori pripravili dvodnevno delavnico za člane društva, kjer smo ustvarjali različno secesijsko keramiko, predvsem pa smo se ukvarjali z našim skupinskim projektom.

v urbanizmu Ljubljane

Ljubljana

O svojih načrtovalskih načelih je takole zapisal: »V prvi vrsti so potrebe življenja in prometa ter vse, kar je s tem v neposredni zvezi. Racionalna zveza najvažnejših točk, zadovoljujoča izvedba in prostorska dimenzacija ulic in cest spada v to poglavje. V drugi vrsti, vendar prav tako važna, je umetniška izvedba mestne podobe, razdelitev javnih poslopij in spomenikov, njih arhitektur in karakteristik.«

Prav tako je tudi razmislek o tem, kakšna naj bo nova stavba, začel iz pogleda na celoto, na mesto in kraj, na njegov značaj in njegovega duha. Za Fabianija je značilno, da je bila vsaka stavba, ki jo je zgradil, tudi urbanistični projekt širše celote, s katerim je interpretiral obstoječe in nakazal nastavek za nadaljnje preoblikovanje. Zato so tudi vse njegove ljubljanske hiše med seboj različne in edinstvene po tem, kako se po zasnovi in obliki skladajo s svojim namenom in lokaciji. Tudi Nace Šumi je menil, »da je Fabiani različne slogovne prvine sprejemal bodisi kot pobude za sorodno občutje in zato, da prilagodi svojo stavbo okolici.«

Zato je povsem razumljivo, da se je Jože Plečnik v svojih treh urbanističnih načrtih, ki mu jih je naročil mestni gradbeni urad, v glavnem naslanjal na Fabianijeve urbanistične zamisli, jih nadgradil in razširil. Tako je Fabiani v svoji oceni leta 1934 ugotovil, da se gradnja mesta razvija harmonično in se v glavnih potezah in še posebej z nekaterimi Plečnikovimi urbanističnimi ureditvami uresničujejo njegovi predlogi regulacije mesta iz leta 1895. Dovolite mi, da naštejemo, katere poteze iz tega načrta so se v 120 letih uresničile: secesijska četrt okoli Slovenskega, danes Miklošičevega trga, stavbni otok med Levstikovim, Gornjim in Šentjakobskem trgom, stavbni otok deklisnega liceja in Mladike ob Bleiweisovi cesti, park in zazidava pred cerkvijo Sv. Srca Jezusovega na Taboru, Plečnikova ureditev Vegove ulice, podaljšek Cankarjeve

ulice po Jakopičevem drevoredu, ureditev Šentjakobskega trga, prestavitev starega pokopališča pri Sv. Krištofu za Bežigradom, preboj Karlovške ceste do Šentjakobskega trga, stavba Cankarjevega doma na Erjavčevi cesti, Ribja brv, nastavek zazidave in povezave Figovca Ajdovščine s Prešernovim trgom, ureditve nabrežij, sklenitev notranjega obroča s Fabianijevim mostom, načrtovana zazidava pomembnih javnih stavb ob mestni krožni cesti, galerija v prenovljeni Cukrarni, nova Narodna in univerzitetna knjižnica, sodna palača nasproti stavbe Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Severna vrata, v daljši perspektivi pa tudi načrtovana poglobitev železnice, medtem ko je, malo za šalo malo zares, namesto pristanišča na vodni poti Jadran–Donava v gradnji veliko pristanišče za rečne ladje na Gruberjevem prekopu.

Na ta način se postopoma poleg Plečnikove še vedno oblikuje tudi Fabianijeva Ljubljana, kar je najboljši dokaz za to, kako pronicljivo je znal Maks Fabiani prebrati razvojni genetski kod mesta in ga prenesti v načrtovane zamisli, da so še dandanes žive in aktualne. Četudi je menil, da je mesto potrebno stalno načrtovati, da se lahko spreminja, prenavlja in preobraža v toku časa kot živ organizem in individuum, ki terja stalno nepretrgano nego. Temu spoznanju sledimo, tudi to je Fabianijeva zapuščina.

Dovolite mi, da od ustvarjalcev razstave najprej čestitam avtorici Ani Porok, kustosinji za arhitekturo in oblikovanje, oblikovalcem postavitve in direktorju Mestnega muzeja Ljubljana Blažu Peršinu ter vsem, ki nam pomagata uresničiti program Fabianijevega leta.

(Nagovor podžupana prof. Janeza Koželja na otvoritvi razstave Fabianijeva dediščina v Ljubljani 21. aprila 2015 v Mestnem muzeju Ljubljana.)

Vsako sredo v času razstave od 17. do 19. ure pripravljamo tradicionalne ure delavnic za obiskovalce. Delavnice vodijo člani društva in so brezplačne. Letos bodo tudi teme delavnic naravnane na secesijo, še malo Emone in seveda »petelinčki, ki v riti piskajo«. Tako kot vsako leto tudi letos pričakujemo veliko otrok in odraslih, ki bodo ustvarjali pod vodstvom izkušenih mentorjev.

Na razstavi, ki si jo lahko obiskovalci ogledajo od 2. julija do 31. avgusta 2015 v Zgodovinskem atriju Mestne hiše, bodo razstavljeni izdelki iz gline na tri teme: skupinski projekt na temo Fabiani, avtorska dela na temo secesija in avtorska dela s svobodno tematiko. Avtorsko keramiko razstavlja 65 avtorjev, pri skupinskem projektu pa nas je sodelovalo 40.

BELE KRIZANTEME MAKSA FABIANIJA

Mojca Ferle

V letu, posvečenem arhitektu in urbanistu Maksu Fabianiju (Kobdilj, 29. 4. 1865 – Gorica, 14. 8. 1962), lahko njegovemu ustvarjalnemu opusu dodamo tudi klekljano čipko. Drobna zanimivost ni neposredno povezana z Ljubljano, je pa širši in tudi strokovni javnosti malo znana. Ljubljana bo leta 2016 za nekaj dni postala svetovna čipkarska prestolnica. Naj bo Fabianijeva čipka napovednik čipkarskih dogajanj v naslednjem letu.

Obiski visokih gostov vedno razburkajo delovanje lokalnih oblasti in vnesejo nemir v priprave za čim bolj brezhiben sprejem. Nič drugače ni bilo v Gorici, ko se je maja 1922 pripravljala na obisk italijanskega kraljevega para: Viktorja Emanuela III. in Jelene Savojske. Prišla sta na obisk v Julijsko krajino, na novo pridobljen oziroma okupiran del zahodnega slovenskega ozemlja, da bi se predstavila lokalnim oblastem in svojim novim podanikom.

Pri pripravi spominskih daril za kraljico Jeleno (bila je hčerka črnogorskega kralja Nikole I.), je sodeloval Zavod za promocijo drobne obrti, v sklopu katerega je delovala tudi Kraljeva čipkarska šola v Gorici. Čeprav so na šoli imeli svoj risarski atelje, so kraljici želeli podariti nekaj posebnega. K sodelovanju so povabili svojega someščana, spoštovanega arhitekta Maksa Fabianija.* V Gorici je vodil Urad za povojno obnovo porušeni vasi v Posočju, predaval je umetnostno zgodovino, deloval je v javnem in političnem življenju. Fabiani se je vabilu odzval in zaupali so mu posebno naročilo.

Fabiani je zasnoval čipkast prt kvadratne oblike (85 x 85 cm) z motivom krizantem. Verjetno je služil za nadprt, ki se položi na prt iz kontrastne barvne tkanine in s tem poudari belino čipkaste okrasa. Cvetove krizantem je sestavil v elegantno razvejan in hkrati baročno razkošen šopek krizantem, ki na sredini obdaja medaljon z valovitim okvirjem, v katerem je izpisano IDRIA /1922.

Krizanteme so ime za klekljano čipko, izdelano v širokem risu z devetimi, desetimi pari klekljev. Motiv oz. oblika cveta je sestavljena iz klekljanih cvetnih listkov, ki spominjajo na velikocvetno krizantemo. Polnitev med cvetovi so kitice z ovitki. Zakaj se je Fabiani odločil za krizanteme? Je bilo tako naročilo ali je bil izbor motiva le naključje? Težko

verjamemo. Je bil to prikrit izraz žalovanja za izgubljenim slovenskim ozemljem? Je s krizantemami želel posnemati cenjen okras aristokratskih salonov 19. stoletja ali pa le izdelati čipko za kraljico, ki je bila velika ljubiteljica cvetja in hkrati podpornica umetnosti in ženskih ročnih del?

Klekljano čipko po Fabianijevem osnutku so izdelali na čipkarski šoli/tečaju v Idriji, ki je bila tedaj, tako kot Gorica, na območju, priključenem Kraljevini Italiji, in je upravno sodila pod Čipkarsko šolo v Gorici. Nekaj dni pred prihodom visokih gostov je direktor Zavoda za promocijo drobne obrti poslal na idrijsko čipkarsko šolo telegram in povabil upravnico šole Frančiško Sedej, naj dostavi čipko, skupaj z njo pa naj pride v Gorico tudi gdč. Kovačič, ki bo kraljici izročila darilo. Z izdelavo čipke se je mudilo, klekljalo jo je 14 učenk, zanjo pa so prejele 476 lir. Pomembnost dogodka potrjuje tudi ohranjena fotografija čipke.

Še enkrat srečamo Fabianija, da se je dejavno vključil v oblikovanje klekljane čipke v Gorici. Leta 1923 (bil je podpredsednik Zavoda za promocijo drobne obrti) je na eni od sej odbora predložil program za preoblikovanje vzorcev za klekljano čipko, ki bi bolj ustrezale okusu trga tistega časa, a hkrati ohranile lokalne posebnosti. Žal nam podrobnosti prizadevanj iz leta 1923 za zdaj niso znane. Sodelovanje Maksa Fabianija pri prenovi goriške čipke pa je zagotovo pustilo trajnejše sledi kot danes verjetno izgubljene bele krizanteme za italijansko kraljico Jeleno.

* Ozadje sodelovanja nam v dveh člankih razkriva Rosita D'Ercoli, strokovna učiteljica klekljanja na goriški čipkarski šoli. Čipkarska šola Gorica mi je tudi prijazno dovolila objavo gradiva, za kar se ji zahvaljujem.

63. Ljubljana Festival

Čaka nas dolgo, vroče in pestro kulturno poletje v prestolnici: Ljubljana Festival, najstarejši in eden najpomembnejših festivalov v širši regiji, bo v 63. izvedbi najdaljši v vsej svoji zgodovini. V več kot treh mesecih bo gostil uveljavljene domače in tuje umetnike s področja glasbe, opere, plesa, muzikala in gledališča. Uradno se je sicer pričel 28. junija z glasbeno-vizualnim spektaklom z oskarjem nagrajenega Tan Duna, ki bo v Ljubljani tudi dirigiral, vendar je za uvod že 15. junija gostil enega najuspešnejših muzikalov vseh časov Mamma Mio!. Svojemu Poljskemu rekviemu bo dirigiral eden najpomembnejših poljskih skladateljev in dirigentov, 81-letni Krzysztof Penderecki, Izraelskemu filharmoničnemu orkestru Zubin Mehta, Mladi nemški filharmoniji, ki bo 28. septembra sklenila dolgo festivalsko poletje, pa Jonathan Nott. Zanimive operne večere bodo ustvarili Elina Garanča in Željko Lučić ter gostovanje Kitajske nacionalne operne hiše iz Pekinga s Turandot in Nacionalne opere in baleta iz Sofije s Tristanom in Izoldo. Iz Sankt Peterburga se vrača Mariinsko gledališče, tokrat v popolni sestavi in z baletom Romeo in Julija. Vrača se tudi priljubljeni muzikal domače produkcije Cvetje v jeseni, Ljubljana Festival bo gostil sodobne plesne predstave, pod katere se podpisujeta Edward Clug in EnKnapGroup, ter gledališko, tokrat Fausta v režiji Tomaža Pandurja.

V okviru 63. Ljubljana Festival bo tudi Poletna noč, tokrat posvečena Elzi Budau, nastopili bodo še Beloruski državni komorni orkester, Armenski državni komorni zbor Hover, Slovenski oktet, pianisti Nikolaj Luganski, Dalibor Miklavčič in Tina Mauko, violinistka Lana Trotošek, Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije, skupina 2Cellos, Tomaž Domicelj, Vlado Kreslin, Uroš Perič in drugi. Več informacij na: www.ljubljanafestival.si.

● 17.–21. 8., 20.30, Križanke

MAMMA MIA!, muzikal

Režiser: Jug Radivojevič
Besedilo: Catherine Johnson
Glasba in besedila: Benny Andersson, Björn Ulvaeus
Prevod in priredba pesmi: Tomaž Domicelj
Koreografija: Mojca Horvat
Producent: Jurij Franko
V naslovnih vlogah: Alenka Godec, Simona Vodopivec Franko, Damjana Golavšek, Lea Bartha, Gojmir Lešnjak - Gojce, Uroš Smolej, Marjan Bunič, Matjaž Kumelj

● 28. 6., 21.30, Kongresni trg

Otvoritev 63. Ljubljana Festivala

Tan Dun

TRILOGIJA BORILNIH VEŠČIN

Dirigent: Tan Dun
Solisti: Lana Trotošek, violina; Zhu Lin, violončelo; Yingdi Sun, klavir
Orkester Slovenske filharmonije, Orkester Fundacije Opere Giuseppe Verdi iz Trsta
Program: glasba iz filmov Junak, Prežeči tiger, skriti zmaj, Banket

● 29. 6., 21.00, Križanke

POLETNA NOČ

Poklon Elzi Budau

Simfonični orkester in Big Band RTV Slovenija
Dirigent: Patrik Greblo

Voditelj večera: Saša Tabaković

Solisti: Nuška Drašček, Nina Strnad, Anika Horvat, Manca Izmajlova, Severa Gjurin, Jure Ivanušič, Rok Pečecnik ter zlata gosta Elda Viler in Oto Pestner

● 30. 6., 21.30, Peklensko dvorišče, Križanke

Tomaž Domicelj ČISTA AKUSTIKA

Avtorski projekt ob 50-letnici delovanja

● 6. 7., 20.00, Cankarjev dom

Krzysztof Penderecki POLJSKI REKVIEM za štiri soliste, mešani zbor in simfonični orkester

Dirigent: Krzysztof Penderecki
Solisti: Iwona Hossa, sopran; Agnieszka Rehlis, mezzosopran; Liudas Mikalauskas, bas; Adam Zdunikowski, tenor
Orkester Slovenske filharmonije, Slovenski komorni zbor, Zbor Opere in baleta SNG Maribor, Komorni zbor Ave

● 7. 7., 20.00, Slovenska filharmonija

BELORUSKI DRŽAVNI KOMORNI ORKESTER

Dirigent: Evgenij Buškov
Solistka: Ana Serova, viola
Program: P. Alkhimovič, A. Schnittke, P. I. Čajkovski

● 7., 9. 7., 21.00, Križanke

CVETJE V JESEN, muzikal

Po povesti Ivana Tavčarja
Skladatelj: Matjaž Vlašič
Aranžma: Anže Rozman
Libreto: Janez Usenik
Režiser: Vojko Anzeljc
Koreografija: Miha Krušič
Izvršni producent: Gorazd Slak
Producentka: Miša Stanko
V naslovnih vlogah: Matjaž Robavs/Domen Križaj, Nina Pušlar/Maja Martina Merljak, Jure Ivanušič, Alenka Kozolc Gregurič

● 8. 7., 20.00, Cankarjev dom

KONCERT OPERNIH ARIJ Elina Garanča, mezzosopran

Dirigent: Karel Mark Chichon
Simfonični orkester RTV Slovenija
Program: arije iz oper Moč usode, Dom Sébastien, Cavalleria Rusticana, Carmen idr.

● 13., 14. 7., 20.00, Cankarjev dom

S. Prokofjev ROMEO IN JULIJA, balet Orkester in balet Mariinskega gledališča iz Sankt Peterburga

● 16. 7., 21.00, Cankarjev dom

KONCERT OPERNIH ARIJ Željko Lučić, bariton

Dirigent: Ivan Repušič
Orkester Slovenske filharmonije
Program: arije iz oper Nabucco, La Traviata, Macbeth, Rigoletto, Andrea Chénier, Sicilijanske večernice idr.

● 20. 7., 21.00, Cankarjev dom
21. 7., 20.00, Slovenska filharmonija

Nikolaj Luganski, klavir

Program: F. Mendelssohn-Bartholdy, F. Chopin, S. Moniuszko, F. Schubert, P. I. Čajkovski

● 22. 7., 20.00, Slovenska filharmonija

Dalibor Miklavčič, pedalni klavir

Dirigent: En Shao
Simfonični orkester RTV Slovenija
Program: svetovna praznovedbe rekonstruirane izvirne različice za pedalni klavir s pedalno kadenco del W. A. Mozarta in C.-F. Gounoda

● 23. 7., 21.00, Križanke

2CELLOS

● 27. 7., 20.00, Slovenska filharmonija

Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije, zagrebški solisti

Program: S. Osterc, M. Bruch, R. Strauss

● 28. 7., 20.00, Viteška dvorana, Križanke

MISTERIJ ZVOKA: ENAJST VRTNIH SLIK

Pavel Mihelčič, skladatelj, klavir; Jože Kotar, klarinet; Melina Todorovska, angleški rog; Ivan Lotrič, govorec
Program: P. Mihelčič

● 29. 7., 20.00, Križevniška cerkev, Križanke

Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije

solista: Lana Trotošek, violina; Sreten Krstić, violina
Program: A. Vivaldi, A. Dvoržak

● 30. 7., 20.00, Križevniška cerkev, Križanke

PLES SENC

Goran Bojčevski kvintet

Program: N. Paganini, G. Bojčevski, A. Vivaldi, F. Chopin

● 3. 8., 20.00, Križevniška cerkev, Križanke

Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije, Trio des Alpes

Solista: Boris Bizjak, flavta; Tina Žerdin, harfa
Program: P. Ramovš, B. Martinů, W. A. Mozart

● 4. 8., 20.00, Križevniška cerkev, Križanke

Martin Belič, flavta

Ivan Ferčič, čembalo

Program: G. P. Telemann, J. S. Bach, M. Haydn, W. A. Mozart

● 5. 8., 20.00, Križevniška cerkev, Križanke

Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije

Solist: Teodosi Spasov, kaval
Program: T. Spasov

● 6. 8., 20.00, Križevniška cerkev, Križanke

KLAVIRSKI TRIO AMAEL

Program: S. Rahmaninov, B. Smetana, P. Kopač, D. Šostakovič

● 10. 8., 20.00, Slovenska filharmonija

MOZART IN PAISIELLO

Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije
Solist: Francesco Nicolosi, klavir
Program: W. A. Mozart, G. Paisiello

● 11. 8., 20.00, Križevniška cerkev, Križanke

ANSAMBEL GAUDEAMUS

Dirigent: Aleksandar Spasić
Program: T. Burkat, A. Makor, I. Kocen, G. Hartman, M. Mlakar

● 12. 8., 20.00, Križevniška cerkev, Križanke

MARIJA MAGDALENA,

avtorski glasbeni performans

Tina Mauko, klavir

● 13. 8., 20.00, Križevniška cerkev, Križanke

Komorni godalni orkester Gudači Svetog Đorđa

Solista: Jovan Kolundžija, violina; Claudi Arimany, flavta
Program: W. A. Mozart, A. Vivaldi

● 24. 8., 20.00, Cankarjev dom

Izraelski filharmonični orkester

Dirigent: ZUBIN MEHTA
Program: A. Schoenberg, R. Strauss, P. I. Čajkovski

● 25. 8., 20.30, Križanke

Vlado Kreslin, Mali bogovi, Beltinška banda

Gost: Vokalni ansambel REUNION

● 28. 8., 20.30, Križanke

Uroš Perič

Big Band RTV Slovenija
Gosta: Oliver Dragojević, Nina Strnad
Dirigent: Lojze Krajčan

● 31. 8., 20.30, Križanke

STABAT MATER in REKVIEM ZA 2 STOLA, baletni večer

Opera in balet SNG Maribor

Glasba: Giovanni Battista Pergolesi, Wolfgang Amadeus Mozart
Koreograf: Edward Clug

● 1., 2. 9., 19.30, Cankarjev dom

G. Puccini

TURANDOT, opera

Kitajska nacionalna opera iz Pekinga

● 4. 9., 18.00, Cankarjev dom

R. Wagner:

TRISTAN IN IZOLDA, opera

Nacionalna opera in balet, Sofija

● 7. 9., 20.00, Križanke

FOBIJA, plesna predstava

Režija in koreografija: Guy Weizman, Roni Haver
Ustvarjalci in izvajalci: EnKnapGroup, Club Guy & Roni
Glasba: Hugo Morales, Pepe Garcia

● 15. 9., 20.00, Slovenska filharmonija

Armenski državni komorni zbor Hover

Koncert klasične in ljudske glasbe

● 21.-23. 9., 20.00, Križanke

J. W. Goethe: FAUST

Režiser: TOMAŽ PANDUR
Priredba in dramaturgija: Livija Pandur
Scenografija: Sven Jonke
Glasba: Duo Silence
Zasedba: Igor Samobor, Brane Šturbej, Polona Juh, Barbara Cerar, Branko Jordan, Uroš Fürst, Saša Tabaković, Robert Korošec, Filip Samobor, Žan Perko in Matic Lukšič

● 24. 9., 20.00, Slovenska filharmonija

SLOVENSKI OKTET

Koncert

● 28. 9., 20.00, Unionska dvorana, Grand hotel Union

Zaključek 63. Ljubljana Festivala

MLADA NEMŠKA FILHARMONIJA

Dirigent: JONATHAN NOTT
Solistka: Antoine Tamestit, viola
Program: S. Gubaidulina, A. Bruckner

USTVARJALNE DELAVNICE ZA OTROKE V OKVIRU 63. LJUBLJANA FESTIVALA

● 29., 30. 6., Križanke

ORKESTER NENAVIDNIH INSTRUMENTOV

Tolkalna delavnica
Mentorica: Tadeja Mraz Novak

● 13.-17. 7., Križanke

ODTISI

Mala likovna kolonija
Mentorji: Zoran Srdić Janežič, Barbara Kastelec, Svetlana Sovre

● 17.-21. 8., Križanke

MAMMA MIA, GLASBENI MOZAIK

Plesno-pevska delavnica
Vodja delavnic: Maja Stojanov
Koorinatorica delavnic: Katarina Kukovič

Delavnice so namenjene otrokom od 6. do 14. leta.

Vstop prost z rezervacijo. Prijave najdete na: www.ljubljanafestival.si.

Informacije: maja.stojanov@ljubljanafestival.si, 01/241 60 00.

BREZ PODPORE MESTNE OBČINE LJUBLJANA IN SPONZORJEV SI FESTIVAL LJUBLJANA NE BI MOGEL PRIVOŠČITI ZVENEČIH IMEN IN KAKOVOSTNEGA PROGRAMA. HVALA VSEM, KI TO OMOGOČATE.

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana, ki ga tudi finančno omogoča.

Častni pokrovitelj 63. Ljubljana Festivala: župan Mestne občine Ljubljana Zoran Jankovič

Glavni sponzor 63. Ljubljana Festivala: Zavarovalnica Tilia, d. d.

Sponzorji: Spar Slovenija, d. o. o., Energetika Ljubljana, d. o. o., JP Vodovod-kanalizacija, d. o. o., Telekom Slovenije, d. d., Riko, d. o. o., Zavarovalnica Triglav, d. d., Hypo-Alpe-Adria-Bank, d. d., Petrol, d. d., Kemofarmacija, d. d., Lekarna Ljubljana, Pivovarna Union, d. d., Javna razsvetljava, d. d., Four Points by Sheraton Ljubljana Mons, Elektro Ljubljana, d. d.

Sponzorji posameznih prireditelj:

Zavarovalnica Tilia, d. d., Telekom Slovenije, d. d., Riko, d. o. o., Hypo-Alpe-Adria-Bank, d. d., Geoplin, d. o. o., Plinovodi, d. o. o., Lekarna Ljubljana, NLB, d. d., Interenergo, d. o. o., Poslovni sistem Mercator, d. d., Spar Slovenija, d. o. o., Nova KBM, d. d., Zavarovalnica Triglav, d. d., SRC, d. o. o., Krka, d. d., BTC, d. d., Mladi upi

Glavni medijski sponzor: Delo, d. d.

Medijski sponzorji: Europlakat, d. o. o., Infonet media, d. d., Radio 1, Finance, d. o. o., Aerodrom Ljubljana, d. d., Planet siol.net, In Your Pocket, Radio Center, Pogledi, Kobe, d. o. o., Bolha.com, Parada plesa

Partnerji Ljubljana Festivala 2015: RTV Slovenija, Slovenska filharmonija, SNG Maribor, SNG Drama Ljubljana

Uradni prevoznik: Avtohiša Malgaj, d. o. o.

Prevoznik: Avto Aktiv, d. o. o.

Železniški prevoznik: Slovenske železnice

Uradna vina: Pullus, Mihael Prinčič, Penine Istenič

Poletje Imago Sloveniae – Podoba Slovenije

27. Mednarodni glasbeni cikel Poletje v stari Ljubljani 2015

Foto: Dunja Wedam

Množično obiskana otvoritev letošnjega 27. mednarodnega glasbenega ciklusa Poletje v Stari Ljubljani 2015 v organizaciji Imago Sloveniae – Podobe Slovenije.

Letošnji nagajenec mesta Ljubljane Janoš Kern je kljub težkim časom tudi za poletni program festivala 2015 pripravil bogat in raznolik program, ki ga je 12. junija odprl koncert Big band RTV Slovenija s solisti, nadaljevanje pa sledi pod 1. julija do konca avgusta. Po različnih krajih Slovenije se bo zvrstilo 35 koncertov in se predstavilo 291 glasbenikov iz 14 držav, med katerimi pa je organizator na nekatere glasbenike, ki mu jih je uspelo privabiti v Slovenijo, še posebej ponosen.

Najboljši med vrhunskimi izvajalci

V Slovenijo se letos vrača svetovno uveljavljen italijanski **Trio di Parma**, prejemnik številnih mednarodnih nagrad in redni gost koncertnih prizorišč, kot so berlinska filharmonija, newyorški Carnegie Hall, dunajski Konzerthaus in sanktpeterburška filharmonija. Pri nas bo gostoval tudi kvartet **V4**, ki ga sestavljajo vrhunski glasbeniki iz držav skupine V4: Madžarske, Slovaške, Češke in Poljske. Iz Avstrije nato prihaja **Trio Van Beethoven**, ki slovi po svojih prepoznavnih interpretacijah Haydna in Beethovna, tokrat pa bodo v svoj repertoar vključili še slovenskega skladatelja Ljuba Rančigaja. Uživali bodo tudi ljubitelji zborovske glasbe. V goste prihajajo **trije odlični komorni zbori iz Velike Britanije, Francije in Španije**. Nastopili bodo tudi nekatere vrhunski domači glasbeniki, ki trenutno ustvarjajo v tujini: kitarist **Mak Grgič**, ki svojo kariero uspešno razvija v ZDA; večkrat nagrajena violončelista **Nika Brnič**, ki se bo slovenskemu občinstvu predstavila v duetu s francosko pianistko Marion Cinget, in pianistko **Nino Prešiček**, ki se je v kratkem času uveljavila kot ena osrednjih izvajalk sodobne klasične glasbe.

10. cikel Mladih talentov

S ciklom **Mladi talenti** že deseto leto zapored festival zagotavlja nadarjenim mladim glasbenikom podporo pri razvoju umetniške poti. Med drugimi bosta nastopila kvartet klarinetov **A Vista**, zmagovalec tekmovanja mladih glasbenikov Republike Slovenije TEMSIG, in skupina izbranih mladih solistov, ki se je združila v skupini **Ensemble Janus Atelier** ter izvaja predvsem avtorsko glasbo **Matija Krečiča** in **Davida Vebra**. Skupaj z Glasbeno matico Ljubljana je na programu koncert samospelov v tujini šolajočih se sopranistk **Jerice Steklasa**, **Mateje Šušteršič** in **Katarine Kobal** ter koncerta najboljših udeležencev mojstrskih tečajev sopranistke Pie Brodnik in mezosopranistke Barbare Jernejčič Fürst. Po uspešnem glasbenem letu se na naš oder vrača Klavirski Trio Réverie.

Jazz oder

prinaša pester nabor odličnih mednarodnih zasedb. **JD Walter kvartet** sestavljajo štiri znana imena sodobne džez glasbe, na čelu z izjemnim ameriškim pevcem JD

Walterjem (poznavalci radi primerjajo njegovo vokalno tehniko in izvajalski slog z velikani, kot so bili Luis Armstrong, Bill Evans, Mel Torme ali Nat Cole). Japonsko-izraelski duo **The Yabuno Ettun Project** pa bo na odru Starega trga pokazal, kaj se zgodi, ko se glasbeno združita ena najboljših japonskih džezovskih pianistk **Haruka Yabuno** ter izraelski kontrabasist in skladatelj **Ehud Ettun**.

Program

JULIJ

- **1. 7. ob 20.30**, Slovenska filharmonija, dvorana Marjana Kozine, Ljubljana: **TRIO DI PARMA** (Italija), Ivan Rabaglia, violina, Enrico Bronzzi, violončelo, Alberto Miodini, klavir
- **2. 7. ob 20.30**, cerkev sv. Jakoba, Ljubljana: **COR DE NOIES DE L'ORFEÓ CATALÀ** (Španija): dirigent Pere Lluís Biosca
- **7. 7. ob 20.30**, atrij Mestnega muzeja, Ljubljana: **PLES V RDEČEM** – koncert samospelov: Jerica Steklasa, sopran, Mateja Šušteršič, sopran, Katarina Kobal, sopran, Tadej Horvat, klavir, Vesna Verbnjak, klavir, Primož Urbanč, klavir

Foto: arhiv Imago Sloveniae

1 Ehud Ettun in Harkua Jabuno, 2 Ensemble Janus, 3 Klavirski trio Reverie, 4 Marion Cinget, 5 Mak Grgič, kitarar, 6 Nika Brnič, 7 Nina Prešiček, 8 Trio di Parma, 9 Trio Van Beethoven

- **8. 7. ob 20.30.** atrij Mestnega muzeja, Ljubljana: **V4** (Madžarska, Poljska, Češka, Slovaška), Sándor Jávorkai, violina, Anna Gutowska, violina, Petr Nouzovský, violončelo, Miriam Rodriguez Brülllová, kitara
- **10. 7. ob 20.30.** Stari trg, Ljubljana: **BLUE TRAIN QUARTET**, Marko Petrušič, klavir, Daniel Homšak, kontrabas, Uroš Sever, trobenta, Andrej Vernik, tenor saksofon, Jaka Hawlina, trobenta, Iztok Repovž, bobni
- **11. 7. ob 20.30.** Rdeča dvorana Magistrata, Ljubljana: **ALEJA SNIVA** – koncert udeležencev mojstrskega tečaja petja pod mentorstvom sopranistke Pie Brodnik
- **14. 7. ob 20.30.** cerkev sv. Florjana, Ljubljana: **A VISTA**, Aljaž Kalin Kante, klarinet Julija Vrabec, klarinet, Martina Strasser, klarinet, David Gregorc, klarinet
- **16. 7. ob 20.30.** atrij Mestnega muzeja, Ljubljana: **TRIO VAN BEETHOVEN** (Avstrija), Verena Stourzh, violina, Franz Ortner, violončelo, Clemens Zelinger, klavir
- **17. 7. ob 20.30.** Stari trg, Ljubljana: **PAREZZAGO JAZZ QUARTET**, Matej Kužel, saksofon, Jan Gregorka, bas, Nejc Škofic, klavir, Bogdan Sojič, bobni
- **23. 7. ob 20.30.** cerkev sv. Jakoba, Ljubljana: **KOMORNI ORKESTER MLADI LJUBLJANSKI SOLISTI**
- **24. 7. ob 20.30.** Stari trg, Ljubljana: **ALL STRINGS DETACHED**, Jana Beltran, vokal, kitara, Vesna Godler, vokal, bas, boben
- **26. 7. ob 20.30.** cerkev sv. Jakoba, Ljubljana: **WILLEMS INTERNATIONAL CHOIR** (Francija), zborovodja: Anass Ismat, vokalna tehnika Benjamin Lunetta, korepetitor Christophe Voidey
- **29. 7. ob 20.30.** atrij Mestnega muzeja, Ljubljana: **ZUZANA VONTORIČKOVA**, klavir (Slovaška)
- **31. 7. ob 20.30.** Stari trg, Ljubljana: **JD WALTER QUARTET** (ZDA, Nizozemska, Makedonija, Avstrija), JD Walter, vokal, Ratko Zjaca, kitara, Martin Gjakonovski, kontrabas Klemens Markt, bobni

AVGUST

- **5. 8. ob 20.30.** atrij Mestnega muzeja, Ljubljana: **TRIO GUD**, Dejan Gregorič, violina, Urša Kržič, violončelo, Gregor Dešman, klavir
- **6. 8. ob 20.30.** atrij Mestnega muzeja, Ljubljana: **MAK GRGIČ**, kitara
- **7. 8. ob 20.30.** Stari trg, Ljubljana: **MAK GRGIČ TRIO**, Katja Koren, vokal, Mak Grgič, kitara, Igor Bezget, kitara
- **12. 8. ob 20.30.** atrij Mestnega muzeja, Ljubljana: **NINA PREŠIČEK**, klavir, V NOČI – Klavirski recital s poezijo Rainerja Marie Rilkeja
- **14. 8. ob 20.30.** Stari trg, Ljubljana: **THE YABUNO ETTUN PROJECT** (Izrael, Japonska), Ehud Ettun, kontrabas, Harkua Jabuno, klavir
- **19. 8. ob 20.30.** atrij Mestnega muzeja, Ljubljana: **DUO NIKA BRNIČ** in **MARION CINGET** (Slovenija, Francija), Nika Brnič, violončelo, Marion Cinget, klavir
- **21. 8. ob 20.30.** Stari trg, Ljubljana: **ŽAN TETIČKOVIČ TRIO**
- **22. 8. ob 20.30.** atrij Mestnega muzeja, Ljubljana: **ČAROBNOŠT GLASU**, koncert najboljših udeležencev mednarodnega mojstrskega tečaja pod mentorstvom mezzosopranistke Barbare Jernejčič Fürst
- **24. 8. ob 20.30.** atrij Mestnega muzeja, Ljubljana: **KLAVIRSKI TRIO RÉVERIE**, Mojca Jerman, violina, Katarina Leskovar, violončelo, Tanja Činč, klavir
- **27. 8. ob 20.00.** Mestni trg, Ljubljana: **INDONEZIJSKI ORKESTER GAMELAN IN SENČNE LUTKE IZ JAVE**
- **27. 8.–29. 8. 27. mednarodni festival NOČI V STARI LJUBLJANI 2015**

Foto: arhiv pisatelja

Etiopski pisatelj in novinar Girma T. Fantaye biva v Ljubljani kot varovanec ICORN-ove mreže za preganjane pisatelje.

GIRMA T. FANTAYE

Aina Šmid

Etiopski pisatelj, pesnik in novinar Girma T. Fantaye živi v Ljubljani kot varovanec ICORN-ove mreže zatočišč za preganjene pisatelje, v katero se je leta 2011 dejavno vključilo tudi mesto Ljubljana. V Ljubljani živi od decembra 2013 in se kot pisatelj občasno udeležuje literarnih srečanj in dogodkov, kolikor mu to dopušča znanje jezika. Zanimalo nas je, kako ga je sprejela Ljubljana in kako se kot pisatelj v eksilu počuti v mestu, v katerem trenutno živi in ustvarja. Najin pogovor je tekel pod morečim vtisom tragedije 28 Etiopijcev, ki so bili obglavljeni v Libiji, dogodka, ki je osebnostno prizadel tudi pisatelja Girmo Fantaya. V Ljubljani ostaja še nekaj časa, kam ga bo vodila pot naprej, ostaja še odprto.

V preganstvu živite že vse od leta 2010, zadnji dve leti bivate kot ICORN-ov gostujoči pisatelj v Ljubljani. Kakšen je vaš pogled na Ljubljano in življenje tukaj?

Domovino sem zapustil leta 2010 in od takrat sem živel v različnih mestih po svetu, od Afrike, ZDA, Evrope do Latinske Amerike. Ljubljana je čudovito mesto. Predvsem ima zelo veliko kavarnic in lokalov z dobro ponudbo kave, ki jih rad obiskujem vsak dan. Prihajam iz Addis Abebe, mesta, kjer živi 4 milijone ljudi in je eno najbolj »kavniških« mest v Afriki. Imamo zelo veliko kavarnic in zelo živahno kulturo pitja kave. Prav zato mi je Ljubljana ljuba, ima svoje posebne svetovljanske značilnosti. Je zelo mirno mesto z veliko krasnimi hišami in zgradbami, ki jih doživljam povsem nevsljivo. In je tudi zelo varno mesto, skozi katero se lahko sprehodiš kadarkoli, v kateremkoli času dneva. Čeprav prebivam tukaj že leto in pol, pa se še vedno počutim kot gost. Mislim, da se tako verjetno počutijo vsi izgnanci. Kakorkoli, nekega dne bo treba oditi.

Ali ste kot etiopski pisatelj in novinar v Ljubljani našli kak navdih za svoje delo? Kakšna je pravzaprav vaša izkušnja življenja in ustvarjanja daleč od domovine in svojega kulturnega okolja?

Trenutno nisem aktiven kot novinar. Težko je delovati kot novinar od daleč, za delo novinarja moraš živeti v svojem okolju, saj je pomembna izkušnja od znotraj. Zdaj sem najbolj zaposlen s pisanjem svojega romana, skušam pisati vsak dan. Večina mojega pisanja je povezana z Addis Abebo, s sodobnim življenjem, človeškim pomanjkanjem smisla in težavami porevolucijskega časa. Gre za refleksije na žive izkušnje iz mojega in našega vsakdana.

Prej nisem nikoli sanjal, da bi živel v kakšni srednjeevropski državi. Dveletno bivanje v Ljubljani je zame neprecenljiva izkušnja, a da bi jo zares razumel, kako sem jo doživel, bom vedel verjetno šele potem, ko bom odšel od tod.

Kakšna je današnja politična situacija v vaši deželi, možnost svobode izražanja in demokracije v vsakdanjem življenju? Ali lahko obiskujete svojo državo, sorodnike in prijatelje?

Tam ni demokracije in ni svobode izražanja. Etiopijo vodi avtoritarni režim, ki uživa precejšnjo podporo tako Zahoda kot Vzhoda. ZDA, Zahodna Evropa in Kitajska ter mnoge druge države so velike podpornice etiopske vlade.

Etiopija je ena najhujših držav za novinarje ali blogerje. V zadnjih dveh letih je bilo več kot 17 novinarjev in blogerjev po krivem obdolženih terorizma in vsi so pristali v zaporu. Na primer moj blogerski kolega Eskender Nega, ki je bil obsojen na 18 let ječe. Veliko mojih prijateljev trpi v zaporu. Svoje družine in prijateljev ne morem obiskati, včasih pokličem domov ali kakšnega prijatelja.

Kako se počutite v Ljubljani, v srednjeevropskem mestu z zelo drugačno kulturo in običaji. Ste morda obiskali kakšno kulturno znamenitost, dogodek?

Včasih. Trudim se pogledati kakšna zanimiva mesta in koticke v mestu. Najraje pa zahajam v vaše kavarnice, tamkajšnji zvok in vonj me vedno spominjata na dom.

Kako si organizirate svoj tukajšnji vsakdan? Imate kakšne svoje posebne koticke za hrano, za druženje?

Večino časa berem, pišem in se sam zaposlujem. Vsak dan se izobražujem v stvareh, ki so pomembne zame, kot so literatura, zgodovina, politika in filozofija. Obiskujem barčke in kafeje, ki jih imam rad. Ko sem prišel v Ljubljano, je bil eden prvih, na katerega sem naletel. Le petit café in tja še vedno rad zahajam. Kadar si zaželim posebej dobro kavo, pa grem v Coki, prav tako imam rad odprte kavarnice na obrežjih Ljubljanice.

Kaj pa najbolj pogrešate v Ljubljani in kakšni se vam zdijo Ljubljančani?

Ljubljana je eno najbolj mirnih in varnih mest. Ne vem, če se večina Slovencev tega sploh zaveda in je hvaležna za to, kar imate. Je tudi neverjetno kulturno aktivna. Ne morem vam povedati veliko o ljudeh, imam le nekaj slovenskih prijateljev. V Etiopiji ne potrebujete posebnega dogovora ali razloga, če se želiš dobiti s prijatelji. Greš in se srečaš, takšna je moja izkušnja. Prijateljstvo je velika stvar. Na Zahodu je to drugače, tukaj vedno potrebuješ nek razlog za to.

Imate kaj stikov s slovenskimi kolegi pisatelji?

Le z nekaj pesniki in novinarji.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost, želite uresničiti kako zamisel, projekt?

Imam svojo pot in stvari, ki jih želim narediti. Drugo bom improviziral. Živel življenje, kot se bo pač odvijalo.

Film pod zvezdami 2015

Poletni kino na Ljubljanskem gradu, od 2. do 25. julija 2015

Foto: Nada Žgank

Čarobno prizorišče Kina pod zvezdami na Ljubljanskem gradu.

Kinodvorov poletni kino v atriju Slovenskih železnic se je iztekel. V začetku julija se filmi preselijo tudi pod grajske zvezde. *Film pod zvezdami*, poletni kino, ki ga v soorganizaciji pripravljata Kinodvor in Ljubljanski grad, bo letos na čarobnem prizorišču Grajskega dvorišča potekal v zgodnejšem terminu, od 2. do 25. julija.

24 filmskih noči na Gradu

V štiriindvajsetih zaporednih poletnih nočeh **Film pod zvezdami** predstavlja izbor najbolj odmevnih filmov pretekle kinematografske sezone, med njimi zmagovalce filmskih festivalov v Cannesu, Berlinu in Benetkah, dobitnike in nominirance oskarjev, najbolj obiskane filme v Kinodvoru in uspešnice z Ljubljanskega mednarodnega filmskega festivala LIFFe, nekatere filme, ki so kot narejeni za prikazovanje pod zvezdnatim nebom (letos **Medzvezdje**, **Pobesneli Max: Cesta besa** in **Zgodbe o konjih in ljudeh**), animirani film za vse generacije (**Bacek Jon film**) ter najbolj odmevne dokumentarce, ob vsem tem pa še tri predpremiere.

Otvoritveni film, **Sol zemlje** (The Salt of the Earth, 2014), smo izbrali v pričakovanju *Ljubljane – zelene prestolnice Evrope 2016*. V njem življenje in delo Sebastião Salgada, enega največjih mojstrov reportažne fotografije, razkrivata njegov sin Juliano in Wim Wenders. Salgado je štirideset let potoval po različnih celinah in v objektiv ujel dogodke, ki so ga globoko zaznamovali. Po vseh grozotah, ki jim je bil priča, je zadnja leta upanje spet našel v naravi. Zdaj se posveča okoljevarstvu in odkrivanju neokrnjenih kotičkov sveta, ki jih predstavlja v obsežnem fotografskem projektu. Prav ta projekt in njegova prizadevanja za ohranitev narave ter trajnostni razvoj film povezujeta s prizadevanji Mestne občine Ljubljana, ki jih je prepoznala tudi Evropska komisija s podelitvijo naziva Ljubljani - zelena prestolnica Evrope za leto 2016.

Že dan po odprtju, v **petek, 3. julija**, bo na vrsti prva predpremiere: film **Daleč od ljudi** (*Loin des hommes*, 2014) režiserja Davida Oelhoffna je intimna zgodba o osebni odgovornosti in prijateljstvu, ki se odvija pred ozadjem veličastne severnoafriške gorske pokrajine. Film, prirejen po kratki zgodbi Alberta Camusa *Gost*, se ponaša z odlično igro (tokrat francosko in arabsko govorečega) Vigga Mortensena ter izvirno glasbo Nicka Cava in Warrena Ellisa. Film na redni spored Kinodvora prihaja **9. julija**.

V **sredo, 15. julija**, bo sledila predpremiere filma **45 let** režiserja Andrewa Haigha (*45 Years*, 2015). Film je bil premierno predstavljen na letošnjem berlinskem festivalu, na katerem sta za tiho ganljivo zgodbo o krhkosti ljubezni in zakona Charlotte Rampling in Tom Courtenay prejela nagradi za najboljša igralca.

Film pod zvezdami bomo v **soboto, 25. julija**, tradicionalno zaključili z **Vikendovo predpremierno**. Na ogled bo film **Amy** (*Amy*, Asif Kapadia), ki prihaja naravnost z letošnjega canskega filmskega festivala. Dokumentarec o meteorskem vzponu tragično preminule britanske kraljice soula Amy Winehouse je na festivalu očaral kritike, **30. julija** pa prihaja na Kinodvorov redni spored.

Film pod zvezdami že sedmo leto pripravljata javna zavoda Kinodvor in Ljubljanski grad ob podpori ustanoviteljice Mestne občine Ljubljana. Filmsko platno pa bo sicer pod zvezdnim nebom Grajskega dvorišča razpeto že dvanajsto leto.

Spored Filma pod zvezdami 2015

ČETRTEK 2. 7.

OTVORITEV

Sol zemlje The Salt of the Earth
Wim Wenders, Juliano Ribeiro Salgado,
Francija, 2014, 110'

i: Sebastião Salgado, Wim Wenders, Juliano Ribeiro Salgado, Leila Wanick Salgado

Sebastião Salgado, eden največjih mojstrov reportažne fotografije, je štirideset let potoval po različnih celinah in v objektiv ujel dogodke, ki so ga globoko zaznamovali. Po vseh grozotah, ki jim je bil priča, je zadnja leta upanje spet našel v naravi. Zdaj se posveča okoljevarstvu in odkrivanju neokrnjenih kotičkov sveta, ki jih predstavlja v obsežnem fotografskem projektu, svojem »ljubezenskem pismu planetu«. Umetnikovo življenje in delo nam v dokumentarcu **Sol zemlje** razkrivata njegov sin Juliano in Wim Wenders, tudi sam fotograf.

PETEK 3. 7.

PREDPREMIERA

Daleč od ljudi Loin des hommes *Far From Men*
David Oelhoffen, Francija, 2014, 110'

i: Viggo Mortensen, Reda Kateb

Leta 1954, tik pred alžirsko vojno. Učitelj v odročni gorski vasi mora pospremiti lokalnega kmeta pred kolonialno sodišče, kjer naj bi mu sodili za umor. Medtem ko se v dolini širi upor in ozračje polni sovraštvo, se podata na nevarno pot čez Atlaško gorovje. Med navidez zelo različnima moškima se začne počasi spletati nenavadno zaveznitvo. Film je svobodno prirejen po kratki zgodbi Alberta Camusa *Gost*. Avtorja izvirne glasbe: Nick Cave in Warren Ellis.

SOBOTA 4. 7.

Medzvezdje

Interstellar
Christopher Nolan, ZDA, 2014, 169'
i: Matthew McConaughey, Anne Hathaway,
Jessica Chastain, Michael Caine, Ellen
Burstyn, Casey Affleck

Naš čas na Zemlji se bliža koncu in skupina raziskovalcev se poda na najpomembnejšo odpravo v zgodovini človeštva: potujejo onkraj naše galaksije, da bi ugotovili, ali ima človeštvo morda prihodnost nekje med zvezdami. Film Christopherja Nolana (Izvor, Vzpon viteza teme) je epska znanstvenofantastična pustolovščina v slogu Kubrickove **Odiseje v vesolju** in obenem intimna družinska drama o ljubezni kot »edini stvari, ki lahko preseže čas in prostor«.

NEDELJA 5. 7.

Gemma Boveri Gemma Boveri
Anne Fontaine, Francija, 2014, 99'

i: Fabrice Luchini, Gemma Arterton, Jason
Fleming, Niels Schneider

Angleški par, Gemma in Charles Boveri, se priseli v staro kmečko hišo v prav tisti normanski vasi, kjer je pred stoletjem nastal roman *Madame Bovary*. Lokalnega peka in ljubitelja Flauberta Martina Jouberta dekle povsem prevzame in ne traja dolgo, da začne vleči vzporednice med literarno junakinja in resnično žensko. Film, nastal po priljubljenem grafičnem romanu Posy Simmonds, je predzno svobodna priredba literarne klasike, senzualna ljubezenska zgodba in vznesen poklon podeželskemu življenju.

PONEDELJEK 6. 7.**Leviatan** Leviathan

Andrej Zvjagincev, Rusija, 2014, 141'

i: Aleksej Serebriakov, Elena Ljadova, Vladimir Vdovičnikov, Roman Madjanov

Ko ga hoče skorumpirani župan prisiliti k prodaji zemljišča, Kolji grozi, da bo izgubil vse, kar mu je dragoceno. Na pomoč pokliče prijatelja iz mladosti, ki je medtem postal uspešen moskovski odvnetnik ... Moralno kompleksen triler ter parabola o oblasti, veri in korupciji, umeščena na podeželje Putinove Rusije. Nagrada za najboljši scenarij na festivalu v Cannesu.

TOREK 7. 7.**Birdman ali nepričakovana odlika nevednosti**

Birdman Or: (The Unexpected Virtue of Ignorance)

Alejandro G. Iñárritu, ZDA, 2014, 119'

i: Michael Keaton, Zach Galifianakis, Edward Norton, Emma Stone, Naomi Watts

Odcveteli hollywoodski igralec, ki je pred leti zaslovel z vlogo superjunaka, zdaj poskuša obuditi svojo kariero z ambiciozno broadwaysko predstavo. **Birdman** je črna komedija o pasteh slave in uspeha, v kateri nekdanji Batman Michael Keaton nastopi v vlogi, ki so jo kritiki navdušeno razglasili za igralski *comeback* stoletja. Alejandro G. Iñárritu (**Pasja ljubezen**, **Babilon**, **Ču do vi to**) je za svoj drzni filmski podvig prejel oskarja za najboljši film, režijo, scenarij in fotografijo.

SREDA 8. 7.**Bacek Jon film** Shaun the Sheep The Movie

Mark Burton, Richard Starzack, VB/Francija, 2015, 85'

Jon se s čredo odpravi v »veliko mesto«, da bi rešil kmeta, ki se je tam znašel zaradi ene izmed svojih vragolij. Toda ali jim bo uspelo, da jih ne bodo prepoznali kot ovce? ... Iz studiev Aardman (**Wallace in Gromit**, **Kokoške na begu**) prihaja še ena poslastica za staro in mlado: *slapstick* komedija, ki so jo navdihnili filmi Busterja Keatona, Charlieja Chaplina in Jacquesa Tatija.

ČETRTEK 9. 7.**Ritem norosti** Whiplash

Damien Chazelle, ZDA, 2014, 107'

i: Miles Teller, J. K. Simmons

Ambicioznega študenta bobnov na elitnem glasbenem konservatoriju vzame pod svoje okrilje fanatični učitelj, znan po učinkovitih, a brutalnih učnih metodah. Kako daleč bo mladenič pripravljen iti, da bi uresničil svoje sanje in postal eden največjih? Film, ki se ga je oprijel vzdevek »**Full Metal Jacket** na glasbeni soli«, je veliki zmagovalca festivala v Sundanceu in dobitnik treh oskarjev, med njimi za najboljšega stranskega igralca.

PETEK 10. 7.**Višja sila** Turiist Force Majeure

Ruben Östlund, Švedska/Danska/Francija/Norveška, 2014, 118'

i: Johannes Bah Kuhnke, Lisa Lovén Kongsli

Mondeno smučarsko letovišče v Francoskih Alpah. Mlad par z otrokoma poseda na terasi restavracije, ko se začne z bližnjih gora grozeče približevati silovit plaz. Izkaže se, da je šlo za lažen preplah, a očetova impulzivna in nepričakovana reakcija do temeljev pretrese svet te na videz popolne družine. Film provokativnega švedskega režiserja Rubena Östlunda z neprizanesljivim humorjem postavlja pod vprašaj vlogo moškega v sodobni družini. Senzacija lanskega festivala v Cannesu in dobitnik velike nagrade žirije v sklopu Posebni pogled.

SOBOTA 11. 7.**Pobesneli Max: Cesta besa (2D)** Mad

Max: Fury Road (2D)

George Miller, Avstralija/ZDA, 2015, 123'

i: Tom Hardy, Charlize Theron

Po tridesetih letih se George Miller vrača s četrtem delom legendarne franšize, ki ga kritiki kar ne morejo prehlaviti. V postapokaliptičnem svetu, kjer se tolpe spopadajo za zadnje zaloge goriva in vode, se samotarski Max Rockatansky (tokrat v podobi Toma Hardyja) znajde v skupini ubežnikov, ki drvi skozi puščavo v bojnem vozilu z uporniško Furioso za krmilom. »*Eden izmed najboljših akcijskih filmov vseh časov.*« - Marcel Štefancič, jr.

NEDELJA 12. 7.**Še vedno Alice** Still Alice

Richard Glatzer, Wash Westmoreland, ZDA, 2014, 101'

i: Julianne Moore, Kristen Stewart, Alec Baldwin

Alice Howland, priznana profesorica lingvistike in srečno poročena mati treh odraslih otrok, opazi, da je začela pozabljati besede. Ko obišče zdravnika, ji ta postavi diagnozo zgodnje Alzheimerjeve bolezni. Začne se presunljiva bitka, da bi ostala povezana ... Film je izjemni Julianne Moore prinesel zlati globus in oskarja za najboljšo igralko.

PONEDELJEK 13. 7.**Citizenfour** Citizenfour

Laura Poitras, ZDA, 2014, 114'

i: Edward Snowden, Glenn Greenwald

Dokumentarni triler Citizenfour prikazuje, kako je Edward Snowden razkril množično in nezakonito poseganje v zasebnost ameriške Agencije za nacionalno varnost. O svojem telefonu, elektronski pošti, kreditni kartici in spletnem brskalniku ne boste nikoli več razmišljali na enak način! Oskar za najboljši dokumentarec. »*To ni film o meni. To je film o vseh nas.*« - E. Snowden

TOREK 14. 7.**Zgodbe o konjih in ljudeh** Hross í oss Of Horses and Men

Benedikt Erlingsson, Islandija/Nemčija/Norveška, 2013, 81'

i: Ingvar E. Sigurðsson, Charlotte Bøving

Moški ljubi žensko in ženska ljubi moškega. A moški ljubi tudi svojo dragoceno kobilu, ta pa je obsedena z vročekrvnim črnim žrebcom. V odmaknjeni islandski dolini sosedje zavzeto spremljajo dogajanje. Prihaja pomlad in z njo nevarne sile narave. Ta zgodba se ne more dobro končati ... Podeželska romanca o človeškem in konju in konjskem v človeku. Mozaik vinjet o ljubezni in smrti. Eden najuspešnejših islandskih filmov zadnjih let.

SREDA 15. 7.**PREDPREMIERA****45 let** 45 Years

Andrew Haigh, VB, 2015, 93'

i: Charlotte Rampling, Tom Courtenay

Kate in Geoff sta ravno sredi priprav na 45. obletnico poroke, ko ju preseneti novica, da so v ledeniku v Švicarskih Alpah po 50. letih odkrili popolnoma ohranjeno truplo Geoffovega prvega dekleta Katy. Medtem ko se zabava nezadržno približuje, se par spopada s prej nezanimi čustvi ... Tiho ganljiva zgodba o krhkosti ljubezni in zakona je Charlotte Rampling in Tomu Courtenayju prinesla nagradi za najboljša igralca na zadnjem Berlinalu.

ČETRTEK 16. 7.**Igra imitacije** The Imitation Game

Morten Tyldum, VB/ZDA, 2014, 114'

i: Benedict Cumberbatch, Keira Knightley

Igra imitacije je zgodba o Alanu Turingu, britanskem matematiku, kriptografu in dolgo zamočanem junaku druge svetovne vojne, ki je uspel razbiti kodo nacističnega šifrirnega stroja Enigma. Njegovo delo je bistveno pripomoglo k skrajšanju druge svetovne vojne in rešilo številna življenja, naprava, ki jo je iznašel, pa velja za prototip sodobnega računalnika. Turing je umrl leta 1954, dve leti po tistem, ko so ga aretirali in obsodili zaradi homoseksualnosti.

PETEK 17. 7.**Ni je več** Gone Girl

David Fincher, ZDA, 2014, 149'

i: Ben Affleck, Rosamund Pike, Neil Patrick Harris, Tyler Perry

Nick in Amy sta navidez vzoren zakonski par. Na peto obletnico poroke pa Amy nenadoma brez sledu izgine. Nick zaradi nenavadnega vedenja kmalu postane glavni osumljenec, Amy pa povečevan objekt naraščajoče medijske mrzlice. Je Nick zares ubil svojo ženo? David Fincher je film posnel po mednarodni literarni uspešnici Gillian Flynn, katere slovenski prevod se je uvrstil na prvo mesto najbolj prodajanih knjig prejšnjega poletja.

SOBOTA 18. 7.**Ex Machina** Ex Machina

Alex Garland, VB, 2015, 110'

i: Alicia Vikander, Domhnall Gleeson, Oscar Isaac

Caleb, mlad računalniški programer, dobi priložnost, da preživi teden dni v odmaknjem visokotehnološkem domovanju internetnega magnata Nathana. Kmalu ugotovi, da mu je ta namenil sodelovanje v nenavadnem eksperimentu: preizkusil naj bi njegovo najnovejšo stvaritev, osupljivo napredno umetno inteligenco, ujeto v telo lepe androidke Ave.

NEDELJA 19. 7.**Teorija vsega** The Theory of Everything

James Marsh, VB, 2014, 123'

i: Eddie Redmayne, Felicity Jones

Teorija vsega pripoveduje življenjsko zgodbo znamenitega astrofizika ter avtorja *Kratke zgodovine časa* Stephena Hawkinga. Film Jamesa Marsha (Človek na žici, Plesalka v senci), prirejen po spominih Hawkingove prve žene Jane, je ganljiva pripoved o paru, ki z ljubeznijo premaguje nemogoče. Oskar za najboljšega igralca.

PONEDELJEK 20. 7.**Cena slave** La raçon de la gloire *The Price of Fame*

Xavier Beauvois, Francija/Belgija/Švica, 2014, 114'

i: Benoît Poelvoorde, Roschdy Zem

Švica leta 1978. Tri mesece po pogrebu Charlieja Chaplina se dvema ubožanima priselencema porodi nora zamisel: kaj ko bi ukradla krsto z igralčevim truplom in od družine zahtevala odkupnino? Režiser filma **Božji možje** je po resničnem dogodku posnel tragikomedijo z norim zapletom, mešanico socialne drame, kriminalke in burleske, s katero se je poklonil velikemu Chaplinu in malemu potepuhu.

TOREK 21. 7.**G. Turner** Mr. Turner

Mike Leigh, VB, 2014, 150'

i: Timothy Spall, Dorothy Atkinson, Marion Bailey

Biografija znamenitega romantičnega slikarja J. M. W. Turnerja izpod taktirke mojstra britanskega filmskega realizma Mika Leigha (Kar brez skrbi, **Še eno leto**). V filmu spremljamo Turnerja, ki se po smrti ljubljene očeta zaplete v skrivno razmerje z živahno gospo Booth, vdovo in lastnico hiše ob morju. Pri tem ga vztrajno nadleguje jezna nekdanja ljubica – mati njegovih dveh nezakonskih hčera – in zvesto ljubi stoična gospodinjka pomočnica Hannah. »*Mojstrovina v žanru biografskega filma.*« - Mateja Valentinčič

SREDA 22. 7.**Poštarjeve bele noči**Belje noči poštalona Alekseja Trjapicina *The Postman's White Nights*

Andrej Končalovski, Rusija, 2014, 101'

i: Aleksej Trjapicin, Irina Jermolova, Timur Bondarenko

Skozi oči resničnega podeželskega poštarja se odvije zgodba o pozabljeni skupnosti in izginjajočem načinu življenja v ruralnih zakotjih ruskega severa. S presunljivo, umirjeno in nežno humorno mešanico dokumentarca in fikcije si je veteranski režiser Andrej Končalovski prislužil beneškega leva za najboljšo režijo.

ČETRTEK 23. 7.**Foxcatcher: Boj z norostjo** Foxcatcher

Bennett Miller, ZDA, 2014, 134'

i: Steve Carell, Channing Tatum, Mark Ruffalo

Neverjetna, a resnična zgodba o dveh bratih – obeh olimpijskih prvakah v rokoborbi – in njunem usodnem razmerju z ekscentričnim multimilijonarjem in samozvanim trenerjem Johnom du Pontom. Brilljant nastop igralske trojice, vključno z domala neprepoznavnim Stevom Carellom. Nagrada za najboljšo režijo v Cannesu.

PETEK 24. 7.**Takšna pač je**

She's Funny That Way

Peter Bogdanovich, ZDA, 2014, 93'

i: Imogen Poots, Owen Wilson, Kathryn Hahn,

Will Forte, Rhys Ifans, Jennifer Aniston

Broadwayski režiser podari simpatični prostitutki veliko vsoto denarja, da bi opustila poklic in uresničila svoje sanje. Stvari pa se zapletejo, ko se dekle naslednjega dne pojavi na avdiciji za vlogo v njegovi najnovejši gledališki predstavi. Legendarni Peter Bogdanovich je v slogu *screwball* mojstrov in iz hollywoodskih zlatih časov posnel prikupno prismojeno romantično komedijo, kakršne že dolgo nismo imeli priložnosti videti. »*V kinu se že zelo dolgo nisem tako zabaval.*« - Simon Popcek

SOBOTA 25. 7.**VIKENDOVA PREDPREMIERA****Amy** Amy

Asif Kapadia, VB, 2015, 127'

i: Amy Winehouse

Naravnost iz Cannes, kjer je očaral kritike, prihaja dokumentarec o meteorskem vzponu tragično preminule britanske kraljice soula Amy Winehouse. Film prinaša doslej nevideno arhivsko gradivo in nikoli slišane glasbene posnetke. »*.../ izjemno ganljiv in močan: intimen, strasten, pogosto šokanten in skoraj hipnotično prevzemajoč.../ tragična mojstrovina.../ presunljiva zgodba, ki je – čeprav vsi poznamo njen konec – napeta kot triler.*« - The Guardian

Koristne informacije – Film pod zvezdami

Filmi so na sporedu vsak dan ob 21:30. Predvajani so v izvornem jeziku s slovenskimi podnapisi. Cena vstopnice je 4,5 €, za predpremiere 5,5 €. Popustov in rezervacij ni. Vstopnice so že v prodaji.

Vstopnice lahko kupite pri blagajni Kinodvora (blagajna se odpre uro pred prvo predstavo v Kinodvoru), v Info centru na Ljubljanskem gradu (odprt vsak dan od 9:00), na spodnji postaji tirne vzpenjače, Petrolovih bencinskih servisih, Kompasovih poslovalnicah po Sloveniji ter na drugih prodajnih mestih mojekarte.si. Spletni nakup na www.ljubljanskigrad.si in www.mojekarte.si.

Odpoved projekcije: v primeru dežja projekcija odpade. Vstopnico lahko zamenjate za katerokoli drugo projekcijo na Ljubljanskem gradu ali za vračilo kupnine na mestu nakupa do vključno 3. avgusta 2015. Po tem datumu menjava vstopnic za kupnino ne bo mogoča. Odpovedani film si lahko ogledate naslednji dan ob 21:30 v Kinodvoru. V primeru odpovedi predpremier bosta naslednji dan v Kinodvoru na sporedu dve nadomestni projekciji: ob 19:00 in 21:30. Pri blagajni Kinodvora lahko vstopnice kupite ali zamenjate za vstopnice odpovedanega filma do zapolnitve dvorane. Informacija o odpovedi predstave bo objavljena na spletnih straneh www.ljubljanskigrad.si in www.kinodvor.org do 20. ure.

Cena povratne vozovnice tirne vzpenjače na Ljubljanski grad je obiskovalce Filma pod zvezdami 3 €.

Zaradi omejenega števila parkirnih mest priporočamo uporabo tirne vzpenjače ali pešpoti.

Ne spreglejte in si pred filmom na Ljubljanskem gradu ogledajte: razstavo **Podvodni svet** skozi oči fotografov National Geographica Slovenija in razstavo mučilnih naprav od 16. do 18. stoletja **Barbarstvo muk**.

Vse informacije o filmu pod zvezdami tudi na www.kinodvor.org/filmpodzvezdami in www.ljubljanskigrad.si/dogodki.

KINOBALON MED POČITNICAMI

V Kinodvorovem programu za otroke in mlade bomo vsako soboto ob 17. uri predstavili film na temo fantastičnih svetov, vsako nedeljo ob 17. uri pa v programu *Za zamudnike* še izbrani film preteklega sezone.

Kinodvorovi projekti kina na prostem letos s spremenjenimi datumi

Kinodvorišče, Kinodvorov poletni kino v atriju Slovenskih železnic: do 29. junija.

Film pod zvezdami, Ljubljanski grad, v soorganizaciji z Ljubljanskim gradom: od 2. do 25. julija.

Film ob jezeru, Zdraviliški park Bled: od 20. do 22. avgusta.

Poletni kino na Kongresnem trgu: od 24. do 26. avgusta.

Kinodvor tudi letos Ljubljani podarja Poletni kino na Kongresnem trgu, ki je prvič zaživel lani v okviru

Kinodvorovega praznovanja 90-letnice kina na Kolodvorski. 24., 25. in 26. avgusta bodo tako na Kongresnem trgu ponovno brezplačno na ogled tri brezčasne filmske klasike.

Kinodvorišče in Poletni kino na Kongresnem trgu omogoča Zavarovalnica Triglav, pokroviteljicaj Kinodvora.

85-letnica športnega društva Sokol Bežigrad

Andrej Stajič, mag. Andrej Pregelj

Foto: Matej, Andrej Peter in arhiv ŠD Sokol Bežigrad

1 Otvoritev lastnega doma (1933/1934); **2** Bežigradčan v središču Prage v okviru mednarodnega sokolskega zleta (2012); **3** Rok Klavora in njegov trener Dejan po uspešnem nastopu; **4** Na mladih svet stoji; **5** Veterani pilijo zaključno sliko vaje; **6** Ritmičarke dodajo vsaki predstavi umetniški odtенок; **7** Učenje zahteva znanje in popolno zbranost vodnika; **8** Mladi na aktivnih počitnicah 2013

ŠD Sokol Bežigrad je telovadno društvo, ki z dolgoletnimi izkušnjami na področju telesne kulture zagotavlja športno in rekreativno dejavnost članom društva in občanom vseh starostnih skupin. Za prednostno nalogo si postavlja vsestransko vzgojo mladine in v tem smislu ima urejeno redno tedensko vadbo po oddelkih. Goji vse vrste gimnastike, ritmiko, rekreativne igre z žogo, različne vadbe za starejše in za predšolske otroke; organizira tudi nastope, različna tekmovanja in športna srečanja družabnega značaja doma in v tujini. Večkrat na leto se člani zberejo na kulturno-družabnih večerih, lepe vikende izkoristijo za izlete v naravo (kolesarjenje, hribi), poleti pa gredo mlajši na aktivno letovanje. Zadnja leta postajajo prepoznavni tudi v vrhunskem športu; pri tem gre zlasti predvsem telovadcu Roku Klavori, ki je lani postal državni prvak v mnogoboju, sicer pa sega po visokih mestih na preskoku in parterju v svetovnem merilu. Člani so veseli, da Roku v rokah domačih trenerjev že sledijo mlajši telovadci. Izdajajo glasilo *Naše društvo* in vsako leto izvedejo lasten izobraževalni tečaj za vodnike. Ponosni so na znano akrobatsko skupino Žabe, ki je izšla iz njihovih vrst. V zadnjem času njihovo vlogo prevzema vrsta članov veteranov, ki je s svojo sestavo na bradlji zanimiva poživitev številnih prireditev tako v Sloveniji kot tudi zunaj države. Letos bodo že 40. zapored izvedli tradicionalno prireditev *Odprto prvenstvo Bežigrada v skokih z male prožne ponjave*; pričakujejo med 400 do 500 udeležencev iz blizu 20 društev. Članstvo in starši imajo društvo radi, kar se nemalokrat pokaže z udeležbo na delovnih akcijah v društveno dobro.

Malo zgodovine

Letos praznujemo 85-letnico svojega obstoja. Naš predhodnik Sokolsko društvo Ljubljana III je bilo ustanovljeno leta 1930 in je aktivno delovalo do vojne in deloma še med njo. V teh 15 do 16 letih so naši predniki zgradili svoj telovadni dom, ki je stal na mestu sedanje Plave lagune in si pridobil zemljišče za gradnjo večje bežigradske sokolske dvorane. Načrte je zaustavila in pretrgala vojna vihra. V novi Jugoslaviji je povojna oblast kljub jasno napredni držbi članstva med vojno društvu dom odvzela in njegovo dejavnost nastanila v osnovni šoli v jami pri Stadionu, kjer delujemo še danes. Že v prvih letih po osvoboditvi je društvo polno zaživelo; okoli leta 1950 je postalo eno najmočnejših društev v Jugoslaviji in prvo, ki si je nadelo ime Partizan. V naslednjih desetletjih je doživelo več bolj in slabših obdobij. V času nove države Slovenije smo se leta 1997 iz TVD Partizan Bežigrad preimenovali v ŠD Sokol Bežigrad in si postavili čvrste smernice za delo vnaprej. Po dveh letih delnem razpustu zaradi obnove šole v letih 2000–2002 si je društvo s prizadevnim delom spet opomoglo. Število članov se je vrnilo na okoli 300 in zdaj ponovno pridobivamo na moči in ugledu.

Tako smo lani prejeli plaketo mesta Ljubljane, povečujemo sodelovanje s Četrtno skupnostjo Bežigrad, leta 2012 smo kot društvo nastopili svetovnem sokolskem zletu v Pragi, leta 2013 pa na državni proslavi na Kongresnem trgu ter na proslavi ob 150-letnici prvega slovenskega sokolskega društva Narodni dom. V zadnjih dveh letih smo registrirali nad 1500 prostovoljnih delovnih ur, ki so jih opravili zavedni društveni člani.

Usmeritve za delo

Izhodišča za naše dejavnosti temeljijo na dolgoletnih izkušnjah sedanjih članov. Kdor koli od mladih telovadcev pokaže zanimanje za vodenje, se mu posebej posvetimo in mu nudimo pogoje, da s tem tudi prične. Vodniki si potem svoje

znanje pridobivajo z nenehnim izpopolnjevanjem s pomočjo sodobnih strokovnih dognanj ter s študiranjem dela svojih učiteljev in sokolskih prednikov. Nekateri se pozneje odločijo tudi za študij iz problematike, ki jo spoznajo v društvu.

Vodstvo Sokola Bežigrad meni, da poslanstvo društva ni samo šport, ampak predvsem vzgoja, v kateri se enakovredno prepletata duh in telo. Že sokoli so rekli: »Razvijaj vse svoje sposobnosti – umske in mišične –, toda vedno z mislijo, da jih boš uporabljal tudi za širšo skupnost, katere član si.« Če pomagaš, te skupnost rada sprejme medse. In kmalu z zadovoljstvom spoznamo, da v svojem okolju pričnemo veljati za poštene in vredne ljudi. Mimogrede pozabimo na zavist, opazimo težave bližnjih in priskočimo na pomoč, kjerkoli moremo. Veliko manj kritiziramo, ampak se lotimo dela. Napredek društva in uspešna domovina nam postajata lep in svetel cilj. Zavedati se pričnemo, da s svojimi majhnimi prizadevanji sodelujemo pri velikih dejanjih.

Navduševati člane in mladino za tako razmišljanje ni enostavno, kajti pri večini je potrebno spreminjati miselnost. Toda v bežigradskem Sokolu menimo, da se stvar premika. Sodelujoči spoznavajo, da vloženi napor skoraj vedno prinesejo napredek – njim samim in skupnosti. Veča se samozaupanje posameznika in pogum za življenje. Zadovoljstvo potem pride samo.

Jubilejno leto

Športno društvo Sokol Bežigrad je s svojo športno in družbeno dejavnostjo v času svojega obstoja veliko storilo za vzgojo mladine in za rekreacijo odraslih v svoji bližnji in širši okolici. Kljub skromni promociji je znano kot delaven in uspešen kolektiv, ki se resnično posveča delu z mladimi. Priprani smo, da je društvo s svojim entuziazmom dostojen naslednik delovanja naših prednikov, ki so bili, povezani v sokolskem gibanju, močan dejavnik pri vzgoji močnega, razgledanega in samozavestnega človeka ter pri krepitevi slovenstva. Zato

je okrogla obletnica obstoja lepa priložnost, da športno in sokolsko dejavnost iz svojega mikrookolja predstavimo širši javnosti. Praznovanju nameravamo posvetiti vse nastope in prireditve v letošnjem letu. Izdali bomo jubilejni bilten, pripravili razstavo o zgodovini in delovanju društva v Bežigradski knjižnici, organizirali veliki sokolski zlet skupaj s Sokolsko zvezo Slovenije 26. septembra v Ljubljani, pripravili okroglo mizo o vrednosti sokolske misli in dela za našo družbo, decembra pa priredili slavnostno društveno akademijo.

Pridobitve od jubilejnih slovesnostih za društvo

S svojo predstavitev želimo javnosti prikazati pomen in lepoto dejavnosti, ki jo gojimo, ter spodbuditi občane, da se nam pridružijo v še večjem številu. Našim članom, ki v obilici vsakdanjega dela morda ne opazijo širšega pomena obstoja in delovanja takega društva, bodo letošnje aktivnosti pomagale k športno-duhovni razgledanosti in samozavesti. Morda se bo zato nekoliko dvignila tudi pomembnost delovanja dobrih manjših društev v slovenski družbi in pomen prostovoljnega dela njihovih članov nasploh. Morda bomo kdaj doživeli tudi to, da se popravi krivičen odvzem sokolskega doma z velikim zemljiščem, ki smo ga člani zgradili z lastnimi vložki, zdaj pa smo vezani na tuje prostore. Delujemo v gostoljubni šoli dr. Vita Kraigherja in se trudimo v svojem ožjem in širšem okolišju biti čim boljši v vseh pogledih. Naj številne naše dejavnosti ob jubilejnem letu to še bolj izrazito pokažejo. Predstaviti nameravamo svojo preteklost in sedanost, svoje športno znanje ter smisel za kulturo in družabnost. Izkušnje, ki jih bomo ob tem pridobili, bomo lahko koristno uporabljali pri svojem delu v naslednjih letih.

(Andrej Stajič je novi predsednik Društva Sokol Bežigrad, mag. Andrej Pregelj pa je njegov predhodnik.)

26. DIRKA Giro Rosa v Ljubljani

Start prologa prvič v zgodovini tekmovanja zunaj italijanskih meja – v Ljubljani

Dirka Giro Rosa je ena najzahtevnejših in najbolj prestižnih kolesarskih preizkušenj v ženskem koledarju Mednarodne kolesarske zveze (UCI) – Giro Rosa. Gre za 10-dnevno večetapno dirko, ki poteka že od leta 1988. Letošnja 26. dirka Giro Rosa bo potekala od 9. do 12. julija 2015. Start prologa in prve etape znamenite preizkušnje bo letos prvič v zgodovini tekmovanja potekal zunaj italijanskih meja, v Ljubljani, in se po desetih dneh zaključil v San Domenico di Varzo. Prolog dirke v Ljubljani bo z dvokilometrskim posameznim kronometrom dodelil prvo roza majico. Prologu in prvi etapi po Sloveniji sledijo etape po Italiji, zadnji dve bosta potekali v posameznem kronometru na znamenitih odsekih Pisano–Nebbiuno in Verbania–San Domenico di Varzo, ki bo odločila o zmagovalki in prejemnici zadnje roza majice. Soorganizatorji slovenskega dela prireditve so Kolesarsko društvo Rog, družba BTC in Mestna občina Ljubljana, podpredsednica OO 1. etape dirke Giro Rosa prireditve pa je Maja Oven.

Foto: Aljoš Rebolj

Podpredsednica OO 1. etape dirke Giro Rosa Maja Oven z dvakratnim zmagovalcem Giro d'Italia in enim najboljših kolesarjev na svetu Gilbertom Simonijem in Mitjem Velepičem na svetovnem prvenstvu UWTC Final 2014.

Predstavitve ekip in otvoritev Gira Rosa 2. julija na Kongresnem trgu

Predstavitve ekip svetovne ženske kolesarske elite in otvoritev Gira Rosa 2015 se bo odvijala 2. julija ob 21. uri na Kongresnem trgu v Ljubljani. Prolog Gira Rosa – 1. etapa se bo pričel v središču Ljubljane v večernih urah na petek, 3. julija 2015. Prva etapa bo potekala naslednji dan v nasproti smeri po trasi Malega maratona Franja in se bo po startu v Kamniku zaključila v največjem nakupovalnem, poslovnem, turističnem, kulturno-zabaviščnem in športnem središču BTC City Ljubljana.

Lani ustanovljena prva slovenska ženska profesionalna ekipa BTC City Ljubljana

Organizacija takšnega dogodka Sloveniji ni bila zaupana čez noč. Pot do te pomembne odločitve so leta trdega dela, truda in predanosti kolesarskemu športu na slovenskih tleh. K temu sta predvsem v lanskem letu prispevala ustanovitev prve slovenske ženske profesionalne ekipe BTC City Ljubljana, organizacija že 34. mednarodno priznanega kolesarskega Maratona Franja in Svetovnega prvenstva za amaterske kolesarje UWTC FINAL 2014, ko je Ljubljana z okolico zabeležila kar 12.500 dodatnih nočitev udeležencev iz 44 držav sveta. Po uspešnih organizacijah obeh odmevnih dogodkov so organizatorji – Kolesarsko društvo Rog ob podpori družbe BTC, Mestne občine Ljubljana in Kolesarske zveze Slovenije – dobili zeleno

luč za otvoritev te prestižne preizkušnje v mednarodnem koledarju UCI na domačih tleh. Ideja o začetku ženskega kolesarstva v Sloveniji se je porodila že leta 2007 Gorazdu Penku, zdaj trenerju in športnemu direktorju ekipe BTC City Ljubljana, lani pa je Slovenija dobila prvo profesionalno žensko kolesarsko ekipo BTC City Ljubljana. V ekipi je bilo lani 20 kolesark iz Slovenije in tujine, ki so z odličnimi nastopi v prvi tekmovalni sezoni presegle vsa pričakovanja.

Ekipa letošnje sezone

V letošnji, sicer drugi tekmovalni sezoni, barve profesionalne ženske ekipe BTC City Ljubljana zastopa 15 tekmovalk iz Slovenije in tujine. V ekipi so že od lani znane Polona Batagelj, Špela Kern, Alenka Novak, Anja Rugelj in Urša Pintar iz Slovenije ter Eugenia Bujak iz Poljske, Martina Ritter iz Avstrije, Elena Valentini iz Italije in Mia Radotić iz Hrvaške. Že utečeni ekipi kolesark so se pridružile izkušene nove članice Jelena Erić iz Srbije, Olena Pavluchina iz Azerbajdžana, Eva Lechner iz Italije ter Slovenke Urška Žigart, Anita Žnidaršič in Tesa Vilar.

Članice ekipe se pod vodstvom Gorazda Penka, športnega direktorja in trenerja ekipe BTC City Ljubljana, udeležujejo številnih tekem, ki so na sporedu Mednarodne kolesarske zveze – UCI. V prvi tekmovalni sezoni so skupno dosegle izvrstno 16. mesto ekipe na lestvici Mednarodne kolesarske zveze in 15. mesto ekipe v svetovnem pokalu med 34 ekipami.

Ekipa bo letos nastopila na večini dirk svetovnega pokala ter na drugih pomembnih

etapnih in enodnevnih dirkah. Med glavnimi preizkušnjami sezone je poleg Gira Rosa v Ljubljani tudi nastop v olimpijski reprezentanci na evropskih igrah v Bakuju. Za ekipo pa bo pomemben tudi drugi del sezone na nekaterih etapnih dirkah po Franciji. Cilj ekipe je, da preseže in še izboljša lanskoletne rezultate.

Potek programa v Ljubljani

Ker gre za tako izjemen dogodek, kjer je dobrodošlo čim več obiskovalcev, se ljubitelji kolesarjenja lahko 2. julija 2015 ob 21. uri pridružite uradni otvoritvi in predstavitvi ekip na Kongresnem trgu. V petek, 3. julija, si bo ob 19.00 uri mogoče gledati prolog na Slovenski cesti ter štart prve tekmovalke na Kongresnem trgu. V soboto, 4. julija, ob 12.00 uri pa bo mogoče spremljati 1. etapo dirke s štartom v Kamniku in ciljem v BTC CITY Ljubljana.

Profesionalno in rekreativno kolesarjenje vpliva tudi na vsakodnevne potovalne navade

Kolesarstvo se je v zadnjih letih v Sloveniji precej razmahnilo, in to ne samo rekreativno in profesionalno, temveč predvsem vsakodnevno kolesarjenje kot trajnostna oblika premikanja po mestu. Tovrstne potovalne navade imajo pozitivne učinke tudi na posameznika in družbo – prispevajo k boljši kakovosti življenja v Ljubljani, kar so potrdile tudi mednarodne strokovne komisije, ki so leta 2014 Ljubljani namenile laskavi naslov zelena prestolnica Evrope 2016 in nagrado evropski teden mobilnosti 2013 za »zeleno« prizadevanja, med katera sodi tudi kolesarjenje.

Številna priznanja slovenskemu ženskemu kolesarjenju v strokovni javnosti

Uspehi pri razvoju slovenskega ženskega kolesarstva so odmevali tudi v strokovni javnosti in ekipi prinesli dvoje pomembnih priznanj. Uspehom ekipe se je ob zaključku pretekle kolesarske sezone poklonila Kolesarska zveza Slovenije s podelitvijo posebnega priznanja za velik napredek pri razvoju ženskega cestnega kolesarstva v Sloveniji, za uspehe na mednarodni ravni in za uvrstitev ekipe na svetovno prvenstvo v ekipni vožnji. Kot izjemen dosežek v prepletu športa, sponzoriranja in marketinga je za razvoj nove blagovne znamke, pogumen izbor manj prepoznavne športne discipline, kakršna je žensko kolesarstvo, ter za celovitost projekta ekipa prejela še posebno priznanje SPORTO Awards 2014, ki ga podeljuje Društvo za marketing Slovenije, letos pa je na marketinški konferenci razvoj ženskega in rekreativnega kolesarstva družbi BTC prinesel uvrstitev v finale za nagrado marketinška odličnost podjetij.

Ekipa BTC City Ljubljana navdihuje mlada dekleta

Pomemben mejnik v zgodovini slovenskega ženskega kolesarstva je tudi kolesarska šola za mlada dekleta, ki je svoja vrata odprla marca 2015 v Ljubljani ob podpori MOL in BTC. Nastala je kot odgovor na lanskoletno ustanovitev prve ženske kolesarske ekipe BTC City Ljubljana, saj so uspehi kolesarjenja priljubili vse več mladim dekletom, ki jih zanima profesionalno kolesarjenje. Mestna

Mestna občina
Ljubljana

NACIONALNO KOLESARJENJE ZA SREČO

PRIPELJI SREČO V SLUŽBO

Fotografije: arhiv BTC

Utrinek z lanske dirke Giro Rosa.

občina Ljubljana zagotavlja v letošnji sezoni trenerja za šolo za mlade kolesarke.

Informacije o poteku prologa in prve etape Gira Rosa v Sloveniji

Organizacija: KD Rog
Kontakt: Gorazd Penko
E: gpenko@kdrog.si
T: +38651666705
S: www.kolesarke.si

Informacije o Giru Rosa

E: press.girorosa@gmail.com
S: www.girorosa.it

Rožnato kolo, simbol ženskega kolesarjenja.

KD ROG in ženska kolesarska ekipa BTC City Ljubljana.

Nacionalna pobuda *Pripelji srečo v službo* je nadaljevanje večletnega projekta *V troje* in aktivno spodbuja kolesarjenje na delo v skupinah po tri, s tem pa posredno osrečuje vse tiste, ki so vključeni v projekt. Kolesarjenje namreč pozitivno vpliva na občutek sreče, s tem pa povečuje tudi delovno učinkovitost in izboljšuje odnose s sodelavci. Projekt bo trajal do 22. septembra letos, ko se bo ob dnevu brez avtomobila končal s podelitvijo nagrad najsrečnejši trojici. Nacionalna pobuda *Pripelji srečo v službo* je namenjena promociji uporabe kolesa kot prevoznega sredstva za pot v službo. Dr. Aljaž Plevnik iz Urbanističnega Inštituta Slovenije je o projektu povedal: »S projektom, ki se je simbolno pričel na mednarodni dan gibanja, 10. maja, želimo zaposlene spodbuditi k temu, da že pred službo naredijo nekaj dobrega za svoje razpoloženje, telesno pripravljenost, pa tudi za denarnico in za okolje. Aktivnost, ki jo koordinira Evropska kolesarska zveza, bo pri nas potekala po celotni državi, zato smo k sodelovanju že povabili 50 občin.«

Kolesarska steza dokazano pelje do sreče

Uporaba kolesa za pot v službo kolesarje zjutraj prebudi in napolni z energijo za ves dan, deluje protistresno, zaposleni pa so tako bolj zadovoljni, učinkoviti, srečni in samozavestni v primerjavi s sodelavci, ki uporabljajo druge načine prevoza. Raziskava, izvedena v Veliki Britaniji v 18 letih na vzorcu 18.000 potnikov, je dokazala, da imajo aktivni načini potovanja pozitiven vpliv na posameznikovo duševno in splošno počutje. Nedavna raziskava, ki so jo izvedli na Univerzi Duke v Severni Karolini, se osredotoča na vpliv gibanja na čustveno stanje. Ugotavlja, da lahko že 30 minut dnevne aktivnosti prepreči nastanek depresije. Hkrati uravnava tudi raven hormonov (predvsem adrenalina in kortizona), ki zvišujeta odpornost proti stresnim vplivom.

Številne koristi vožnje s kolesom

Kolesarjenje nima pozitivnih vplivov samo na počutje, ampak prinaša tudi veliko drugih prednosti. Lahko je zanimiva alternativa iz več razlogov: ne povzroča izpustov CO₂, v mestnih središčih je izjemno časovno učinkovita rešitev, saj se lahko kolesarji izogonejo prometnim zamaškom in jim ni treba iskati parkirnega prostora, hkrati prihranijo denar za gorivo in parkirni prostor ter se lahko pripeljejo neposredno do točke, kamor so se odpravili, ob tem pa z rednim gibanjem sproti skrbijo tudi za svoje zdravje. Dr. Ivan Eržen, direktor Nacionalnega inštituta za javno zdravje, je povedal: »Kolesarjenje na delo je dober način, da med rednimi dnevnimi potmi opravimo svojo dnevno potrebo po telovadbi.«

Projektu *V troje* je leta 2011 izvedbeno okrilje ponudila Agencija za varnost prometa, v letu 2012 Urbanistični inštitut Republike Slovenije, od leta 2013 pa je potekal v organizaciji društva Urbani premiki. Letošnje leto je nacionalno pobudo *Pripelji srečo v službo* v izvedbeno okrilje prevzel Urbanistični inštitut Republike Slovenije v sklopu projekta EU Bike2work.

Foto: Jani Ugrin

Organizatorji projekta so udeležencem predstavili vpliv kolesarjenja na zadovoljstvo na delovnem mestu in druge dobre dejne učinke kolesarjenja.

Povabilo k nakupu in najemu nepremičnega premoženja

Mestna občina Ljubljana ima za zainteresirane kupce in najemnike na voljo spletno aplikacijo »Nepremičnine MOL« (<http://www.ljubljana.si/si/mol/nepremicnine/>), ki omogoča vpogled v načrt prodaje in oddaje nepremičnin v svoji lasti. Na tej spletni strani so opisani postopki prodaje in oddaje nepremičnega premoženja ter vse aktualne objave s podrobnejšimi podatki o posamezni nepremičnini in izvedbi postopka prodaje oziroma oddaje. Pri razpolaganju in upravljanju z nepremičnim premoženjem Mestna občina ravna v skladu z zakonodajo, ki ureja to področje, in v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. S tokratno številko začinjamo z rednimi aktualnimi objavami tudi v glasilu Ljubljana in prijazno vabimo k ugodnemu nakupu in najemu razpoložljivih nepremičnin.

PRODAMO

Poslovni prostor,
Gosposka ulica 4, Ljubljana

Informativna vrednost: 132.096 €

Poslovni prostor v izmeri 82,56 m² je v pritličju stavbe na naslovu Gosposka ulica 4 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

Gospodsvetska cesta 4,
Ljubljana

Informativna vrednost: 152.000 €

Poslovni prostor v izmeri 90,96 se nahaja v pritličju stavbe in klet v izmeri 27,98 m² na naslovu Gospodsvetska cesta 4 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

Poslovni prostor,
Mestni trg 15, Ljubljana

Informativna vrednost: 1.690.000 €

Poslovni prostori v izmeri 860,50 m² se nahajajo v stavbi na naslovu Mestni trg 15 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

Poslovni prostor,
Gosposka ulica 4, Ljubljana

Informativna vrednost: 289.000 €

Poslovni prostor v izmeri 169,84 m² se nahaja v pritličju in prvem nadstropju stavbe na naslovu Gosposka ulica 4 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

Poslovni prostor,
Miklošičeva cesta 20, Ljubljana

Informativna vrednost: 109.000 €

Poslovni prostor v izmeri 62,25 m² je v pritličju stavbe na naslovu Miklošičeva cesta 20 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

Poslovni prostor,
Resljeva cesta 20, Ljubljana

Informativna vrednost: 57.500 €

Poslovni prostor v izmeri 41,67 m² je v pritličju stavbe na naslovu Resljeva cesta 20 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

razpoložjivega Mestne občine Ljubljana

PRODAMO

Poslovni prostor,
Beethovnova ulica 4, Ljubljana

Informativna vrednost: 354.000 €

Poslovni prostori v izmeri 242,70 m² se nahajajo v visokem pritličju stavbe na naslovu Beethovnova ulica 4 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: D (60-105 kWh/m²a).

PRODAMO

Več parkirnih mest,
Neubergerjeva in Štihova ulica, Ljubljana

Informativna vrednost: 7.400 €

Parkirna mesta se nahajajo v podzemni garaži na naslovu Neubergerjeva ulica 11, 25 in Štihova ulica 19 v Ljubljani, vsak v izmeri 12,50 m². Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: EI ni potrebna (334. člen EZ-1).

PRODAMO

Nepozidano stavbno zemljišče s parcelnimi številkami:

341/2 v izmeri 757 m², 342 v izmeri 880 m², 343/2 v izmeri 5.655 m², parc. št. 343/4 v izmeri 36 m² in parc. št. 344/2 v izmeri 2.572 m², skupaj 9.900 m², vse k.o. 1723-Vič.

Informativna vrednost: 3.267.000,00 €

Našteta zemljišča so opredeljena v enoti urejanja prostora RD-419 z namembnostjo SSsv – splošne večstanovanjske površine.

Kupec plača 22 % davek na dodano vrednost.

ODDAMO

Poslovni prostor,
Slovenska cesta 54, Ljubljana

Informativna vrednost: 7 €/m²

Poslovni prostori – celotno nadstropje v izmeri 425,95 m² se nahaja v osem nadstropju poslovne stavbe na naslovu Slovenska cesta 54 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: 248 kWh/m².

ODDAMO

Poslovni prostori,
Kržičeva – podhod Plava laguna, Ljubljana

Informativna vrednost: 2 €/m²

Poslovni prostori so v III. gradbeni fazi in so namenjeni storitveni ali trgovski dejavnosti v izmeri 29,34 m², 39,71 m² in 35,10 m²; nahajajo se v podhodu pod Kržičevo ulico v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: izkaz po projektu.

ODDAMO

Poslovni prostor,
Luize Pesjakove ulica 9, Ljubljana

Informativna vrednost: 5 €/m²

Poslovni prostor je namenjen storitveni ali trgovski dejavnosti v izmeri 15,64 m²; nahaja se v pritličju stavbe na Luize Pesjakove ulica 9 v Ljubljani. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: E (105-150 kWh/m²a).

60 LET SVETOVALNEGA CENTRA ZA OTROKE, MLADOSTNIKE IN STARŠE LJUBLJANA

Nada Breznik

Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše je svoj visoki jubilej praznoval delovno. Z Mestno občino Ljubljana je organiziral dvodnevni strokovni simpozij z naslovom *60 let podpore pri vzgoji, učenju in odraščanju*. Simpozij je potekal 26. in 27. marca, udeležilo se ga je veliko število strokovnih delavcev iz vse Slovenije ter predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za zdravje in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Simpozij je odprl direktor centra dr. Zoran Pavlovič, v imenu Mestne občine Ljubljana je uvodoma spregovorila načelnica Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje Marija Fabčič. O zgodovini nastanka SCOMŠ, njegovem razvoju in poslanstvu so spregovorili dr. Zoran Jelenc, Vera Slodnjak, univ. dipl. psihologinja in specialistka klinične psihologije, ter primarijka Anica Mikuš Kos, dr. med., spec. pediater, spec. psihiatrinja. Zoran Jelenc in Anica Mikuš Kos sta na vodilnem mestu v različnih obdobjih delovanja centra pomembno prispevala k razvijanju novih pristopov pri obravnavah, posredovanju znanja in izkušen strokovnjakom iz drugih ustanov, preventivnem delovanju in vplivanju na vzgojno-izobraževalne politike.

Zoran Jelenc je v svoji predstavitvi zarisal pot od Vzgojne posvetovalnice, ki je bila ustanovljena z namenom, pomagati učencem, ki imajo prilagoditvene, učne in vzgojne težave, do Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše. Poudarek je bil ves čas na vzgoji in izobraževanju, zato je bila tesno povezana s šolo. Vera Slodnjak je opozorila na strukturno spremembo obravnavane populacije v zadnjem času, ko je v obravnavno zajetih vseh manj otrok iz socialno šibkih družin in vse več nadpovprečno inteligentnih s specifičnimi učnimi težavami. Prim. Anica Kos Mikuš pa je med drugim povedala, kako pomembno je, »da pri delovanju in vztrajanju v imenu znanosti ne zanemarimo človečnosti, da v imenu storilnosti in uspešnosti ne spregledamo vrednosti čustev, da gojimo kritičen odnos do stroke, da združujemo svoje strokovno znanje in socialno moč, ki izhaja iz pozicij naše stroke in njenih institucij s človečnostjo«. Zavzela se je za bolj socialno odgovorno delovanje, večji angažma za vrednote in dobro počutje ter potrebno občutljivost pri razločevanju in prepoznavanju običajnih vedenjskih značilnosti odraščanja in razvoja od duševnih motenj.

V strokovnem delu posveta so predstavili nekatere rezultate raziskovalnega dela doktorandov, strokovnjakov Svetovalnega

centra Ljubljana ter sodobne raziskave spoznavnih procesov in psiholoških virov pri specifičnih motnjah učenja. Opozorili so na porast učnih težav in motenj pozornosti, spregovorili o čustvenih in vedenjskih težavah ter osvetlili vrste pomoči in terapij, ki jih na centru nudijo.

Simpozij so zaključili z okroglo mizo z naslovom: **Podpora vzgoji, učenju in odraščanju v prihodnosti – Ovine in možnosti za učinkovito medinstitucionalno sodelovanje.**

Na okrogli mizi so opozorili na neuravnoteženost sistema v Sloveniji, ki tako regijsko kot kadrovske ne more zajeti vseh otrok in mladostnikov, ki bi potrebovali obravnavo, tistim pa, ki jih obravnava, nudi multidisciplinarni in multimodalni pristop. Zato so predlagali ustanovitev regijskih centrov oz. mreže svetovalnih centrov. Da kriza ni izgovor, temveč bije plat zvona, so poudarjali. Telesnemu zdravju se posveča vsa skrb, skrb za duševno zdravje umanjka. Nacionalni program duševnega zdravja še ni sprejet. V zdravstvu primanjkuje kadrov. Že več let se govori o ustanovitvi varovanega oddelka za mladostnike. Čakalne dobe so predolge, kar ima usodne posledice za otroke in mladostnike.

Zoran Pavlovič je poudaril, da svetovalni center, ki ga financirata MOL in ZZS, ne želi biti ljubljanski nadstandard. Pohvalil je stabilnost financiranja s strani Mestne občine Ljubljana, obenem pa opozoril na potrebo po mrežnem financiranju, saj problematika, s katero se center ukvarja, sega na več različnih področij. Načelnica Marija Fabčič je ob tem predstavila vrsto podpornih ukrepov, ki jih zagotavlja MOL. Med temi so mobilna svetovalna služba, spremljevalec otroka s posebnimi potrebami, ustanovitev Izobraževalnega centra za dodatno izobraževanje učiteljev, ki se ukvarjajo z otroki s težavami, vzgojna pomoč s filmom, ki zajema obravnavo tem, kot so smrt, nasilje, spolnost in druge.

Svetovalni center in Mestna občina Ljubljana sta izdala zbornik srečanja, ki na kar 447 straneh prinaša dragocene prispevke vseh sodelujočih predavateljev.

9. MEDNARODNI FESTIVAL IGRAJ SE Z MANO 2015

Mirjana Ribič

Foto: Mirjana Ribič

Plesna točka učencev Janeza Levca na letošnjem nepozabnem 9. mednarodnem festivalu Igraj se z mano.

Zadnje dni maja je bila Ljubljana že devetič gostiteljica Mednarodnega festivala Igraj se z mano, ki ga je tudi tokrat podprla Mestna občina Ljubljana. V Ljubljani in Mariboru sta bila glavna organizatorja festivala Center Janeza Levca (CJL) - Ljubljana in Društvo za kulturo inkluzije (DKI), v Muti na Koroškem so festival pripravili Sožitje Zgornje dravske doline, CJL in DKI, v Begunjah na Gorenjskem pa Zavod Manipura, CJL in DKI, kajti od leta 2010 se festival širi tudi v druga slovenska mesta in v tujino. Za veselo in nadvse ustvarjalno vzdušje so poskrbeli mladostniki, njihovi mentorji in učitelji. Delavnice na prostem pa so obiskali tudi številni tuji turisti in občudovali ustvarjalnost otrok s posebnimi potrebami. Ideja festivala je povezovanje skozi igro. Vključevanje otrok, mladostnikov in odraslih s posebnimi potrebami ter vseh tistih, ki z medsebojnim druženjem in skupnim ustvarjanjem rušijo meje med »hendikepom in normalnostjo« in dejansko uresničujejo vključenost vseh ljudi ne glede na drugačnost v družbo. Aktivnosti na festivalu spodbujajo socialno vključenost otrok, mladostnikov in odraslih s posebnimi potrebami ter večinsko populacijo vseh generacij.

Glasba, ples in številne animacijske delavnice

Letošnji festival v Ljubljani je imel zelo pester program. Prvi dan Festivala sta na Kongresnem trgu v Ljubljani številne navzoče nagovorila župan Zoran Jankovič in ravnatelj Centra Janeza Levca dr. Matej Rovšek. Večerni koncerti so se odvijali z glasbeniki znamenite akademije Berklee College of Music Valencia Campus. Občinstvo se je doobroba ogrelo ob glasbi Pihalnega orkestra Litostroj, nato pa

sta skupaj z otroki na odru nastopila Zlatko in Tamara. Temperamentna pevka Jana Šušteršič je s svojim zlahtnim glasom razveseljevala udeležence vse štiri dni in festival tudi zaključila.

Profesorji in specialni pedagogi so povedali

Najbolj pomladansko stojnico na festivalu je imela Srednja zdravstvena šola iz Ljubljane.

PARADA PONOSA 2015

Dr. Simona Topolinjak

Letos se je 13. junija po ulicah Ljubljane sprehodila že 15. **Parada ponosa**; vsakoletni dogodek, ki Slovenijo opozarja na potrebo po zagotavljanju enakopravnosti državljanek in državljanov, ne glede na njihovo spolno usmerjenost ali spolno identiteto. Letošnja Parada si je še posebej prizadevala na ulice privabiti vse starše, družinske člane, prijatelje in druge podpornike LGBT oseb, prav tako pa tudi vse, ki si prizadevajo za odprto in svobodno družbo, temelječo na spoštovanju

človekovih pravic in brez diskriminacije. Slovenija je namreč na še eni, morda najpomembnejši prelomni točki zagotavljanja pravne enakosti LGBT osebam v kontekstu morebitnega referendumu o Noveli ZZDR. Zato je množica ljudi na Paradi ponosa s svojo navzočnostjo in korakanjem skupaj z drugimi po ulicah prestolnice jasno sporočala, za kakšno družbo se zavzemamo. Udeležence in udeleženke parade, ki so začeli pohod na Metelkovi, nadaljevali skozi center mesta in

Prijazna dekleta so ob spremstvu svojih profesorjev preverjala tlak in sladkor v krvi, na drugi mizi pa so izdelovala šopke iz svežega cvetja. Vsak obravnavani obiskovalec je izbral svoj šopek.

Martina Škrabec, diplomirana medicinska sestra in predavateljica predmeta zdravstvena nega in praktični pouk: »Rože so moje veselje, zato sem predlagala, da bi na festivalu delali šopke in jih podarjali obiskovalcem. Dekleta so z veseljem sprejela mojo idejo. Aranžiranje cvetja je moj hobi. Ko smo imeli pred dvema letoma na šoli mednarodni simpozij šolskih muzejev, sem v unikatne šopke kombinirala potonike in divje rastline. Moje šopke je pohvalil predstavnik iz Japonske. Cvetje, ki ga danes podarjamo, je nabrano na naših vrtovih in na cvetočih travnikih. Doma sem z Bloške planote in sem zelo zgodaj vstala, da sem nabrala sveže cvetje.«

Petra Štuhec, specialna pedagoginja, profesorica defektologije: »Osnova naše vzgoje je individualni pristop, kajti vsak otrok je nekaj posebnega. Učni načrt prav tako prilagajamo otrokom s posebnimi potrebami. Pri nas imamo poseben program za otroke z zmerno motnjo v duševnem razvoju, pa tudi program za otroke z lažjo motnjo v duševnem razvoju. V Centru Janeza Levca se otroci šolajo od 6. do 26. leta. Po zaključnem učnem programu odhajajo v delovno-varstvene centre za osebe s posebnimi potrebami. V izobraževalnem procesu je poudarek na učenju in samostojnosti, imamo veliko

športnih dejavnosti, lepo vreme izkoristimo za sprehode v naravi in spoznavanje narave. Prav tako sodelujemo na specialni olimpijadi za otroke z zmerno motnjo.«

Josip Šerbetar, diplomirani psiholog, vodja Organizacijske enote OŠPP Levstikov trg 1:

»V delovnem procesu imamo veliko opravil z materiali, zato je tudi nabava del mojega posla. Pokroviteljica festivala je Mestna občina Ljubljana in brez njene finančne podpore bi težko izvajali programe. Pri nas se šola okoli 120 učencev, število otrok s posebnimi potrebami pa se bistveno ne povečuje in je sorazmerno z naraščanjem rojstev. Delo z učenci je nekoliko bolj zahtevno kot v navadnih šolah, vendar se zato učitelji zelo dobro razumemo in si med seboj pomagamo.«

Dijaki so povedali

Eva Zavodnik, dijakinja 23 let: »V šolskem programu se najbolj veselim telovadbe in zelo rada plešem. Do konca šolanja se bom izučila za šiviljo, potem pa bom delala v kakšnem delovnem centru. Profesorji so do nas zelo prijazni.«

Bojan Bertonec, 22 let: »Najbolj me veseli ustvarjanje izdelkov iz volne, rad se družim s sošolci in imam rad športne dejavnosti.«

Sara Fink, 13 let: »Ko bom končala osnovno izobraževanje, bi se rada vpisala na veterinarsko šolo, ker sem velika ljubiteljica domačih živali. Moja velika ljubezen je petje.«

Foto: Mirjana Ribič

Na Festivalu Igraj se z mano je potekala tudi delavnica izdelovanja punčk iz cunj.

jo zaključili na Novem trgu, so pozdravljali tudi mnogi mimoidoči.

Dogodki v okviru tedna Parade ponosa so se pričeli v soboto, 6. junija, ko je bil med drugim organiziran tudi vodeni ogled Ljubljane skozi oči 30 let LGBTIQ+ gibanja. V tem tednu ste lahko zaplesali ob različnih glasbenih nastopih in koncertih, javno razpravljali o aktualnih vprašanjih, kot je »**pomembnost tega, da se ljudje angažiramo in svojo osebno podporo svobodno družbi tudi javno in politično izživimo**«, se srečali z aktivisti in aktivistkami iz sosednjih držav ter se spoznavali z raznolikostjo LGBT skupnosti.

Klemen Korenjak/Planet.si

Parada ponosa 2015.

AKTIVNO IN KVALITETNO STARANJE V DOMAČEM OKOLJU (A-QU-A)

Podpis partnerskega sporazuma in začetek izvajanja projekta

19. maja 2015 je v Mestni hiši potekal podpis partnerskega sporazuma o izvedbi projekta Aktivno in kvalitetno staranje v domačem okolju (A-Qu-A). Projekt je financiran v okviru programa Norveškega finančnega mehanizma 2009–2014 in bo trajal do 30. aprila 2016. Mestna občina Ljubljana je kot partnerica skupaj z nosilcem projekta Zavodom za oskrbo na domu Ljubljana in drugimi projektnimi partnerji kandidirala na javnem razpisu Norveškega finančnega mehanizma v letu 2014.

Na podlagi uspešne kandidature in posledične izbire projekta za financiranje smo skupaj z vključenimi partnerji začeli izvajati projekt **Aktivno in kvalitetno staranje v domačem okolju**. Poleg nosilca projekta Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana projektni konzorcij sestavljajo še naslednji partnerji: ● Mestna občina Ljubljana, ● Univerza na Primorskem, Znanstvenoraziskovalno središče, ● Mestna zveza upokojencev Ljubljana, ● Univerza v Ljubljani, Zdravstvena fakulteta, ● Fakulteta za dizajn, ● Univerza Oslo in Akershus, Fakulteta za zdravstvene vede.

Dolgoročna idejna zasnova projekta je sprememba prakse pri oskrbi na domu. Projekt bo poudaril pomen izobraževalno-svetovalnega dela s starejšimi in neposrednega izvajanja storitev. S projektnimi partnerji bomo oblikovali sistemske rešitve za obravnavano problematiko in tako prispevali k urejanju pogojev za zdravo in aktivno staranje občank in občanov v domačem okolju. Vključenost partnerjev iz različnih strok kaže na multidisciplinarnost projekta in iskanje dolgoročnih rešitev na nacionalni ravni.

S projektom bomo posodobili prakse pri oskrbi na domu ter zmanjšali neenakosti v zdravju ciljnih skupin. Poleg tega projekt stremi k smotnosti in gospodarnosti, saj smo mnjenja, da imajo preventivni ukrepi dolgoročne pozitivne učinke. V okviru projekta bodo potekale tudi meritve gibalnih sposobnosti in prehranskih navad uporabnikov, na podlagi katerih bo oblikovan program z namenom, da bi

starejši čim dlje kvalitetno in samostojno bivali v domačem okolju.

O izsledkih projekta bomo v času trajanja projekta redno poročali. Obveščali bomo ciljno skupino projekta ter splošno javnost, za katero bomo pripravili različno promocijsko gradivo in objave v medijih. Pripravili bomo spletno stran projekta, na kateri bodo vedno dostopne najnovejše informacije o poteku in rezultatih projekta.

Partnerska vloga MOL

Mestna občina Ljubljana ima najpomembnejši stik s prebivalci Ljubljane in je tako naravna nosilka vloge obveščanja javnosti in neposrednega stika z občani. Obveščanje javnosti o projektu bo potekalo preko medijskih kanalov, s katerimi razpolaga Mestna občina Ljubljana. S tem bo projekt pridobil na vrednosti, širini in zavedanju občanov o njegovem obstoju.

Poleg tega bo Mestna občina Ljubljana sodelovala tudi pri organizaciji delavnic in predstavitev na letošnjem festivalu za tretje življenjsko obdobje ter pri organizaciji okroglih miz po četrtih skupnostih. Tako bomo namen in cilje projekta predstavili tako občankam in občanom iz urbanih območij mesta kot tudi tistim iz bolj ruralnih predelov.

Ta dokument je nastal s finančno podporo Norveškega finančnega mehanizma. Za vsebino tega dokumenta so odgovorni izključno partnerji projekta in zanj v nobenem primeru ne velja, da odraža stališča nosilca programa Norveškega finančnega mehanizma.

Foto: Nik Rovar

Podpis partnerskega sporazuma o izvedbi projekta Aktivno in kvalitetno staranje v domačem okolju 19. maja v Mestni hiši.

Foto: arhiv MKL

Do 10. septembra poteka akcija Mestne knjižnice Ljubljana Poletavci – poletni bralci in Najpoletavci za učence od 7. do 12. leta, ki se lahko s pol ure branja (česarkoli) na dan uvrstijo v vablivo supernagradno žrebanje. Vabljeni tudi Najpoletavci od 13. do 16. leta s prebiranjem knjig!

POLETAVCI – POLETNI BRALCI IN NAJPOLETAVCI

Ker otroci hitro rastejo in odraščajo skupaj s knjigami in z branjem, smo projekt Poletavci – poletni bralci nadgradili tudi za tavelike bralce! Za **Najpoletavce!** Torej, najstniki, stari od trinajst do šestnajst let, ste kot Poletavci pridobili supernavado – branje. Zato to poletje, **od 10. junija do 10. septembra**, nadaljujte z branjem, preberite tri cele knjige od začetka do konca ali obratno in nam o njih povejte kaj zanimivega na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana (www.mklj.si). Tudi vaše branje bo spodbujeno z nagradami na Dnevu za Poletavce in Najpoletavce, ki bo 18. septembra v Parku slovenske reformacije.

Poletavci – poletni bralci, otroci stari med sedem in dvanajst let, pa zopet ali prvič berite poletni pol ure na dan, trideset dni, kar vam srce poželi, izpolnite zgibanke, ki jih dobite v knjižnicah in na spletu, ter sodelujte v supernagradnem žrebanju! Saj že veste: »Pol ure branja na dan prežene dolgčas stran!«

POVEZUJEM/TIVOLSKI USTVARJALNI KROG

V počitniškem času otroke vabi na program delavnic *PovezujeM/Tivolski ustvarjalni krog*, ki ga organizirajo muzeji in galerije ob parku Tivoli v Ljubljani: Narodni muzej Slovenije (NMS), Moderna galerija (MG), Mednarodni grafični likovni center (MGLC), Muzej novejšje zgodovine Slovenije (MNZS) in Narodna galerija (NG).

Program *PovezujeM* je zamišljen kot paket celodnevni tedenskih muzejskih delavnic za otroke od 6. do 12. leta, ki se izvaja v času šolskih počitnic: letos poleti od 13. do 17. julija in

od 24. do 28. avgusta vsak dan v drugem muzeju. Na petdnevni delavnici otroci skozi igro, ustvarjanje in druženje na nekoliko drugačen način spoznavajo umetnost in zgodovino ter odkrivajo, kaj muzeje povezuje, kaj pa jih dela drugačne in posebne. Muzeji in galerije iz Tivolskega ustvarjalnega kroga pripravljajo program delavnic z mislijo, da je pomembno spodbujati ustvarjalnost in radovednost tudi v času, ki je sicer namenjen zabavi. Obenem želijo s tem pomagati staršem organizirati kakovostno preživljanje časa svojih otrok.

Otroci in mladostniki so najštevilnejša skupina ljudi, ki riše, slika, oblikuje, konstruira ... So tudi najiskrenjši v izražanju svojih čustev in so muzealcem med najljubšimi obiskovalci. Vsak otrok premore svoj peskovnik idej, teritorij domislic, spontan val ustvarjalne energije. Najpomembnejši je proces likovnega ustvarjanja; gre za tudi proces spoznavanja sebe, svojega telesa in njegovih zmožnosti. Pomembni občutki, ki jih ima otrok pri tem, so občutek zaupanja vase, občutek, da »tega pa ni tako težko narediti« in pa občutek »zaresnosti«.

Za dodatne informacije so na voljo: Lili Šturm, Mednarodni grafični likovni center (MGLC), Grad Tivoli, lili.sturm@mglc-lj.si, 01/ 2413 818 / tudi tokratna koordinatorka programa; Ksenija Kumer, Moderna galerija (MG), Cankarjeva 15, izobrazevanje@mg-lj.si, 01/ 2416 804, Alja Vute, Narodni muzej Slovenije (NMS), Muzejska ulica 1, arheozabava@nms.si, 01/ 2414 439, Monika Montanič, Muzej novejšje zgodovine Slovenije (MNZS), Cekinov grad, monika.montanic@muzej-nz.si, 01/ 300 96 33, 051/ 353 904, Nataša Braunsberger, Narodna galerija (NG), Prešernova 24, natasa_braunsberger@ng-slo.si, 01/ 24 15 415.

Aktivni,

Foto: arhiv Pionirskega doma

Pionirski dom tudi med počitnicami izobražuje znanja željne radovedneže in raziskovalce.

POČITNIŠKE ŠOLE V PIONIRSKEM DOMU

Termini: ● 6. 7. – 10. 7. 2015 od 7.30 do 16.30, ● 13. 7. – 17. 7. 2015 od 7.30 do 16.30, ● 17. 8. – 21. 8. 2015 od 7.30 do 16.30, ● 24. 8. – 28. 8. 2015 od 7.30 do 16.30

6. 7. – 10. 7.	13. 7. – 17. 7.	17. 8. – 21. 8.	24. 8. – 28. 8.
ŠOLA NEMŠKEGA JEZIKA (6-8 let)	ŠOLA FRANCOŠKEGA JEZIKA (6-8 let)	GLASBENA ŠOLA (6-9 let)	ŠOLA KREATIVNEGA PISANJA (6-9 let)
ŠOLA MODE (7-12 let)	RAZISKOVALNA ŠOLA (7-10 let)	PLESNA ŠOLA (7-14 let)	GLEDALIŠKA ŠOLA (7-10 let)
FILMSKA ŠOLA (9-15 let)	LIKOVNA ŠOLA (8-12 let)	ŠOLA ŠPANSKEGA JEZIKA (9-12 let)	ŠOLA ANGLEŠKEGA JEZIKA (9-12 let)
	GLEDALIŠKA ŠOLA (10-14 let)		

Dnevni urnik:

7.30 – 9.00 varstvo otrok, družabne igre
9.00 – 9.30 zajtrk
9.30 – 12.30 program počitniške šole, 1. del
12.30 – 13.30 kosilo + odmor
13.30 – 15.00 program počitniške šole, 2. del
15.00 – 16.30 varstvo otrok, igre na prostem

Cenik:

70,00 € / teden

V ceno je všteto pedagoško vodenje, izvedba programa in trije obroki hrane (zajtrk, kosilo, malica). Počitniška šola je tedenska celota, kjer udeleženci v 30 pedagoških urah programa spoznajo osnove posameznih dejavnosti Pionirskega doma.

Izpolnjeno pogodbo (prijavnico) pošljite na e-naslov: pocitnice@pionirski-dom.si, po faksu: 01/2348 220 ali po pošti na naslov: Vilharjeva cesta 11, 1000 Ljubljana. Rezervacija mesta je zagotovljena s plačilom počitniškega varstva. Po prejemu izpolnjene pogodbe in plačila boste na vaš e-naslov prejeli potrditev o rezervaciji mesta. ŠTEVILO MEST JE OMEJENO.

Dodatne informacije (vsak delavnik od 9. do 15. ure): 031 682 134 (Karmen Ručigaj), 040 857 579 (Vesna Tripkovič).

radovedni, počitniški ...

Foto: arhiv Vrtca Čira Čara

Varovanci Vrtca Čira Čara so radovedno opazovali gomile odpadkov v regijskem centru RCERO in dobili živo lekcijo o tem, kako velja zavestno ravnati z odpadki v Ljubljani, ki je na poti k evropski prestolnici z nič odpadki.

Foto: arhiv Vrtca Čira Čara

Vrtec Čira Čara je bil na obisku tudi v Snaginem Centru ponovne uporabe na Povšetovi.

VRTEC ČIRA ČARA NA OBISKU RCERO LJUBLJANA

Laura Šlibar

Regijski center za ravnanje z odpadki (RCERO) Ljubljana je največji kohezijski projekt s področja okolja v državi. Delovati bo začel konec letošnjega leta (2015) in bo poskrbel za odpadke tretjine Slovenije. Ključni del regijskega centra so trije objekti, v katerih bo potekala mehansko-biološka obdelava odpadkov, in sicer za dve vrsti odpadkov: za ločeno zbrane biološke odpadke, iz katerih bodo pridobivali kompost, in za preostanek komunalnih odpadkov.

S pomočjo gospoda Igorja Novaka, ki je oče deklice iz našega vrtca in je z nami sodeloval pri našem projektu, smo si lahko ogledali RCERO Ljubljana na Barju. Avtobus nas je popeljal na panoramsko vožnjo po celotnem delu odlagališča.

Gospod Novak nam je pripovedoval o delu in načrtih centra. Res smo bili srečneži, da smo si lahko ogledali, kako poteka gradnja največjega centra za ravnanje z odpadki Sloveniji. Izvedeli smo, da na to območje že 50 let odlagajo nenevarne odpadke.

Pot nas je vodila mimo vhoda na odlagališče, kjer je tehtnica za tehtanje kamionov, ki dnevno prevažajo odpadke na deponijo. Dnevno na odlagališče pripelje kar 150 kamionov z različnimi odpadki. Toliko??? Vse te kupe mešanih odpadkov meljejo in stiskajo in jih nato s 36-tonskimi teptalniki potepajo. Kupi na odlagalnem polju dosega višino 27 metrov. Avtobus nas je odpeljal čisto na vrh vseh kupov, ki jim kar ni bilo videti konca. Naše oči so postajale vedno bolj začudene in velike. Toliko smeti samo iz črnih zabojnikov?

Po ogledu in mahanju vsem pridnim delavcem, ki se dnevno spopadajo s kupi smeti, smo se popeljali nazaj proti zbirnemu centru. Tu pa so nas ponovno pričakali novi kupi odpadkov. Tokrat kupi, ki so sad pridelnega ločevanja odpadkov. Kupi vzmetnic, stekla, embalaže, kupi lesenih odpadkov, cel kup odpadnih sveč, neuporabnih gospodinjskih aparatov, gum ... Vsi ti odpadki čakajo na predelavo in ponovno uporabo.

Pripeljali smo se mimo zbiralnika odpadne vode in v vodi zagledali dve zadovoljni rački, ki veselo plavata. Na odlagališču kljub vsem tem odpadkom, smetarskim vozilom in nakladalnikom lahko srečamo žabe, želve, race, menda jim družbo delajo tudi zajci, srne, lisice in več vrst ptic.

Kupe odpadkov pokrijejo s pokrivko. Pokrivka je zemlji podoben pripravek, ki prekrije nakopičeno nesnago. S posebnimi postopki, ki so za naše otroke kar malo nepredstavljeni – odpadne vode v čistilni napravi, plini, ki se proizvajajo pri razpadanju ... – na teh hribečkih zraste trava, drevesa. Zgradili so ploščad za prodajo avtomobilov, poligon za trening varne vožnje in celo igrišče za golf z devetimi luknjami.

Pohvala velja vsem, ki kakorkoli pripomorejo k izboljšanju in ozaveščanju vseh nas, še posebej naših najmlajših. Hvala gospodu Novaku, šoferju avtobusa in podjetju Snagi, ki nam je omogočila ogled. – Vsem nam pa poziv: **Ustavimo čim manj odpadkov!**

VRTEC ČIRA ČARA V CENTRU PONOVNE UPORABE PODJETJA SNAGE

Tadeja Gašperlin

Tri skupine naše enote – Sončki, Ježki in Čebelice – smo obiskale podjetje Snaga v Ljubljani. Ogledali smo si njihov Center ponovne uporabe, kjer izpod spretnih prstov najrazličnejših mojstrov iz starih, deloma odsluženih predmetov, nastajajo novi predmeti za ponovno uporabo, ki jih je mogoče v njihovi trgovinici tudi kupiti. Nekatere predmete pa le očistijo ali popravijo in so nared za ponovno uporabo.

Sledil je ogled smetarskega avtomobila, kjer so nam prikazali delovanje in postopek čiščenja in praznjenja zabojnikov za smeti. Za otroke je bil to najverjetneje najbolj zanimiv del ogleda. Vsi so komaj čakali, da so sedli na šoferski stol. Pokazali so nam tudi stroj za pometanje in čiščenje cest.

Za zaključek pa nas je čakalo še presenečenje z zmajem Pometajem, ki nas je učil ločevanja odpadkov. Razveseli nas je tudi s svojo pravljico. Čas je kar prehitro bežal in tako smo se morali po zanimivem ogledu vrniti v vrtec z mislijo o pomenu ločevanja odpadkov za varovanje okolja.

ČISTILNA AKCIJA NA NAŠEM IGRIŠČU

Mojca Kregar in Jana Flere

V okviru projekta **Ravnanje z odpadki** smo imeli 16. aprila na našem igrišču čistilno akcijo. Gospod Igor Novak, oče otroka, ki obiskuje naš vrtec in je zaposlen v podjetju Snaga v Ljubljani, nam je pripravil izredno zanimivo predavanje o pomembnosti zbiranja in ločevanja odpadkov. V tej akciji so sodelovali otroci v starosti od 3 do 6 let. Skupaj s pomočjo vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev so pobirali vejice, smeti ter grabili travo. Pripravili so si tudi sredstva za igro zunaj. Gospod Novak je otrokom predstavil delo **pometaja**. S pometajem so očistili ploščad in asfaltno stezo. Ob konkretnem opazovanju so otroci ozavestili, kako se pravilno ločuje odpadke ter utrdili simbole za posamezno ločevanje odpadkov. Ob koncu so utrdili pravila ter dogovore za bivanje na igrišču in skrbi za lepo okolje vrtca Čira Čara.

Foto: arhiv Vrtca Čira Čara

Čistilna akcija v Vrtcu Čira Čara.

Foto: arhiv CPM

Center za pomoč mladim – CPM deluje na Kersnikovi 4 in ima tako zanimive dejavnosti, da se spleča potrkati na njegova vrata.

DRUŠTVO CENTER ZA POMOČ MLADIM – CPM SE PREDSTAVI

Špela Gorjan

Društvo Center za pomoč mladim (CPM) je nevladna in neprofitna organizacija, ki zagotavlja kakovosten psihosocialni razvoj otrok in mladih. Smo organizacija, ki razvija, izvaja in uvaja učinkovite metode in prakse mladinskega dela že od leta 1999 v Ljubljani, leta 2002 pa smo svoja vrata odprli tudi v naši podružnici v Mariboru, kjer smo zasnovali tudi prvo Doživljajsko igrišče v Sloveniji.

Naše dejavnosti so namenjene mladim, da obogatijo svoje izkušnje, oblikujejo nove možnosti, izboljšajo vpogled v svoje življenje, pletejo nova poznanstva in sanjajo svoje sanje. Namenjene so tudi otrokom, ki se radi igrajo in družijo, odraslim, ki imajo različna vprašanja, povezana z njihovimi ali drugimi otroki, in mladimi ter odraslim, ki se želijo udeležiti izkustvenih treningov.

V Ljubljani v okviru Društva CPM potekajo različni programi, namenjeni mladim med 15. in 30. letom. Naša brezplačna individualna **psihosocialna svetovalnica**, ki je namenjena vsem mladim, ki so se iz kakršnihkoli razlogov znašli v stiski, je odprta vsak delovnik med 9:00 in 15:00 uro, ob torkih, sredah in četrtek pa do 18:00 ure.

Poleg svetovalnice pa izvajamo še različne podporne programe:

- **Trening socialnih veščin – TSV.** Gre za izkustvene treninge, kjer preizkušamo, kako je živeti s skupino neznanih ljudi, pridobivati in trenirati nove veščine, a hkrati prakticirati že usvojene. Na treningu raziskujemo sebe in druge, govorimo o različnih temah, preizkušamo svojo ustvarjalnost, kuharske veščine, spoznavamo nove ljudi in s tem navajamo na skupinsko sodelovanje. Trening je namenjen mladim med 15. in 20. letom.

- **Tematske delavnice v srednjih šolah.** Na njih obravnavamo različne teme, kot so: odnosi, proces reševanja konfliktnih situacij, sprejemanje drugačnosti, spolnost, zasvojenosti, kakovostno preživljanje prostega časa, timsko delo, učenje socialnih veščin ...

- **Trening asertivnosti** je praktičen trening, ki je namenjen delu na sebi, razumevanju namena izbire lastnih vedenj, učenju spoštovanja svojih čustev in sebe v odnosih z drugimi. Na treningu se učimo veščin, s pomočjo katerih krepimo svojo notranjo moč, saj asertivnost pomeni: samozavest in krepitev samozavesti, zavedanje lastnih sposobnosti, zavedanje lastne vrednosti, zavedanje svojega dostojanstva, samouresničevanje, samospoštovanje in spoštovanje drugih, jasna komunikacija in iskreni odnosi. Trening poteka bodisi v obliki vikend treninga ali pa v obliki dlje časa trajajočega treninga, kjer se enkrat tedensko ista skupina snide desetkrat zapored. Trening je namenjen mladim od 20. leta naprej, občasno pa izvedemo trening tudi za mlajšo populacijo.

- **Projektno delo z mladimi.** Vsako leto skupaj z mladimi skupujemo temo/področje, ki jih še posebej zanima, in v skladu z njihovimi pobudami izvedemo projekt, ki bodisi opozarja na področja, kjer mladi zaznavajo socialno izključenost, ali pa skupaj z njimi preprosto najdemo medij, kjer so mladi resnično lahko to, kar so, vključeni, dobrodošli, sprejeti. V preteklem letu smo denimo izvedli projekt *Malo drugačen oder*, kjer so mladi prakticirali svoje improvizacijske veščine, ob zaključku projekta pa so nam jih tudi prikazali na čudovitem dogodku, polnem improvizacije in smeha.

- **CPM tudi izobražuje** kot mladinska organizacija, ki svojo prakso izvaja že več kot 20 let, nas mnoge sorodne organizacije idr. strokovna javnost prepozna tudi kot organizacijo, ki lahko mlajšim nudi veliko znanja in izkušenj iz prakse v slovenskem prostoru. Tako že vrsto let sodelujemo z nekaterimi fakultetami in drugimi skupinami/organizacijami, ki se ukvarjajo z mladinskim delom.

- **CPM prostovoljstvo.** Ker se naših programov letno udeleži več kot 4000 otrok in mladih, v svojih vrstah pozdravljamo in usposabljam tudi številne prostovoljce. Največkrat so to študenti družboslovnih smeri, ki si želijo nabrati neposredne izkušnje v mladinskem delu. Brez njih CPM zagotovo ne bi bil to, kar je, za kar se jim tudi na tem mestu iskreno zahvaljujemo, saj s svojo energijo, idejami, zavzetostjo in nesebično motivacijo za delo z mladimi obogatijo prenekatero aktivnost društva. Tri prostovoljke iz naših vrst pa so na predlog Društva CPM tudi prejele naziv najprostovoljka leta (za leta 2007, 2010 in 2013), na kar smo še posebej ponosni.

● **CPM širi lovke tudi čez mejo.** Občasno CPM sodeluje tudi v mednarodnih projektih, kjer se skupaj z mladimi, s katerimi sodelujemo že dlje časa, bodisi podamo na mednarodno mladinsko izmenjavo ali pa jo gostimo pri nas. Tudi izobražujemo se veliko na tujem, zlasti v okviru programa Erasmus+, prav tako pa smo se že preizkusili kot gostitelji usposabljanj za mladinske delavce iz EU. Na mednarodnem področju smo še posebej ponosni na to, da so naši projekti pogosto omenjeni kot primeri dobrih praks, zato pogosto tudi sodelujemo na spremljevalnih aktivnostih Nacionalne agencije, kjer izvedene projekte tudi s ponosom predstavljamo.

Naša vrata v Ljubljani so odprta vsak delovni dan, na naslovu Kersnikova ulica 4 (v 5. nadstropju) ob ponedeljkih in petkih med 9:00 in 15:00, torkih, sredah in četrtek pa med 9:00 in 18:00. Svetovalnica, ki jo izvajamo v naših prostorih, pa poteka po predhodnem dogovoru, bodisi po telefonu: 01/438 22 10 ali 031/ 323 573 ali po e-pošti: lj-info@cpm-drustvo.si ali andreja@cpm-drustvo.si. O prijavih za udeležbo na naših podpornih programih ter informacije o prihajajočih dogodkih pa najdete na naši spletni strani: www.cpm-drustvo.si. Vabljeni

Center za pomoč mladim – CPM
Kersnikova ulica 4, 1000 Ljubljana
T: 01/ 438 22 10, M: 031/ 323 573

E: lj-info@cpm-drustvo.si
S: www.cpm-drustvo.si
Delovni čas CPM Ljubljana:
pon., pet.: 9:00 – 15:00
tor., sre., čet.: 9:00 – 18:00

NAJLEPŠE DARILLO MESTNE OBČINE OSNOVNI ŠOLI RIHARDA JAKOPIČA

Miha Juvan

Sredi mesta šola je doma, na križišču Derčeve in Jame, vsako jutro nas objame in popelje na odkrivanje sveta.

Odlomek, ki je vzlet iz Šolske himne Osnovne šole Riharda Jakopiča, v le nekaj vrsticah zaobjame poslanstvo šole, ki na križišču Derčeve in Jame

Foto: Nik Rovani

Pred očmi učencem Osnovne šole Riharda Jakopiča je zraslo novo zabavi v popoldanskih šolskih urah.

stoji že 50 let. Skozi vrata šole je v tem času stopilo že ogromno otrok, ki so bolj ali manj zavzeto v njej odkrivali svet. Na zunaj je Osnovna šola Riharda Jakopiča podobna marsikateri drugi, ki so v Ljubljani sredi šestdesetih let rasle kot gobe po dežju. Težko jih je razlikovati med seboj in če poznaš eno, poznaš vse. A to velja samo za razporeditev avl, razredov, stopnišč. Tako kot ni otrok enak otroku, tako so tudi šole med seboj različne. Zelo različne ...

Če kdaj pokukate v notranjost Osnovne šole Riharda Jakopiča, boste videli, da latinski pregovor *nomen est omen* tu še kako drži. Stene na hodnikih so do zadnjega napolnjene z likovnimi deli učencev, sedanjih in nekdanjih. Nekatere slike so prave male umetnije in ob kakšni izmed njih bi gotovo postal tudi sam Rihard Jakopič, se pobožal po svoji košati bradi in z občudovanjem prikimal. Vsaka šola je prava mala zakladnica znanja, ki vsak dan v svojo skrinjo zakladov položi nov biser ali dva in tako se zaklad znanja iz leta v leto veča. Na Jakopiču to skrinjo polnijo še hitreje, saj vsako leto prav na njihovi šoli poteka srečanje mladih raziskovalcev iz ljubljanske regije. Lahko bi rekli, da ima na Jakopiču znanje mlade ...

A roko na srce, če ste se v preteklih letih sprehodili mimo šolske stavbe na Derčevi, vam ni zameriti, če ji niste namenili več kot le zgolj bežnega pogleda. Kockasta stavba z velikimi okni, kjer se na fasadi zrcali kar nekaj odtenkov sive. Pred njo je sicer lepa zelenica z drevesi, ki pa jih je žled dodobra zlogasal in nekatere celo prvrnil. Za šolo slika ni bila nič boljša. Nogometno igrišče, dva koša, eno utrujeno igralo in oguljena trava ... S šolsko okolico se na šoli ni dalo ravno pohvaliti. Še več. Ni bilo malo takih, ki so se ob pogledu nanjo naravnost zgražali, še posebej ob pogledu na igrišče. Ob sprejemu prvošolčkov so tako učitelji, ko so morali odgovarjati na vprašanja o okolici šole in njeni obnovi, bolj ali manj gledali v tla in neprepričljivo ponavljali tisto, kar je na šoli postala že skoraj neslana šala: obnova, pravijo, naj bi bila drugo leto ...

Po nekaj desetletjih je v letu 2015 to »drugo leto« končno postalo letos in zdaj. Še učitelji sami niso mogli verjeti, ko so zagledali prve stroje na dvorišču in vsem na šoli je srce začelo močneje biti, pa čeprav v ritmu vrtalnikov, teptalnikov in preostalih naprav, ki ponavadi spremljajo gradnjo. Pred očmi učencev in šole je zraslo novo igrišče, namenjeno tako pouku športa kot tudi prostočasni zabavi v popoldanskih šolskih urah. Obnova je morala biti res temeljita, saj je staro igrišče s svojimi lužami ob vsakem malo večjem dežju delalo resno konkurenco Koseškemu bajerju in preizkušanje vodotesnosti obutve, kljub zgražanju in ogorčenosti učiteljev, je bila redna zabava malih nadebudnežev.

igrišče, namenjeno tako pouku športa kot tudi prostočasni

Foto: arhiv Društva Zeleni prstan

200 dijakov srednjih šol iz italijanske Cremonje je na obisku v Ljubljani spoznavalo zgodovino 1. in 2. svetovne vojne.

Šola je tako za svoj petdeseti rojstni dan dobila od Mestne občine Ljubljana najlepše darilo, ki bi si ga lahko želela in ga je na tihem pričakovala že ob kakšni svečki na torti manj. Nove športne površine za šolo bodo zadostile vsem potrebam pouka športa, ob in pred šolo pa bo novo igrišče za igrali zadovoljilo gibalne potrebe še tako nadobudnega učenca. Ob zasajenih novih drevsah, ki bodo v nekaj letih poskrbela za senco, bodo popoldanske ure podaljšane bivanja hitro minile. Obenem je novo otroško igrišče tudi darilo šole vsem, ki se bodo popoldne, ko bo pouka konec, hodili igrati na otroško igrišče, saj bo to odprto vse do večera. A obnova naj bi se tu ne končala. Če se uresniči še napovedi o gradnji nove telovadnice in učilnic v prihodnjem šolskem letu, bodo na Osnovni šoli Riharda Jakopiča ob vpisu bodočih prvošolčkov še kako ponosno govorili – ne le o svojih dosežkih na področju znanja, ampak tudi o svojih novih prostorih in okolici.

Na lento najlepše šole v Ljubljani bo morala Osnovna šola Riharda Jakopiča še malo počakati, a pomembno je, da bo 51. generacija in še vse prihodnje na šoli imela lepo okolico in notranjost šole, ki bo pripomogla, da otroci odnesejo s seboj v življenje veliko lepih doživetij in predvsem znanja.

OBISK SREDNJIH ŠOL IZ ITALIJANSKE CREMONE

Po dogovoru s predstavniki Mestne občine Ljubljana so 22. aprila obiskali Ljubljano dijaki srednjih šol iz Cremonje v Italiji. Namen obiska je bilo spoznavanje dijakov z zgodovinskimi dejstvi iz prve in druge svetovne vojne. Pri tem je bil osnovni poudarek na ohranjanju miru v svetu in na aktivnem evropskem spominu na ta obdobja.

Skupino 200 dijakov, ki so obiskali Pot spominov in tovarištva in položili venec ob spomeniku talcev v Gramozni jami in ob grobišču italijanskih vojakov na Žalah, so vodili ravnateljica in profesorji srednjih šol v Cremoni, spremljala pa jih je tudi podžupanja mesta, predsednik lokalnega združenja za mir in predstavnik združenja veteranov borcev za mir.

Celotna skupina, ki je obiskala Novo Gorico, Ljubljano in Zagreb, je štela 400 dijakov. Poleg obeležij prve in druge svetovne vojne so dijaki obiskali tudi Muzej novejšje zgodovine v Ljubljani.

V Ljubljani je skupino sprejela častna meščanka Nuša Kerševan, predsednica Društva Zeleni prstan, in jim pojasnila zgodovinski pomen Poti spominov in tovarištva in Gramozne jame.

Zanimivo je, da so združene srednje šole organizirale v Cremoni izredno dobro obiskano vzgojno naravnano razstavo z naslovom *Pot miru po deželah, okrvavljenih v dveh svetovnih vojnah*.

Na tej razstavi so bile objavljene tudi fotografije z žico obdane Ljubljane.

Dijaki so pokazali ob obisku veliko zanimanje za življenje medsebojno spoštovanje vseh dobro mislečih ljudi med vojno v Ljubljani in poudarili prizadevanja mladih za mir.

Društvo Zeleni prstan

Foto: arhiv Društva Vez-je

Študentje Društva Vez-je so v enem letu osrečili 158 otrok s 100 recikliranimi računalniki.

VEZ-JE – DRUŠTVO RAČUNALNIŠKIH PROSTOVOLJCEV

Lada Zei

Kdor ne vpraša, kruha strada, pravimo Slovenci. In morda se je zato pred tremi leti na družbenem omrežju Twitter pojavila prošnja neke mame, da bi potrebovala podarjen rabljen računalnik za sinove šolske potrebe, ker mu ga sama ne more kupiti. Jan je prebral in si pomislil, da to najbrž ni edini primer in da bi bilo treba nekaj storiti. Prek Twitterja je povezal ekipo študentov, ki imajo nekaj skupnih lastnosti. Vsi radi »šraufajo« in iz starega delajo novo. Tudi dekleta so taka in so torej zraven. Tako so ti študentski »šraufarji«, ustanovili društvo in ga poimenovali Vez-je.

Pred kratkim so praznovali obletnico in na veliko tablo zapisali, da so v 24 mesecih predelali in podarili 100 računalnikov in z njimi osrečili 158 otrok. Praznovanje je pred povabljenimi gosti začel Pižama s svojimi duhovitostmi, končalo pa se je z veliko, doma spečeno torto v divje zeleni barvi in s sokom.

Rabljene računalnike podarjajo društvu zasebniki, tu in tam tudi kakšno podjetje, nekateri so prenosni, drugi namizni, članom društva Vez-je pa je nekajkrat na teden odstopil prostore na Kersnikovi 4 znameniti Rampa Laboratorij za hekanje znanosti, umetnosti in družbe (več o njihovih kreativnih dejavnostih, namenjenih otrokom in odrasčajoči mladini, najdete na fejsbuku). In kdo dobi računalnik? Kdor ga potrebuje, edini pogoj je, da se šola. Lahko je osnovnošolec, lahko študent. Vsak, ki je v stiski.

Vez-je se ne reklamira, zato zanj vedo le redki. Nekateri ravnatelji osnovnih šol, na primer. Nekateri socialni delavci. Nekateri profesorji. Ljudje zvedo drug od drugega. Trenutno je stanje tako, da imajo dela več, kot ga zmorejo. Osmerica, ki je povezana v društvu, si je naloge razdelila. Večina ima poleg brskanja po starih računalnikih še dodatne zadolžitve, nekateri skrbijo za spletno stran, drugi za družbena omrežja, tretji za PR ... Vsi so prostovoljci, vsi študirajo, zato je njihov čas namenjen delu v društvu, vsaj pred izpiti bolj razvedrilo in sprostitve. V večnamenski sobi sestavijo delovne mize, na njih imajo kartonske škatle, polne vijakov, kablov, matičnih plošč in druge, meni manj znane šare ... Medtem, ko klepetajo in duhovičijo, brskajo po dodatnih delih in razgrajujejo ali dograjujejo notranjost računalnikov.

Idejni vodja društva Vez-je **Jan Ferme**: »Novembra 2013 sem diplomiral iz grafičnih komunikacij, v prostem času pa rad popravljam računalnike in mobilne telefone. Izredno sem navdušen nad vso novo tehnologijo in znanstveno fantastiko. Nekateri bi mi rekli, da sem geek. Rad pomagam ljudem, ki imajo probleme s svojimi napravami, zato sem se tudi odločil lotiti projekta Vez-je.« **Katarina Pirš** je pred magisterijem psihologije, velik geek, kot pravi o sebi, rada peče in kuha.

Potem je tu **Tilen Držan**: »Diplomant managementa medijske produkcije, v fazi zaključevanja študija na podiplomskem programu poslovne informatike v Celju. »Ko ne pišem kode, čas najraje izkoristim za prehranjevanje, fotografiranje in branje. Rad imam kul ideje in z veseljem pomagam pri njihovih realizacijah.« In **Matjaž Gerčar**, ki mu nihče ne bi prisodil, da je oče že treh otrok, v prostem času pa žongler! In **Ana Colja**, ki pleše swing, hodi v hribe, bere in kuha, sicer pa je socialna pedagoginja. **Samo Čeh** pa zase pravi, da izredno rad pomaga, sploh v okvirih informacijske tehnologije, najraje pa ima Coca Colo in Linux. Potem je tu še **Peter Pečenko**, diplomirani socialni delavec, prostovoljec po duši, čokoloholik, kitarist in filmofil. In štajerski korespondent, še pristavi. In **Tina Rozman**, sarkastična optimistka, morda zato, ker redno spremlja dogajanje doma in po svetu. Njena strast je fotografija. In na koncu, kot je v celofan skrivnosti zavel Pižama, je bil z njimi tudi **Aljoša Siljanoski**, a je izginil. Morda začasno, kaj se ve.

Sproščeni, strastni, empatični, mladi ... to so člani tega nenavadnega društva Vez-je sredi Ljubljane, na nekoč tako zloglasni Kersnikovi 4. Mislim, da se nam za prihodnost ni bati, če bodo med nami taki mladi ljudje, celo kriza se zdi skozi njihove oči nepomembna in postranska.

In na koncu: na spletni strani vez-je.org najdete vse podatke: kako podariti računalnik, kako ga pridobiti, kako društvo podpreti. Kajti novi kabli pa tudi nekaj stanejo, to je jasno vsakomur.

ZA ŽIVLJENJE – ZNANJE REŠUJE ŽIVLJENJA

V Sloveniji je trenutno veliko naporov usmerjenih v opremljanje javnih mest z avtomatskimi eksternimi defibrilatorji in v boljšo ozaveščenost laikov o pomenu takojšnjega nudenja prve pomoči. Pri tem sodeluje tudi naš projekt Za življenje! Ljubljana. Za življenje! Ljubljana je projekt študentov medicine, ki deluje pod okriljem Društva študentov medicine Slovenije. V okviru projekta organiziramo brezplačne tečaje prve pomoči za laike. Vsi člani smo prostovoljci in tečaje organiziramo od leta 2007 dalje.

Odzivnost mimoidočih v primeru nujnega stanja je v Sloveniji še vedno slaba, vendar pa se glede na analize naših anket po obnovitvenih tečajih nudenja prve pomoči samozavest laikov in pripravljenost, pomagati človeku v stiski, zviša. Eden izmed glavnih vzrokov, da ljudje ne pomagajo drugim v primeru nesreče, je namreč predvsem strah pred tem, da bi naredili kaj narobe. Pri projektu Za življenje! poskušamo to reševati z organizacijo brezplačnih tečajev, ki izboljšajo znanje prve pomoči med ljudmi in s tem tudi zmanjšajo strah, ki jih ovira pri nudenju pomoči sočloveku.

Tečaj je sestavljen iz dveh delov – teoretičnega in praktičnega. Tečajniki najprej poslušajo predavanje, na katerem zdravnik udeležencem predstavi glavna nujna stanja s poudarkom na prepoznavi le-teh in pravilnem ukrepanju ob takšnem dogodku. Pridobljeno teoretično znanje tečajniki nato preizkusijo še na štirih praktičnih delavnicah. Na njih se naučijo: izvajanja temeljnih postopkov oživljanja (TPO), TPO z uporabo avtomatskega eksternega defibrilatorja (AED), zaustavljanja krvavitve in imobilizacije ter položaja za nezavestnega in prve pomoči pri zadušitvah. Ker je poudarek na tem, da vsak udeleženec tečaja res sam izvede navedene postopke, so skupine majhne, vsako delavnico pa vodita dva inštruktorja – študenta medicine, ki tečajnikom pomagata in tudi odgovorita na vsa morebitna dodatna vprašanja.

Foto: Staša Cafuta Trček

Projekt Tea, Not Tears, ki ga vodi Blaž Podgoršek in so ga predstavili v Čajni hiši na Starem trgu, želi mladim predstaviti alternativo alkoholu.

Več informacij o našem delu lahko najdete na našem Facebook profilu Za življenje! Ljubljana ter na naši spletni strani <http://www.zazivljenje.org/lj/>, preko katere zbiramo tudi prijave na tečaj tako za posameznike kot tudi za skupine (podjetja, društva, ipd.).

Udeležite se obnovitvenega tečaja prve pomoči, v stiski znanje rešuje življenja!

KAKŠNO LEPOTO SKRIVA ČAJ?

Staša Cafuta Trček

»Projekt Tea, Not Tears smo pričeli lani novembra z idejo, da predstavimo alternativo alkoholu, ki je v vseh pogledih lepša, in sicer čaj.« razlaga vodja projekta Blaž Podgoršek, študent 3. letnika splošne medicine na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Povod za projekt mu je dala osebna izkušnja. V prvem letniku je zaradi nespametnega in sebičnega voznika pod vplivom alkohola izgubil prijateljico in sošolko.

Ker od mladih nog rad fotografira, je osnova projekta ravno fotografiranje. Skuša posneti lepe fotografije, ki promovirajo pitje čaja, in tako ustvariti drugačen vzor današnji družbi. »Ker pa bi bilo precej dolgočasno, če bi šlo le za objavljanje lepih slik, smo se s partnerji odločili, da za začetek potek projekta popestrimo z dogodkom, druženjem ob čaju in glasbi.« opiše sogovornik. Dogodek z naslovom Lepota je v čaju je potekal na začetku leta v Čajni hiši na Starem trgu v Ljubljani. Vsako polno uro je za približno pol ure prostor napolnila glasba mladih ustvarjalcev. Med glasbenimi vložki so gostje slišali zanimive zgodbe o čaju in se ves čas sproščeno družili. Čajna hiša je bila polna tako mladih kot starejših, kar dokazuje, da so takšni dogodki pri ljudeh zelo lepo sprejeti. »Na fejsbuku smo opazile najavo dogodka in ker imamo rade glasbo in čaj, smo se nemudoma odločile, da pridemo pogledat,« vse tri punce, Eva, Lučka in Katjuša, odgovorijo na moje vprašanje, kako so izvedele za dogodek, in dodajo, da prihajajo iz Kamnika in da so se pripeljale z vlakom.

In če se torej zdaj vrnemo k vprašanju, kakšno lepoto skriva čaj, je odgovor jasen. Lepota, da se ob čaju družimo in se tako zavedamo pomena sočloveka. Projekt Tea, Not Tears je namenjen širjenju pitja čaja namesto alkohola, ustvarjanju drugačnega ideala, nasprotnega tistemu, ki je nagnjen k sebičnosti in uničevanju lepega. Dogodek, ki naj bi bil eden od mnogih, ki nam pokažejo, da je življenje lepo, če odpremo oči in se v mislih dotaknemo soljudi, želi sporočiti, da beg v alkoholno omamo za to ni potreben. »Tiho si želim, da bi po tem večeru imel med vami, dragi gostje, čim več somišljenikov,« je zbrane nagovoril Blaž. Zato, da bi se

večer dotaknil čim več naših čutov, so ustvarjalci dogodka prispevali vsak po svojih močeh. Nekateri so spekli piškote, drugi so delili zeleni in sadni čaj, tretji pa so v prostor priljubljene ljubljanske čajnice prinesli zanimivo, na trenutke celo šaljivo besedo in čutno glasbo.

Angleži in Japonci so iz pitja čaja v zgodovini naredili obred elegance in popolne dognanosti. Očarljive porcelanaste skodelice v rokah mladih gospodičen, ki jih snubijo mladi moški, pa zraven buden nadzor starejših dam. Če dodamo še glasbeno ozadje, bo prizor že popoln. »Vam je uspelo pred oči pričarati prej omenjeno idilično sliko? Lepa je, mar ne? Srca, ki prekipevajo od zaljubljenosti in radostne sle po življenju. Kaj je tisto in kdo je tisti, ki ima pravico, da to vzame? Nič in nihče! Pa vendar se to lahko zgodi, kadar nas zasvoji alkohol in pijani sedemo za volan. Namen današnjega dogodka sicer ni obtoževanje, pa vendar se zdi, da je za izbiro potrebno pokazati obe strani,« je želel opozoriti Blaž, katerega omenjeni projekt lahko spremljate tudi na socialnem omrežju FB - Tea, Not Tears.

IGRIVO RAZISKOVANJE NARAVE OB EVROPSKEM DNEVU PARKOV

Območje Mosteca, ki je del Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, je 24. maja, ob Evropskem dnevu parkov, s skrivnostnim zvokom piščali in bobnov privabljalo sprehajalce iz urbane ljubljanske sredine na ZOOPI igralno gozdno učilnico v Mostecu.

Zavod za otrokom in okolju prijazno igro (ZOOPI), ki na tem zavarovanem območju že tretje leto zapored s finančno podporo MOL organizira gozdne urice za predšolske otroke po principih gozdne pedagogike in proste igre, je pripravil posebno učno pot skozi gozd za družine z otroki do 10. leta starosti. Med sprehodom čez razgibani teren se je zvrstilo šest gozdnih postaj, polnih presenečenj. Več kot 80 igrivih obiskovalcev je med gibanjem in druženjem v naravnem okolju na zabaven način spoznavalo gozdni ekosistem, Krajinski park ter njegove ogrožene rastlinske in živalske vrste. Tik pred vstopom v gozd so otroci skupaj s starši navdušeno zaigrali na doma izdelane lesene bobne in piščali, nato pa z vsemi čuti spoznavali skrivnosti gozda. Z zaprtimi očmi so okušali gozdne jagode in cvetove akacije, poslušali šelestenje posušenih listov, se dotikali kostanjevih bodic in vonjali smolo. Prisluhnilo so pravi gozdni pripovedovalki, na drugem mestu pa so si pod krošnjami dreves ogledali lutkovno predstavo Gledališča Bičikleta, v kateri so jih očarale lutke, narejene iz naravnih materialov. Dogodek je privabljal tudi naključne mimoidoče, ki so se radovedno ustavljali na posameznih postajah ter na informativnem koticu na začetku krožne poti, kjer so si pridobili informacije o dogodku in Krajinskem parku. ZOOPI gozdna posadka se je ob Evropskem dnevu parkov (tega je razglasila Evropska zveza naravnih in narodnih parkov EUROPARC Federation) z dogodkom zahvalila enemu od naravnih parkov prestolnice. Z ozaveščanjem in prijetno izkušnjo v gozdu nam je uspelo navdušiti številne majhne in velike tako zelo, da so mnogi obljubili, da bodo igro v naravi vpeljali v svoj reden tedenski urnik. Največje zadovoljstvo za organizatorje pa so bili veseli in navdušeni obrazi na koncu poti.

Naj bo torej tudi Evropski dan parkov opomnik, da je prav, da si večkrat vzamemo čas za spoštljivo in igrivo raziskovanje naravnega okolja, ki ga imamo prav vsi prebivalci Ljubljane v svoji neposredni bližini.

ZOOPI Zavod za otrokom in okolju prijazno igro pomaga staršem pri zagotavljanju pogojev za zdravo otroško igro v sozvočju z naravo. Prek

Mozaik moje Ljubljane

Opazujem, se spomnim, pogledam v knjigo
in na medmrežje, vprašam, poznam.

Risba: Dušan Muc

Enorožec je domišljjsko bitje s konjsko glavo, z nogami jelena, levjim repom ter dolgim rogom, ki mu raste iz čela, in simbolizira čistost. Njegovo podobo vidimo na dvorišču Rotovža; ali poznaš slikarsko tehniko, v kateri je izvedeno okrasje tega dvorišča?

Odgovor na zastavljeno vprašanje pošlji s pripisom »Natečaj Mozaik moje Ljubljane«, s svojim naslovom in razredom ljubljanske osnovne šole, ki jo obiskuješ, najpozneje do 24. julija na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si ali na naslov: Mestna občina Ljubljana, Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana.

Med pravnimi odgovori bo izžrebanec prejel dve brezplačni veliki kombinirani vstopnici za Ljubljanski grad.

Odgovor na vprašanje iz prejšnje številke glasila

Naslikala: Andreja Peklarič

Glavna oseba zgodbe o Zlatorogem jelenu in starodavnem ljudstvu, ki je živelo v današnjem Zasavju, na Dolenjskem, v Posočju, je srčni deček z rdečo kapico, ki **nima imena**. Upodobitve iz tiste dobe se pred nami lepo razprejo na izdelkih iz kovine, ki jih hranita Narodni muzej in Mestni muzej.

Vstopnici za Ljubljanski grad dobi **Karolina Iva Truglas**, učenka 4. a razreda OŠ Bičevje. Iskrene čestitke!

Rubriko pripravlja Dušan Muc.

Foto: arhiv ZOOPI

Zavod za otrokom in okolju prijazno igro – ZOOPI je ob podpori Mestne občine Ljubljana letos že tretjič pripravil gozdne igrice na Mostecu po principu gozdne pedagogike in proste igre. Več kot 80 igrivih obiskovalcev je med gibanjem in druženjem v naravnem okolju na zabaven način spoznavalo gozdni ekosistem, Krajinski park ter njegove ogrožene rastlinske in živalske vrste. Pred vstopom v gozd so otroci skupaj s starši navdušeno zaigrali na doma izdelane lesene bobne in piščali, nato pa z vsemi čuti spoznavali skrivnosti gozda.

spletne strani www.ekoigrace.org in Facebook profila (www.facebook.com/zoopisi) informira širšo javnost, obenem pa organizira brezplačne dogodke, kjer ozavešča zdravi otroški igri in odgovorni rabi igrač. Projekt Igralna gozdna učilnica v Mostecu je sofinanciral Oddelek za varstvo okolja mestne občine Ljubljana. Kratek filmček o tem, kako so se otroci zabavali v gozdu, si lahko ogledate, če v spletno mesto You Tube vpišete ZOOPI igralna gozdna učilnica v Mostecu, 24. maj 2015.

POLETNI PROGRAMI ZA MLADE

Mladinski svet Ljubljane, krovna organizacija ljubljanskih mladinskih organizacij, katerega delovanje podpira Mestna občina Ljubljana, na svoji spletni strani objavlja pregled poletnih aktivnosti za mlade v Ljubljani. Na mslj.si/poletje so podrobnosti o izobraževanjih, festivalih, športnih in kulturnih aktivnostih in drugih zanimivih, koristnih in zabavnih stvareh, s katerimi si lahko mladi popestrijo poletje v Ljubljani.

Mestna občina Ljubljana je za poletno počitniško varstvo v okviru razpoložljivih sredstev za leto 2015 na komisiji izbrala 12 izvajalcev, ki imajo različen obseg trajanja, od najmanj treh do največ devet tednov programa; skupaj občina zagotavlja 49 tednov programa. Termini, kontakti in lokacije varstva so objavljeni na spletni strani MOL: *Poletno počitniško varstvo*. Udeleženci počitniškega varstva so učenci od 1. do 5. razreda osnovnih šol, ki imajo stalno prebivališče na območju MOL, v primeru vključitve oseb s posebnimi potrebami pa tudi mladostniki do 18. leta starosti. V skupini otrok mora biti po razpisnih pogojih najmanj 20 otrok, tako da MOL sofinancira programe za najmanj 1080 otrok. Dodatno pa bodo otroci deležni programov počitniškega varstva tudi v Družinskem centru Mala ulica in Pionirskem domu, ki jih MOL prav tako sofinancira. Za skupaj 49 tednov programa poletnega počitniškega varstva občina letos namenja 100.360 €, kar znaša v povprečju 2.048 € na teden programa.

NAGRADNI NATEČAJ ZA LJUBLJANSKE OSNOVNOŠOLCE

Če hodiš v ljubljansko osnovno šolo, si povabljen, da bolje spoznaš Ljubljano. Pravilno odgovori na zastavljeno vprašanje v rubriki Mozaik moje Ljubljane, dopiši, kateri razred in katero osnovno šolo v Ljubljani obiskuješ, in mogoče bo žreb izbral prav tebe, da se boš brezplačno popeljal na Ljubljanski grad z vzpenjačo, se povzpel na Razgledni stolp, si ogledal Virtualni grad in stalno razstavo slovenske zgodovine. Čakata te dve veliki kombinirani vstopnici, ki ti ju podelja Javni zavod Ljubljanski grad, da boš na Grad povabil tudi svojega spremljevalca.

Foto: Miha Fras

Jerneja Penca

Jerneja Penca, znanstvenica in raziskovalka

Nada Breznik

Čeprav je bila veliko v tujini, kjer je obiskovala tretji in četrti letnik srednje šole, eno leto dodiplomskega študija v Kanadi in kasneje podiplomskega v Angliji, je bila njena pripadnost Klubu študentov iskrena in predana. Obdarjena z iskričastostjo, širokega nasmeha, pripravljena pomagati tudi v zaodru dogajanj, je na srečanja prinašala dobro voljo in optimizem. Prvič se je kolegicam in kolegom predstavila z razstavo fotografij iz Devina, kjer je zaključevala srednjo šolo. Pozneje je dala pobudo za okroglo mizo na temo *Kaj je jedro mesta?*, na kateri so študenti različnih področij razmišljali »o bistvenem, nečem, kar je povezano z nami in brez nas morda sploh ne bi obstajalo« in orisali svoja videnja Ljubljane. Še kot študentka je pripravila predavanje o aktualnih preizkušnjah mednarodnega okoljskega prava, v katero se je usmerila. Jerneja Penca je danes doktorica znanosti, mama dveh fantkov, ki tudi v času starševskega dopusta ne more povsem odložiti svojih nalog in obveznosti.

Maturirala si na United World College of Adriatic v Devinu. Kako si se odločila oz. bila izbrana za šolanje v tej šoli in kakšne so bile posebnosti v primerjavi z dotodanjim gimnazijskim šolanjem, dvema letnikoma na viški gimnaziji v Ljubljani? Kaj ti je ostalo najbolj v spominu?

Verjetno je to gimnazijo potrebno vsaj na kratko predstaviti, saj jo, čeprav leži na območju avtohtone slovenske narodne skupnosti, pri nas pozna malo ljudi. Prizadeva si za vsestransko izobrazbo mladih: poleg zelo visokih akademskih standardov spodbuja razvoj na področjih umetnosti, športa, duhovnosti, etike in družbene angažiranosti. Dijaki prihajajo z vseh koncev sveta. Izbrani so na podlagi potenciala, da razvijejo celovito osebnost in ustvarjalno prispevajo k spremembam v družbi. Celotno šolanje je za sprejete dijake brezplačno.

Mene je k prijavi gnala enostavna želja, da poskusim kaj drugačnega in novega. To je znan motiv za odločitve, a ima pri 15 letih posebno vrednost. Če se takrat odločiš iti iz urejenega doma in udobnega vsakdana, te ženeta neka splošna radovednost in pogum, ki se ne povezuje tako s predstavami in pričakovanji, pač pa bolj z odprtostjo. Svetovlanskost je torej do neke mere notranje prirojena, seveda pa jo taka šola v tebi močno razvije.

Drugačno je bilo pravzaprav vse: samostojno življenje v internatu, način poučevanja in znanje, ki je poudarjalo analitičnost, kritično odzivanje in globino v taki meri kot širino, neločljivost akademskega kurikula od tega, kar je pri nas veljalo za »pristočasne« dejavnosti, občutljivost za dogajanje v svetu. Ostalo mi je vse to, pa iskrena prijateljstva in številne »miselne fotografije«: pogled z roba pečin, aprilski skoki v morje po pouku, učenje za končne izpite na vrtu, jadranje (in prevračanja z barke) med školčiči, sproščena večerna kuhanja, zamašeni tuši in pokvarjeni tiskalniki, sobotni obiski kulturnozgodovinskega bogastva severne Italije ...

Na Fakulteti za družbene vede si diplomirala iz mednarodnih odnosov, na univerzi v Nottinghamu si z odliko pridobila znanstveni magisterij iz mednarodnega okoljskega prava. Kako je z okoljskim pravom v Sloveniji?

Okoljsko pravo kot korpus prava, ki se nanaša na varstvo okolja, v Sloveniji obstaja v obliki ustavnih pravic, zakonov in bolj specifičnih uredb, na tem področju pa deluje tudi veliko institucij. Predvsem po zaslugi prava Evropske unije se zahteve zaostrejujejo in posegajo na vedno nova področja. V grobem rečeno, je normativni okvir z vidika varstva okolja in zdravja dober, zatika pa se pri njegovem uveljavljanju. Nespoštovanje zahtev je predvsem skrb zbujajoče pri nekaterih državnih in lokalnih ustanovah, ki obstajajo ravno zato, da nadzorujejo predpise in varujejo pravice državljanov. Sodne prakse s tega področja pa je še razmeroma malo.

Okoljsko pravo kot skupek predpisov se razlikuje od okoljskega prava kot akademske discipline, ki te predpise proučuje. Slednja je v Sloveniji slabše razvita, ker se z njo ukvarja malo strokovnjakov s slovenskim imenom. A pri večini vidikov gre za globalno znanje. Domet te discipline v Sloveniji ne bi smel biti bistveno manjši kot npr. v Veliki Britaniji ali ZDA, kjer so okoljski pravniki bolj (in dlje) uveljavljeni. Tudi značilnosti okoljskega prava so povsod enake, kot denimo hitrost in obseg sprememb ter interdisciplinarnost. Okoljsko pravo se tesno prepleta z drugimi pravnimi področji, recimo s konkurenčnostjo ali človekovimi pravicami, potrebno pa se je spopadati tudi s tehničnimi vidiki in naravoslovjem.

Lani si doktorirala iz mednarodnega prava na Evropskem univerzitetnem institutu v Firencah. Kako bi na kratko predstavila pomen mednarodnega prava?

Mednarodno (javno) pravo med države vnaša pravila, s katerimi zagotavlja urejene in stabilne mednarodne odnose. Vendar je za ustvarjanje realne slike globalnih odnosov

že dolgo potrebno preseči to klasično definicijo. Danes h globalnim pravilom poleg držav s svojimi aktivnostmi prispevajo tudi nevladne organizacije, korporacije, nadnacionalne institucije in številni drugi. Preživeto je tudi razmišljanje o tem, da so določanja mej in omejevanje vojaških spopadov kaj bolj pomembne teme od preostalih. Mednarodne norme vse globlje posegajo v vsakodnevno življenje posameznikov, denimo na področje varnosti hrane ali finančnih transakcij. Značilnost sodobnega globalnega upravljanja je navsezadnje v tem, da veljavna pravila niso več le tista, ki so napisana v mednarodnih pogodbah. Osebo me zanima obravnava varstva okolja v tem kontekstu: kot platna, na katero se projicirajo pomembni družbeni procesi, in kot prizmo, skozi katero opazujemo spremembe v mednarodnem pravu, kot so ga poznali nekoč.

Kot asistentka za mednarodno in okoljsko pravo sodeluješ s Fakulteto za državne in evropske študije. Kakšne so tvoje želje in ambicije za naprej?

Trenutno sem zaposlena kot podoktorska raziskovalka na Univerzi v Oslu pri raziskovalnem projektu, ki se ukvarja z legitimnostjo mednarodnih sodišč. Gre za ugleden center odličnosti, ki je edinstven v svojih ambicijah, s pristopom pa tudi meni pisan na kožo. Vprašanja, ki jih načenjamo, prepletajo teoretske diskusije z empiričnimi izsledki, povezujejo discipline mednarodnega prava, filozofije in politologije ter iščejo sinergije med različnimi področji globalnega upravljanja (pravo človekovih pravic ter investicijsko, kazensko, trgovinsko in okoljsko pravo). Sodelovanje s tukajšnjo FDS mi omogoča, da raziskovalno delo kombiniram s poučevanjem. Trenutno sem v postopku habilitacije v naziv docentke, s čimer bi lahko prevzela dodatne pedagoške obveznosti. Kar počnem zdaj, bi rada počela tudi v prihodnje, po možnosti v Sloveniji.

Plečnikova solza

Nagrajena fotografija Jošta Pengova – Taraniša

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Foto: Jošt Pengov – Taraniš

Nagrajena fotografija.

Plečnikov stadion za Bežigradom je od leta 1925 gostil številne športne, glasbene in politične prireditve. So pa žal zastave različne barvitosti in heraldike nad veličastnim prizoriščem prenehale valovati leta 2008. Huronske glasove in zvočnost glasbil je zamenjala grobna tišina. Od takrat je minilo mnogo let in športni objekt spomeniške vrednosti je še vedno v žalostnem, propadajočem stanju, kar zgovorno simbolizira slovensko nesložnost. Plečnikova glorieta se je preprosto transponirala v groteskno podobo, ki jo je skreiral zob časa in dodatno objestni huligani.

Ker ima noč pregovorno svojo moč, je snemalec Jošt Pengov s pomočjo mestne razsvetljave neprijazen, zaraščen prizor spremenil v dopadljivo podobo, ki v topli barvitosti predstavlja žarečo scenografijo, na kateri manjka Plečnikovo oko s solzo.

Svetel horizont s krošnjami dreves za temnim zidom morda simbolizira lepšo prihodnost propadajočega stadiona, sam avtor fotografije pa si je prislužil nagrado.

Tudi Ana Skobe je fotografirala Plečnikov zapuščen avditorij in to pri dnevni svetlobi, ki v črno-beli tehniki razkriva pravo upoštevanje kulturnega objekta. Nagrajenemu snemalcu Pengovu so se približali naslednji avtorji: Anja Lotte Kastelic z odličnim večernim posnetkom Fužinskega mostu; Marko Boh z izredno razgibano kompozicijo, ki predstavlja odsev Centralne pošte na stekleni fasadi veletrgovine Nama;

Tadej Mulej z romantičnim motivom sončnega mrka nad Gradom; Dejan Svirac z živahnim dogajanjem na Čopovi ulici, v črno-beli tehniki; Damijan Jagodič s šmarnogorskim pogledom na zamegljeno dolino; Tanja Barle z duhovitim motivom dveh mačk, ki simetrično krasita vhod v Gestrinovi ulici; Jurij Turnšek z labodjo idilo na Koseškem bajerju; Nina Mitrič s psom, ki se je udeležil majskega pohoda v Kosezah, in Tjaša Janovljak prav tako s fotografijami, ki dokumentirajo pohodnike na poti ob žici okupirane Ljubljane.

Mateja Rudmana je pritegnil likovno

zanimiv motiv v industrijski coni; Jana Klančnika skrivnostno osvetljena cesta ob reki Savi; Kyryla Beliaieva doprnski kip Božidarja Jakca z vrabcem na glavi; Jurija Bizjaka most s svetilkami na Štajerski cesti; Lukasa Schwaba in Matjaža Klemenčiča pa pestro poulično življenje.

V duhu dopadljive mestne razglednice so prispevali fotoposnetke naslednjih avtorji: Georg Fugina, Sara Rožič, Meri Avsenak in Andrej Anžlovar. - Potrebno je opozoriti, da na natečaj prihajajo fotografije z imenitno motiviko, med katerimi pa so nekatere žal premalo kontrastne in barvno ugašene.

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije za objavo v naslednji številki pošljite najpozneje do 24. julija 2015 na naslov: Mestna občina Ljubljana, glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana na CD-ju ali v fizični obliki ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljan.si. Za vse prejete natečajne fotografije si Mestna občina Ljubljana pridržuje pravico, da jih objavi v tiskani in/ali spletni obliki glasila Ljubljana.

Pravična trgovina 3Muhe

Nada Breznik

Fotografiji: Miha Fras

Vodja pravične trgovine 3MUHE Živa Lopatič. Trgovina je 10-letnico delovanja praznovala pod pokroviteljstvom Mestne občine Ljubljana.

Mojster Tine Čokl kavovpivce na Krekovem trgu kraljevsko gosti s kavo iz pravične trgovine, zainteresirane pa tudi izobražuje.

Pravična trgovina 3Muhe, ki domuje na Starem trgu v Ljubljani, edina te vrste v Sloveniji, ponuja poleg pridelkov in izdelkov za maloprodajo še filozofijo in načela, ki bi jim veljalo slediti, da bi ustvarili boljši in pravičnejši svet, v katerem bodo manj razviti svoje naravne dobrine, svoje delo in spretnosti koristili za lasten razvoj in napredek, in ne le za golo preživetje in polnjenje malh že tako bogatih. Morda se sliši naivno v svetu, ki mu danes ošabno vlada kapital, pogosto pridobljen na plečih revnih otrok in odraslih. Sprevržena peščica bogatih, samovšečna in samozadovoljna, si ne beli glave s težavami drugih, ne le s problemi tretjega sveta, marveč pogosto niti s tistimi ne, ki so pred njenim nosom. Nasprotno, posega v naravna bogastva in vire, ki ji ne pripadajo, posredno pa tudi v usode in življenja ljudi, izmišljujoč si ekonomske in pravne uzance in ukrepe, vse v svojo korist in v škodo večinskega svetovnega prebivalstva.

Prva pravična trgovina I. 1967 na Nizozemskem

Vendar se v tem svetu čedalje glasneje rojevajo pobude dobronamernih in dobromiselnih, ki prinašajo upanje. Zametki in širjenje pravične svetovne trgovine so prinesli upanje šibkim, ženskam, otrokom in staroselskim ljudstvom revnih držav. Grozljiv je namreč podatek, da samo na Slonokoščeni obali pri proizvodnji kakava sodeluje 2 milijona zasušjenih otrok.

Kampanja za nakupovanje neposredno od proizvajalcev se je začela 1946 v ZDA, prva trgovina je bila ustanovljena l. 1958. V Evropi, na Nizozemskem, so leta 1967 prvi začeli nakupovati trsni sladkor neposredno od proizvajalcev in ustanovili FTO (Fair Trade Organisation), l. 1969 so odprli prvo trgovino, v kateri so poleg pridelkov začeli prodajati tudi rokodelske izdelke. Za povezovanje in boljše delovanje so bile ustanovljene pravične trgovinske organizacije, OXFAM na področju Belgije in Anglije, EZA v Avstriji in druge, vse povezane v krovnih organizaciji WFTO (World Fair Trade Organisation). Delujejo na podlagi pravičnih načel in določajo nove trgovinske, okoljske in socialne standarde. Danes deluje v svetovnem sistemu pravične trgovine več kot 100.000 prostovoljcev.

Odkupna cena pravične trgovine pridelovalcem omogoča preživetje in vlaganje v razvoj

In zakaj je do te pobude prišlo? Nerazviti svet prejema različne pomoči in donacije, za katere se je izkazalo, da pristanejo v višjih slojih in ne pridejo do pridelovalcev, tistih, ki pomoč resnično in najbolj potrebujejo. Pravična trgovina je prav njim z določljivo minimalno odkupno ceno, določene

na podlagi proizvodnih stroškov in z zmanjševanjem števila posrednikov, zagotovila možnosti za samo preživetje in celo več, za vlaganja v razvoj in napredek. Cene surovin se praviloma določajo na borzi, ki se ne ozira na stroške pridelave. Poleg tega pa se cene določajo daleč stran od vpliva pridelovalcev. Nemalokrat se zgodi, da so določene odkupne cene močno pod proizvodnimi cenami, kar povzroča zadolževanje proizvajalcev, saj morajo svoje pridelke prodati takoj. V teh predelih sveta si proizvajalci ne morejo privoščiti čakanja na boljše pogoje za prodajo, ker največkrat nimajo sredstev za to (skladišč, procesnih enot, prevoznih sredstev ... pa tudi denarja, s katerim bi se financirali, ta čas ne). Zato se pravična trgovina ogne borzi in določi minimalno odkupno ceno, ki je vedno višja od proizvodnih stroškov, in proizvajalcem, ki so vključeni v sistem, zagotavlja odkup po tej ceni, četudi je cena na borzi nižja. Če pa cena na borzi zraste nad minimalno odkupno ceno, pa tudi pravična trgovina od proizvajalcev v tem obdobju odkupuje po tej višji ceni. Pridelki, ki so se najprej znašli v pravičnotrговinskih organizacijah in so v njih najbolj razširjeni, so kava, sladkor, kakav, čokolada, čaji, začimbe, riž, kokos in bombaž.

Praznovanje 10-letnice trgovine 3Muhe pod pokroviteljstvom Mestne občine Ljubljana

Trgovina 3MUHE je v Sloveniji povezana z nevladnimi organizacijami. Za uvoz iz številnih držav pa se poslužuje pravičnotrговinske organizacije EZA iz Avstrije, ki oskrbuje kar 80 tovrstnih trgovin v Avstriji in nekatere druge trgovine v Vzhodni Evropi. Trgovina na Starem trgu je razmeroma majhna, vse, kar uvozi in prodaja, je razstavljeno, saj nima skladišča. Blago na policah se menjuje glede na povpraševanje in prodajo. 17. maja lani, na svetovni

dan pravične trgovine, so pod pokroviteljstvom Mestne občine Ljubljana praznovali 10. obletnico delovanja. Pred trgovino so postavili stojnice in na njih predstavljali načela pravične trgovine. Prostor je lepo urejen, ponujajo privlačne rokodelske izdelke iz keramike, bombaža, stekla in lesa. Skodelice in čajnike krasijo estetski barvni motivi, tekstil tradicionalni vzorci v barvah dežel, iz katerih prihajajo, nakit je obdelan tako, da je težko uganiti, iz česa vse je izdelan. Materiali zanj so zelo pestri, od kamnitih oreščkov, imenovanih tagua, kokosovih orehov, lesa, papirja, plastičnih vrečk, jajčnih lupin, nekateri bolj luksuzni primerki, shranjeni v steklenih vitrinah, so iz srebra, usnja, poldragega kamna lapis lazulija, pa tudi iz kosti, barvane terakote, alpahe. Tudi poreklo je zanimivo, saj prihajajo iz Vietnamera, Gane, Gvatemale, iz Burkine Faso, Malija, Tibeta, iz Srednje Amerike itn. Med njimi so tudi slovenski proizvajalci. Smetumet je blagovna znamka, ki pove, da so ti simpatični okrasni in uporabni predmeti izdelani iz zavrženega materiala tako, da po uporabi ne ostane prav nič odpadnega.

V ozadju trgovine so na policah razvrščen različne vrste kav, čajev, kakava, trsnega sladkorja različne začimbe, čokolade brez aditivov, kvinoja, kus-kus, čičerika, leča, riž, dateljni, arganovo olje. Prihajajo iz Šri Lanke, Palestine, Tajske, Laosa, Libanona, Maroka, Južne Amerike itn.

Mestna občina Ljubljana sofinancira del najemnine pravične trgovine

Že prvi stik z vodjo trgovine Živo Lopatič je dal vedeti, da je pred nami živahna sogovornica. Čeprav vodi trgovino »še« tretje leto, je bilo več kot očitno, da je povsem ponotrzanila vsa načela in filozofijo pravične trgovine in jih s svojim delovanjem še požlahtnila. Vsak izdelek, ki ga prime v roke, že z njeno gesto pripoveduje zgodbo, ki se za njim

RAŠICA IZ ČRNUČ

Rok Kušlan

Med osamelci, ki na severnem obodu Ljubljane predirajo savski prod, je Rašica največja, čeprav ne tudi najvišja, saj ji ta primat krade Šmarna gora. Čeprav ji slednja s tem prevzema tudi ogromno obiskovalcev, pa ni to vzrok za samotnost, ki jo doživimo v hladu rašiških gozdov. Rašica ni »pač tam en hribček«, ampak pravi masiv z več vrhovi, ki se najvišje, 641 metrov visoko, dvigne v vrhu Staneta Kosca, kot so ga poimenovali po vojni, med katero so se v njenih gozdovih dogajale številne junaške zgodbe. Tukaj se je namreč že sredi julija 1941 začel upor proti okupatorju in zaradi akcij rašiške čete, ki ji je načeloval prav Stane Kosec, je bila 22. septembra istega leta požgana vas Rašica kot prva v Sloveniji. Stane Kosec je bil v zasedi ujet in nekaj dni pozneje ustreljen. Prav razsežnost Rašice, ki je dajala zavetje partizanom, nam sedaj ponuja možnosti za konkretne, če se nam ne mudi preveč, tudi celodnevne izlete.

Izhodišče enega od njih je postaja mestnega avtobusa številka 6, Rogovilk. Uporabimo lahko tudi avtobus 21, ki pa ne vozi v center Ljubljane. V tem primeru izstopimo na postaji Pot v smrečje

Opis poti: V prvem primeru prečkamo Dunajsko cesto in nadaljujemo kakih 200 metrov po cesti Ceneta Štuparja, s katere zavijemo desno na Primožičevo ulico, ki ji sledimo slabega pol kilometra in ponovno prečkamo Cesto Ceneta Štuparja, ki kot podkev ovije naselje Črnuška gmajna. Tukaj je tudi prej omenjena postaja Pot v Smrečje. Takoj po križišču zavijemo desno na Katreževo pot, kjer se tavanje po naselju konča. Na koncu ulice asfalt preide v makadam in ta v kolovoz, ki pripelje na greben. Tukaj pod daljnovidno zavije levo v gozd steza, ki ves čas vodi po grebenu. Ko pridemo mimo spomenika Cenetu Štuparju, se steza začne spuščati in kmalu prispemodo razcepa. Naravnost vodi steza proti vasi Rašica, mi pa izberemo desno proti vasi

Dobeno in kmalu pridemo na njen rob. Če čutimo potrebo, odtopotamo po asfaltu proti notranjosti vasi, kjer si dušo lahko privežemo v dveh gostilnah (kar je dobro vedeti zlasti ob ponedeljkih, ko je dom na Rašici zaprt), sicer pa sledimo stezi na levo, po kateri z nekoliko iznajdljivosti pridemo na označeno stezo, ki na Vrh Staneta Kosca pripelje z Dobenega. Iz Črnuč bomo do vrha potrebovali približno dve uri.

Z vrha sestopimo v vas Rašica, od koder zavijemo mimo gasilskega doma proti jugovzhodu. Čez zaobljeni travnik se po enem od kolovozov spustimo v Sračjo dolino južno od grebena, po katerem smo se vzpenjali. Po očarljivi pokrajini čez mokrotne travnike vzdolž potoka Črnušnice v debeli uri in pol pridemo nazaj na izhodišče.

Vozni redi za načrtovanje izleta so vam na voljo na povezavi: <http://www.lpp.si/javni-prevoz/vozni-redi-mestni-potniski-promet/vozni-redi-redni>

skriva. Vsakemu izdelku je priložena drobna tiskovina s podatki o poreklu, uporabljenih materialih, nekaterim pa tudi o tem, kako s svojim nakupom pomagamo proizvajalcu. Na vprašanje, kako so financirani stroški za delovanje trgovine, Živa Lopatič pojasni, da del najemnine sofinancira Mestna občina Ljubljana, vse druge stroške pa mora trgovina pokrivati iz sredstev od prodaje izdelkov. V trgovini večinoma pomagajo prostovoljci.

Veliko več kot samo trgovina

Prodaja izdelkov ni edino poslanstvo trgovine. Tu se porajajo tudi projekti, organizirajo predavanja, doslej so jih izvedli že več kot 30, ustanovljena pa je tudi Zadruga Buna, ki si je zadala še težjo nalogo – slovenskemu pivcu kave ponuditi napitek iz zrn znanega porekla, sveže praženih v Sloveniji, s popolnoma pregledno potjo od plantaže do skodelice ter odgovorno do okolja.

S kavo iz pravične trgovine mojster Tine Čokl kraljevsko gosti in izobražuje kavopivce

Razsvetlitev o kavi, njenih okusih in načinih priprave doživimo v miniaturi, a zelo domači kavarni Čokl v podnožju Ljubljanskega gradu, ob poti do vzpenjače, kamor nas je popeljala Živa Lopatič. Tine Čokl, ki ga je kava na poseben način zasvojila, da jo zdaj raziskuje, pripravlja in ponuja na kar osem različnih načinov (vsak zahteva drugo tehnologijo in opremo). Njegovo poznavanje, priprava in pozornost do gostov so nekaj, česar ne moreš doživeti v vsakem lokalu. Ne dvomim, da njegov pristop lahko običajnega kavopivca spreobrne v ljubitelja in poznavalca, ki ga ne bodo več prepričale različne dolgo obstojne neimenovane kavne mešanice, kajti Tine Čokl bo kavna zrna, za katera ve, od kod prihajajo, spraznil le nekaj dni pred strežbo, jih zmlel 15 minut pred pripravo in jih vsakemu gostu skoraj obredno ponudil. Če boste hoteli prisluhniti, vam bo povedal vse, česar se je v nekaj letih o kavi naučil sam.

Odmeven triletni projekt s ptujskimi gimnazijci in izdelovalci v Burkino Faso

Živa Lopatič je posebej ponosna na odmeven triletni projekt, ki je bil

zasnovan pod mentorstvom trgovine s ptujskimi gimnazijci in Burkino Faso. Rezultat tega projekta sta peresnica in priročna večbarvna in večnamenska bombažna torbica, za kateri so ptujski gimnazijci izdelali prototip, ju zašili, opremili z natančnimi navodili za izdelavo in s pomočjo slovenske prostovoljke, poznavalke lokalnega okolja in običajev, poslali v Burkino Faso, kjer torbice in peresnice sedaj izdelujejo. Torbice in peresnice prodajajo na Gimnaziji Ptuj in v trgovini 3MUHE.

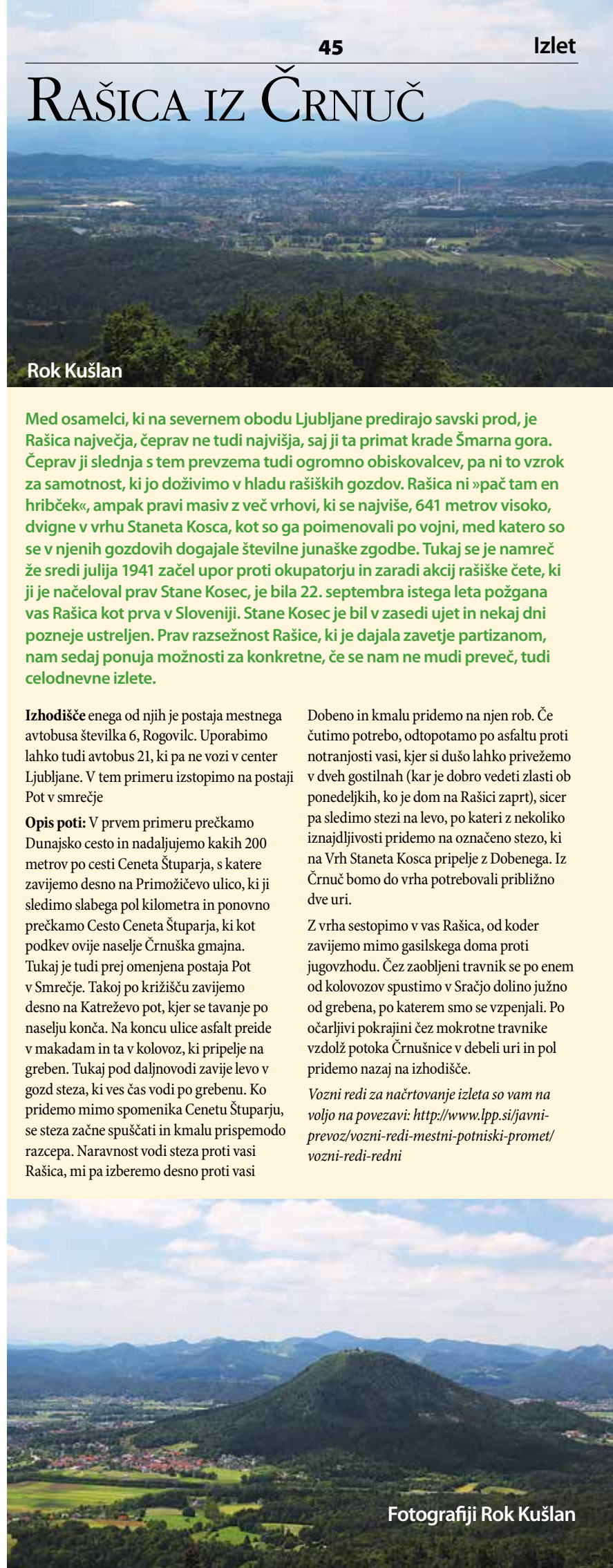
Trgovina 3MUHE želi v prihodnje svoja predavanja, osredotočena na kavo kot najstarejši in najpomembnejši proizvod pravične trgovine, kakav in bombaž, razširiti še na naravno kozmetiko in čaje ter združništvo kot način združevanja in skupnega nastopa na trgu.

Naj zelena prestolnica Ljubljana 2016 postane tudi pravičnotrgovinsko mesto!

Srčna želja Žive Lopatič je, da bi kupci in vsi drugi načela pravične trgovine prenašali in vsakdanje življenje. Med cilji pa je prav gotovo največji, da bi izdelke pravične trgovine začeli uporabljati v javnih institucijah in da bi Ljubljana, ki je postala zelena prestolnica Evrope 2016, postala tudi pravičnotrgovinsko mesto (*Fair Trade Town*).

Ročni izdelki iz organizacij, ki so certificirane kot pravičnotrgovinske organizacije, so opremljeni z znakom FT (Fair Trade) in se prodajajo tudi v drugih trgovinah. Čeprav niso opremljeni s certifikatom, jih vedno spremljajo informacije, od kod prihajajo in kdo jih je naredil. Na ta način lahko vsak kupec sam preveri njihovo poreklo. Nadzor in podeljevanje certifikatov izvaja organizacija Fairtrade Labelling Organisation International (FLO).

Miselnost, da lahko že s premišljenim nakupom spreminjamo svet na bolje, kupujemo kvalitetne, zdravju koristne izdelke brez nevarnih dodatkov in odvečne embalaže, ki v ničemer ne zastrupljajo našega okolja, ki niso posledica izkoriščanja nemočnih, temveč jim nasprotno, ponujajo pravično plačilo, bi se nam morala globoko ugnjezditi v zavest in odpreti tudi druge kanale premislekov o vzrokih in posledicah naših dejanj.

Fotografiji Rok Kušlan

Magnet Design, nova točka v mestu

Aina Šmid

Foto: arhiv Magnet design

Razstavní salon Magnet Design na Masarykovi uspešno povezuje prepoznavne domače arhitekta in oblikovalce, odlične obrtnike, zdrave materiale in zdravo hrano za zdravo in kakovostno bivanje.

V precej bogati, a pogosto premalo selektivni ponudbi kulture, kulinarike in druženja, je Ljubljana nedavno dobila nov prostor, novo točko srečevanja v mestu, kjer lahko ljubitelj oblikovanja in zdravega bivanja na enem mestu dobi in doživi vse, kar ponuja sodobna slovenska kreativna ponudba. Razstavní salon Magnet Design, ki je odprl svoja vrata na Masarykovi ulici na pragu centra mesta, predstavlja prav to. Celovito ambientalno izkušnjo domače ustvarjalnosti, uporabnega bivalnega okolja, prepoznavno slovensko oblikovanje, odlično obrtno znanje, zdrave materiale in celovit trajnostni koncept, ki povezuje tako rekoč vse segmente našega življenja, od ekološke prehrane do notranje opreme za zdravo in kakovostno bivanje. S svojo avtohtono zgodbo delajo pomembne korake v promociji slovenskega znanja, oblikovanja in materialov vse od Beograda in Makedonije do Dunaja, Münchna in Berlina.

Nova oblika povezovanja med domačimi arhitekti in slovensko kreativno pohištveno industrijo

Konec leta 2014 so v sodelovanju z **Razvojnim centrom kreativne pohištvene industrije, RC31**, kakor se imenuje, v razstavnem salonu Magnet Designa pripravili prvo razstavo pohištvenih modelov, vzorcev in prototipov, nastalih kot plod štiriletne delovanja priznanih slovenskih podjetij. Po besedah direktorja Magnet Designa **arh. Roberta Kluna** so ob tej priložnosti v Sloveniji prvič na enem mestu predstavili rezultate razvoja in sodelovanja med domačimi arhitekti in slovensko kreativno pohištveno industrijo ter povezali vse ustvarjalne člene tega procesa. »V želji, da bi spodbudili in poglobili sodelovanje med ključnimi vejami te panoge ter ustvarili boljši pretok znanja in izkušenj, so se prvič v novejši zgodovini mesta stkale vezi med kreativci, arhitekti in strokovnjaki ter pohištveno industrijo. Magnet Design vidimo kot eno od možnih stičišč, ki v praksi deluje na tej izmenjavi, zato je pomembno, da odslej v mestu obstaja takšna točka križanja zainteresiranih idej in ljudi, prostor, kjer so to lahko odvijali,« nam je povedala **Petra Garin**, svetovalka pri projektu.

Poudarek na kvalitetnih domačih materialih

Zgodba pa se ni rodila čez noč, ampak izhaja iz večdesetletne družinske tradicije pohištvenega podjetja Klun, ki je od nekdaj temeljila na povezovanju domačega oblikovalskega, arhitekturnega in odličnega obrtnega znanja ter na čim večji uporabi avtohtonih materialov. Arh. Robert Klun, dolga leta tudi predsednik Društva oblikovalcev Slovenije, je ob tem izjavil: »Ljubljana premore danes kar nekaj arhitekturnih in pohištvenih salonov, a niti eden med njimi ne temelji na ideji povezovanja s slovenskim oblikovanjem in materiali,

večinoma gre le bolj ali manj za predstavnike tujih blagovnih znamk. Magnet Design pa predstavlja Slovenijo kot magnet z nadgradnjo najboljšega, kar ponuja domače oblikovanje in vsega, kar se spleta ter povezuje okoli dizajna. Temeljnino na slovenskih ponudnikih in materialih s certifikatom zagotovljene kvalitete, od slovenskega kamna, domačega oblaženega pohištva, kaminov, slovenskega masivnega lesa, stikal, programa keroka, kristala s stoletno tradicijo itd.« V razstavišču Magnet Designa so tako na ogled različni prototipi slovenske produkcije od pisarniškega in oblaženega pohištva, kuhinj ter različnih izdelkov iz širokega programa za bivanje.

Dnevna ponudba sveže ekološke hrane in kotichek za druženje

»Zanima nas, kako celostno zadovoljiti uporabnika, vseh petih čutil, kamor zagotovo sodi tudi uživanje zdrave hrane, ki jo pripravljamo v naši kuhinji. Edinstvena zanimivost našega razstavnega salona je namreč tudi dnevna ponudba sveže ekološke prehrane, kjer si lahko obiskovalci vsakodnevno privoščijo sveže ekološki zajtrk, malico ali napitek, ki ga odnesejo s seboj, po čemer smo verjetno edini takšni ponudniki v mestu.« Za mimoidoče in zaposlene v bližnji poslovni okolici pa so z lastnim pohištvom v predverju uredili tudi kotichek za počitek, zajtrk, neformalno druženje ali sestanek izven pisarniških prostorov.

Ambasadorji Magnet Designa so uveljavljeni arhitekti

Ob razstavi z Razvojnim centrom kreativne pohištvene industrije se je vzpostavilo tudi sodelovanje z različnimi strokovnjaki arhitekti, t. i. ambasadorji Magnet Designa in zanimalo nas je, kdo so ter kakšna je njihova vloga. »Koncept Magnet Designa je predvsem povezovalni koncept, ambasadorji Magnet Designa so uveljavljeni in

izkušeni arhitekti, Robert Potokar, Gašper Demšar, Mika Cimolini, Miha Dobrina in studio Arhidea, prof. Nada Maticič s Fakultete za dizajn ter prof. Peter Gabrijelečič, dekan Fakultete za arhitekturo v Ljubljani«. Svetovanje arhitektov, ambasadorjev Magnet designa, je javnosti na voljo prek tako imenovane Arhitekt-ure, mesečnega brezplačnega arhitekturnega svetovanja, ki ga obiskovalcem in uporabnikom omogoča Magnet Design, prijave pa se zbirajo prek njihove spletne strani, elektronskega naslova ali telefonsko. Enkrat mesečno pa v sodelovanju z arhitekti ambasadorji in pohištvenimi podjetji za ljubitelje kakovostnega zdravega bivanja organizirajo tudi posebne tematske dogodke, debate in predstavitve.

Pomen tovrstnega razstavnega salona za Ljubljano

»Za Ljubljano, kjer je arhitektura ena od najbolj prepoznavnih in privlačnih značilnosti mesta, predstavlja Magnet Design prostor sodobne slovenske arhitekture in domačih ambientalnih izdelkov, ki je obiskovalcem, dostopen vsak delovni dan v tednu. Je tudi stičišče slovenske arhitekturne stroke, ki je prek salona dostopna javnosti in zato pomembna vsebinska pridobitev tako za Ljubljančane kot za tujce. S pripravo svežih ekoloških prigrizkov in ponudbo izbranih slovenskih olj in vin ter izdelkov iz stekla je salon zanimiv tudi za druge uporabnike in čeprav ponujamo vrhunski dizajn in vsebino, želimo biti za obiskovalce tudi cenovno dostopni. Smo promotorji avtohtonega slovenskega znanja, materialov in produktov, pa tudi izobraževalni in povezovalni center ter prostor druženja. Tudi za tujce, ki pridejo v Ljubljano, se bomo skušali uveljaviti, kot tista točka na zemljevidu, ki jo vsekakor želijo videti in doživeti,« zatrjuje direktor Magnet designa Robert Klun.

Ko zmanjka za najemnino

Blaž Babnik Romaniuk

Foto: Dunja Wedam

Stanovanjska soseska Polje III ima za neprofitni najem zgrajenih 148 stanovanjskih enot: 92 najemnih stanovanj in 56 bivalnih enot.

Gospodarska kriza je odnesla zaposlitve in redne prihodke ter povzročila pojav revščine celo med zaposlenimi. S tem je prišlo do veliko osebnih in družinskih stisk, med katerimi je izguba bivališča med najhujšimi. Biti brez prebivališča, človeku onemogoča uresničevanje mnogih drugih pravic, predvsem pa pomeni neposredno grožnjo fizičnemu in psihičnemu zdravju ter možnosti za boljšo prihodnost. Stanovanjska politika je seveda obsežnejša od deložacij in brezdomstva, je pa to njena najtežja naloga, ki na izpolnitev ne more čakati mesece in leta, pač pa se uspešnost stanovanjske politike na področju zagotavljanja osnovnih prebivališč meri v dnevni in v preprečenih tragičnih usodah ljudi, ki se znajdejo pred vrati stanovanj.

Kaj lahko kot najemniki naredimo sami, da ne bomo iskali zatočišča na cestah in da ne bomo v skrbeh pred deložacijo?

V Ljubljani Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana že dalj časa skrbi, da je čim manj njihovih najemnikov ogroženih s skrajnim ukrepom, ki sledi neplačevanju najemnin in stroškov bivanja. Tako imenovani antideložacijski program izvajajo zadnjih nekaj let, pred kratkim pa so ta program tudi uradno sprejeli kot del svojih nalog. S programom bi radi zaznali težave pri plačevanju najemnin in povezali ljudi v stiski s centri za socialno delo ter našli rešitve za težave dovolj zgodaj, da jih ne bilo potrebno iskati pred sodniki. Izguba delovnega mesta in nezmožnost plačevanja močno prizadene posameznikovo samozavest in občutek lastne vrednosti, zato je posluš služb, kot so stanovanjski skladi, zelo pomemben za uspešno reševanje finančnih težav. S takšnim pristopom ne pomagajo le svojim najemnikom v stiski, pač pa vsem svojim najemnikom in tudi samim sebi. Učinek mirnega in predvidljivega poteka življenja ter občutek varnosti je pomemben tako za skupnost, kjer posameznik ali družina v stiski živi, kot tudi za širšo skupnost.

V stiski je potrebno uveljaviti pravice do vseh denarnih pomoči

V primerih, ko najemniki v stanovanjih JSS MOL zaidejo v finančne težave in ne poravnajo obveznosti plačevanja najemnine in obratovalnih stroškov, se poveže JSS MOL s pristojnim Centrom za socialno delo in po presoji tudi z nevladno organizacijo Društvo za pomoč in samopomoč Kralji ulice (antideložacijski program). Center za socialno delo poskrbi, da najemnik uveljavi vse pravice do vseh denarnih pomoči, ki mu pripadajo in poskuša pridobiti dodatno pomoč prek humanitarnih organizacij in donatorjev. Nevladna organizacija Kralji ulice pa nudi najemnikom na osebni ravni pomoč predvsem pri skrbi za redno poravnavanje stroškov, da najemnik lahko ohrani najemno razmerje.

Enako usodo in pogosto še bridkejšo doživljajo najemniki na trgu, saj zanje ne poskrbi skoraj nihče. Upiranje in sodni postopki so pogosto edino, kar nekaterim preostane, da se

ne znajdejo na cesti. Dolgoročno je to za najemnika slabo, saj že tako slabemu položaju in stresu doda še stroške pravnega zastopstva in morebitne izvršbe.

Brezplačna pravna pomoč Združenja najemnikov Slovenije

Najemodajalci bi lahko sprejeli opisani antideložacijski program kot namig, kako delovati v primerih, ko najemniki ne zmorejo več plačevati svojih obveznosti, in tako poskusijo še pred kopičenjem dolgov rešiti težavo skupaj s svojimi najemniki. Vendar to ni vselej mogoče ali zaradi neposlušnosti, morda pa tudi zaradi nepoučenosti najemodajalca ali najemnika. Najemniki, ki se znajdejo v stiski, naj čimprej stopijo do Združenja najemnikov Slovenije, ki ponuja v Ljubljani brezplačno pravno pomoč. Združenje vam lahko pomaga z nasveti, da rešite svoje težave, preden te postanejo nerešljive.

V primeru deložacije je lahko začasna rešitev bivalna enota

Nekaterih primerov, bodisi v zasebnem ali javnem najemniškem sektorju, ni mogoče rešiti brez deložacije. To pa še ne pomeni, da je le še cesta mogoč dom. Odrpta ostaja možnost pridobitve bivalne enote, ki je začasna, a pomembna rešitev stanovanjskega problema. Bivalne enote so stanovanja, ki ustrezajo vsem bivalnim zahtevam, le zaradi začasnega reševanja najhujših stisk pa so precej manjša od stanovanj, ki bi bila primerna za dolgotrajno bivanje posameznika ali družine.

Postopek oddaje vloge za dodelitev bivalne enote v Mestni občini Ljubljana

Prosilci, ki so v izredni socialni stiski, lahko oddajo vlogo za bivalno enoto na JSS MOL. Vlogi morajo predložiti vse na obrazcu vloge navedene dokumente, s katerimi izkažejo svoje stanje (obrazec je dosegljiv na spletni strani JSS MOL). V primeru upravičenosti Sklad prosilca uvrsti na čakalno listo. Sproščene bivalne enote se na podlagi predloga Komisije za dodeljevanje bivalnih enot dodeli tistim z liste čakajočih, ki so v največji socialni stiski.

Konstituiran je nov Svet za varstvo pravic najemnikov stanovanj v Mestni občini Ljubljana

Svet za varstvo pravic najemnikov stanovanj v MOL se je v letu 2015 na novo konstituiral z novimi člani in članicami. V času svojega delovanja je imel v letošnjem letu že 6. sej. Svet enkrat mesečno sestankuje na temo varstva pravic najemnikov in najemniške politike v MOL. Trenutno do konca leta 2016 za Svet izvaja brezplačno pravno pomoč najemnikom v MOL zunanji pogodbeni partner Združenje najemnikov Slovenije, ki za potrebe najemnikov **vsak torek od 17.00 do 20.00 ure** nudi brezplačno pravno pomoč v okviru svojih pristojnosti v prostorih na Tavčarjevi ulici 3, T: 01/ 431 23 24, M: 040/ 829 428, 031/ 886 402 oz. prek e-naslova: info@zdruzenje-najemnikov.si Več na spletni strani: www.zdruzenje-najemnikov.si

Večje povezovanje svetov za varstvo pravic najemnikov in civilnodružbenih organizacij, ki naj preprečijo sodne postopke

Naše delovanje in nudenje brezplačne pravne pomoči tako sodi v sklop dobrega obveščanja občanov in občank v Mestni občini Ljubljani o vseh pravicah, ki jih imajo najemniki, tudi s ciljem, da prepreči nepotrebne sodne postopke. Hkrati je naša želja v tem mandatu zagotavljanje pomembnih informacij za vse najemnike v MOL in večje povezovanje ter sodelovanje med sveti za varstvo pravic najemnikov in drugimi civilnodružbenimi organizacijami v Mestni občini Ljubljani in Republiki Sloveniji. Za začetek smo tako 4. junija 2015 organizirali skupno neformalno srečanje na pobudo Sveta za varstvo pravic najemnikov v MOL, kjer smo izmenjali medsebojne izkušnje v najemnem sektorju in poskušali oblikovati močnejšo skupino, ki bo skrbela za varstvo pravic najemnikov na občinski in nacionalni ravni. Zainteresirani nam lahko pišete na e-naslov: svpnsvmol@ljubljan.si.

Blaž Babnik Romaniuk je predsednik Sveta za varstvo pravic najemnikov stanovanj v MOL.

Savsko naselje

Dragocena urbanistična dediščina

Fotografije: arhiv MOL

Besedilo, ki je na voljo tudi v zloženki, je namenjeno stanovalcem, lastnikom in upravnikom kot osnovno vodilo in pomoč pri posegih v zunanje prostore in arhitekturo. Opozarja na zgodovinske in urbanistično-arhitekturne kvalitete območja in pomen rednega vzdrževanja zunanjih prostorov in stavb. Daje osnovne informacije o tem, kaj je dovoljeno in kaj ne, kaj je vredno ohranjati in zakaj ter kje je mogoče dobiti strokovno in finančno pomoč za vzdrževanje in prenavo.

Ta navodila ne nadomeščajo specifičnih pogojev, ki jih opredeljujejo Zakon o varstvu kulturne dediščine, Občinski prostorski načrt in Zakon o graditvi objektov.

Za **KARAKTERISTIČNA OBMOČJA** so v strateškem delu Občinskega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana (OPN MOL SD) opredeljena tista območja, ki imajo izrazite urbanistično-arhitekturne značilnosti, ki jih odlikujejo zgodovinske, morfološko-tipološke in topološke vrednote in ki pomembno soustvarjajo identiteto mesta.

KAKO VZDRŽEVATI IN PRENAVJATI

Največje kvalitete Savskega stanovanjskega naselja so človeško merilo, bogato zazelenjene odprte površine z drevjem, ki je staro tudi več kot petdeset let. To je dragocenost, ki jo je treba varovati, vzdrževati in obnavljati. Dreves se nikakor ne sme sekati, kadar je sečnja vendarle potrebna, se jih nadomesti z novimi. Pri vzdrževanju in prenavi stavb je posebej pomembno, da se enotno obnavljajo celotne fasade in ne po delih ali vsak lastnik posebej. Posebno skrb je treba namenjati najbolj ranljivim arhitekturnim elementom in občutljivim materialom ter posebej oblikovanim arhitekturnim detajlom (streha, omet, vrata, okna itd.). Večina teh stavbnih elementov je narejena iz materialov, ki jih je mogoče obnavljati in popravljati. Vzdrževanje je cenejše kot nadomeščanje in prispeva k ohranjanju arhitekturnih značilnosti. Še posebej to velja za strehe, stavbno pohištvo in fasadne detaje.

STREHE • Strehe so najboljčutiljivejši deli stavb. Izpostavljene so padavinam in drugim atmosferskim vplivom, zato sta njihova kvalitetna izvedba in skrbno vzdrževanje ključna za ohranjanje celotnih objektov v dobrem stanju. Ravne strehe, ki se uporabljajo za skupne namene, potrebujejo še posebej skrbno in redno vzdrževanje.

FASADE • Fasade je potrebno prenavljati po enotnem projektu. Ohranjati je potrebno originalno kompozicijo in členitev fasad ter barvno skladnost naselja. Individualni posegi v fasade kvarijo enotno arhitekturno podobo stavb in celotnega naselja in tudi zmanjšujejo vrednost vsem nepremičninam v naselju. Fasade so vizualno najbolj izpostavljeni deli stavb, vzpostavljajo stik med stanovanjem in okolico. Značilno za moderno arhitekturo je, da ne razlikuje med cestno in dvoriščno fasado, kar pomeni, da je potrebno enako pozornost posvečati obema. Fasade savskih blokov so večinoma ometane in pobarvane. Fasadni okras nadomeščajo funkcionalni arhitekturni elementi, okna in druge zastekljene površine, vrata, balkoni in lože, nadstreški in vetrolovi. Te elemente je treba ohranjati v izvorni obliki, materialih in barvah.

OKNA • Okna ustvarjajo fasadni ritem in so najpomembnejši element fasadne kompozicije. Njihova

oblika, barva in materiali, način odpiranja in členitev okenskih pol odločilno prispevajo h enotnemu videzu fasad, zato jih je potrebno redno vzdrževati, in če je potrebno, menjati le tiste poškodovane dele, ki jih ni mogoče obnoviti ali popraviti. Nova okna morajo po dimenzijah, materialu, barvi, členitvi okenskih pol, debelini in obliki okvirjev ter načinu odpiranja ustrezati originalu. Še posebej je pomembno ohranjati originalna stopniščna okna nad vetrolovi, ki so v večini stanovanjskih blokov tudi bolj ambiciozno oblikovana z zanimivo členjenimi okenskimi polami.

NADSTREŠKI IN VETROLOVI • Nadstreški in vetrolovi dajejo dolгим blokom značilen ritem, so najpomembnejši razpoznavni znak posameznih blokov, pa tudi navadno najbolj oblikovan fasadni element z zanimivimi arhitekturnimi detajli, zato so vredni večje pozornosti pri prenavi.

NOTRANJŠČINE • Pri posegih v notranjščine objektov velja nameniti posebno pozornost skupnim prostorom, vežam in stopniščem z vsemi arhitekturnimi detajli (členitev sten, ograje, stavbno pohištvo, tlaki itd.) in originalno opremo. Nove instalacije (plinska, telefonska napeljava itd.) naj se izvajajo tako, da kar najmanj prizadenejo videz veže in stopnišča.

KAJ MORAJO VEDETI LASTNIKI HIŠ

Kateri so veljavni prostorski dokumenti

Občinski prostorski načrt MOL (OPN MOL)

<http://www.ljubljana.si/>

Kakšne posege dovoljuje Občinski prostorski načrt v območju Savskega naselja

Informacije o tem daje MOL, Oddelek za urejanje prostora, Poljanska 28, 1000 Ljubljana, tel. 01/ 306 15 42

<https://srv3dgis.ljubljana.si/Urbinfo/web/profile.aspx?id=Urbinfo@Ljubljana>

Kdaj potrebujejo lastniki gradbeno dovoljenje, kateri posegi so dovoljeni brez njega

Zakon o graditvi objektov (ZGO-1), Uradni list RS, št. 102/2004 in spremembe med drugim določajo, da je gradbeno dovoljenje potrebno pridobiti pred posegi v nosilno konstrukcijo.

http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r00/predpis_ZAKO3490.html

Kaj je kulturna dediščina, kaj je kulturni spomenik

Kulturna dediščina so območja, stavbe ali drugi nepremični objekti, ki imajo izjemno zgodovinsko ali umetniško vrednost, kulturni spomeniki pa so območja ali objekti, ki spadajo med vrhunske dosežke ustvarjalnosti oziroma ključne ali redko ohranjene dokumente nekega razvojnega obdobja.

Kulturna dediščina je vpisana v Register nepremične kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo.

<http://giskds.situla.org/giskd/>

Kdaj morajo lastniki zaprositi za kulturnovarstvene pogoje

Kadar načrtujejo lastniki prenovo objekta ali vzdrževalna dela na kulturnem spomeniku ali objektu kulturne dediščine, morajo zaprositi za kulturnovarstvene pogoje, ki jih izda Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Območna enota Ljubljana na podlagi predloženega načrta in popisa predvidenih del

<http://www.zvkds.si/sl/nasveti-za-lastnike/pridobitev-kulturnovarstvenih-pogojev/>

KDO NUDI STROKOVNO POMOČ PRI PRENOVI STAVB

Zavod za varstvo kulturne dediščine OE Ljubljana, Tržaška 4, 1000 Ljubljana, tel. 01/24 10 700

[http://www.zvkds.si/sl/zvkds/nasveti-za-lastnike/MOL, Oddelek za urejanje prostora, Poljanska 28, 1000 Ljubljana, tel. 01/306 15 42](http://www.zvkds.si/sl/zvkds/nasveti-za-lastnike/MOL,Oddelek%20za%20urejanje%20prostora,Poljanska%2028,1000Ljubljana,tel.01/3061542)

<http://www.ljubljana.si>

Energetsko svetovalna pisarna (ENSVET) v Ljubljani, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, naročanje strank na tel. 01/306 11 44, ostale informacije na www.ensvet.si ter 080 1669

Upravna enota Ljubljana, izpostava Bežigrad, tel. 01/306 38 77

ALI SO LASTNIKI UPRAVIČENI DO FINANČNE POMOČI ZA PRENOVO

Nepovratne finančne spodbude in okoljske kredite za

energetsko prenovo stavb nudi **Eko sklad j. s.** na podlagi javnih pozivov za stanovanjske stavbe.

<http://www.ekosklad.si/>

Ta navodila ne nadomeščajo specifičnih pogojev, ki jih opredeljujejo Zakon o varstvu kulturne dediščine, Občinski prostorski načrt in Zakon o graditvi objektov.

SAVSKO NASELJE

V prvih desetletjih po drugi svetovni vojni je bilo Savsko naselje največje gradbišče v Ljubljani. Prvotno jedro naselja so sestavljali stanovanjski bloki med Endliharjevo ulico, ulico Luize Pesjakove in Savsko cesto, postavljeni v ulično mrežo, ki jo je pred vojno zarisal Jože Plečnik v svojem regulacijskem načrtu Svetokriškega okraja. V petdesetih letih so naselje intenzivno dograjevali pretežno z dolgimi tipskimi prostostoječimi bloki, ki so v skladu s pravili osončenja postavljeni v smeri SV–JZ po obodu in v notranjosti naselja. Gradili so različni investitorji, med njimi JLA, Gradis, Zavod za stanovanjsko gradnjo, po načrtih različnih arhitektov. Leta 1957 je Savsko naselje kot prvo v Ljubljani dobilo preskrbovalni center, leta 1958 pa je bil narejen zazidalni načrt in načrt zunanje ureditve, ki je povezal bloke v stanovanjsko sosestvo in dal naselju bolj celovit značaj in identiteto. V začetku šestdesetih let zgrajene štirinajstnadstropne stolpnice ob Linhartovi cesti so kvalitetno dopolnile arhitekturo tipskih blokov in dale naselju višinski poudarek. Ob koncu šestdesetih let je bila urejena Topniška ulica kot del mestnega cestnega obroča, ki je povezal Bežigrad s Šiško. Na zahodni strani ceste, severno od carinarniške kolonije, so tedaj zgradili nov del naselja z bloki,

Vir: S. Bernik: Milan Mihelič, SAZU, 2011

Milan Mihelič in Ilija Arnautovič, Savske stolpnice, 1957–1962.

Vir: Trajekt, Arhitekturni vodnik

Stanko Kristl, Vrtec Mladi rod, 1972.

Vir: S. Cvirn Guček

Dušan Bohinec, Stanovanjski blok ob Topniški ul., 1958.

Vir: ZAL, LJU-342

Ivo Spinčič, Carinarniška stanovanjska kolonija, 1929.

Vir: Trajekt, Arhitekturni vodnik

Ilija Arnautovič, Stanovanjski blok v notranjosti kareja ob Črtomirovi, 1965–1970.

postavljenimi v obliki črke U, vrtcem in šolo. V devetdesetih letih je bilo naselje povezano z novo solesko Župančičeva jama ter preko nje z novim mestnim parkom. Savsko naselje danes velja za eno kvalitetnejših stanovanjskih sosesk v bližini mestnega središča in je ena najbolj zazelenjenih mestnih četrti v Ljubljani.

ARHITEKTI, KI SO GRADILI SAVSKO NASELJE

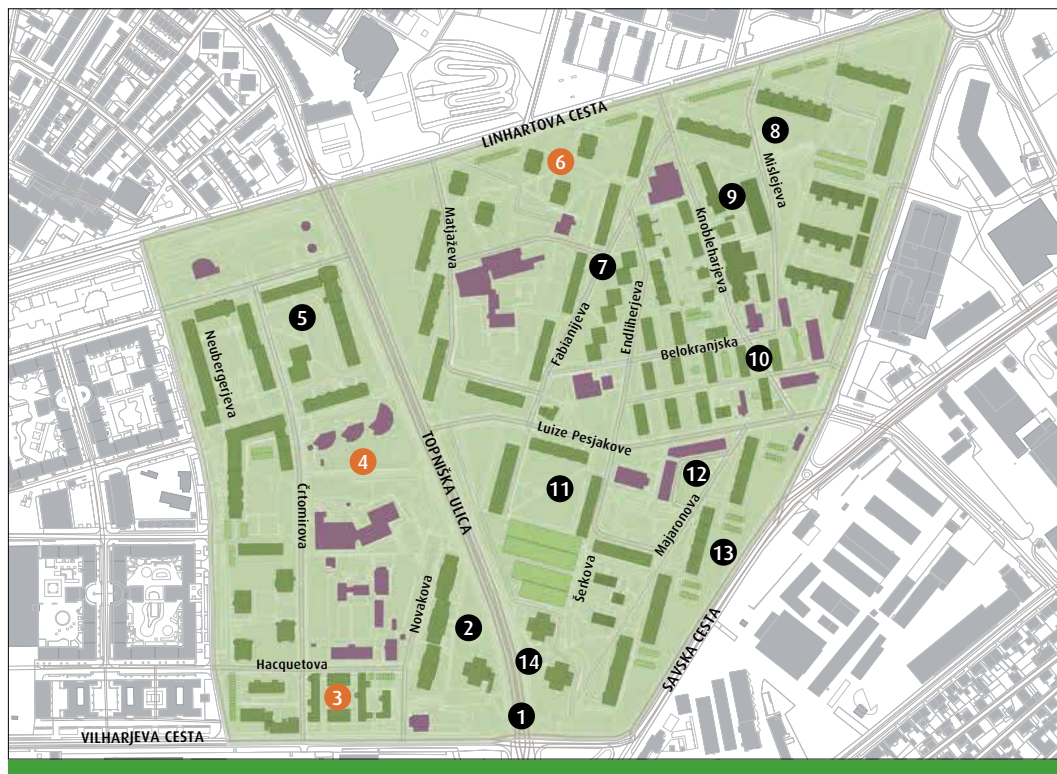
Ivo Spinčič (1903, Pobjri pri Kastvu – 1985, Ljubljana) je diplomiral pri arh. Petru Behrensu na Akademiji za upodabljačo umetnost na Dunaju leta 1925. Leta 1929 je v Ljubljani zgradil carinarniško

stanovanjsko kolonijo ob Vilharjevi. Ta je danes sestavni del Savskega naselja in zavarovana kot kulturna dediščina.

Ilija Arnautovič (1924, Niš – 2009, Ljubljana) je diplomiral na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani pri prof. Edvardu Ravnikarju leta 1952. V letih 1954–55 je sodeloval pri izgradnji Gospodarskega razstavišča, pozneje se je posvetil pretežno stanovanjski gradnji. Delal je v Zavodu za stanovanjsko gradnjo, v Savskem naselju je gradil montažne bloke na Črtomirovi, skupaj z Milanom Miheličem pa stanovanjske stolpnice, ki so vpisane v register nepremične kulturne dediščine.

Milan Mihelič (1925, Dolenji Lazi pri Ribnici na Dolenjskem) je diplomiral na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani pri prof. Edvardu Ravnikarju leta 1954. Po diplomu je skupaj z Brankom Simčičem in Ilijo Arnautovičem gradil Gospodarsko razstavišče, kasneje je v kompleksu Gospodarskega razstavišča zgradil še hali A in C ter trgovsko palačo Slovenijales. Kot projektant na Zavodu za stanovanjsko gradnjo je v Savskem naselju skupaj z Ilijo Arnautovičem zgradil stanovanjske stolpnice.

Stanko Kristl (1922, Ljutomer) je diplomiral leta 1954 pri prof. Edvardu Ravnikarju na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani, kjer je bil pozneje tudi profesor. V Savskem naselju je zgradil otroški vrtec Mladi rod (1972), ki je zaščiten kot kulturna dediščina.

Drevored ob Topniški ulici.

Stanovanjski blok tip A ob Novakovi ulici 1972.

Carinarniška stanovanjska kolonija 1929, arhitekt Ivo Spinčič.

Otroški vrtec Mladi rod 1972, arhitekt Stanko Kristl

Stanovanjski blok tip B ob Črtomirovi ulici 1965–1970, arhitekt Ilija Arnautovič.

Savske stolpnice tip C ob Linhartovi cesti 1957–1962, arhitekta Milan Mihelič in Ilija Arnautovič.

Stanovanjski blok tip D ob Fabianjevi ulici 1957, arhitekt Dušan Bohinec.

ZAKAJ OHRANJATI KVALITETE

Savsko naselje je bilo eno prvih večjih organiziranih stanovanjskih naselij v Ljubljani. Leži v območju bežigrajskega zelenega klina, ki sega od Save mimo Žal in preko zelenega parka ob Linhartovi do Severnega mestnega parka – Navja, v neposredni bližini mestnega središča. Bogata zazelenitev zavzema tudi ves odprti prostor med stavbami znotraj naselja in daje naselju videz vrtnega mesta. Dobra opremljenost z osnovno oskrbo in servisi, športnimi in otroškimi igrišči prispeva h kvalitetnemu bivalnemu okolju.

Stanovanjska arhitektura iz različnih obdobj, zgrajena večinoma po tipskih projektih, ustvarja zanimivo zazidalno strukturo in zagotavlja visok stanovanjski standard tako z velikostjo stanovanjskih prostorov, višino stropov, dobrim osončenjem in opremljenostjo s skupnimi prostori, kakor z neposrednim stikom stanovanj z bogato ozelenjenimi zunanji površinami. Carinarinška

kolonija ob Vilharjevi, stolpnice ob Linhartovi in otroški vrtec Mladi rod so zaradi posebnih urbanističnih in arhitekturnih kvalitet ovrednoteni kot kulturna dediščina in so vpisani v register nepremične kulturne dediščine.

PROBLEMI

Največji problemi Savskega naselja so parkiranje, slabo vzdrževanje stavb, parcialna in tudi neustrezna prenova stanovanjskih blokov, ki spreminja in kviri sicer preprosto, a vendar enotno oblikovane fasade. Problemi so tudi uporaba neustreznih barv, pogosto le na delih fasad, zamenjave originalnih oken z novimi iz drugačnih materialov in različnih barv, ki se členijo in odpirajo drugače, neenotne zasteklitve balkonov, nadomeščanje originalnih balkonskih ograj, spreminjanje nadstreškov in vetrolovov itd.

Mestna občina Ljubljana

Breda Mihelič, Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Vsebina, zemljevid, fotografije:

Matej Nikšič, Nina Goršič, Sabina Mujkič, Biba Tominc, Urbanistični inštitut Republike Slovenije

8 Stanovanjski blok tip E ob Linhartovi cesti 1957, arhitekt Dušan Bohinec.

9 Samski dom 1958.

10 Najstarejše jedro naselja 1946–1947.

11 Otroško igrišče 1946–1947.

12 Center naselja.

14 Savske stolpnice tip G ob Topniški ulici 1970–1972.

13 Stanovanjski blok tip F ob Majaronovi ulici 1957–1959.

KNJIŽNICA REČI - NAJ ŽIVI SOUPORABA!

Staša Cafuta Trček

Fotografiji: Staša Cafuta Trček

Na fotografiji je le del predmetov, ki je na izposajo. Celoten seznam reči za izposajo, ki se vsak dan povečuje, lahko najdete na spletnem naslovu: www.knjznicareci.si/reci-na-izposajo/. Listo želja pa je mogoče videti tukaj: www.knjznicareci.si/reci-na-izposajo/lista-zelja/

(od leve proti desni, fotografija je nastala na otvoritvi) Robert Plut (vodja Knjižnice REČI), Maša Cvetko (prostoRož – idejna vodja), Eva Perčič (Slovenija coworking – idejna vodja), Lilijana Madjar (direktorica RRA LUR – partner projekta), Aidan Cerar (RRA LUR), Nataša Mršol (RRA LUR).

V Domu skupnosti na Belokranjski 6 v Savskem naselju že pol leta živi Knjižnica reči. To je neprofitna izposojevalnica, v kateri si lahko izposodite najrazličnejše stvari za prosti čas, deluje pa po vzoru klasične knjižnične izposoje.

»Idea vzpostavitve Knjižnice reči se je porodila pomladi 2014, ko smo strokovnjakinje za razvoj javnega prostora iz prostoRoža iskale primerne vsebine za oživitve Doma skupnosti v Savskem naselju ter koncept, ki bi k uporabi in soustvarjanju vsebin pritegnil prebivalce sosese.« pove Maša Cvetko iz prostoRoža. S svojimi izkušnjami s področja raziskovanja in implementacije različnih vidikov souporabe jim je na pomoč priskočila iniciativa Slovenia Coworking, s katero so po principu od spodaj navzgor združili moči s ciljem, da kulturo souporabe ponesejo na raven delujoče storitve. »Po vzoru prve tovrstne izposojevalnice, Leile v Berlinu, smo se odločili, da bomo lokalizirali model in v Ljubljani kot prvi v Sloveniji vzpostavili knjižnico, ki bo namesto knjig izposojala različne uporabne predmete – reči in tako ljudem pomagala prihraniti denar in prostor,« v nadaljevanju pove sogovornica. Projekt Knjižnice reči se je razvil v partnerstvu z Regionalno razvojno agencijo Ljubljanske urbane regije in njenim Regionalnim centrom kreativne ekonomije, ki sta razvoj podprla s finančnimi viri za vzpostavitev knjižnice, skrbela za koordinacijo projekta in vsebinsko sodelovala v procesu razvoja knjižnice. Prostor za delovanje Knjižnice REČI je zagotovil četrti partner v projektu, Mestna občina Ljubljana, ki je omogočila souporabo in prilagoditev prostora v Domu skupnosti. »Ko smo se s stanovalci sosese pogovarjali in predstavljali ideje, so se takoj navdušili nad idejo o izposojevalnici in v njenem nastajanju so aktivno sodelovali,« opisuje Eva Perčič, neodvisna raziskovalka novih oblik ekonomij in kreativnih skupnosti iz iniciative Slovenia Coworking.

Član lahko postane vsakdo, ki podari reč z Liste želja (www.knjznicareci.si/reci-na-izposajo/lista-zelja/) ali vplača članarino, ki znaša 30 € letno. Izposodite si lahko najrazličnejše reči, ki jih potrebujete le občasno. Na spletni strani www.knjznicareci.si, so objavljeni predmeti, ki čakajo na vas, da si jih

izposodite. Reči imajo glede na njihovo funkcijo različno dolga obdobja izposoje. Za najbolj zaželeno sprejemajo tudi rezervacije v času odpiralnih ur, od ponedeljka do petka med 16. in 19. uro, v sredo so odprti tudi dopoldan, med 9. in 13. uro, v soboto pa prav tako med 9. in 13. uro, na telefon 030 412 602. Spremljate jih lahko tudi na socialnem omrežju: facebook.com/Knjznicareci.si ali pa jim pišete na: info@knjznicareci.si. »Že poleti 2014 se je s Savčani in drugimi prebivalci Ljubljane začela oblikovati Lista želja reči, ki si jih ljudje želijo izposojati. Skoraj 300 posameznikov je naštel več kot 250 predmetov, ki jih želijo souporabljati,« pove Maša Cvetko. Reči so razvrstili v naslednje kategorije: orodja za domača popravila in vrt, različni gospodinjinski aparati in drugi kuhinjski ter čistilni pripomočki, športna oprema in oprema za potovanja, zabavne reči in tehnologija, različni pripomočki za ustvarjanje in najrazličnejše stvari za otroke. Če vam je koncept knjižnice reči blizu, ste lepo vabljeni, da jo obiščete, podprete in delite informacijo med prijatelje. Organizacijska ekipa si želi, da bo Knjižnica reči v Savskem naselju pilotni projekt, ki bo navdih za zagon podobnih projektov po Sloveniji. Letos je v načrtu tudi v Mariboru in Novem mestu. S tem namenom bo zasnovan tudi priročnik, ki bo povzema izkušnje in proces razvoja izposojevalnice. Knjižnica REČI deluje neprofitno in ima omejena sredstva, zato je pomoč v obliki finančnih sredstev in donacij reči s strani posameznikov in podjetij več kot dobrodošla.

Sogovornici in idejni vodji še dodata, da je v svetu naraščajoč trend souporabe. Živeti enostavneje, naravi prijazneje, finančno pametneje, bolj povezano s skupnostjo in predvsem počasneje, so vrednote, ki so danes spet vse bolj žive. Skupinsko vrtnarjenje, souporaba delovnih prostorov, izmenjave oblek in kolesarjenje z mestnimi kolesi so le nekatere izmed aktivnosti v mozaiku novih ekonomij, ki v središče postavljajo dobro človeka in skupnosti. »Bistvena privlačnost vseh teh izmenjav in skrivnost zakaj so tako uspešne pa je, da ponujajo edinstvena, bolj osebna doživetja, ki smo jih v svetu globalizacije za nekaj desetletij pozabili, danes pa jih spet vse bolj cenimo,« zaključita.

Foto: arhiv JKCL

Judovski kulturni center Ljubljana ima prostore na Križevniški ulici 3.

ČS Center

Judovski kulturni center Ljubljana

Judovski kulturni center je pomembno kulturno prizorišče v Ljubljani. Center je prostor, ki v sodelovanju z Judovsko skupnostjo Slovenija organizira različne dogodke judovske kulture, zgodovine in umetnosti, s katerimi dosega zelo široko občinstvo in velik medijski odziv. V pritličju zgradbe na Križevniški 3 je razstavna soba z lesenimi tramovi na stropih iz 16. do 18. stoletja. Uredil jo je Judovski kulturni center Ljubljana, ki ga je leta 2013 ustanovil Robert Waltl, direktor in lastnik sosednjega Mini teatra. Na stalni razstavi so na ogled številni judovski predmeti, med njimi tudi lesteneč iz Sinagoge v Beltincih. Od julija bo tukaj razstava **Judje v Sloveniji** avtorja dr. Janeza Premka. Poleti 2015 bodo v Judovskem kulturnem centru organizirali praznovanja tradicionalnih judovskih praznikov, ki jih bo vodil glavni rabin za Slovenijo Ariel Haddad.

Center ima v načrtu bogat kulturni program, še prej pa želi urediti prostor za knjižnico, judovski muzej, molilno sobo, prostor za druženje in slavnosti. Prizadeva si pridobiti stalna sredstva za delovanje in program Judovskega kulturnega centra Ljubljana, se povezati z judovskimi kulturnimi centri v regiji in širše in organizirati gostovanja judovskih umetnikov v Ljubljani ter izmenjave kulturnih programov.

Naj v informacijo dodamo, da se je v popisu prebivalstva leta 2002 za pripadnike judovske veroizpovedi opredelilo 99 ljudi, 28 pa za pripadnike judovske narodnosti; neuradne ocene so nekoliko višje.

Obisk Predsedniške palače ob slovenskem kulturnem prazniku

Marijana Kobe

Ob slovenskem kulturnem prazniku je Urad predsednika Republike Slovenije kot ob vseh državnih praznikih pripravil dan odprtih vrat. Nekaj po 14.00 uri je prišlo pred palačo rekordno število obiskovalcev. Počakali smo na strokovno vodstvo uslužbencev protokola. Obiskovalci smo si najprej lahko ogledali menjavo straže garde Slovenske vojske, ki je ob državnih praznikih postrojena pred palačo. Generalna sekretarka nam je predstavila delo in organiziranost Urada predsednika. Potem nas je sprejel predsednik RS Borut Pahor z družino. Ob prazniku nam je uvodoma vsem

Četrtni razgledi

Foto: arhiv ČS Center

Ob slovenskem kulturnem prazniku so si skupine obiskovalcev ogledale prostore palače predsednika RS Boruta Pahorja.

čestital. Dejal je, da smo eden izmed redkih narodov, ki svojo kulturno dediščino obeležuje z državnim praznikom, in da smo ena izmed redkih držav na svetu, če ne celo edina, kjer predsednik republike popelje obiskovalce po svojih delovnih prostorih. Nagovoril je tudi mlajše obiskovalce in izrazil željo, da bi si ob naslednjem dnevu odprtih vrat še več ljudi ogledalo palačo, ki je sicer tudi kulturni spomenik.

V enem od prostorov smo si lahko ogledali tudi faksimile in študijsko izdajo dela *Gratae posteritati (Ljubim zanamcem)* Žige Herbersteina. To je prvi izvod iz serije izdaje (1/100), posebna dragocenost, ki jo je predsedniku republike predal mag. Matjaž Neudaner, direktor Knjižnice Jožeta Potrča Ptuj. Izdaja iz leta 1560 je druga izdaja tega dela in eno od sedmih Herbersteinovih avtobiografskih del. Ptujski izvod je eden redkih ohranjenih koloriranih izvodov na svetu in je še posebej dragocen, ker je bil nekaj sestavnih del bogate knjižnice družine Herberstein v Ptujju. V vitrinah na hodniku so razstavljeni različni predmeti, ki so jih prinesli kot darilo državniki iz različnih držav vsega sveta. V nekaterih prostorih smo si lahko ogledali slike naših najznamenitejših slikarjev, ki jih občasno zamenjujejo. Res vredno ogleda! - Glavni namen tovrstnih obiskov je odpreti vrata Predsedniške palače obiskovalcem vseh starosti, tudi mladostnikom, in tako približati delo predsednika Republike Slovenije ter njegovih sodelavcev širši javnosti.

(*Marijana Kobe vodi Komisijo za kulturo v ČS Center.*)

ČS Šiška

Razstava - Blejsko jezero & slovenska mesta

Jože Globokar

Slikarke in slikarji, člani Mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami, so se 15. januarja 2015 ponovno zbrali v avli družbe *Salus* v Ljubljani in odprli skupinsko likovno razstavo. Razstavo je pripravila *Založba UNSU*, poimenovali pa so jo *Blejsko jezero in slovenska mesta*.

Absolvent umetnostne zgodovine Jaka Racman je predstavil avtorje in ocenil njihova dela. O razstavi je med drugim povedal: »Skupinska razstava *Blejsko jezero & slovenska mesta* je poenotena s konceptom tematske osredinjenosti na veduto. Torej na samosvojo ikonografsko zvrst, ki v slikarstvu in grafiki predstavlja razgleden, a stvaren in tudi v perspektivi zvest posnetek mesta ali pokrajine. Vendar so pokrajine, ki so jih avtorji ovekovečili, pogosto tudi vsebinsko povedno pomenljive v smislu odstiranja mozaika njihovih

Foto: arhiv UNSU

Slikarke in slikarji, ki slikajo z usti in nogami, so v avli družbe *Salus* razstavljali slike na temo *Blejsko jezero & slovenska mesta*.

življenj. Vedute mest, na katera jih veže neizrekljivo tih moč spomina, se v očeh obiskovalca razstave (v prenesenem pomenu) lahko spreminjajo v portrete, pejsaže ... in nazaj.« Slikarjem in ljubiteljem tovrstne likovne umetnosti je v imenu družbe *Salus* dobrodošlico zaželel direktor **mag. Miha Lavrič**, ki je ob šesti razstavi v njihovi avli pripomnil: »Z vašimi razstavami ste slikarji postali del nas, mi pa del vas. S svojimi umetniškimi slikami in s poročili o življenju, ki presega omejitve in širi optimizem, nam dodajate poseben in dragocen pečat.« - Lep kulturni dogodek pa je popestril Duo pianissimo.

Čiščenje vodotokov in kanalov v Šiški

Žiga Kosi

V lanskim oktobrski ujmi je na območju ČS Šiška, omejenim z Vodnikovo in Šišensko cesto, ter ulico Pod hribom, poplavilo niže ležeče dele individualnih hiš. Prebivalci tega območja navajajo, da je bila zadnja poplava na tem območju leta 1920, vendar v precej manjšem obsegu. Količina padavin je bila v teh poplavah res izjemna, prebivalci pa so prepričani, da se je poplava zgodila zaradi zamašenih vodotokov in kanalov, ki so speljani na tem območju. Glavni odtok meteorne vode (odprti kanal) poteka od Čepelnikove ulice prek ulice Za vasjo proti Vodnikovi domačiji in ni bil očiščen že od konca prejšnjega stoletja. Zaradi velike količine odpadnega vejevja in mulja v njem voda ni mogla odteči in se je zadrževala na tem območju ter zalila hiše prebivalcev.

V strahu pred spomladanskimi visokimi vodami so se prebivalci obrnili na pristojne službe, naj kanale očistijo, te pa so svojo odgovornost in pristojnost le prenesle na druge organe in službe. Ob sedanjem neurejenem stanju bo ob visoki vodi območje nedvomno spet poplavilo, zato prebivalci in ČS Šiška pozivamo MOL, da od pristojnih služb zahteva ukrepanje oziroma da MOL sama zaščiti svoje prebivalce tako, da uredi odtoke in kanale na tem območju in s tem prepreči nove poplave.

Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet odgovarja:

»Po lanskoletnih poplavah je Mestna občina Ljubljana v lanskem letu, v sklopu rednih vzdrževalnih del, izvedla čiščenje grabna ob cesti Pod hribom, v letošnjem letu pa smo uredili nove peskolove pred iztoki v kanal, da ne bi prihajalo do zamašitve kanalizacijskih jaškov, posledično pa do poplavljanja. Na ARSO smo podali vlogo za soglasje za čiščenje tamkajšnjega vodotoka. Glede na višino predračuna za čiščenje vodotoka in glede na razpoložljiva finančna sredstva bomo dela uvrstili v plan za izvedbo del.«

Foto: Bogomir Troha

Proslava dneva upora proti okupatorju v Črnučah v počastitev 74-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte.

ČS Črnuče

Počastitev 74-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte

Milena Lešnjak

Letos je minilo 74 let od takrat, ko je bila v Ljubljani ustanovljena Osvobodilna Fronta slovenskega naroda. V počastitev te obletnice je ZZB za vrednote NOB iz Črnuč tako kot vsako leto v sodelovanju z OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja v Črnučah in kulturno umetniškim društvom Svoboda pripravila **proslavo ob dnevu upora proti okupatorju**, ki se je odvila v Parku sedmih narodnih herojev 23. aprila ob 17. uri. Udeleženci proslave smo se začeli zbirati že precej pred napovedanim začetkom in ob tem poslušali partizanske pesmi ob izvedbi orkestra Dixiland.

Po slovenski državni himni, ki so jo zapeli združeni zbori osnovne šole, kulturno umetniškega društva Svoboda Črnuče, okteta Zven in mladinskega pevskega zbora OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja ter po uvodnem pozdravu predsednika ZZB za vrednote NOB Rudija Vavpotiča je sledila podelitev priznanj za dolgoletno predano dela v društvu: pisno priznanje Danici Keržan in Jožetu Plazarju. Tajnik našega združenja Sašo Škrlep pa je zbrane obvestil, da je naš dolgoletni predsednik Rudi Vavpotič dobil državno priznanje, ki mu ga bodo podelili na državni proslavi. Slavnostni govornik je bil poslanec Janko Veber, ki je med drugim poudaril tudi pomen ustanovitve in praznovanja dneva upora proti okupatorju za mlajše rodove.

V programu, ki je sledil, smo izvedeli, kako sta si v času vojne obe agresorki, nacistična Nemčija in fašistična Italija, razdelili ozemlje Slovenije in kako je vodstvo Osvobodilne fronte, ki je organiziralo in vodilo odpor slovenskega naroda, objavilo svoj program: »da se je treba okupatorju upirati z oboroženim bojem, da OF ne priznava razkosanja Jugoslavije, da bo po vojni OF prevzela oblast in da bodo po osvoboditvi demokratično odločali o usodi slovenskega naroda«. Slovenski odpor je bil pod okriljem OF najbolje organiziran v Evropi in pomeni začetek boja za neodvisnost in suverenost slovenskega naroda.

Med vojno so delovali: slovensko gledališče, univerza, skrite partizanske bolnišnice, tiskali so slovenske časopise, skrivaj se je oglašal slovenski radio Kričac. OF je lahko obstajala samo zato, ker je vanjo verjela in ji pomagala večina Slovencev. Zaradi tega odpora smo Slovenci v okviru jugoslovskega odporiškega gibanja dobili mednarodno priznanje kot

suveren narod, zato je bilo narodnoosvobodilno gibanje temelj za neodvisnost slovenske države. Besedilo o tem je prispevala Zlatka Vlasta Zgonc, ravnateljica osnovne šole. V štirih letih nasilja je bila svoboda odvzeta 120.000 ljudem, celotno število mrtvih je presegllo 98.700 ljudi, med partizane je odšlo 130.000 ljudi, od teh jih je padlo okoli 50.000 v borbah in po izdajah, okoli 2000 pa jih je končalo življenje v zaporih. Žrtev je bilo veliko tudi med civilisti in med interniranci v taboriščih smrti.

Program so nadaljevali učenci OŠ in oktet Zven, nato pa še šolska folklorna skupina. Po njej pa smo slišali črtico Kristine Brenkove Naša znamenja, od katere nam je najbolj ostal v spominu napis na spomeniku, kjer so ustrelili 24 zvezanih mož: »Postoj, kdor mimo greš! Ta kraj je svet, izpran krvi je mučeniške sled. Toda domisli strašnega se dne in mrtva skala rdeč požene cvet!

Sočasno smo proslavili tudi 1. maj, mednarodni praznik delavstva, z recitacijami in s petjem Mešanega pevskega zbora Medis, Kulturnega društva Svoboda Črnuče, na koncu pa nam je spet zaigral orkester »Dixiland« nekaj partizanskih pesmi.

Praznovanje 1. maja v Sv. Križu pri Trstu

Milena Lešnjak

Zadnji dan aprila sta se delegaciji Socialnih demokratov in ZZB za vrednote NOB iz Črnuč, ki se jima je pridružil tudi predsednik ZZB za vrednote NOB Slovenije Tit Turnšek, udeležili proslave praznika dela 1. maja v vasi Sveti Križ na Tržaškem Krasu. Prebivalci, ki so slovenske in italijanske narodnosti, so pripravili slovesnost v velikem slogu in s programom, ki se ga ne bi sramovalo niti tako veliko mesto, kot je naša Ljubljana. Nastopili so otroci njihove osnovne šole s pesmimi in recitacijami v slovenščini, družbo so jim delale narodne noše iz njihovega kraja, zapel je šolski pevski zbor, nagovor pa je imel pesnik Miroslav Košuta. Orisal je način sobivanja krajanov in se poklonil padlim partizanom iz njihove vasi, ki so se borili in padli v boju z okupatorskima vojskama. Posebno pozornost je namenil vsem vaščanom obeh narodnosti, ki so v teku preteklih let uspeli postaviti spominsko obeležje vsem padlim partizanom za svobodo iz njihovega kraja. Spomenik, kjer smo položili tudi venec, krajanji in zdaj tudi mlajši rodovi zgledno vzdržujejo in spoštujejo. V kulturnem programu sta sodelovala tudi njihov Moški pevski zbor in na koncu celo znani pevski zbor »Pinko Tomažič« s svojimi borbenimi pesmimi, ki so dvignili v stoječe ovacije vso nabito polno dvorano.

Foto: Bogomir Troha

Proslavi v pobratenem Sv. Križu sta se delegacijama Zveze borcev in Socialnih demokratov Črnuče pridružila tudi predsednik ZZB NOB Slovenije Tit Turnšek in predsednik Zveze kulturnih organizacij Slovenije Jože Osterman.

Pogovori s predsednikom ČS Posavje

Predsednik Sveta Četrtna skupnosti Posavje Amir Crnojevič si želi čim boljše sodelovanja z občankami in občani in vključiti čim več pobud in predlogov prebivalcev za še boljše kakovost bivanja v ČS Posavje, zato je na voljo za pogovore z občani na sedežu ČS Posavje (Bratovševa ploščad 30, Ljubljana) vsako drugo sredo v mesecu od 16.00 do 17.00 ure. Za pogovor se poprej napovejte po telefonu v času uradnih ur na tel. št. 01/566-11-23 oziroma po e-pošti mol.posavje@ljubljana.si. Več informacij najdete na spletni strani www.csposavje.si.

Foto: arhiv OD RD

Olepševalno društvo Rožna dolina in Svet ČS Rožnik sta 10. maja pripravila Cankarjev dan na Cankarjevem vrhu na Rožniku.

Foto: arhiv JK Sokol

JZ Šport Ljubljana in Judo klub Sokol sta skupaj obnavljala prostore za vadbo in o tem pripravila razstavo.

Foto: arhiv DU Trnovo

Občni zbor Društva upokojencev Trnovo.

Foto: arhiv CS Trnovo

V Trnovem so tudi letos proslavljali dan žena 8. marec.

ČS Rožnik

Cankarjev dan 2015

Živa Vidmar

10. maja 2015 sta Olepševalno društvo Rožna dolina in Četrtna skupnost Rožnik spet organizirala Cankarjev dan na Cankarjevem vrhu na Rožniku. Prireditve je bila ob 18. uri na dvorišču pred gostilno, »oder« pa je bila veranda pri spominski Cankarjevi sobi. Prireditve je uvedla povezovalka med ČS in Olepševalnim društvom RD Živa Vidmar. Posebej je pozdravila dva gosta: prvega predsednika RS in častnega meščana Ljubljane Milana Kučana in novo častno meščanko Ljubljane dr. Zoro Konjajev. Letos ni minilo samo 139 let, odkar se je rodil Ivana Cankar. Za leto 2015 so pomembne tudi druge obletnice, ki se navezujejo na Rožno dolino: 130 let od rojstva Milana Vidmarja (šahista in elektroinženirja, tudi predsednika SAZU), 120 let od rojstva Josipa Vidmarja (kritika, esejista in politika, tudi predsednika SAZU) – oba sta bila Rožnodolčana od 1930/31.

Olepševalno društvo Rožna dolina praznuje 110 let od ustanovitve, mineva 85 let od rojstva Gregorja Strniše in 40 let od smrti Mete Vidmar, ki je prinesla v Slovenijo izrazni ples pred 2. svetovno vojno. Pred sto leti se je v 1. svetovni vojni začela Soška fronta, v kateri je padel Vladimir Milavec, vrstnik Josipa Vidmarja, s katerim sta skupaj hodila na obiske k Cankarju in ki je postal nesmrtni Kadet Milavec iz *Podob iz sanj*.

Mineva pa tudi sedemdeset let, ko so protifašistični zavezniki premagali nacifašiste, za Slovenijo pa je to pomenilo njeno osvoboditev in združitev Primorske z matično državo. In prav Rožna dolina je zibelka slovenskega upora proti okupatorju, saj je bila v hiši Josipa Vidmarja starejšega, v stanovanju Josipa Vidmarja mlajšega, kritika in esejista, ki je nato postal predsednik Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, po osvoboditvi pa prvi predsednik prezidija republike Slovenije, ustanovljena Osvobodilna fronta. Ker je bil zvest svoji prvotni poklicni usmeritvi, je v svoji literarni študiji *Josip Vidmar o Ivanu Cankar* zapisal tudi *Spomin* na Ivana Cankarja in kako ga je prvič obiskal na Rožniku. To pripoved je podal Ivo Godnič, Jerica Mrzel pa je prebrala črtico *Kadet Milavec*. – Po prireditvi je bila pogostitev in druženje. Mestni muzej je omogočil ogled Cankarjeve spominske sobe do 20. ure.

ČS Jarše

Javni zavod Šport Ljubljana in Judo klub Sokol Ljubljana

Viktorija Pečnikar Oblak

Vsako bitje, vsaka stvar, zahteva nego in skrb, da lahko sije v svojih najlepših barvah. Od začetka športne sezone 2014–15 smo v Judo klubu Sokol Ljubljana z roko v roki v sodelovanju z upraviteljem Javnim zavodom Šport Ljubljana intenzivno obnavljali prostore, v katerih že 20 let izvajamo judo.

Z namenom, da bi primer dobre prakse sodelovanja društva in javnega zavoda ter prostovoljnega dela in donatorjev postavili na plano, smo s podporo podjetja SOLOS in PROMO + pripravili razstavo fotografij, ki prikazuje proces obnove po principu prej in potem. Razstava je bila na ogled v okviru dneva odprtih vrat *Vojašnice Edvarda Peperka 23. maja 2015*, ki vsako leto povabi tudi lokalna društva in druge organizacije, da predstavijo svojo dejavnost. Judo klub Sokol Ljubljana je tako sodeloval pod okriljem Sokolske zvezde Ljubljana in Četrtna skupnosti Jarše.

Verjamemo, da je za dobro počutje članov društva in drugih uporabnikov skupnih prostorov nujno, da so ti urejeni in oskrbovani. **Z razstavo smo želeli opozoriti na problem varovanja javnih površin in povabiti občane k razmišljanju in soodgovornosti.** Ker v klubu po etičnih načelih juda, ki v prvi vrsti gojijo spoštovanje, vzgajamo otroke v odgovorne ljudi, ki spoštujejo drug drugega, učitelja in borilni prostor, skrbijo za urejen kimono in skrbno pospravljajo svoje copatke, želimo, da naš trud seže čim dlje. Prav to je bil cilj fotografske razstave.

Ponosno lahko poudarimo, da so **opravljena dela vredna več tisoč evrov**, od tega je Javni zavod Šport Ljubljana investiral več kot 7.000 €, Judo klub Sokol Ljubljana pa več kot 4.000 €, vključno z obračunom prostovoljnega dela in materiala, ki so ga **prispevali donatorji**: člani in starši Judo kluba Sokol Ljubljana, Soboslikarstvo in peskarstvo Matanovič Rok, JUB, Maoly, Nomad 2000 in Mercator. Upravitelj Dušan Videmšek je prisluhnil našim potrebam in tako smo izvedli popravilo vhoda, preplekali stene in sanirali odtoke. Zahtevne, a nujne projekte smo speljali z **obilico dobre volje**. Za piko na i nam je članica in

sokrajanka Urška Kocmur Gorjanc naslikala na **steno velikana, ustanovitelja juda Jigora Kana**, ki zdaj varuje prostor in bdi nad judoisti in drugimi uporabniki telovadnice.

Partnerji v projektu **se zavedamo, da je skrb za skupnost trajni proces, za katerega smo odgovorni vsi**, zato je pred nami še nekaj izzivov, kot je obvladovanje meteornih voda in povečanje garderobe. Fotografije bodo našle svoje stalno mesto na eni od sten stavbe, v katerih treniramo judo na Pokopališki ulici 35. Vabljeni na ogled od 1. septembra 2015 dalje.

ČS Trnovo

Finžgarjeva galerija v jubilejnim 30. letu

Slavica Borka Kucler

Minilo je 30 let od prve razstave v nekdanji zimski kapeli trnovskega župnišča, ki se je tedaj začela preobraziti v Finžgarjevo galerijo. Leta 1985 se je v trnovskem župnišču, pravzaprav v tamkajšnji kapeli, na pobudo tedanjega župnika Janeza Pogačnika in s sodelovanjem Tarasa Kermaunerja začela rojevati Finžgarjeva galerija. Ko skušamo seči za tri desetletja v preteklost, se nam pogled ustavi ob prvi razstavi v Finžgarjevi galeriji, ko je svoja dela razstavil mladi diplomant ALU Matej Metlikovič. Svojo prvo samostojno slikarsko razstavo je imela še istega leta v Trnovem tudi Marta Jakopič Kunaver. Oba sta danes uveljavljena likovna ustvarjalca. V zgodovino smo segli le za hip, da se zavemo, da nismo brez tradicije, brez korenin in brez vzorov. Temelje torej imamo, zdaj moramo le še mi sami odgovoriti na izzive časa in prispevati svoj delež v zakladnico življenja. Da bi bili laže kos nalogam, smo razširili krog sodelavcev in pripravili nov koncept delovanja galerije – ne le zato, ker je prvotni galerijski status ugasnil in jo je bilo potrebno na novo konstituirati, temveč tudi zato, da bi razširili krog dejavnosti. Ta stoji na treh stebrih, ki drug drugega dopolnjujejo: temeljna je Finžgarjeva galerija z razstavno dejavnostjo, dopolnjujejo jo kulturni in izobraževalni dogodki, duhovna obzorja pa jo nadgrajujejo.

Za izbor razstavljalcev v Finžgarjevi galeriji je odgovoren **strokovni svet**, sestavljen iz likovnih ustvarjalcev, kritikov, umetnostnih zgodovinarjev, novinarjev in drugih poznavalcev

različnih umetniških zvrsti (Matej Metlikovič, Lucijan Bratuš, Lado Jakša, Monika Ivančič Fajfar, Renata Bauer). Drugi steber so glasbeni, etnografski in multivizijski dogodki ter delavnice, predavanja in študijski krožki. Duhovna obzorja pa nam bodo odstranili ljudje z duhovnimi izkušnjami različnih duhovnih tradicij.

Od jeseni 2014 smo v galeriji odprli tri razstave: oktobra in novembra je grafike (lesoreze) in skulpture v lesu in glini razstavljal **Mihaela Žakelj**, decembra in januarja je bil na ogled cikel umetniških fotografij **Lada Jakša**, svoja platna večjega formata je razstavljal slikar **Gregor Pratneker**. Niz spremljevalnih kulturnih dogodkov je odprla predstavitev publikacije *Plečnikova oporoka*, ki smo jo pospremili s slovesnostjo ob prazniku ČS Trnovo, posvečena pa je bila častnemu občanu Trnovega arhitektu Jožetu Plečniku. Sledila je etnografska prireditev, na kateri je študijski krožek (ŠK) Vezenine na peči in ljudski noši na Vrheh predstavil posebnosti ljudske noše alpskega sloga. Predavanje novembra lani je bilo posvečeno spoznavanju krščanske ikonografije, januarja smo izvedli glasbeno delavnico (na likovno temo), priredili literarni večer Zvezdane Mlakar, podprt z multivizijo Lada Jakša, slovenski kulturni praznik 8. februar smo počastili s koncertom Okteta Deseti brat, prvo sredo v marcu je bila gostja galerije Ifigenija Zagoričnik, 21. marca 2015, na prvi pomladni dan, pa je bil v avditoriju cerkve Sv. Janeza Krstnika glasbeni maraton, posvečen 330-letnici rojstva J. S. Bacha. Hommage J. S. Bachu smo priredili v sodelovanju z Glasbeno akademijo Univerze v Ljubljani, koordinatorica prireditve je bila prof. Renata Bauer.

Ob jubileju smo 3. junija slovesno odprli razstavo slik, risb, fotografij in del v steklu dvanajstih likovnih umetnikov, ki so s svojim opusom zaznamovali galerijo že v minulih desetletjih in ji tako pomagali, da je preživela in se začela uveljavljati kot majhna, a vse pozornosti vredno središče kulture. Razstavljajo **Jože Bartolj, Lucijan Bratuš, Urška Nina Cigler, Črtomir Frelih, Taja Ivančič, Marta Jakopič Kunaver, Matej Metlikovič, Jožef Muhovič, Arjan Pregl, Noriaki Sangawa, Darko Slavec in Catherina Zavodnik**. Razstava bo na ogled od 12. septembra, junija in septembra od torika do sobote med 17. in 19. uro, julija pa ob sobotah med 16. in 20. uro.

Občni zbor društva upokojencev Trnovo

Metka Šemrov Nikolič

Kot vsako leto je imelo naše društvo upokojencev tudi letos občni zbor, na katerem smo pregledali delovanje društva v preteklem letu. O delu so poročali predsednik, blagajnik, nadzorni odbor in seveda tudi koordinator projekta Starejši za starejše, pa pevski zbor, sekcija za pohodništvo in drugo. Občnega zbora se je udeležilo veliko članov, saj društvo šteje okoli 200 članov. Stanje se sicer spreminja, nekateri prihajajo, drugi pa nas žal zapustijo in prav njim se v začetku poteka zbora poklonimo z enominutnim molkom in so tako vsaj v mislih z nami.

Lahko se pohvalimo, da smo eno izmed društev v Trnovem, ki zelo dobro deluje, smo vpeti v skoraj vsa dogajanja Sveta Četrtna skupnosti, s pevskim zborom obiskujemo domove starejših, se udeležujemo kulturnih dogodkov, posebej se lahko pohvalimo, da v projektu Starejši za starejše obiščemo veliko pomoči potrebnih, saj je bilo opravljenih kar 440 obiskov, bodisi enkratnih ali večkratnih, več kot sto pa je takih, ki jih naše prostovoljke obiščejo oz. so v stiku z njimi skoraj vsak mesec. Občnega zbora so se poleg naših članov udeležili še predstavniki ZDUS-a, Mestne organizacije društev upokojencev in območne zveze Ljubljana Vič - Rudnik, prav tako pa tudi predsedniki ali predstavniki sosednih društev. Pri pozdravnih besedah in v razpravi je bilo slišati veliko pohvalnih besed o delovanju

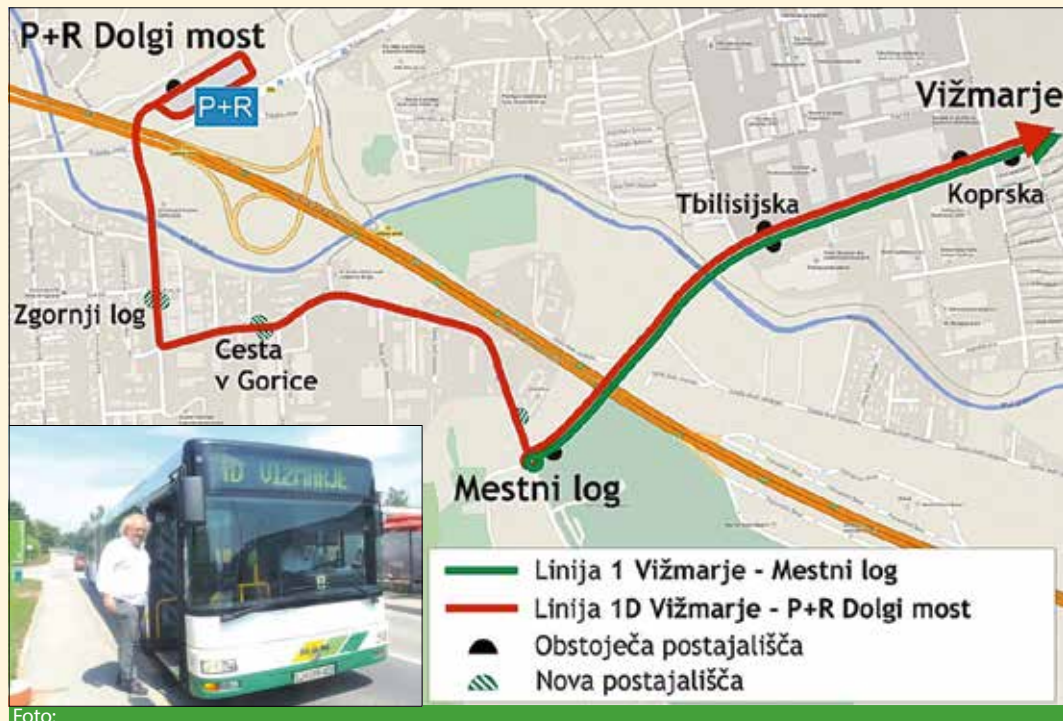

Foto:

Do konca leta velja podaljšana Linija 1 Ljubljanskega potniškega prometa.

društva, za kar so zaslužni vsi člani in seveda posameznikov, ki so gonilna sila, da se člani na druženjih dobro počutijo.

Ker se naše društvo vzdržuje izključno s članarino 10 evrov letno, si kaj več od plačila malice na občnem zboru ne moremo privoščiti, radi pa si vsa druženja – od izletov do pohodništva – plačujemo sami. Vsako druženje zunaj naših prostorov, ki zdaj potekajo na Gerbičevi 16, kar nam je omogočila Mestna občina Ljubljana, Služba za lokalno samoupravo, pa so pospremljena tudi s petjem našega pevskega zbora. Tako je bilo tudi na tokratnem občnem zboru, ko je odmevala pesem v prostorih gostilne Livada.

Kulturni dogodek ob dnevu žena

Metka Šemrov Nikolič

Svet Četrtna skupnosti Trnovo, Center starejših Trnovo in pevski zbor Društva upokojencev Trnovo smo tudi letos pripravili kulturni dogodek ob prazniku žena. Lepa dvorana četrtna skupnosti je bila dan po prazniku ob 16. uri polna obiskovalcev, ki so želeli prisostvovati kulturnemu programu. Začelo se je s poskočno pesmijo pevskega zbora in pozdravnih besedah predstavnice Sveta ČS, ki je poudarila, da je 8. marec velik dan za nas in vse žene sveta. Zato je ta praznik res spoštovanja vreden. Poleg zgodovinskih dejstev o enakopravnosti med spoloma, ki sicer še ni dosegel svojega cilja, je govornica vse pozvala vse, da korakamo skupaj, vedno z roko v roki in si naredimo vsak dan lep.

Stanovalka Centra starejših Martina Počkaj je prebrala nekaj svojih pesmi, pevski zbor pa zapel še nekaj živahnih. Vsi so bili nagrajani z aplavzom, seveda pa so obiskovalci pevskega zboru pritegnili še s svojimi glasovi. Najbolj poskočni pa so bili prav gotovo plesalci Folklorne skupine Kolovrat, ki delujejo pod okriljem Humanitarnega društva Nikoli nisi sam že več kot petnajst let. Tako pevski zbor DU Trnovo kakor folklorna skupina pa pojejo in plešejo z veliko ljubeznijo do slovenske ljudske pesmi. Zavrteli so se v belokranjskih nošah, ko so zaplesali *Aj, zelena je vsa gora*, v drugem delu pa še v štajerskih nošah z venčkom štajerskih plesov. Na koncu so se pomešali s plesom med obiskovalce, jih vzeli v svojo sredo in vriskajoč

zaključili prireditev. Moški so vsem ženam poklonili nageljček, Center pa je za vse obiskovalce pripravil tudi manjšo pogostitev. Med obiskovalci in nastopajočimi je bilo na obrazih opaziti zadovoljstvo, zato nasvidenje tudi prihodnje leto.

ČS Vič

Podaljšanje linije 1 ljubljanskega potniškega prometa

Danilo Šarič, predsednik sveta ČS Vič

Po večletnih prizadevanjih nam je končno uspelo prepričati pristojne, zato vam z veseljem sporočam, da je Ljubljanski potniški promet s ponedeljkom, 11. maja 2015, poskusno uvedel novo podaljšano linijo 1D (Vižmarje – P + R Dolgi most). Avtobusi na liniji 1D vozijo od Dolgega mosta mimo Zgornjega loga, Ceste v Gorice, Ceste dveh cesarjev in Mestnega loga do Vižmarij. Avtobusi vozijo ob delavnikih od 5.00 do 22.30 ure, v času prometnih konic so zagotavljeni 20-minutni, zunaj konic pa 40-minutni intervali. Ob sobotah, nedeljah in praznikih zaenkrat ne bodo vozili. Poskusno obdobje obratovanja linije 1D bo trajalo do 31. decembra 2015. V tem času bodo zbirali tudi podatke o zasedenosti linije. Če bo zasedenost linije zadostna, bo linija ostala; prizadevali si bomo, da bo obratovala tudi med vikendi in prazniki. Zato vas, drage občanke in občani, pozivam, da čim pogosteje uporabljate linijo 1D, da je ne izgubimo.

VOZNI RED: v smeri Vižmarje - 5:10 → 5:40 → 6:10 → 6:40 → 7:04 → 7:26 → 7:48 → 8:14 → 8:38 → 9:05 → 9:45 → 10:25 → 11:05 → 11:45 → 12:25 → 13:00 → 13:35 → 14:10 → 14:40 → 15:04 → 15:28 → 15:50 → 16:16 → 16:55 → 17:35 → 18:15 → 18:55 → 19:30 → 20:12 → 20:55 → 21:40 → 22:20 → 22:48; v smeri Dolgi most - P+R → 5:25 → 5:55 → 6:20 → 6:37 → 6:56 → 7:20 → 7:48 → 8:15 → 8:52 → 9:32 → 10:12 → 10:52 → 11:32 → 12:12 → 12:52 → 13:20 → 13:46 → 14:10 → 14:42 → 15:04 → 15:28 → 16:03 → 16:42 → 17:22 → 18:02 → 18:42 → 19:26 → 20:02 → 20:54 → 21:38 → 22:08

Foto: arhiv doma Kolezija

V Domu starejših občanov Ljubljana Vič-Rudnik, enoti Kolezija, so s kulturnim programom proslavili 30 let uspešnega delovanja.

Foto: arhiv DSO Ljubljana Vič – Rudnik

Pravnica prof. Nina Arko je v DSO Ljubljana Vič – Rudnik v veliki družbi praznovala svoj 100. rojstni dan.

Foto: arhiv vrtca Galjevica

Ekipa zvezdnikov je z dobrodelno košarkarsko temo 35 otrokom Vrtca Galjevica omogočila letošnje zimske počitnice.

ČS Vič

Dom Kolezija praznuje triintridesetletnico

Vili Dolenc, vodja enote Kolezija

Dom starejših občanov Ljubljana Vič-Rudnik, enota Kolezija, je teden od 2. do 8. februarja obeležil s praznovanji in proslavami ob triintridesetletnici delovanja. 4. februarja leta 1982 se je v novozgrajeno enoto Kolezija vselilo 24 stanovalcev. Do konca septembra istega leta so postopoma prihajali novi stanovalci do polnega števila kapacitete Doma Kolezija 192 stanovalcev. Od takrat je Dom neprestano polno zaseden.

Dom z dušo

Dom Kolezija med okoliškimi prebivalci in v mestu Ljubljani uživa sloves kot dom, ki zna dobro poskrbeti za svoje uporabnike, ne glede na individualne potrebe po socialni ali zdravstveni oskrbi. Med stanovalci in zaposlenimi so se vsa ta leta pletle nevidne vezi skrbi in naklonjenosti drug do drugega. Na tej podlagi smo s sodelavci iz enote Bokalce sooblikovali vizijo Doma starejših občanov Ljubljana Vič-Rudnik, ki je, da smo dom prijaznih, ustvarjalnih, dobronamernih, srčnih, strokovno usposobljenih in motiviranih zaposlenih. Naše poslanstvo je, da ljudem, ki zaradi starosti, bolezni in drugih okoliščin ne morejo zadovoljevati osnovnih življenjskih potreb, nudimo nastanitve, socialno oskrbo in zdravstveno nego. Vrednote, ki jih pri tem gojimo do uporabnikov, so pomoč in dobronamernost, etičnost, varnost, spoštovanje, strokovnost, srčnost in človekoljubnost, prijaznost, tovarištvo in ustvarjalnost.

S triintridesetletnim delovanjem Dom Kolezija ne sodi več med najmlajše domove. Prostori po današnjih standardih niso več med najmodernejšimi, vendar ima dom dušo in sledi sloganu dom ni samo hiša, dom smo ljudje. Ponosni smo na negovan in lepo osenčen vrt, ki je postal pravi prostor za medgeneracijsko druženje. Od nekdaj je veljalo, da v Domu Kolezija ni dolgčas, za to skrbijo Kolezijci. To so ljudje, ki živijo tukaj ali prihajajo v Dom, stanovalci, svojci, obiskovalci, delavci in prostovoljci.

Likovna skupina Arti

V Domu Kolezija gostimo umetnice iz kroga likovne skupine Arti, ki jo sestavljajo aktivne gospe iz ožje in širše okolice doma pod vodstvom prizadevne umetnice gospe Marije Cerar. Gospe redno zahajajo k nam in z barvami na platnu ustvarjajo prelepe krajine in podobe, se družijo z nami, skupaj organiziramo slikarske delavnice za stanovalce. Veliko jih že dolgo ni držalo čopiča v svojih rokah ali pa jim je to ostala neizpolnjena želja, ki jo lahko uresničujejo z našimi spretnimi in prijaznimi umetnicami. Kakšno veselje je bilo našim stanovalkam in stanovalcem prvič videti svoja likovna dela, okusno uokvirjena in razvrščena – na pravi razstavi! Po svoji lepoti in sporočilu ni prav nič zaostajala za razstavami znanih in priznanih umetnikov, ki so že razstavljali v prostoru enote Kolezija.

Umetnostnozgodovinski krožek, krožek za francosko konverzacijo, pevski zbor

Umetnostnozgodovinski krožek v Domu Kolezija je eden od draguljev, ki ga vestno in vneto lošči umetnostna zgodovinarica mag. Olga Pavlič. V enoti Kolezija že vrsto let deluje kot prostovoljka. V krožku se pretaka znanje od predavateljice k slušateljem in nazaj. Gospa pripravlja tudi čudovita multimedijska predavanja o umetnosti za širši krog notranjih in zunanjih slušateljev.

V enoti Kolezija deluje krožek za konverzacijo v francoskem jeziku. Zasluga za to gre tako našim stanovalcem, ki želijo uporabljati znanja, ki so jih v življenju osvojili, kot prizadevni prostovoljki iz francoskega kulturnega in govornega področja, ki trenutno živi v Ljubljani. Ta šarmantna francosko govoreča dama je v razstavnem prostoru enote Kolezija razstavljala tudi svoje čudovite, subtilne in barvno silovite portrete, ki so nastali ob njenem videnju sveta in ljudi med popotovanji po bližnjih in daljnih krajih. Kolezijski francoski govorni krožek so ob zaključku ciklusa v letu 2014 gostili v francoskem kulturnem centru v Ljubljani, inštitutu Charlesa Nodiera.

Stanovalci pevci v kolezijskem pevskem zboru dokazujejo, da se kljub križem in težavam, ki jih prinesejo leta, ob odprtem srcu odprejo tudi grla. Radostno zapojejo pesmi, ki izzbijajo nasmeh na ustnice in solze v oči poslušalcev. Življenje in bivanje v Domu Kolezija je pestro in prijetno. Zato vsem, ki pri tem sodelujejo, ob triintrideset letnici iskreno čestitke! Vsi, ki prihajate v dom kot stanovalci, svojci, obiskovalci ali prostovoljci, pa še naprej dobrodošli!

Stoletnica profesorice Nike Arko v DSO Ljubljana Vič – Rudnik

Barbara Purkart

Na Bokalcah že dolgo časa nismo imeli tako velikega praznovanja kot 15. decembra lani, dan po 100-letnici naše stanovalke prof. Nike Arko. Gospa Arko je bila v vojnem času aktivistka AFŽ, ki je zaradi svoje pomoči, ko je s sodišča nosila pomembne podatke, morala v ilegalo. Bila je ena prvih pravnici v povojni državi in je ostala pogumna in prodorna tudi pozneje v življenju in pomagala pri ustanovitvi šole za socialne delavce. Prav nekdanji in sedanji profesorji Fakultete za socialno delo so jo na ta dan tudi obiskali in se skupaj z njo in njenim sinom spominjali skupnega dela. Naš dom se je tisto popoldne spremenil v posebej vesel kraj, kjer so nekatere stanovalke prvič poskusile šampanjec in kjer smo se vsi lahko posladkali z vsaj enim kosom torte, saj je gospa Arko dobila za svoj jubilej kar tri. Gospa je prejela čestitke in dobre želje z vseh strani. Na svoj praznik se je spomnila tudi svoje pokojne sestre, znane pesnice Vide Taufer, ki je skrbela zanjo, potem ko je zgodaj izgubila starše. Gospe Arko smo obljubili, da se bomo odslej pri njej dobivali vsako leto.

ČS Rudnik

Dobrodelnost na Galjevici

Barbara Novinec, ravnateljica Vrtca Galjevica

31. januarja 2015 je v dvorani Krim na Galjevici potekala dobrodelna košarkarska tekma za 35 otrok Vrtca Galjevica, ki so se letos udeležili zimovanja na Pokljuki in bodo letovali v Savudriji. Na njej so med odmori z dražbo zbirali denar za počitnikovanje otrok iz vrtca Galjevica. Pomerili sta se ekipa organizatorja dogodka Andreja Sladiča (organizatorji) in ekipa zvezd (znani Slovenci). V ekipi zvezd so med drugim igrali glasbenik 6 Pack Čukur, Jože Potrebuješ iz skupine Čuki, televizijski voditelj Boštjan Romih, športniki Primož Cenkar, Slavko Kotnik idr. Pevec Zoran Predin je pred tekmo zapel

slovensko himno. Tekmo je obiskal tudi župan Zoran Janković, s plesom pa so občinstvo zabavale članice plesne skupine Ladies. Med tekmo sta otroke razveseljevali maskoti ljubljanski zmaj, ki je otrokom delil majice, in slon Bansi RTV Slovenije, ki je otrokom razdelil 50 knjižic *Nenavadno potovanje slona Bansija* ter zapel svoj Ekorock.

S pomočjo vseh obiskovalcev – staršev z otroki, znancev, prijateljev, zaposlenih v vrtcu Galjevica – in donatorjev je bilo z dogodkom zbranih 2.932,50 evra, kar je Fundaciji Vila Galja omogočilo subvencioniranje programov januarskega zimovanja na Pokljuki ter junijskega letovanja za 35 otrok vrtca.

V imenu Vrtca Galjevica se zahvalujemo prav vsem, ki ste s svojim delom, sodelovanjem, navzočnostjo na dogodku ali donacijo omogočili letovanje in zimovanje za vse otroke našega vrtca. Še posebna zahvala pa gre pobudniku in organizatorju dogodka Andreju Sladiču z ekipo, vsem sodelujočim »zvezdam športnikom«, Zoranu Predinu, športnim klubom, športnikom in reprezentancam, ki so prispevali športne drese za licitacijo, Zavodu Šport Ljubljana za možnost uporabe Dvorane Krim ter županu Zoranu Jankoviću za podporo in nagovor na dogodku. Zahvala je namenjena vsem, ki ste na svoj način pomagali pri uresničevanju projekta. Verjamem, da bomo s podobnimi projekti in programi lahko pomagali otrokom tudi v prihodnje.

ČS Golovec

Rekonstrukcija Litijske ceste in izgradnja kanalizacije

Aleš Dakić, predsednik Sveta ČS Golovec

30. marca 2015 so pristojni v Mestni občini Ljubljana na pobudo sveta Četrtna skupnosti Golovec za občane v domu v Hrušici pripravili predstavitev projekta rekonstrukcije Litijske ceste ter izgradnje kanalizacijskega omrežja in pripadajoče infrastrukture v Hrušici. Predstavitve se je v nabit polni dvorani udeležilo več kot 200 občanov. Srečanje je vodil župan Zoran Janković. Navzoči so bili tudi podžupan Dejan Crnek, direktor družbe JP Vodovod-kanalizacija Krištof Mlakar, namestnik direktorja podjetja KPL Martin Plut, vodja Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet MOL David Polutnik, projektanti, predsednik sveta ČS Golovec in nekateri svetniki. Pristojni so predstavili prvo fazo projekta, ki naj bi se zaključila jeseni 2015. Kanalizacijo bodo začeli graditi na Chengdujski cesti in nadaljevali navzgor proti Litijski in Hruševski cesti po Cesti v kostanj. V prvi fazi bodo zgradili glavne vode. Druga

Foto: arhiv TD Šmarna gora

V Tacnu so na gregorjevo takole pozdravljali pomlad.

faza projekta naj bi se zaključila poleti 2016 in bo vključevala priključitev preostalih hiš v omrežje. Ko bo pridobljena vsa potrebna dokumentacija, si bodo občani podrobno o projektu lahko ogledali tudi na sedežu Četrtna skupnosti Golovec.

Po končani predstavitvi je župan Zoran Janković odgovarjal na vprašanja občanov. Na pobudo enega izmed občanov, da bi bilo smotrno v pripadajočo infrastrukturo vključiti tudi toplovod, je župan predlagal, da občani zberejo podpise in jih dostavijo na sedež Četrtna skupnosti Golovec na Litijski 38. Poudaril je, da se bo ob zadostnem številu zainteresiranih občanov v infrastrukturo vključil tudi toplovod.

Na tem mestu bi se žele zahvaliti županu za njegovo vztrajnost in odločnost, ki je v veliki meri pomagala projekt pripeljati do točke, ko občani dejansko končno lahko realno pričakujejo, da bodo dobili kanalizacijo. V zadnji fazi je pomembno vlogo opravil tudi podžupan Dejan Crnek, ki je pomembna vez med četrtinami skupnostmi in Mestno upravo. Zahvala gre tudi pristojnim na Mestni občini Ljubljana, ki so s svojo zavzetostjo iskali najugodnejše rešitve za rekonstrukcijo Litijske in Hruševske ceste in izgradnjo kanalizacije. Svet ČS Golovec se nadeja, da bodo vse stanovanjske hiše v četrtini skupnosti priključene na kanalizacijsko omrežje in se bodo tako uresničile večdesetletne želje krajanov.

ČS Šmarna gora

Pozdrav pomladi v Tacnu

Marija Hladnik

Lep dan, 12. marec 2015, je v Tacen pod Šmarno goro pri gostilni Košir privabil okrog 430 otrok in odraslih. Člani Turističnega društva Šmarna gora – Tacen smo že dvajseto leto organizirali Pozdrav pomladi na gregorjevo. To pa ni kar tako. Obvestila otrokom o izdelavi ekoloških plovil smo poslali že pred zimskimi počitnicami. Lotili so se dela in imeli smo kaj videti. Otroci iz bližnje in daljne okolice so za splavilo po Savi prinesli 78 izjemnih, domiselnih plovil in jih razstavili. Vsakemu smo pripravili skromno malico. Potem je v akcijo stopila ocenjevalna komisija, ki je imela zelo težko nalogo. Izbrati je morala deset najbolj inovativnih, okolju prijaznih plovil.

Med delom komisije je potekal kulturni program. Povezovalc programa in otroški zbor Osnovne šole Šmartno pod Šmarno sta s pesmimi prebujala pomlad. Po izboru komisije je deset otrok prejelo za svoja plovila praktične nagrade. Sledil je najbolj razburljiv dogodek.

Po pripravljeni poti so ob soju bakel otroci s pomočjo gasilcev, reševalcev iz vode, staršev, začeli spuščati plovila po Savi. Veselje je bilo nepopisno, pomladne ladje so plule, na njih pa so gorele lučke. Sočasno so po Savi priveslali kajakaši z baklami. S tacenskega mostu so se gledalcem nudili čarobni pogledi.

ČS Moste

Kako so praznovali Zmajčki

Andreja K. Klešnik, vzgojiteljica v vrtcu Zelena jama

V decembru se je v vrtcu Zelena jama, v enotah Zmajček in Zmajčica ter v povezavi z drugimi, odvijalo več dogodkov, na katerih so sodelovali otroci, strokovni delavci obeh enot in drugi izvajalci. Tim, ki je pripravljala dogajanje, smo sestavljale vzgojiteljice in pomočnice Ana, Anica, Maja, Nina in Andreja. Za osrednjo rdečo nit prednovoletnega dogajanja smo izbrale temo

Foto: arhiv CS Golovec

V dogovoru s Četrtno skupnostjo Golovec je 6. aprila 2015 ekipa tekmovalcev Judo kluba Golovec pod vodstvom trenerjev Jureta Lampeta in Ervina Fazliča očistila nasip in parkirišče ob rugby igrišču v Štepanjskem naselju. Člani kluba tudi na ta način sodelujejo z lokalno skupnostjo ter pripomorejo k boljši kakovosti življenja v četrtini skupnosti.

Ure, za cilj pa Pokloni pozornost in čas. Program je bil pester, bogat, sploh ker je sovpadal s prireditvijo ob podelitvi ekozastave našemu vrtcu.

Dejavnosti so bile primerne starosti otrok, potekale so v prostorih vrtca, tista, ki jo otroci ponavadi najbolj pričakujejo – obisk dedka Mraza, pa kar na prostem. Za mlajše otroke je bila v sklopu lutkovnega abonmaja gledališča Fru-Fru na sporedu Zimska pravljica, starejši so šli v gledališče. Otroci so si lahko ogledali pravo baletno predstavo Labodje jezero in se zabavali s plesno šolo Libero. Čudili in smejali so se trikom čarodeja Andreja. Na delavnica so izdelovali različne ure in druge okraske ter z njimi popestrili zunanost in notranje prostore enote. Največ občudovanja je bila deležna zunanja podoba, saj so je poleg novega pročelja krasile tudi mnoge ustvarjalne domislisce najmlajših in njihovih vzgojiteljev.

Namesto običajnega prihoda dedka Mraza smo izvedli njegovo iskanje v bližnji okolici. Da ne bi bilo preveč enostavno, je bilo dogajanje popestrjeno z različnimi gibalnimi in miselnimi nalogami, primernimi starosti, ki so jih opravljali otroci po postajah. Iskali so ga vsi otroci od 2. leta dalje in ga tudi našli – na strehi vrtca, od koder se je po lestvi spustil k otrokom.

Strokovne delavke so pripravile igrano predstavo *Snežak Srečko*, ki se je zaključila še s tombolo, t. i. srečkolovom, kjer smo vključili tudi starše. Ideja, da otroci od doma prinesejo rabljene igrače in jih med seboj zamenjajo, se je izkazala za zelo dobro in hkrati tudi okolju prijazno. Kljub več prizoriščem in bogati ponudbi pa smo imeli tudi možnost za umirjene dejavnosti znotraj skupin, za tradicionalno peko piškotov in za igro.

ČS Polje

Za lepšo Ljubljano 2015

Mag. Minka Jerebič, predsednica ČS Polje

Pri izvedbi projekta Za lepšo Ljubljano 2015 sta na območju Četrtna skupnosti Polje organizirali čistilno akcijo TD Zajčja Dobrava in TD Zalog, v sodelovanju s Svetom ČS Polje ter Društvo tabornikov Rod Samorastnik s Športnim društvom

Foto: arhiv CS Polje

V ČS Polje so skupaj z območnimi društvi v aprilski čistilni akciji lepšali Ljubljano.

Foto: CS Polje

Prešernov dan so v Podgradu proslavljali pred polno dvorano.

Foto: arhiv Vrtca Pedenjped

Zmajčki Vrtca Pedenjped so razigrani proslavili pusta.

Foto: arhiv CS Polje

Na 36. Jakhlovem memorialu v namiznem tenisu je letos borbeno sodelovalo 192 tekmovalcev.

Baseball Zajčki. V akcijo so se v ČS Polje vključile tudi osnovne šole Polje, Zalog, Zadobrova in Kašelj, vzgojno-varstvena zavoda Miškolin in Pedenjped s svojimi enotami ter Četrtni mladinski center Zalog. Slednji so se odločili, da bodo uredili okolico šole, jo očistili smeti, pred šolo pa postavili betonska cvetlična korita. Za pomoč so se obrnili na četrtno skupnost in s skupnimi močmi smo uspeli izpeljati njihove želje.

JP Snaga je na območju Mestne občine Ljubljana poiskala odslužena betonska korita ter jih prepeljala pred osnovne šole. Družba JUB-H d. o. o., Dol pri Ljubljani nam je podarila barvo za beton, mladina pa je cvetlična korita obarvala po svojih željah. Da cvetlična korita ne bi bila prazna, je za donacijo poskrbelo Vrtnarstvo Proscenc iz Beričevega. Poklonili so cvetje različnih barv. Mladi so se izredno izkazali in okolice njihovih šol so zaživele v pisanih barvah. Četrtni mladinski center Zalog, ki ima sedaj svoje prostore v stari osnovni šoli v Zalogu, si je letos zadal nalogo, da obnovi zapuščen star šolski vrt. Volje je veliko in prepričani smo, da jim bo uspelo. Na pomoč jim je priskočilo tudi podjetje Tisa d. o. o. iz Zaloga. Miškolinčki in Pedenjpedki pa bodo morali še nekoliko počakati. Cvetlična korita se zanje še iščejo, a ko jih bomo našli in verjamemo, da bo veselje toliko večje.

Narava je očiščena in sprehodi po njej so toliko bolj prijetnejši. Vsem, ki so sodelovali v akciji, se najlepše zahvaljujemo.

V Polju živahno že od začetka leta

Mag. Minka Jerebič

Nekoč je veljalo, da je januar najdaljši mesec v letu, ki se vleče in vleče ter ga po 31 dneh še vedno noče biti konec. Danes pa ni več tako. Številna društva so v tem času organizirala občne zборе in pregledala svoje delovanje v preteklem letu. V Četrtni skupnosti Polje so to najprej naredila prostovoljna gasilska društva in širši javnosti predstavila delovanje v preteklem letu. Vsi se dobro zavedamo, da so gasilci imeli ogromno težkega dela. Še v zimskem času je Slovenijo prekril zled, jeseni pa so reke prestopile bregove in se razlile. Ko se človek znajde v stiski, najprej pokliče gasilce. Tudi tokrat je bilo tako. Poleg številnih intervencij, ki so jih imeli, so nesebično pomagali pri odpravljanju naravnih katastrof, reševali naše premoženje pred ognjenimi zublji... Zato je prav, da se zahvalimo PDG Zalog – Sp. Kašelj, PDG Zg. Kašelj, PDG Slape – Polje in PGD Zadobrova, Sneberje, Novo Polje za njihovo požrtvovalnost.

Ob počastitvi slovenskega kulturnega praznika so v Knjižnici Zalog odprli razstavo Poetični fragmenti intermedijske umetnice Nore de Saint Picman. Otvoritev razstave so popestrili violinisti iz Glasbene šole Ljubljana Moste-Polje. Večer pred kulturnim praznikom je bilo veselo tudi v zaselku Podgrad, kjer je KD Podgrad pripravil otvoritev spominske plošče ob 1000-letnici prve omembe kraja. Otvoritvi spominske plošče je sledil kulturni program.

Najbolj veselo pa je tudi tokrat bilo v vrtcih Pedenjped in Miškolin, kjer so se malčki že pripravljali na prihod čudnega strica PustaHrusta.

Proslava kulturnega praznika v Podgradu

Dr. Viktor Grilc

Podgrad pri Ljubljani, majhna vas na robu Mestne občine Ljubljana ob izlivu Ljubljanice v Savo, goji samoniklo, pestro in bogato kulturno ter družabno življenje. Nad tem bedi domače kulturno društvo, ki vsako leto organizira tudi proslavo slovenskega kulturnega praznika. Na njej predstavijo dosežke domačih kulturnih skupin, srečujejo se sosednja oz. sorodna društva, dajanje pomena temu prazniku pa dviga rodoljubno zavest med mladimi in starimi. V našem društvu delujejo člani od vsepovsod, na kar smo zelo ponosni. Vaški dom – 50 let stara lesena baraka – je dotrajana, zato proslave kulturnega praznika vsako leto organiziramo vse teže.

Program proslave je bil posvečen izjemni obletnici, ki jo vas praznuje letos, t. j. tisočletnici domnevne izgradnje gradu Osterberg (Ostri vrh) nad našo vasjo. Vsaj tako trdi Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske. Na predvečer kulturnega praznika smo najprej na podstavku lepo okrašenega kipa viteza Ostrovhrarja odkrili spominsko ploščo s tem zaznamkom. Drugi del programa proslave smo izvedli v vaškem domu. Kulturni program je pripravila domača Vokalna skupina Sotočje, ki letos proslavlja dvajsetletnico delovanja. Slavnostno besedo na proslavi je imel predsednik društva dr. Viktor Grilc. Na kratko je povzel tisočletni razvoj našega kraja, kot to izhaja iz rezultatov dolgoletnih raziskav narodopisne sekcije društva, v zadnjih nekaj letih tudi v okviru projekta *Podgrad: včeraj, danes, jutri*. Pod mentorstvom etnologinje Maruške Markovčič iz Odseka za razvoj podeželja Mestne občine Ljubljana smo pripravili obsežno in sistematično analizo virov (predvsem naravne in kulturne dediščine, vaških dejavnosti in posebnosti ipd.), ki jih zdaj razvijamo in promoviramo, da bi prispevali k večjemu gospodarskemu in družbenemu razvoju kraja ter vključevanju oz. povezovanju vaščanov. Posebno pozornost posvečamo dokumentiranju in ohranjanju ljudskega izročila, pripovedne in materialne dediščine (dokumenti, slike, zapisi), ki se zaradi množičnih medijev med ljudstvom naglo izgublja. Narodopisna sekcija je zato lani izdala dve knjigi (V. Grilc: *Ostrovhrar – nov slovenski mit* in A. Corel: *Pesmi in zgodbe*). Najbolj znan materialni rezultat projekta je Ostrovhrarjeva pohodniška pot, ki povezuje glavne zanimivosti naravne, kulturne in tehnične dediščine Podgrada.

Po zanimivem predavanju smo podelili tradicionalno priznanje ostrovhrar leta, ki ga kraj podeljuje za največji družbeni dosežek posameznika, skupine ali podjetja iz Podgrada v minulem letu. Letos smo ga podelili že deseti; odbor za podeljevanje ga je izmed petih nominirancev dodelil skupini za izdelavo spletne strani o Podgradu, ki je v nekaj letih delo uspešno dokončala in stran na medmrežju zdaj uspešno predstavlja naš kraj vse številnejšim zainteresiranim. Nagrado je v imenu skupine prejel njen vodja Jure Grilc.

Na koncu smo številnemu občinstvu, ki je napolnilo naš skromni dom, predstavili letošnjega srebrnega nagrajenca Zveze kulturnih društev Ljubljane Antona Corela st. Nagrado

je prejel za svoje neutrudno življenjsko delo v ljubiteljski kulturi. Nagrajenec je bil ustanovitelj našega društva ter več pevskih zborov, od katerih je nekatere tudi vodil. Zbiral je ljudsko blago, dokumentiral, fotografiral in snemal življenje v našem kraju ter o tem napisal več knjig.

Veseli zmajčki na Vzhodu Ljubljane

Cveta Tabor, vrtec Pedenjped

Kakšen teden pred pustom se je pustovanje v vrtcu Pedenjped začelo. Na debeli četrtek so otroci in zaposleni iz Cerutove 5 že veselo vriskali naokrog in »prodajali« polena vsem samskim, da bi se v naslednjem letu morda le poročili. V soboto dopoldan so se na ljubljanski povorki Zmajevega karnevala takoj za velikim zmajem sprehodili mali zmajčki iz Kašlja in Zaloga. V ponedeljek so se štiri skupine (dve iz Kašlja, ena iz Zaloga in ena iz vrtca Pedenjped, ki gostuje v OŠ Fužine) udeležile otroškega pustnega karnevala na Ptujju. Pustno rajanje je bilo nepozabno, saj ga je obiskalo več kot 1200 pustnih šem.

Na sam pustni torek dopoldan je sledilo običajno vsakoletno rajanje malih in velikih maškark. Torkovo popoldne pa je bilo letos malo drugačno. Glede na to, da maškare niso mogle rajati v Zadružnem domu, so v vrtcu Pedenjped organizirali samo povorko po zaloških ulicah. Sprevod se je začel in končal pred vrtcem na Cerutovi 6, kjer so maškare na kratko zarajale, se pogrele s toplim čajem in posladkale z donatorskimi krofi. S tem pa se pustno rajanje še ni končalo. V sredo ob pol enajstih dopoldan so še enkrat malčki Pusta popeljali naokrog, nato pa je sledil ob 11. uri svečan pokop PustaHrusta.

36. Jakhlov memorial v namiznem tenisu

Bojan Pavič

8. februarja 2015 je Namiznoteniški klub Vesna Zalog organiziral že 36. Jakhlov memorial v namiznem tenisu. Namiznoteniško tekmovanje za kadete in kadetinke je posvečeno Adolfu Jakhlu, borcu, revolucionarju, delavcu in slavistu iz Zaloga. Po njem je bila poimenovana tudi osnovna šola.

Klub vse od leta 1980 prireja tekmovanje iz namiznega tenisa za najmlajše kadete in kadetinke, mlajše kadete in kadetinke, kadete in kadetinke ter mladince in mladinke. Letošnje tekmovanje je potekalo v športni dvorani Srednje upravno-administrativne šole v Ljubljani. Na tekmovanje so se prijavi klubi iz Slovenije, Avstrije in Hrvaške. Tekmovalo je 192 tekmovalcev. Tekmovanje je bilo zelo zanimivo in borbeno. Vsak iz svoje skupine je želel pokazati čim več znanja, ki ga pridobi skozi celoletno marljivo delo, a na koncu je treba pokale podeliti zmagovalcem. Posebnost tega tekmovanja

Foto: arhiv DU Vevče-Zgornji Kašelj

Med upokojenci v Vevčah-Zgornjem Kašlju je vedno večje zanimanje za pohodništvo.

je, da organizator objavi rezultate za prva štiri mesta, saj se zaveda, kako nevhvaležna je uvrstitev na četrto mesto.

Med najmlajšimi kadeti je slovel Dejan Jokić iz Mengša, med najmlajšimi kadetinjami pa Gaja Kobetič, prav tako iz Mengša; pri mlajših kadetih je osvojil pokal Matija Novel, Arrigoni in med mlajšimi kadetinjami Ina Unger iz Cirkovcev. Pri kadetih je pokal odnesel Aljaž Frelih iz Mengša, med kadetinjami pa Aleksandra Vovk iz Logatca; med mladinci je pokal osvojil Damjan Zelko in med mladinkami naša zlata Špela Trelec iz Zaloga.

Vsem nastopajočim čestitamo in želimo, da se prihodnje leto spet vidimo. Čeprav je bilo to tekmovanje in je vedno nekdo najboljši, bomo zaključili z besedami mag. Jerebičeve, ki je ob otvoritvenem govoru dejala, da so zmagovalci vsi, ki so prišli na tekmovanje.

Veliko zanimanje za pohodništvo

Tjaša Drnovšek

Pred 30 leti je bilo v tedanji Krajevni skupnosti Vevče-Zg. Kašelj ustanovljeno Društvo upokojencev. Vsebina dela je podobna kot pri drugih društvih: avtobusni izleti, telovadba, joga ipd. Pred petimi leti smo poskusili še s pohodništvom. Že v kratkem času nas je presenetilo veliko zanimanje za aktivno druženje z naravo in med člani samimi. Ožji odbor te sekcije za vse leto vnaprej skrbno izdelava program in terminski načrt pohodov. Kar največ pohodov naj bi imelo tudi vsebino, tako z zgodovinskega kot tudi z geografskega stališča. Vsak pohod ima tudi svojega vodjo.

V zimskem času so pohodi organizirani v bližnji okolico, pozneje pa, upoštevaje letni čas, bolj ali manj po sredogorju. Na leto društvo načrtuje 22 pohodov; pohod odpade samo v primeru zelo slabe vremenske napovedi. Čeprav je bilo preteklo leto izjemno nevihtno in deževno, nam je uspelo izvesti 20 pohodov a povprečno 27 pohodniki in pohodnicami, ki v sekciji prevladujejo. Postavili smo si pravilo, naj najzahtevnejši pohodi ne bi presegali 5-urne hoje.

ČS Sostro

Praznični novosti v PGD Bizovik

Suzana Anžur, poveljnica PGD Bizovik

Praznični december je za člane PGD Bizovik minil mirno. Takšnih dni smo veseli, saj to pomeni, da se našim sokrajanom ne godi nič slabega in da ni ogroženo njihovo življenje. Kljub temu nismo sedeli križem rok, saj smo morali pridno zavihati rokave in postoriti vse, da je bil december takšen, kot se spodobi. 19. decembra nas je obiskal Božiček. Lahko rečemo,

Foto: arhiv CS Sostro

Tudi letos so se Sostrčani kljub kislemu vremenu podali po prvomajski nagelj na Molnik.

da je njegov obisk postal že tradicija. Ker imamo v svoji okolici veliko pridnih otrok, nas vsak december obišče zadnji petek pred božičem. Člani PGD Bizovik smo poskrbeli za novost. Igrico za otroke, ki se odvija pred obiskom Božička, smo letos prvič izvedli sami. Trije tedni priprav, učenja, izdelovanja scene, priprava odra ... in še kaj. Zabavno je bilo in nasmehi naših najmlajših so odtehtali vse delovne ure. Po zaključeni igrici je Božiček preveril, kako pridni so bili otroci. Poleg tega pa smo tudi veselo prepevali praznične pesmice. Brez stroškov za starše smo obdarili 100 otrok. S tem smo želeli še enkrat izkazati zahvalo za vso podporo, ki jo gasilec čez leto namenijo naši krajani in krajanke.

26. decembra pa smo z novoletnim druženjem leto zaključili tudi člani in članice PGD Bizovik ter podporni člani, brez pomoči katerih ob posameznih projektih ne bi šlo. Dogodek smo želeli popestriti, da ne bi ves večer le sedeli in klepetali. V glavah posameznikov je dozorela ideja Š.V.I.C. (športne vragolije in cirkus). 10 ekip s po dvema članoma se je pomerilo v premagovanju poligona na dvorišču gasilskega društva. V poligon so bile vključene osnovne veščine, ki jih mora gasilec obvladati od vožnje na intervencijo pa vse do vrnitve v gasilski dom. Kljub ekstremnim zimskim temperaturam je zabava uspela. Glasno navijanje vseh navzočih je bilo slišati daleč naokoli in lahko rečemo, da je bilo ime Š.V.I.C. upravičeno. Ob prihodu skozi ciljno črto ni bilo gasilca, ki mu po čelu ne bi spolzela vsaj kapljica »švica«. Sledilo je podeljevanje priznanj, medalj in praktičnih nagrad. Nato pa druženje v krogu prijateljev.

Leto 2015 se že preveša v drugo polovico. Občanom in posledično tudi nam samim želimo, da bi nam bilo leto prizanesljivo. In da se raje srečujemo na druženjih, kot so majski dan odprtih vrat in veselica v mesecu juliju. SREČNO!

Na Molnik po nagelj

Primož Leban

Najprej kresovanje, potem na Molnik, tam pa nagelj, dobra volja in prijetna utrujenost ob vrnitvi v Brunarico Zadvor, vključen je seveda tudi golaž. To je klasična podoba prvomajskih v ČS Sostro. Zraven gre seveda tudi sprejemljivo vreme s plohami. Letošnji bonus se je skrival v precej hladnem vremenu. Seštevek vseh nevšečnosti je povzročil, da je bilo letos tako na kresovanju kot na pohodu nekoliko manj ljudi, a razpoloženje zato ni bilo nič manj prešerno. Veseli dejstvo, da so se pohoda udeležili zvesti pohodniki, ki bodo prihodnje leto obeleževali že jubilejno deseto ponovitev organiziranega prvomajskega pohoda na Molnik v organizaciji Turističnega društva Zadvor. Ob tem zapisu seveda tvegam opombo, da v bistvu ničesar ne vem, če pišem zgolj o desetih pohodniških letih. Opazka bi bila več kot na mestu, saj tradicija prvomajskega pohodništva sega vsaj 30 let nazaj. Do tja segajo moji spomini, ko sem tja gor lezel kot prvošolec. Skoraj prepričan sem, da se je hodilo gor tudi že prej – vsaj tako bi se dalo sklepati iz vselej znova samoumevno izpeljanega pohodniškega dne. Pot je bila vedno videti kot

prijetno srečevanje starih prijateljev, kjer so se izmenjevale najnovejše informacije z anekdotičnim spomini iz preteklosti. Nič drugače ni bilo niti letos in nekaj podobnega se bo verjetno zgodilo tudi prihodnje leto; tradicija je v teh koncih pač trdoživa reč.

ŠD Zadvor vabi na kolesarska doživetja skozi vse leto!

Primož Leban

V športnem društvu Zadvor so tudi letos pristopili k organizaciji celoletne kolesarske akcije po klančku gor, po klančku dol. Mimogrede: Klančki so letos že šestnajstič!

Po klančku gor – po klančku dol je celoletna kolesarska aktivnost, prvenstveno namenjena uživaškim rekreativcem, kolesarskim družinam in vsem tistim, ki jih radovednost znova sili v odkrivanje skrivnosti za naslednjim klančkom. Kolesarji iz ŠD Zadvor so tako tudi letos pripravili knjižico, v katero je treba odtisniti nekaj žigov. Knjižica predstavlja nabor idej, ki vabijo v naravo, na rekreacijo, nekam na lepše, stran od rutinirane vsakdanjosti. Kolesarjenje pač omogoča svojstveno in zdravo doživljanje narave. Da je zadeva še bolj prilagojena posameznemu rekreativcu, je način pridobivanja žigov (z družino, v družbi prijateljev, samostojno, na horuk, v blagem alpskem tempu ali morda s kakšnimi obvozi) povsem v rokah udeleženca. ŠD Zadvor želi z akcijo in izdajo knjižice zgolj omogočiti kakovostno preživljanje prostega časa, stran od večnega iskanja izgovorov za opravičevanje neaktivnosti.

Tudi v letošnji knjižici je nabor zanimivih kolesarskih ciljev, a zaznati je tudi spremembe, za katere ŠD Zadvor upa, da pomenijo izboljšave, ki bodo k udeležbi spodbudile še kakšnega kolesarja. V knjižici je še vpisanih precej raznolikih kolesarskih ciljev, ki jih lahko razdelimo na tri skupine. V prvi skupini je 10 ciljev, ki kanijo postati tradicionalni, nekakšna obvezna oprema Klančkov od letošnje izvedbe naprej. V drugi skupini je 20 kolesarskih ciljev, ki so v bližini in so od Zadvora, kjer je sedež društva, oddaljeni največ 35 km. V zadnjo skupino spada 5 tematsko obarvanih ciljev. Letošnji so locirani v JZ delu slovenskega Primorja. Kot je že v navadi, so organizatorji namenili nekaj prostora tudi samoiniciativnosti – zadnjih 5 ciljev je praznih in namenjenih presoji vsakega udeleženca posebej. Za nameček se v knjižici najde še 10 neobveznih ciljev, ki so privlačni, lepi in vredni kolesarskega obiska.

Kot je že v navadi, se bistvo rekreativnih Klančkov skriva v netekmovalnem značaju projekta, v katerem sodelujoči z vpisovanjem žigov v kontrolno knjižico pridobiva točke. V kontrolni knjižici je tudi letos 40 kolesarskih ciljev, ki pomenijo vsaj toliko prijetnih kolesarskih dogodivščin.

Športno društvo Zadvor k sodelovanju na Klančkih 2015 vabi vse zainteresirane kolesarske navdušence ter hkrati obvešča, da je mogoče kontrolne knjižice pridobiti med uradnimi urami ŠD Zadvor, ki potekajo vsak prvi ponedeljek v mesecu v društvenih prostorih v prvem nadstropju Zadrúžnega doma Zadvor (Cesta II. grupe odredov 43, 1261 Ljubljana). Poleg tega je na društveni spletni strani ŠD Zadvor (<http://www.sportnodrustvozadvor.si/prireditve/po-klancku-gor-po-klancku-dol.html>) od marca omogočena spletna prijava, kontrolne knjižice pa je mogoče dobiti tudi na izbranih lokacijah v Ljubljani: v Brunarici Zadvor, v SVAD na Viču ter v Kolesarskem centru Bauer in Maxisport Čerin, ki ju najdete v BTC-ju. Kot dodatek še dodajmo, da se na naštetih kolesarskih lokacijah kot udeleženci Klančkov lahko nadejate ugodnih popustov. Vabljeni k sodelovanju

Ljubljanski vestnik

Foto: Matevž Paternoster

Stojan Batič: Avtoportret, bron, 1958.

Stojan Batič: Človek in mit

V galeriji je od 12. maja do 16. avgusta 2015 na ogled retrospektivna razstava kiparja Stojana Batiča *Človek in mit*, ki sta jo pripravili kustosinji Muzeja in galerij mesta Ljubljane Marija Skočir in Barbara Savenc. Razstavo, ki poudarja vrhunec posameznih umetnikovih ciklov, spremlja pregleden katalog ter vrsta dogodkov in druženj, namenjenih obiskovalcem. Batičeva umetniška pot se je začela pred sedemdesetimi leti, ko je kot prvi študent novoustanovljene ljubljanske Akademije upodabljaljočih umetnosti, danes ALUO, stopil na likovno prizorišče in začel svoje občudovalce navduševati s cikli male plastike in portreti. Slovensko umetnostno zakladnico je obogatil zlasti s spomeniki oz. javno plastiko, tudi parkovnimi skulpturami, kot sta *Balet* v parku Tivoli ter *Urška in povodni mož* na Gospodarskem razstavišču, ki so zaznamovale posebej Ljubljano. Od snovanja v glini in klesanja v kamen je umetnik prešel k bronu, v katerem je ustvaril znamenit cikel rudarjev, ki ga je razvijal in nadgradil do številnih vrhuncev v letih 1959–1965; danes še bolj kot nekoč navdušuje cikel, ustvarjen v lignitu, v katerem je od figuralike, ki ji ostaja zvest in naklonjen vse do danes, prešel k brezpredmetnemu, abstraktnemu motivu. Edinstven je njegov cikel, ustvarjen s sodelavci iz Steklarne Hrastnik, z naslovom *Eksplozije*. Od prvega cikla male plastike, posvečene ženski figuri, in prek rudarjev je s ciklom *Satiriada*

segel k davnim in večnim mitom, ki prevevajo tudi naš prostor in se dotikajo temeljnih skrivnosti človekovega bivanja.

Spremljevalni program: ● javna vodstva v slovenskem jeziku vsako nedeljo ob 16.30, ● javna vodstva v angleškem jeziku vsako soboto ob 16.30, ● javno vodstvo po razstavi za slepe in slabovidne 14. 6. ob 15.00, ● javno vodstvo v slovenskem jeziku s tolmačem za znakovni jezik 14. 6., ob 16.30. Vstop prost. ● Interaktivni ogled razstave z ustvarjalno kiparsko delavnico za vrtnice, OŠ in SŠ po predhodni prijavi; cena 3 € na učenca. ● Prijave za vodstva, vodstva z delavnico, družinske in pedagoške delavnice: prijava@mgml.si ali 01 24 12 506.

Projekt Ljubljana–Budimpešta 2015 Sosed sosedu

je likovna razstava članov Madžarske akademije umetnosti, ki bo v **Palaciju in Stanovski dvorani** Ljubljanskega gradu na ogled med **2. julijem in 30. avgustom 2015**, vsak dan med 9. in 21. uro. Izmenjalni razstavniki projekt Ljubljana–Budimpešta 2015 je nastal na temelju razvijajočega se sodelovanja med Slovensko akademijo znanosti in umetnosti ter Madžarsko akademijo umetnosti (*Magyar Művészeti Akadémia*). Projekt obsega predstavitev del članov Madžarske akademije umetnosti na Ljubljanskem gradu in recipročno predstavitev del

slovenskih umetnikov v elitnem budimpeštanskem muzeju Múcsarnok. Obe razstavi potekata pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja in predsednika Madžarske Jánosa Áderja. Razstava na Ljubljanskem gradu nosi naslov *Sosed sosedu* in skuša predstaviti aktualni utrip sodobne madžarske umetnosti v interakciji s kulturnim utripom sosede Slovenije. Razstava v kuratorskem izboru akademika Mártona Barabása predstavlja 33 madžarskih umetnikov, ki s svojimi deli predstavljajo širok spekter likovne ustvarjalnosti, od prevladujočega slikarstva prek grafike in mešanih tehnik do kiparstva. Če med madžarsko in slovensko kulturo obstaja kakšen skupni imenovalec, piše madžarski kurator, ga bomo poskusili prikazati; če ga ni, pa bomo vsi skupaj zgolj bolj od blizu spoznali umetnost in kulturo svojih sosedov. Razstava je pripravljena v sodelovanju z Madžarsko akademijo umetnosti in Galerijo-Muzej Lendava. Vstop na razstavo je prost.

ART/tracking Maše Gala v galeriji Kresija

Od 30. junija je v osrednji ljubljanski galeriji Galeriji Kresija na ogled interaktivna razstava z naslovom *ART/tracking* vizualne ustvarjalke

Slika Sczurcsik Jelenet II z izmenjalne razstave Sosed sosedu med Budimpešto in Ljubljano.

Maše Gala. V času razstave bo do 18. julija 2015 več dodatnih dogodkov in bogat spremljevalni program: okrogla miza z gosti iz umetniških in tehnoloških krogov, preizkušanje najnovejše tehnologije Eyetracking (sledenje očesu). Avtorica se v Galeriji Kresija samostojno predstavlja z novo likovno produkcijo zadnjega leta. Izbor del (slike, printi, instalacije) zajema avtoričino kontinuirano vsebinsko raziskovanje, ki se formativno nadgrajuje z inovativnimi tehničnimi pristopi in rešitvami.

Ljubljana se je prvič uvrstila na lestvico 20 kolesarjem prijaznih mest na svetu

V okviru kopenhagenskega indeksa 2015 je potekalo ocenjevanje 122 mest, pri čemer se je na končno lestvico kolesarjem najbolj prijaznih mest uvrstilo 20 mest, med njimi je prvič tudi Ljubljana, ki je osvojila 13. mesto. Ocenjevalci so pri Ljubljani med drugim opazili večletno tradicijo kolesarjenja v mestu ter dodali, da se v okviru naslova zelena prestolnica Evrope 2016 osredotoča tudi na spodbujanje kolesarjenja, ki poživlja mesto. Opazili so aktivnosti Mestne občine Ljubljana, s katerimi želi Mestna uprava Ljubljano uvrstiti

v sam vrh kolesarskih mest na svetu. Po mnenju ocenjevalcev ima Ljubljana tudi dobre možnosti za nadaljnji razvoj kolesarjenja v mestu. Lestvico kolesarjem prijaznih mest pripravljajo od leta 2011, na prvih dveh mestih se v zadnjih letih izmenjujeta Kopenhagen in Amsterdam.

Razstava Srebrenica v Mestni hiši do 11. julija 2015

V osrednjem atriju Mestne hiše Ljubljana so na ogled fotografije vojnega fotografa Ahmeda Bajrića iz Tuzle ter likovna dela iz vseslovenskega natečaja Ko bom velik/a, bo na svetu mir ter literarnega natečaja Brazgotine vojne so večne. Razstavo si lahko ogledate vsak dan od 8.00 do 22.00 ure. Razstavo spremlja tudi cvet Srebrenice - največji ročno izdelan cvet, ki s potovanjem po Sloveniji že več mesecev opozarja na 20. obletnico genocida v Srebrenici. Mesec dni razstave poteka v okviru spominskega projekta 8.372 živih spominov, ki ga v Sloveniji ob obletnici genocida organizirata Zavoda Averroes in Pogreb ni tabu. Razstavo je podprla Mestna občina Ljubljana, ob otvoritvi pa je zbrane nagovoril tudi župan Zoran Janković.

Ahmed Bajrić je bil leta 1995 edini fotoreporter, ki je zabeležil preboj moških iz tako imenovane kolone smrti z okupiranega ozemlja okrog Srebrenice v Nezuk. Bil je tudi eden redkih, ki je leta 1995 spremljal prihod deportiranih žensk, otrok in starejših iz Srebrenice v Kladanj. Po teh dogodkih je s fotografijami zabeležil odkrivanje množičnih grobišč in izkope, vse obiske visokih predstavnikov v Spominskem centru v Srebrenici. Letos je izšla njegova monografija z več kot preko 200 fotografijami, ki beležijo dogodke v Srebrenici od 1995 do 2014.

Sončnica na rami za spodbujanje veselja do branja

KUD Sodobnost International je 7. maja, ob obletnici rojstva Rabindranatha Tagoreja v Knjižnici

Foto: Ahmed Bajrić

Fotografija z razstave Srebrenica v Mestni hiši.

Prežihov Voranc (MKL) slavnostno podelil nagrado in priznanji *sončnica na rami* za spodbujanje veselja do branja. Nagrada in priznanji sta bili letos podeljeni prvič, podeljevalec pa si želi, da bi denarno nagrado, ki znaša 1000 evrov, lahko podeljevali še vrsto let ter tudi z njo opozarjali na pomen branja in vlogo tistih, ki s svojim delom vzgajajo za branje in znanje. Letos si je nagrado prislužila **Nataša Litrop**, knjižničarka na OŠ Franceta Prešerna Črenšovci.

Priznanje sončnica na rami sta prejeli **Mateja Drnovšek** (OŠ Polje, Ljubljana - Polje) in **Majda Ilc Hussein** (OŠ Martina Krpana, Ljubljana). Za še več kakovostnega branja je KUD Sodobnost International obema podaril vrednostni bon v znesku 300 evrov, nagrajenki pa vrednostni bon za 400 evrov za nakup knjig iz knjižnega programa KUD Sodobnost International.

Cona obzirnosti do pešcev

V središču Ljubljane je v organizaciji skupine Za mesto po dveh 18. junija 2015 potekala akcija *Cona obzirnosti*, ki je kolesarje opozarjala na primerno vožnjo v območju za pešce. V tem območju sta pomembni odliki obzirnosti in medsebojno spoštovanje, ki omogočata harmonično sobivanje različnih udeležencev v prometu. S plakati, delitvijo letakov in pojasnili so premalo obzirne kolesarje opozarjali, da morajo biti v območju za pešce še posebej pozorni do pešcev in naj jih ne ogrožajo s prehitro vožnjo. Opozorilo je seveda trajno aktualno.

Parkirišče P+R na Viču zaradi obnove predvidoma zaprto do 15. septembra

Uporabnike parkirišča P+R Dolgi most obveščamo, da je od 26. junija 2015 do predvidoma 15.

septembra 2015 zaradi širitve in obnove parkirišče zaprto. Liniji LPP 1D in 6 bosta obratovali po spremenjeni trasi, in sicer: ● Linija 1D: Cesta v Gorice, Tržaška cesta, Fajfarjeva ulica, Tržaška cesta ter naprej po redni trasi. ● Linija 6: končno postajališče bo urejeno pri dovozno-izvozni rampi obvoznice (staro obračališče linije 6).

Vabilo na krvodajalske akcije

Spoštovane krvodajalke in krvodajalci mesta Ljubljane!
Hvala, ker darujete kri za življenje. Vsi, ki si želite postati **KRVODAJALCI** vas prosimo, da se vpišete v bazo krvodajalcev prek povezave: www.rks.si/sl/Prijava_na_kvrodajalsko_akcijo/, da vas bomo lahko po sms obvestili povabili na redne in izredne krvodajalske akcije.

Darovanje organov in tkiv po smrti: S to odločitvijo lahko rešimo mnogo življenj, zato moramo o tem humanem dejanju po smrti razmišljati za časa življenja in v krogu najbližjih. Za darovanje organov in tkiv po svoji smrti se lahko odloči tudi mladoletna oseba po dopolnjenem 15. letu starosti. Pristopno izjavo za darovanje organov in tkiv izpolnite pri pooblaščenih osebi na RKS - Območno združenje Ljubljana, Tržaška 132, Ljubljana od ponedeljka do petka od 8.00 do 14.00 ali po predhodnem dogovoru na telefonski številki 01/ 62 07 290 in 040 871 589 ali nam pišite na kaplja@rddecikrizljubljana.si. Izpolnjeno pristopno izjavo nato posredujemo Sloveniji Transplant, ki naredi zapis na vašo kartico zdravstvenega zavarovanja in ta popis vidi samo pooblaščen zdravnik.

Nova polnilnica za električna vozila v zeleni prestolnici Evrope 2016

Hotel Four Points by Sheraton Ljubljana Mons je 21. aprila postavil Tesla Super polnilnico, najhitrejšo električno polnilno postajo na svetu. S pospeševalcem razvoja električne mobilnosti podjetjem Avant Car je namestil novo postajo za polnjenje različnih vrst električnih vozil. Gre za hitro polnilno postajo z izmeničnim tokom (moč 22 kW, priključek tipa 2), ki se stoji nasproti glavnega hotelskega vhoda. Brezplačno

polnjenje električnih vozil je gostom hotela Four Points by Sheraton Ljubljana Mons in strankam podjetja Avant Car omogočeno 24 ur na dan, pri čemer predhodna registracija ni potrebna. Z novo pridobitvijo je Ljubljana še bližje uresničitvi poslanstva zelene prestolnice, obenem pa je hotelska polnilnica ena najlepših lokacij za električno polnjenje v Sloveniji. Voznice in vozniki okolju prijaznih vozil si v času polnjenja vozila v hotelu lahko privoščijo okusno kosilo ali popoldanski prigrizek.

Spremenjena prometna ureditev na Miklošičevi cesti

Od 1. junija 2015 je na delu Miklošičeve ceste, med Nazorjevo ulico in Miklošičevo cesto št. 5, začela veljati spremenjena prometna ureditev. Na tem delu bo odslej območje za pešce. Dovoljen je le omejen lokalni promet ter dostop vozil intervencije, vzdrževanja in komunalne službe. Vožnja drugih motornih vozil je preprečena z avtomatskim dviznim stebričkom. Dovolilnice za dostop do omenjenega območja lahko upravičenci dobijo na podlagi pisne vloge, ki jo naslovijo na Mestno občino Ljubljana, Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet, Trg mladinskih delovnih brigad 7, Ljubljana.

Ljubljana je prvo glavno mesto v EU na poti v družbo z nič odpadki

JP Snaga je v lanskem letu aktivno sodelovala pri sprejetju projekta Nič odpadkov. Mestni svet Mestne občine Ljubljana je potrdil strategijo ravnanja z odpadki oziroma načrt Nič odpadkov za obdobje 2014–2035; s sprejetjem tega načrta je Ljubljana postala prvo glavno mesto v EU, ki je stopilo na pot k družbi z nič odpadki. V desetih letih ločenega zbiranja odpadkov je količina ločeno zbranih frakcij zrasla s 16 na 145 kilogramov na prebivalca, snovno izrabo odpadkov pa je Snaga v primerjavi z letom 2013 povečala za deset odstotnih točk. S tem je preseгла načrtovani delež ločeno zbranih odpadkov, hkrati pa se Ljubljana s 63-odstotnim deležem ločeno zbranih odpadkov uvršča v vrh evropskih mest. Zaradi doslednega ločevanja odpadkov smo meščani decembra 2014 dobili položnico z vrednostjo nič.

OBJAVLJAMO VEČ PROSTIH DELOVNIH MEST ZA DELO V PROIZVODNJI IN ORODJARNI

V podjetju LTH Castings imamo več kot polstoletno tradicijo in izkušnje na področju razvoja, litja, obdelave in sestavljanja visoko kompleksnih komponent iz aluminija in magnezija ter v izdelavi orodij za njihovo proizvodnjo. Vlaganja v razvoj, procesno znanje in visoko učinkovita proizvodnja so osnova, na kateri gradimo inovativne, visoko kvalitetne proizvode. Kupci naših izdelkov so podjetja avtomobilske industrije, ki so nas izbrala za preferenčnega razvojnega partnerja in dobavitelja.

K SODELOVANJU VABIMO:

- strojne tehnike,
- oblikovalce kovin,
- orodjarje,
- ključavničarje,
- avtomehanike
- in sorodne tehnične smeri.

OD KANDIDATOV PRIČAKUJEMO:

- ustrezno izobrazbo: III., IV. ali V. (odvisno od delovnega mesta) kovinarske ali tehnične smeri,
- delo v izmenah (tri- ali štiriizmensko delo – odvisno od delovnega mesta),
- vestnost ter zanesljivost pri delu.

Ponudbe s kratkim življenjepisom, opisom delovnih izkušenj in ustreznimi dokazili o izobrazbi pošljite na e-naslov: maja.koprivec@lthcastings.com ali na poštni naslov: LTH Castings d.o.o., Kadrovska služba, Litostrojska 46, 1000 Ljubljana, za več informacij pa lahko pokličete na telefon: 01/50 01 962.

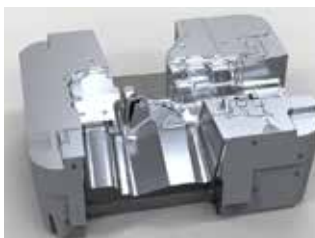
Za Obrat Škofja Loka pa pošljite e-pismo na naslov: tanja.sturm@lthcastings.com ali na poštni naslov družbe: LTH Castings d.o.o., Kadrovska služba, Vincarje 2, 4220 Škofja Loka, za več informacij pa nas lahko pokličete na telefon: 04/51 12 125.

NUDIMO VAM:

- dinamično delo v prijetnem kolektivu
- možnost strokovnega in osebnega razvoja
- delo za določen čas z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas

Kandidate iščemo za Obrat Ljubljana in Škofja Loka.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Kakovost pitne vode aprila 2015

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljana in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani www.vo-ka.si v rubriki »Kakšno vodo pijemo«.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode so na voljo v podmenijih na spletni strani www.jh-lj.si/vo-ka/informacije/kakšno-vodo-pijemo

Kakovost podzemne vode aprila 2015

- () - meja zaznavanja merilne metode (LOD)
- < - meja določanja (LOQ)

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09)

Predpisane mejne vrednosti za podzemne vode je aprila 2015 presegal desetilatrazin (razgradni produkt pesticida atrazin) na merilnem mestu Brest I a. Vodnjak ni vključen v sistem za oskrbo s pitno vodo.

Kakovost zraka v Ljubljani marca in aprila 2015

V tabeli so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Na tem merilnem mestu smo v tem letu do konca marca in do konca aprila zabeležili 34 dni s preseženo dnevno dovoljeno vrednostjo delcev. Preostali parametri se gibljejo v okviru dovoljenih vrednosti.

V skladu z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/2011) veljajo naslednji normativi:

SO₂ (žveplov dioksid): Mejna urna vrednost je 350 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je 125 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO₂ (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je 40 µg/m³. Mejna urna vrednost je 200 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM₁₀ (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 40 µg/m³. Mejna dnevna vrednost delcev PM₁₀ je 50 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je 5 µg/m³.

Rezultati notranjega nadzora aprila 2015

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE	
			ŠENTVID	KLEČE, BREST
			3. 2. 2015	3. 2. 2015
pH		6,5 - 9,5	7,4	7,4
Elektroprevodnost (pri 20°C)	µS/cm	2500	491	431
Nitrat	mg/l NO ₃	50	16,5	7,49
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,008	<0,008
Sulfat	mg/l SO ₄	250	13,8	4,29
Klorid	mg/l Cl	250	18,0	2,17
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,04	<0,04
Bor	mg/l B	1	0,0044	0,0052
Krom	µg/l Cr	50	3,8	0,42
Svinec	µg/l Pb	10	1,0	1,1
Atrazin	µg/l	0,1	0,031	0,011
Desetilatrazin	µg/l	0,1	0,032	0,056
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,006	<0,006
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	0,081	0,072
Trikloroeten in tetrakloroeten - vsota	µg/l	10	0,1	0,3
Trihalometani - vsota	µg/l	100	<4	<4
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d. o. o., maj 2015

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Lj. polju in Lj. barju

April 2015

merilno mesto	datum	atrazin	desetilatrazin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče VIIIa	7. 4. 2015	0,010	0,012	<0,20	13	2,0
Hrastje Ia*	Ni podatka – vzdrževalna dela	-	-	-	-	-
Šentvid IIa	7. 4. 2015	0,009	0,014	<0,20	18	1,7
Jarški prod III	7. 4. 2015	(0,002)	0,010	0,06	9,7	2,4
Brest Ia	7. 4. 2015	0,031	0,248	0,67	12	1,2

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leto 2015, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana

Zrak v Ljubljani marca 2015

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	Benzen	PM ₁₀
Veljavnih podatkov *	99 %	99 %	99 %	100 %	99 %
Maksimalna urna koncentracija	9	114	319	6	149
Maksimalna dnevna koncentracija	4	61	145	4	83
Minimalna dnevna koncentracija	1	23	37	2	11
Srednja (mesečna) koncentracija	3	44	79	3	44
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	-	12

Zrak v Ljubljani aprila 2015

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	Benzen	PM ₁₀
Veljavnih podatkov *	99 %	99 %	99 %	100 %	94 %
Maksimalna urna koncentracija	10	97	231	7	128
Maksimalna dnevna koncentracija	4	57	97	3	48
Minimalna dnevna koncentracija	0	11	16	2	5
Srednja (mesečna) koncentracija	2	36	58	2	28
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	-	0

Vse vrednosti koncentracij so navedene v µg/m³.

* stopnja pokritosti z meritvami v merilnem obdobju.

Človek, čuvaj svoje mesto, samo eno imaš.

Ljubljana - Zelena
prestolnica Evrope
2016 proti vandalizmu.

Mestna občina
Ljubljana

Prijavite vandalizem na spletni strani www.ljubljana.si
ali z aplikacijo Pobude meščanov. #clovek

človek

Ste vedeli, da v Ljubljani samo na javnih objektih, ki so v lasti Mestne občine, povprečno vsak drugi dan zaznamo škodo, ki je posledica vandalizma? Da smo na teh objektih od leta 2007 pa do konca leta 2014 zabeležili kar 1.086 primerov poškodb na fasadah, javni opremi, igriščih, spomenikih ipd.?

Mestna občina Ljubljana je pripravila temeljit pregled vandalizma na našem območju, analizo o tem, kateri objekti so največkrat tarča vandalizma in katere oblike vandalizma so najpogostejše. Ta slika stanja mora skrbeti vse nas, saj posledice vandalizma zmanjšujejo občutek varnosti in kakovost življenja v mestu in povzročajo velike stroške, ki jih na koncu plačujemo vsi davkoplačevalci. Poglejmo, s čim imamo opravka.

Največkrat, kar v 363 primerih, so bili v zadnjih sedmih letih tarče vandalov stavbe in njihova oprema. Na drugem mestu je oprema javnih prostorov (razsvetljava, koši za smeti, klopce ipd.) s 334 primeri, sledi 170 primerov popisanih fasad ali nedovoljenega grafitiranja ter 87 primerov uničevanja igral na otroških igriščih in poškodb na športnih igriščih. Še posebej šokira podatek, da so v kar 78 %

primerov tarče vandalizma šole in vrtci v Mestni občini Ljubljana.

Zato je Mestna uprava pripravila kampanjo proti vandalizmu, ki se je uradno začela 20. maja. Kampanja, katere nosilni slogan je »Človek, čuvaj svoje mesto, samo eno imaš.«, je po eni strani usmerjena v ozaveščanje najširše javnosti, kako nesprejemljiv in nesmiseln je vandalizem za mesto in kako lahko vsak od nas prispeva k njegovemu zmanjševanju. Po drugi strani pa bo Mestna uprava aktivno pristopila k zmanjševanju vandalizma na več ravneh: z intenzivnim odstranjevanjem nedovoljenih grafitov, z načrtnim izvajanjem mladinskega uličnega dela na območjih, kjer je vandalizem pogost, s prenovljeno aplikacijo Pobude meščanov, ki bo med drugim služila tudi za prijave vandalizma ter s številnimi dogodki v mestu (posegi v javni prostor in impropredstave), s katerimi bomo opozarjali na problematiko.

Več o kampanji najdete na spletni strani www.ljubljana.si.

Dr. Uroš Grilc